

TRAKTAT Z LIZBONY
ZMIENIAJĄCY TRAKTAT O UNII EUROPEJSKIEJ
I TRAKTAT USTANAWIAJĄCY WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

PREAMBUŁA

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW,
PREZYDENT REPUBLIKI BUŁGARII,
PREZYDENT REPUBLIKI CZESKIEJ,
JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA DANII,
PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC,
PREZYDENT REPUBLIKI ESTOŃSKIEJ,
PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ,
JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL HISZPANII,
PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ,
PREZYDENT IRLANDII,
PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ,
PREZYDENT REPUBLIKI CYPRYJSKIEJ,
PREZYDENT REPUBLIKI ŁOTEWSKIEJ,
PREZYDENT REPUBLIKI LITEWSKIEJ,
JEGO KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ LUKSEMBURGA,
PREZYDENT REPUBLIKI WĘGERSKIEJ,
PREZYDENT REPUBLIKI MALTY,
JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA NIDERLANDÓW,
PREZYDENT FEDERALNY REPUBLIKI AUSTRII,

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ,

PREZYDENT RUMUNII,

PREZYDENT REPUBLIKI SŁOWENII,

PREZYDENT REPUBLIKI SŁOWACKIEJ,

PREZYDENT REPUBLIKI FINLANDII,

RZĄD KRÓLESTWA SZWECJI,

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ
BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

PRAGNĄC zakończyć rozpoczęty przez Traktat z Amsterdamu i Traktat z Nicei proces
zwiększania efektywności i legitymacji demokratycznej Unii oraz poprawy spójności jej działań,

POSTANOWILI zmienić Traktat o Unii Europejskiej, Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską
i Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

i w tym celu powołali jako swoich pełnomocników:

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL BELGÓW,

Guy VERHOFSTADT

Premier

Karel DE GUCHT

Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI BUŁGARII,

Sergiej STANISZEW

Premier

Iwajło KAŁFIN

Wicepremier i Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI CZESKIEJ,

Mirek TOPOLÁNEK
Premier

Karel SCHWARZENBERG
Minister Spraw Zagranicznych

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA DANII,

Anders Fogh RASMUSSEN
Premier

Per Stig MØLLER
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC,

Dr Angela MERKEL
Kancelarz Federalny

Dr Frank-Walter STEINMEIER
Federalny Minister Spraw Zagranicznych i Wicekanclerz Federalny

PREZYDENT REPUBLIKI ESTOŃSKIEJ,

Andrus ANSIP
Premier

Urmas PAET
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT IRLANDII,

Bertie AHERN
Premier (Taoiseach)

Dermot AHERN
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ,

Konstantinos KARAMANLIS
Premier

Dora BAKOYANNIS
Minister Spraw Zagranicznych

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL HISZPANII,

José Luis RODRÍGUEZ ZAPATERO
Przewodniczący Rządu

Miguel Ángel MORATINOS CUYAUBÉ
Minister Spraw Zagranicznych i Współpracy

PREZYDENT REPUBLIKI FRANCUSKIEJ,

Nicolas SARKOZY
Prezydent

François FILLON
Premier

Bernard KOUCHNER
Minister Spraw Zagranicznych i Europejskich

PREZYDENT REPUBLIKI WŁOSKIEJ,

Romano PRODI
Prezes Rady Ministrów

Massimo D'ALEMA
Wiceprezes Rady Ministrów i Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI CYPRYJSKIEJ,

Tassos PAPADOPOULOS
Prezydent

Erato KOZAKOU-MARCOULLIS
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI ŁOTEWSKIEJ,

Valdis ZATLERS
Prezydent

Aigars KALVĪTIS
Premier

Māris RIEKSTIŅŠ
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI LITEWSKIEJ,

Valdas ADAMKUS
Prezydent

Gediminas KIRKILAS
Premier

Petras VAITIEKŪNAS
Minister Spraw Zagranicznych

JEGO KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ LUKSEMBURGA,

Jean-Claude JUNCKER
Premier, Ministre d'État

Jean ASSELBORN
Minister Spraw Zagranicznych i do spraw Imigracji

PREZYDENT REPUBLIKI WĘGERSKIEJ,

Ferenc GYURCSÁNY
Premier

Dr Kinga GÖNCZ
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT MALTY,

The Hon Lawrence GONZI
Premier

The Hon Michael FREND
Minister Spraw Zagranicznych

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA NIDERLANDÓW,

Dr J. P. BALKENENDE
Premier

M. J. M. VERHAGEN
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI AUSTRII,

Dr Alfred GUSENBAUER
Kancelarz Federalny

Dr Ursula PLOSSNER
Federalny Minister Spraw Europejskich i Międzynarodowych

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

Donald TUSK
Prezes Rady Ministrów

Radosław SIKORSKI
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ,

José SÓCRATES CARVALHO PINTO DE SOUSA
Premier

Luís Filipe MARQUES AMADO
Minister Stanu, Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT RUMUNII,

Traian BĂSESCU
Prezydent

Călin POPESCU-TĂRICEANU
Premier

Adrian CIOROIANU
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI SŁOWENII,

Janez JANŠA
Premier

Dr Dimitrij RUPEL
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI SŁOWACKIEJ,

Robert FICO
Premier

Ján KUBIŠ
Minister Spraw Zagranicznych

PREZYDENT REPUBLIKI FINLANDII,

Matti VANHANEN

Premier

Ilkka KANERVA

Minister Spraw Zagranicznych

RZĄD KRÓLESTWA SZWECJI,

Fredrik REINFELDT

Premier

Cecilia MALMSTRÖM

Minister do spraw Europejskich

JEJ KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓLOWA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ
BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

The Rt. Hon Gordon BROWN

Premier

The Rt. Hon David MILIBAND

Minister Stanu do spraw Zagranicznych i Wspólnoty Brytyjskiej

KTÓRZY, po wymianie swoich pełnomocnictw uznanych za należyte i sporządzone we właściwej
formie,

UZGODNILI, CO NASTĘPUJE:

ZMIANY WPROWADZONE DO TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ I TRAKTATU
USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ

ARTYKUŁ 1

Traktat o Unii Europejskiej zmienia się zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

PREAMBUŁA

1) W preambule wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się motyw drugi w brzmieniu:

„INSPIROWANI kulturowym, religijnym i humanistycznym dziedzictwem Europy, z którego wynikają powszechne wartości, stanowiące nienaruszalne i niezbywalne prawa człowieka, jak również wolność, demokracja, równość oraz państwo prawne,”;

b) w motywie siódmym, który staje się motywem ósmym, wyrazy „niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „niniejszego Traktatu i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”;

c) w motywie jedenastym, który staje się motywem dwunastym wyrazy „niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „niniejszego Traktatu i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

2) W artykule 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) na końcu akapitu pierwszego dodaje się następujące wyrazy:

„..., której Państwa Członkowskie przyznają kompetencje do osiągnięcia ich wspólnych celów”;

b) akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Podstawę Unii stanowi niniejszy Traktat oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwane dalej „Traktatami”). Oba te Traktaty mają taką samą moc prawną. Unia zastępuje Wspólnotę Europejską i jest jej następcą prawnym.”.

3) Dodaje się artykuł 1a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 1a

Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne Państwom Członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn.”.

- 4) Artykuł 2 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 2

1. Celem Unii jest wspieranie pokoju, jej wartości i dobrobytu jej narodów.
2. Unia zapewnia swoim obywatelom przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości bez granic wewnętrznych, w której zagwarantowana jest swoboda przepływu osób, w powiązaniu z właściwymi środkami w odniesieniu do kontroli granic zewnętrznych, azylu, imigracji, jak również zapobiegania i zwalczania przestępczości.
3. Unia ustanawia rynek wewnętrzny. Działa na rzecz trwałego rozwoju Europy, którego podstawą jest zrównoważony wzrost gospodarczy oraz stabilność cen, społeczna gospodarka rynkowa o wysokiej konkurencyjności zmierzająca do pełnego zatrudnienia i postępu społecznego oraz wysoki poziom ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego. Wspiera postęp naukowo-techniczny.

Zwalcza wyłączenie społeczne i dyskryminację oraz wspiera sprawiedliwość i ochronę socjalną, równość kobiet i mężczyzn, solidarność między pokoleniami i ochronę praw dziecka.

Wspiera spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną oraz solidarność między Państwami Członkowskimi.

Szanuje swoją bogatą różnorodność kulturową i językową oraz czuwa nad ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego Europy.
4. Unia ustanawia unię gospodarczą i walutową, której walutą jest euro.
5. W stosunkach zewnętrznych Unia umacnia i propaguje swoje wartości i interesy oraz wnosi wkład w ochronę swoich obywateli. Przyczynia się do pokoju, bezpieczeństwa, trwałego rozwoju Ziemi, do solidarności i wzajemnego szacunku między narodami, do swobodnego i uczciwego handlu, do wyeliminowania ubóstwa oraz do ochrony praw człowieka, w szczególności praw dziecka, a także do ścisłego przestrzegania i rozwoju prawa międzynarodowego, w szczególności zasad Karty Narodów Zjednoczonych.
6. Unia dąży do osiągnięcia swoich celów właściwymi środkami odpowiednio do zakresu kompetencji przyznanych jej na mocy Traktatów.”.

- 5) Uchyla się artykuł 3 i dodaje się artykuł 3a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 3a

1. Zgodnie z artykułem 3b wszelkie kompetencje nieprzyznane Unii w Traktatach należą do Państw Członkowskich.

2. Unia szanuje równość Państw Członkowskich wobec Traktatów, jak również ich tożsamość narodową, nierozdzielnie związaną z ich podstawowymi strukturami politycznymi i konstytucyjnymi, w tym w odniesieniu do samorządu regionalnego i lokalnego. Szanuje podstawowe funkcje państwa, zwłaszcza funkcje mające na celu zapewnienie jego integralności terytorialnej, utrzymanie porządku publicznego oraz ochronę bezpieczeństwa narodowego. W szczególności bezpieczeństwo narodowe pozostaje w zakresie wyłącznej odpowiedzialności każdego Państwa Członkowskiego.

3. Zgodnie z zasadą lojalnej współpracy Unia i Państwa Członkowskie wzajemnie się szanują i udzielają sobie wzajemnego wsparcia w wykonywaniu zadań wynikających z Traktatów.

Państwa Członkowskie podejmują wszelkie środki ogólne lub szczególne właściwe dla zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z Traktatów lub aktów instytucji Unii.

Państwa Członkowskie ułatwiają wypełnianie przez Unię jej zadań i powstrzymują się od podejmowania wszelkich środków, które mogłyby zagrażać urzeczywistnieniu celów Unii.”.

- 6) Dodaje się artykuł 3b, który zastępuje artykuł 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 3b

1. Granice kompetencji Unii wyznacza zasada przyznania. Wykonywanie tych kompetencji podlega zasadom pomocniczości i proporcjonalności.

2. Zgodnie z zasadą przyznania Unia działa wyłącznie w granicach kompetencji przyznanych jej przez Państwa Członkowskie w Traktatach do osiągnięcia określonych w nich celów. Wszelkie kompetencje nieprzyznane Unii w Traktatach należą do Państw Członkowskich.

3. Zgodnie z zasadą pomocniczości, w dziedzinach, które nie należą do jej wyłącznej kompetencji, Unia podejmuje działania tylko wówczas i tylko w takim zakresie, w jakim cele zamierzonego działania nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez Państwa Członkowskie, zarówno na poziomie centralnym, jak i regionalnym oraz lokalnym, i jeśli ze względu na rozmiary lub skutki proponowanego działania możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii.

Instytucje Unii stosują zasadę pomocniczości zgodnie z Protokołem w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności. Parlamenty narodowe czuwają nad przestrzeganiem zasady pomocniczości zgodnie z procedurą przewidzianą w tym Protokole.

4. Zgodnie z zasadą proporcjonalności zakres i forma działania Unii nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów Traktatów.

Instytucje Unii stosują zasadę proporcjonalności zgodnie z Protokołem w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności.”.

7) Uchyła się artykuły 4 i 5.

8) Artykuł 6 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 6

1. Unia uznaje prawa, wolności i zasady określone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej z 7 grudnia 2000 roku, w brzmieniu dostosowanym 12 grudnia 2007 roku w Strasburgu, która ma taką samą moc prawną jak Traktaty.

Postanowienia Karty w żaden sposób nie rozszerzają kompetencji Unii określonych w Traktatach.

Prawa, wolności i zasady zawarte w Karcie są interpretowane zgodnie z postanowieniami ogólnymi określonymi w tytule VII Karty regulującymi jej interpretację i stosowanie oraz z należyтым uwzględnieniem wyjaśnień, o których mowa w Karcie, które określają źródła tych postanowień.

2. Unia przystępuje do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Przystąpienie do Konwencji nie narusza kompetencji Unii określonych w Traktatach.

3. Prawa podstawowe, zagwarantowane w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz wynikające z tradycji konstytucyjnych wspólnych Państwom Członkowskim, stanowią część prawa Unii jako zasady ogólne prawa.”.

9) W artykule 7 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w całym artykule odniesienie do naruszenia „zasad wymienionych w artykule 6 ustęp 1” lub „zasad określonych w artykule 6 ustęp 1” zastępuje się odniesieniem do naruszenia „wartości, o których mowa w artykule 1a,” wyrazy „niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazem „Traktatów”, a wyraz „Komisji” zastępuje się wyrazami „Komisji Europejskiej”;
- b) w ustępie 1 akapit pierwszy na końcu zdania pierwszego skreśla się wyrazy: „... i skierować do tego Państwa stosowne zalecenia”; w ostatnim zdaniu końcowy fragment zdania w brzmieniu: „... i stanowiąc zgodnie z tą samą procedurą, może wezwać osoby niezależne do przedłożenia w rozsądnym terminie sprawozdania w sprawie sytuacji w tym Państwie” zastępuje się tekstem w brzmieniu: „... i, stanowiąc zgodnie z tą samą procedurą, może skierować do niego zalecenia”;
- c) w ustępie 2 wyrazy „Rada zebrana w składzie szefów państw lub rządów, stanowiąc jednomyślnie ...” zastępuje się wyrazami „Rada Europejska, stanowiąc jednomyślnie ...”, a wyrazy „... rządu Państwa Członkowskiego ...” zastępuje się wyrazami „... Państwa Członkowskiego ...”;

d) ustępy 5 i 6 zastępuje się ustępem w brzmieniu:

„5. Zasady głosowania, które do celów niniejszego artykułu stosuje się do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady, określone są w artykule 309 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.”.

10) Dodaje się nowy artykuł 7a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 7a

1. Unia rozwija szczególne stosunki z państwami z nią sąsiadującymi, dążąc do utworzenia przestrzeni dobrobytu i dobrego sąsiedztwa, opartej na wartościach Unii i charakteryzującej się bliskimi i pokojowymi stosunkami opartymi na współpracy.

2. Do celów ustępu 1 Unia może zawierać specjalne umowy z zainteresowanymi państwami. Umowy te mogą obejmować wzajemne prawa i obowiązki, jak również przewidywać możliwość wspólnego prowadzenia działań. Ich wykonanie stanowi przedmiot okresowych uzgodnień.”.

11) Postanowienia tytułu II włącza się do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, w wersji uwzględniającej zmiany wprowadzone do tego Traktatu, który staje się Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

ZASADY DEMOKRATYCZNE

- 12) Tytuł II i artykuł 8 zastępuje się nowym nagłówkiem i nowymi artykułami 8–8c w brzmieniu:

„TYTUŁ II POSTANOWIENIA O ZASADACH DEMOKRATYCZNYCH

ARTYKUŁ 8

We wszystkich swoich działaniach Unia przestrzega zasady równości swoich obywateli, którzy są traktowani z jednakową uwagą przez jej instytucje, organy i jednostki organizacyjne. Obywatel Unii jest każda osoba mająca przynależność Państwa Członkowskiego. Obywatelstwo Unii ma charakter dodatkowy w stosunku do obywatelstwa krajowego i nie zastępuje go.

ARTYKUŁ 8a

1. Podstawą funkcjonowania Unii jest demokracja przedstawicielska.
2. Obywatele są bezpośrednio reprezentowani na poziomie Unii w Parlamencie Europejskim.

Państwa Członkowskie są reprezentowane w Radzie Europejskiej przez swoich szefów państw lub rządów, a w Radzie przez swoje rządy; szefowie państw lub rządów i rządy odpowiadają demokratycznie przed parlamentami narodowymi albo przed swoimi obywatelami.

3. Każdy obywatel ma prawo uczestniczyć w życiu demokratycznym Unii. Decyzje są podejmowane w sposób jak najbardziej otwarty i zbliżony do obywatela.
4. Partie polityczne na poziomie europejskim przyczyniają się do kształtowania europejskiej świadomości politycznej i wyrażania woli obywateli Unii.

ARTYKUŁ 8b

1. Za pomocą odpowiednich środków instytucje umożliwiają obywatelom i stowarzyszeniom przedstawicielskim wypowiadanie się i publiczną wymianę poglądów we wszystkich dziedzinach działania Unii.
2. Instytucje utrzymują otwarty, przejrzysty i regularny dialog ze stowarzyszeniami przedstawicielskimi i społeczeństwem obywatelskim.
3. Komisja Europejska prowadzi szerokie konsultacje z zainteresowanymi stronami w celu zapewnienia spójności i przejrzystości działań Unii.
4. Obywatele Unii w liczbie nie mniejszej niż milion, mający obywatelstwo znacznej liczby Państw Członkowskich, mogą podjąć inicjatywę zwrócenia się do Komisji Europejskiej o przedłożenie, w ramach jej uprawnień, odpowiedniego wniosku w sprawach, w odniesieniu do których, zdaniem obywateli, stosowanie Traktatów wymaga aktu prawnego Unii.

Procedury i warunki wymagane w celu przedstawienia takiej inicjatywy określone są zgodnie z artykułem 21 akapit pierwszy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

ARTYKUŁ 8c

Parlamenty narodowe aktywnie przyczyniają się do prawidłowego funkcjonowania Unii:

- a) otrzymując od instytucji Unii informacje oraz projekty aktów prawodawczych Unii zgodnie z Protokołem w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej;
- b) czuwając nad poszanowaniem zasady pomocniczości zgodnie z procedurami przewidzianymi w Protokole w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności;
- c) uczestnicząc, w ramach przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w mechanizmach oceniających wykonanie polityk Unii w tej dziedzinie, zgodnie z artykułem 61c Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, oraz włączając się w polityczną kontrolę Europolu i ocenę działalności Eurojustu, zgodnie z artykułami 69g i 69d tego Traktatu;
- d) uczestnicząc w procedurach zmiany Traktatów, zgodnie z artykułem 48 niniejszego Traktatu;
- e) otrzymując informacje na temat wniosków o przystąpienie do Unii, zgodnie z artykułem 49 niniejszego Traktatu;
- f) uczestnicząc we współpracy międzyparlamentarnej między parlamentami narodowymi i z Parlamentem Europejskim, zgodnie z Protokołem w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej.”.

INSTYTUCJE

- 13) Uchyla się postanowienia tytułu III. Tytuł III zastępuje się nowym nagłówkiem w brzmieniu:

„TYTUŁ III POSTANOWIENIA O INSTYTUCJACH”.

- 14) Artykuł 9 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 9

1. Unia dysponuje ramami instytucjonalnymi, które mają na celu propagowanie jej wartości, realizację jej celów, służenie jej interesom, interesom jej obywateli oraz interesom Państw Członkowskich, jak również zapewnianie spójności, skuteczności i ciągłości jej polityk oraz działań.

Instytucjami Unii są:

- Parlament Europejski,
- Rada Europejska,
- Rada,
- Komisja Europejska (zwana dalej „Komisją”),
- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej,

- Europejski Bank Centralny,
- Trybunał Obrachunkowy.

2. Każda instytucja działa w granicach uprawnień przyznanych jej na mocy Traktatów, zgodnie z procedurami, na warunkach i w celach w nich określonych. Instytucje lojalnie ze sobą współpracują.

3. Postanowienia dotyczące Europejskiego Banku Centralnego i Trybunału Obrachunkowego, a także szczegółowe postanowienia dotyczące innych instytucji znajdują się w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

4. Parlament Europejski, Rada i Komisja są wspomagane przez Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Komitet Regionów, które pełnią funkcje doradcze.”.

15) Dodaje się artykuł 9a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 9a

1. Parlament Europejski pełni, wspólnie z Radą, funkcje prawodawczą i budżetową. Pełni funkcje kontroli politycznej i konsultacyjne zgodnie z warunkami przewidzianymi w Traktatach. Wybiera przewodniczącego Komisji.

2. W skład Parlamentu Europejskiego wchodzi przedstawiciele obywateli Unii. Ich liczba nie przekracza siedmiuset pięćdziesięciu, nie licząc przewodniczącego. Reprezentacja obywateli ma charakter regresywnie proporcjonalny, z minimalnym progiem sześciu członków na Państwo Członkowskie. Żadnemu Państwu Członkowskiemu nie można przyznać więcej niż dziewięćdziesiąt sześć miejsc.

Rada Europejska przyjmuje jednomyślnie, z inicjatywy Parlamentu Europejskiego i po uzyskaniu jego zgody, decyzję określającą skład Parlamentu Europejskiego, z poszanowaniem zasad, o których mowa w akapicie pierwszym.

3. Członkowie Parlamentu Europejskiego są wybierani na pięcioletnią kadencję w powszechnych wyborach bezpośrednich, w głosowaniu wolnym i tajnym.

4. Parlament Europejski wybiera spośród swoich członków przewodniczącego i prezydium.”.

16) Dodaje się artykuł 9b w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 9b

1. Rada Europejska nadaje Unii impulsy niezbędne do jej rozwoju i określa ogólne kierunki i priorytety polityczne. Rada Europejska nie pełni funkcji prawodawczej.
2. W skład Rady Europejskiej wchodzi szefowie państw lub rządów Państw Członkowskich, jak również jej przewodniczący oraz przewodniczący Komisji. W jej pracach uczestniczy wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.
3. Rada Europejska zbiera się dwa razy w ciągu półrocza, zwoływana przez jej przewodniczącego. Jeżeli wymaga tego porządek obrad, członkowie Rady Europejskiej mogą podjąć decyzję, aby każdemu z nich towarzyszył minister, a w przypadku przewodniczącego Komisji – członek Komisji. Jeżeli sytuacja tego wymaga, przewodniczący zwołuje nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej.
4. O ile Traktaty nie stanowią inaczej, Rada Europejska podejmuje decyzje w drodze konsensusu.
5. Rada Europejska wybiera swojego przewodniczącego większością kwalifikowaną na okres dwóch i pół roku; mandat przewodniczącego jest jednokrotnie odnawialny. W przypadku przeszkody lub poważnego uchybienia Rada Europejska może pozbawić przewodniczącego mandatu zgodnie z tą samą procedurą.
6. Przewodniczący Rady Europejskiej:
 - a) przewodniczy Radzie Europejskiej i prowadzi jej prace;
 - b) zapewnia przygotowanie i ciągłość prac Rady Europejskiej, we współpracy z przewodniczącym Komisji i na podstawie prac Rady do Spraw Ogólnych;
 - c) wspomaga osiągnięcie spójności i konsensusu w Radzie Europejskiej;
 - d) przedstawia Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie z każdego posiedzenia Rady Europejskiej.

Przewodniczący Rady Europejskiej zapewnia na swoim poziomie oraz w zakresie swojej właściwości reprezentację Unii na zewnątrz w sprawach dotyczących wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, bez uszczerbku dla uprawnień wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.

Przewodniczący Rady Europejskiej nie może sprawować krajowej funkcji publicznej.”.

17) Dodaje się artykuł 9c w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 9c

1. Rada pełni, wspólnie z Parlamentem Europejskim, funkcje prawodawczą i budżetową. Pełni funkcje określania polityki i koordynacji zgodnie z warunkami przewidzianymi w Traktatach.

2. W skład Rady wchodzi jeden przedstawiciel szczebla ministerialnego z każdego Państwa Członkowskiego, upoważniony do zaciągania zobowiązań w imieniu rządu Państwa Członkowskiego, które reprezentuje, oraz do wykonywania prawa głosu.

3. O ile Traktaty nie stanowią inaczej, Rada stanowi większością kwalifikowaną.

4. Od 1 listopada 2014 roku większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 55% członków Rady, jednak nie mniej niż piętnastu z nich, reprezentujących Państwa Członkowskie, których łączna liczba ludności stanowi co najmniej 65% ludności Unii.

Mniejszość blokująca musi obejmować co najmniej czterech członków Rady, w przeciwnym razie uznaje się, że większość kwalifikowana została osiągnięta.

Inne zasady dotyczące głosowania większością kwalifikowaną określone są w artykule 205 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

5. Postanowienia przejściowe dotyczące definicji większości kwalifikowanej, które obowiązują do 31 października 2014 roku, jak również postanowienia, które będą obowiązywać między 1 listopada 2014 roku a 31 marca 2017 roku, określone są w Protokole w sprawie postanowień przejściowych.

6. Rada zbiera się na posiedzenia w różnych składach, których wykaz przyjmowany jest zgodnie z artykułem 201b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Rada do Spraw Ogólnych zapewnia spójność prac różnych składów Rady. Przygotowuje posiedzenia Rady Europejskiej i zapewnia ich ciągłość, w powiązaniu z przewodniczącym Rady Europejskiej i Komisją.

Rada do Spraw Zagranicznych opracowuje działania zewnętrzne Unii na podstawie strategicznych kierunków określonych przez Radę Europejską oraz zapewnia spójność działań Unii.

7. Za przygotowanie prac Rady odpowiada Komitet Stałych Przedstawicieli Rządów Państw Członkowskich.

8. Posiedzenia Rady są jawne, kiedy Rada obraduje i głosuje nad projektem aktu prawodawczego. W tym celu każde posiedzenie Rady składa się z dwóch części, poświęconych odpowiednio: obradom nad aktami prawodawczymi Unii i działaniom o charakterze nieprawodawczym.

9. Prezydencję składów Rady, z wyjątkiem Rady do Spraw Zagranicznych, sprawują na zasadzie równej rotacji przedstawiciele Państw Członkowskich w Radzie, na warunkach określonych zgodnie z artykułem 201b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.”.

18) Dodaje się artykuł 9d w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 9d

1. Komisja wspiera ogólny interes Unii i podejmuje w tym celu odpowiednie inicjatywy. Czuwa ona nad stosowaniem Traktatów i środków przyjmowanych przez instytucje na ich podstawie. Nadzoruje stosowanie prawa Unii pod kontrolą Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Wykonuje budżet i zarządza programami. Pełni funkcje koordynacyjne, wykonawcze i zarządzające, zgodnie z warunkami przewidzianymi w Traktatach. Z wyjątkiem wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz innych przypadków przewidzianych w Traktatach, zapewnia reprezentację Unii na zewnątrz. Podejmuje inicjatywy w zakresie rocznego i wieloletniego programowania Unii w celu osiągnięcia porozumień międzyinstytucjonalnych.

2. O ile Traktaty nie stanowią inaczej, akty prawodawcze Unii mogą zostać przyjęte wyłącznie na wniosek Komisji. Pozostałe akty są przyjmowane na wniosek Komisji, jeżeli Traktaty tak stanowią.

3. Kadencja Komisji wynosi pięć lat.

Członkowie Komisji są wybierani ze względu na swe ogólne kwalifikacje i zaangażowanie w sprawy europejskie spośród osób, których niezależność jest niekwestionowana.

Komisja jest całkowicie niezależna w wykonywaniu swoich zadań. Bez uszczerbku dla artykułu 9e ustęp 2, członkowie Komisji nie zwracają się o instrukcje ani ich nie przyjmują od żadnego rządu, instytucji, organu lub jednostki organizacyjnej. Powstrzymują się oni od podejmowania wszelkich działań niezgodnych z charakterem ich funkcji lub wykonywaniem ich zadań.

4. W skład Komisji mianowanej między datą wejścia w życie Traktatu z Lizbony a 31 października 2014 roku wchodzi jeden obywatel każdego Państwa Członkowskiego, przy czym skład ten obejmuje jej przewodniczącego i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, który jest jednym z wiceprzewodniczących Komisji.

5. Od 1 listopada 2014 roku Komisja składa się z takiej liczby członków, w tym z jej przewodniczącego i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, która odpowiada dwóm trzecim liczby Państw Członkowskich, chyba że Rada Europejska, stanowiąc jednomyślnie, podejmie decyzję o zmianie tej liczby.

Członkowie Komisji są wybierani spośród obywateli Państw Członkowskich na podstawie systemu bezwzględnie równej rotacji pomiędzy Państwami Członkowskimi, który pozwala odzwierciedlić różnorodność demograficzną i geograficzną wszystkich Państw Członkowskich. System ten jest ustanawiany jednomyślnie przez Radę Europejską zgodnie z artykułem 211a Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

6. Przewodniczący Komisji:

- a) określa wytyczne, w ramach których Komisja wykonuje swoje zadania;
- b) decyduje o wewnętrznej organizacji Komisji tak, aby zapewnić spójność, skuteczność i kolegialność jej działania;
- c) mianuje wiceprzewodniczących, innych niż wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, spośród członków Komisji.

Członek Komisji składa rezygnację, jeżeli przewodniczący tego zażąda. Wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa składa rezygnację, zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 9e ustęp 1, jeżeli przewodniczący tego zażąda.

7. Uwzględniając wybory do Parlamentu Europejskiego i po przeprowadzeniu stosownych konsultacji, Rada Europejska, stanowiąc większością kwalifikowaną, przedstawia Parlamentowi Europejskiemu kandydata na funkcję przewodniczącego Komisji. Kandydat ten jest wybierany przez Parlament Europejski większością głosów członków wchodzących w jego skład. Jeżeli nie uzyska on większości, Rada Europejska, stanowiąc większością kwalifikowaną, przedstawia, w terminie miesiąca, nowego kandydata, który jest wybierany przez Parlament Europejski zgodnie z tą samą procedurą.

Rada, za wspólnym porozumieniem z wybranym przewodniczącym, przyjmuje listę pozostałych osób, które proponuje mianować członkami Komisji. Są oni wybierani na podstawie sugestii zgłaszanych przez Państwa Członkowskie, zgodnie z kryteriami przewidzianymi w ustępie 3 akapit drugi i w ustępie 5 akapit drugi.

Przewodniczący, wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa i pozostali członkowie Komisji podlegają kolegialnie zatwierdzeniu w drodze głosowania przez Parlament Europejski. Na podstawie takiego zatwierdzenia Rada Europejska mianuje Komisję, stanowiąc większością kwalifikowaną.

8. Komisja ponosi kolegialnie odpowiedzialność przed Parlamentem Europejskim. Zgodnie z artykułem 201 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Parlament Europejski może uchwalić wotum nieufności w stosunku do Komisji. W przypadku uchwalenia wotum nieufności członkowie Komisji kolegialnie rezygnują ze swoich funkcji, a wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa rezygnuje z funkcji pełnionych w ramach Komisji.”.

19) Dodaje się nowy artykuł 9e w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 9e

1. Rada Europejska, stanowiąc większością kwalifikowaną, za zgodą przewodniczącego Komisji, mianuje wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa. Rada Europejska może zakończyć jego kadencję zgodnie z tą samą procedurą.

2. Wysoki przedstawiciel prowadzi wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa Unii. Przyczynia się, poprzez swoje propozycje, do opracowania tej polityki i realizuje ją działając z upoważnienia Rady. Dotyczy to także wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony.

3. Wysoki przedstawiciel przewodniczy Radzie do Spraw Zagranicznych.

4. Wysoki przedstawiciel jest jednym z wiceprzewodniczących Komisji. Czuwa nad spójnością działań zewnętrznych Unii. Odpowiada w ramach Komisji za jej obowiązki w dziedzinie stosunków zewnętrznych i koordynację innych aspektów działań zewnętrznych Unii. W wykonywaniu tych obowiązków w ramach Komisji, i tylko w odniesieniu do tych obowiązków, wysoki przedstawiciel podlega procedurom regulującym funkcjonowanie Komisji w zakresie, w jakim jest to zgodne z ustępami 2 i 3.”.

20) Dodaje się artykuł 9f w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 9f

1. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej obejmuje Trybunał Sprawiedliwości, Sąd i sądy wyspecjalizowane. Zapewnia on poszanowanie prawa w wykładni i stosowaniu Traktatów.

Państwa Członkowskie ustanawiają środki zaskarżenia niezbędne do zapewnienia skutecznej ochrony sądowej w dziedzinach objętych prawem Unii.

2. W skład Trybunału Sprawiedliwości wchodzi jeden sędzia z każdego Państwa Członkowskiego. Trybunał Sprawiedliwości jest wspomagany przez rzeczników generalnych.

W skład Sądu wchodzi co najmniej jeden sędzia z każdego Państwa Członkowskiego.

Sędziowie i rzecznicy generalni Trybunału Sprawiedliwości oraz sędziowie Sądu są wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności, spełniających warunki określone w artykułach 223 i 224 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Są oni mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na okres sześciu lat. Ustupający sędziowie i rzecznicy generalni mogą być ponownie mianowani.

3. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzeka zgodnie z Traktatami:

- a) w zakresie skarg wniesionych przez Państwa Członkowskie, instytucje lub osoby fizyczne lub prawne;
- b) w trybie prejudycjalnym, na wniosek sądów Państw Członkowskich, w sprawie wykładni prawa Unii lub ważności aktów przyjętych przez instytucje;
- c) w innych sprawach przewidzianych w Traktatach.”.

21) Postanowienia tytułu IV włącza się do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w wersji uwzględniającej zmiany wprowadzone do tego Traktatu.

WZMOCNIONA WSPÓŁPRACA

- 22) Tytuł IV otrzymuje nagłówek tytułu VII „POSTANOWIENIA O WZMOCNIONEJ WSPÓŁPRACY”, a artykuły 27a–27e, artykuły 40–40b i artykuły 43–45 zastępuje się artykułem 10 w poniższym brzmieniu, który zastępuje również artykuły 11 i 11a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Te same artykuły zastępuje się jednocześnie artykułami 280a–280i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zgodnie z artykułem 2 punkt 278) niniejszego Traktatu.

„ARTYKUŁ 10

1. Państwa Członkowskie, które pragną ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę w ramach kompetencji niewyłącznych Unii, mogą korzystać w tym celu z jej instytucji i wykonywać te kompetencje, stosując odpowiednie postanowienia Traktatów, z zastrzeżeniem ograniczeń oraz zgodnie z procedurą określoną w niniejszym artykule i w artykułach 280a–280i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Celem wzmocnionej współpracy jest sprzyjanie realizacji celów Unii, ochrona jej interesów oraz wzmocnienie procesu jej integracji. Współpraca taka otwarta jest dla wszystkich Państw Członkowskich w dowolnym czasie, zgodnie z artykułem 280c Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

2. Decyzję upoważniającą do podjęcia wzmocnionej współpracy Rada przyjmuje w ostateczności, jeżeli ustali, że cele takiej współpracy nie mogą zostać osiągnięte w rozsądnym terminie przez Unię jako całość, oraz pod warunkiem, że uczestniczy w niej co najmniej dziewięć Państw Członkowskich. Rada stanowi zgodnie z procedurą określoną w artykule 280d Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

3. W obradach Rady mogą uczestniczyć wszystkie Państwa Członkowskie, jednak w głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący Państwa Członkowskie uczestniczące we wzmocnionej współpracy. Zasady głosowania przewidziane są w artykule 280e Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

4. Akty przyjmowane w ramach wzmocnionej współpracy wiążą wyłącznie uczestniczące Państwa Członkowskie. Nie są one uważane za dorobek, który musi zostać przyjęty przez państwa kandydujące do przystąpienia do Unii.”.

- 23) Nagłówek tytułu V otrzymuje brzmienie: „POSTANOWIENIA OGÓLNE O DZIAŁANIACH ZEWNĘTRZNYCH UNII I POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA”.

POSTANOWIENIA OGÓLNE O DZIAŁANIACH ZEWNĘTRZNYCH

- 24) Dodaje się nowy rozdział 1 i nowe artykuły 10a i 10b w brzmieniu:

„ROZDZIAŁ 1 POSTANOWIENIA OGÓLNE O DZIAŁANIACH ZEWNĘTRZNYCH UNII

ARTYKUŁ 10a

1. Działania Unii na arenie międzynarodowej oparte są na zasadach, które leżą u podstaw jej utworzenia, rozwoju i rozszerzenia oraz które zamierza wspierać na świecie: demokracji, państwa prawnego, powszechności i niepodzielności praw człowieka i podstawowych wolności, poszanowania godności ludzkiej, zasad równości i solidarności oraz poszanowania zasad Karty Narodów Zjednoczonych oraz prawa międzynarodowego.

Unia dąży do rozwijania stosunków i budowania partnerstwa z państwami trzecimi oraz z organizacjami międzynarodowymi, regionalnymi lub światowymi, które wyznają zasady, o których mowa w akapicie pierwszym. Sprzyja ona wielostronnym rozwiązaniom wspólnych problemów, w szczególności w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych.

2. Unia określa i prowadzi wspólne polityki i działania oraz dąży do zapewnienia wysokiego stopnia współpracy we wszelkich dziedzinach stosunków międzynarodowych, w celu:

- a) ochrony swoich wartości, podstawowych interesów, bezpieczeństwa, niezależności i integralności;
- b) umacniania i wspierania demokracji, państwa prawnego, praw człowieka i zasad prawa międzynarodowego;
- c) utrzymania pokoju, zapobiegania konfliktom i umacniania bezpieczeństwa międzynarodowego zgodnie z celami i zasadami Karty Narodów Zjednoczonych, jak również z zasadami Aktu końcowego z Helsinek oraz celami Karty Paryskiej, w tym z celami i zasadami dotyczącymi granic zewnętrznych;

- d) wspierania trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego oraz w dziedzinie środowiska naturalnego krajów rozwijających się, przyjmując za nadrzędny cel likwidację ubóstwa;
- e) zachęcania wszystkich krajów do integracji w ramach gospodarki światowej, między innymi drogą stopniowego znoszenia ograniczeń w handlu międzynarodowym;
- f) przyczyniania się do opracowywania międzynarodowych środków służących ochronie i poprawie stanu środowiska naturalnego oraz zrównoważonego zarządzania światowymi zasobami naturalnymi, w celu zapewnienia trwałego rozwoju;
- g) niesienia pomocy narodom, krajom i regionom dotkniętym klęskami żywiołowymi lub katastrofami spowodowanymi przez człowieka; oraz
- h) wspierania systemu międzynarodowego opartego na silniejszej współpracy wielostronnej i na dobrych rządach na poziomie światowym.

3. Unia szanuje zasady i dąży do osiągnięcia celów, o których mowa w ustępach 1 i 2, przy opracowywaniu i wprowadzaniu w życie jej działań zewnętrznych w różnych dziedzinach objętych niniejszym tytułem i częścią piątą Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jak również zewnętrznych aspektów innych polityk Unii.

Unia czuwa nad spójnością różnych dziedzin jej działań zewnętrznych oraz nad ich spójnością z innymi politykami Unii. Rada i Komisja, wspomagane przez wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, zapewniają tę spójność oraz współpracują w tym celu.

ARTYKUŁ 10b

1. Na podstawie zasad i celów wymienionych w artykule 10a Rada Europejska określa strategiczne interesy i cele Unii.

Decyzje Rady Europejskiej w sprawie strategicznych interesów i celów Unii dotyczą wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz innych dziedzin dotyczących działań zewnętrznych Unii. Decyzje te mogą dotyczyć stosunków Unii z określonym krajem lub regionem lub określonego tematu. Określają one ich czas trwania oraz środki, które mają zostać udostępnione przez Unię i Państwa Członkowskie.

Rada Europejska stanowi jednomyślnie na zalecenie Rady przyjmowane przez nią na warunkach przewidzianych dla każdej dziedziny. Decyzje Rady Europejskiej są wprowadzane w życie zgodnie z procedurami przewidzianymi w Traktatach.

2. Wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, oraz Komisja, w innych dziedzinach działań zewnętrznych, mogą przedkładać Radzie wspólne wnioski.”.

WSPÓLNA POLITYKA ZAGRANICZNA I BEZPIECZEŃSTWA

25) Dodaje się nagłówki w brzmieniu:

„ROZDZIAŁ 2 POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA

SEKCJA 1 POSTANOWIENIA WSPÓLNE”.

26) Dodaje się nowy artykuł 10c w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 10c

Działania Unii na arenie międzynarodowej w rozumieniu niniejszego rozdziału opierają się na zasadach, dążą do osiągnięcia celów i są prowadzone zgodnie z postanowieniami ogólnymi, o których mowa w rozdziale 1.”.

27) W artykule 11 wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 1 zastępuje się dwoma ustępami w brzmieniu:

„1. Kompetencje Unii w zakresie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa obejmują wszelkie dziedziny polityki zagranicznej i ogół kwestii dotyczących bezpieczeństwa Unii, w tym stopniowe określanie wspólnej polityki obronnej, która może prowadzić do wspólnej obrony.

Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa podlega szczególnym zasadom i procedurom. Jest określana i realizowana przez Radę Europejską i Radę stanowiącą jednomyślnie, chyba że Traktaty przewidują inaczej. Wyklucza się przyjmowanie aktów prawodawczych. Wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa wykonuje wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Państwa Członkowskie, zgodnie z Traktatami. Szczególną rolę Parlamentu Europejskiego i Komisji w tej dziedzinie określają Traktaty. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie jest właściwy w zakresie tych postanowień, z wyjątkiem właściwości do kontrolowania przestrzegania artykułu 25b niniejszego Traktatu i do kontroli legalności niektórych decyzji przewidzianych w artykule 240a akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

2. W ramach zasad i celów swoich działań zewnętrznych Unia Europejska prowadzi, określa i realizuje wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, opartą na rozwoju wzajemnej solidarności politycznej między Państwami Członkowskimi, określaniu kwestii stanowiących przedmiot ogólnego zainteresowania i osiąganiu coraz większego stopnia zbieżności działań Państw Członkowskich.”;

b) ustęp 2 otrzymuje oznaczenie ustęp 3 i wprowadza się w nim następujące zmiany:

(i) na końcu akapitu pierwszego dodaje się następujące wyrazy:

„... i szanują działania Unii w tej dziedzinie”;

(ii) akapit trzeci otrzymuje brzmienie: „Rada i wysoki przedstawiciel czuwają nad poszanowaniem tych zasad.”.

28) Artykuł 12 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 12

Unia prowadzi wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa poprzez:

a) określanie ogólnych wytycznych;

- b) przyjmowanie decyzji określających:
 - (i) działania, które powinny być prowadzone przez Unię;
 - (ii) stanowiska, które powinny być podjęte przez Unię;
 - (iii) zasady wykonania decyzji, o których mowa w podpunktach (i) oraz (ii);oraz
- c) umacnianie systematycznej współpracy między Państwami Członkowskimi w prowadzeniu ich polityki.”.

29) W artykule 13 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 1 wyrazy „... określa zasady i ogólne wytyczne ...” zastępuje się wyrazami „... określa strategiczne interesy Unii, ustala cele oraz określa ogólne wytyczne ...” oraz dodaje się zdanie w brzmieniu: „Przyjmuje niezbędne decyzje.”; dodaje się akapit w brzmieniu:

„Jeżeli wymaga tego sytuacja międzynarodowa, przewodniczący Rady Europejskiej zwołuje nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej w celu określenia strategicznych kierunków polityki Unii w obliczu takiej sytuacji.”;
- b) skreśla się ustęp 2, a ustęp 3 otrzymuje oznaczenie ustęp 2. Akapit pierwszy otrzymuje brzmienie: „Rada opracowuje wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa oraz podejmuje decyzje niezbędne do określenia i realizacji tej polityki na podstawie ogólnych wytycznych i strategicznych kierunków określonych przez Radę Europejską.”. Skreśla się akapit drugi. W akapicie trzecim, który staje się akapitem drugim, wyraz „... zapewnia ...” zastępuje się wyrazami „... i wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa zapewniają ...”;
- c) dodaje się nowy ustęp w brzmieniu:

„3. Wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa realizują wysoki przedstawiciel oraz Państwa Członkowskie, stosując środki krajowe i unijne.”.

30) Dodaje się nowy artykuł 13a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 13a

1. Wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, który przewodniczy Radzie do Spraw Zagranicznych, przyczynia się poprzez swoje propozycje do opracowania wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz zapewnia wykonanie decyzji przyjętych przez Radę Europejską i Radę.
2. Wysoki przedstawiciel reprezentuje Unię w zakresie spraw odnoszących się do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Prowadzi w imieniu Unii dialog polityczny ze stronami trzecimi oraz wyraża stanowisko Unii w organizacjach międzynarodowych i na konferencjach międzynarodowych.
3. W wykonywaniu swojego mandatu, wysoki przedstawiciel jest wspomagany przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych. Służba ta współpracuje ze służbami dyplomatycznymi Państw Członkowskich i składa się z urzędników właściwych służb Sekretariatu Generalnego Rady i Komisji, jak również z personelu delegowanego przez krajowe służby dyplomatyczne. Organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych określa decyzja Rady. Rada stanowi na wniosek wysokiego przedstawiciela po konsultacji z Parlamentem Europejskim i po uzyskaniu zgody Komisji.”.

31) W artykule 14 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 1 dwa pierwsze zdania zastępuje się zdaniem w brzmieniu: „Jeżeli sytuacja międzynarodowa wymaga działań operacyjnych Unii, Rada przyjmuje niezbędne decyzje.”; w zdaniu trzecim wyrazy „Wspólnego działania” zastępuje się wyrazami „Decyzje te”;
- b) ustęp 2 otrzymuje oznaczenie ustęp 1 akapit drugi, przy czym odpowiednio zmienia się oznaczenie kolejnych ustępów. W zdaniu pierwszym wyrazy „... wspólnego działania” zastępuje się wyrazami „... takiej decyzji”, a wyrazy „tego działania” zastępuje się wyrazami „tej decyzji”. Skreśla się zdanie ostatnie;
- c) w ustępie 3, który otrzymuje oznaczenie ustęp 2, wyrazy „Wspólne działania ...” zastępuje się wyrazami „Decyzje, o których mowa w ustępie 1, ...”;
- d) skreśla się dotychczasowy ustęp 4 i odpowiednio zmienia się oznaczenie kolejnych ustępów;

- e) w ustępie 5, który otrzymuje oznaczenie ustęp 3, zdanie pierwsze wyrazy „... należy poinformować w takim czasie, aby możliwe było ...” zastępuje się wyrazami „... w zastosowaniu decyzji, o której mowa w ustępie 1, dane Państwo Członkowskie informuje w takim czasie, aby możliwe było ...”;
 - f) w ustępie 6, który otrzymuje oznaczenie ustęp 4, zdanie pierwsze wyrazy „... wobec braku decyzji Rady” zastępuje się wyrazami „... wobec braku przeglądu decyzji Rady, o której mowa w ustępie 1,” a wyrazy „... wspólnego działania” zastępuje się wyrazami „... takiej decyzji”;
 - g) w ustępie 7, który otrzymuje oznaczenie ustęp 5, zdanie pierwsze wyrazy „wspólnego działania” zastępuje się wyrazami „decyzji, o której mowa w niniejszym artykule,” a w zdaniu drugim wyrazy „wspólnego działania” zastępuje się wyrazami „decyzji, o której mowa w ustępie 1,”.
- 32) W artykule 15, na początku, wyrazy: „Rada przyjmuje wspólne stanowiska. Określają one ...” zastępuje się wyrazami „Rada przyjmuje decyzje, które określają ...”, a na końcu zdania wyrazy „wspólnymi stanowiskami” zastępuje się wyrazami „stanowiskami Unii”.
- 33) Dodaje się artykuł 15a, który zastępuje się tekstem w brzmieniu artykułu 22, wraz z następującymi zmianami:
- a) w ustępie 1 wyrazy „Każde Państwo Członkowskie lub Komisja mogą się zwracać do Rady ze ...” zastępuje się wyrazami „Każde Państwo Członkowskie, wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa lub wysoki przedstawiciel przy wsparciu Komisji, mogą zwracać się do Rady z ...”, a wyrazy „... przedkładać Radzie propozycje” zastępuje się wyrazami „... przedkładać Radzie, odpowiednio, inicjatywy lub wnioski”;
 - b) w ustępie 2 wyrazy „... Prezydencja zwołuje ...” zastępuje się wyrazami „wysoki przedstawiciel zwołuje ...”, a wyrazy „lub na żądanie Komisji bądź Państwa Członkowskiego,” zastępuje się wyrazami „albo na wniosek Państwa Członkowskiego,”.
- 34) Dodaje się artykuł 15b, który zastępuje się tekstem w brzmieniu artykułu 23, wraz z następującymi zmianami:
- a) w ustępie 1 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie: „Decyzje, o których mowa w niniejszym rozdziale, Rada Europejska i Rada podejmują, stanowiąc jednomyślnie, z wyjątkiem przypadków gdy niniejszy rozdział stanowi inaczej. Wyklucza się przyjmowanie aktów prawodawczych.”, a w akapicie drugim zdanie ostatnie otrzymuje brzmienie: „Decyzja nie zostaje przyjęta, jeżeli członkowie Rady, którzy złożyli oświadczenie w związku ze wstrzymaniem się od głosu, reprezentują co najmniej jedną trzecią Państw Członkowskich, których łączna liczba ludności stanowi co najmniej jedną trzecią ludności Unii.”;

b) w ustępie 2 wprowadza się następujące zmiany:

(i) tiret pierwsze zastępuje się dwoma tiret w brzmieniu:

„- przyjmuje decyzję określającą działanie lub stanowisko Unii, na podstawie decyzji Rady Europejskiej dotyczącej strategicznych interesów i celów Unii, o której mowa w artykule 10b ustęp 1,

- przyjmuje decyzję określającą działanie lub stanowisko Unii, zgodnie z propozycją wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, która została przedłożona w wyniku specjalnego wniosku skierowanego do niego przez Radę Europejską z jej własnej inicjatywy lub z inicjatywy wysokiego przedstawiciela,”;

(ii) w tiret drugim, które staje się tiret trzecim, wyrazy „... wspólne działanie lub wspólne stanowisko,” zastępuje się wyrazami „decyzję określającą działanie lub stanowisko Unii,”;

(iii) w akapicie drugim zdanie pierwsze wyraz „ważnych” zastępuje się wyrazem „istotnych”; zdanie ostatnie zastępuje się tekstem w brzmieniu: „Wysoki przedstawiciel poszukuje, w ścisłej konsultacji z zainteresowanym Państwem Członkowskim, rozwiązania odpowiadającego temu Państwu. Jeżeli rozwiązanie nie zostanie znalezione, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może wnieść o przedłożenie tej sprawy Radzie Europejskiej w celu przyjęcia jednomyślnie decyzji.”;

(iv) akapit trzeci zastępuje się nowym ustępem 3, akapit ostatni otrzymuje oznaczenie ustęp 4, a ustęp 3 otrzymuje oznaczenie ustęp 5; nowy ustęp 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Rada Europejska może jednomyślnie przyjąć decyzję, która przewiduje, że Rada stanowi większością kwalifikowaną w przypadkach innych niż te, o których mowa w ustępie 2.”;

c) w ustępie oznaczonym jako ustęp 4 wyrazy „Niniejszego ustępu nie stosuje się ...” zastępuje się wyrazami: „Ustępów 2 i 3 nie stosuje się ...”.

35) W artykule 16 wprowadza się następujące zmiany:

- a) skreśla się wyrazy „... informują się wzajemnie i ...”, wyraz „Rady” zastępuje się wyrazami „Rady Europejskiej i Rady”, a wyrazy „... w celu zapewnienia możliwie najskuteczniejszego wpływu Unii poprzez zgodne i zbieżne działania” zastępuje się wyrazami „... w celu określenia wspólnego podejścia”;
- b) po zdaniu pierwszym dodaje się tekst w brzmieniu: „Przed podjęciem jakichkolwiek działań na arenie międzynarodowej lub zaciągnięciem wszelkich zobowiązań, które mogłyby wpłynąć na interesy Unii, każde Państwo Członkowskie konsultuje się z pozostałymi w ramach Rady Europejskiej lub Rady. Państwa Członkowskie zapewniają, poprzez zbieżne działania, możliwość realizacji przez Unię jej interesów i wartości na arenie międzynarodowej. Państwa Członkowskie są względem siebie solidarne.”;
- c) dodaje się dwa akapity w brzmieniu:

„Jeżeli Rada Europejska lub Rada określiły wspólne podejście Unii w rozumieniu akapitu pierwszego, wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa i ministrowie spraw zagranicznych Państw Członkowskich koordynują swoją działalność w Radzie.

Misje dyplomatyczne Państw Członkowskich i delegatury Unii w państwach trzecich i przy organizacjach międzynarodowych współpracują ze sobą i przyczyniają się do formułowania i wprowadzania w życie wspólnego podejścia.”.

36) Tekst artykułu 17 otrzymuje oznaczenie artykuł 28a, wraz ze zmianami zaznaczonymi poniżej w punkcie 49).

37) W artykule 18 wprowadza się następujące zmiany:

- a) skreśla się ustępy 1–4;
- b) w ustępie 5, który pozbawia się oznaczenia liczbowego, wyrazy „... w każdym przypadku, gdy uzna to za niezbędne, ...” zastępuje się wyrazami „..., na wniosek wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, ...”, a na końcu ustępu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Specjalny przedstawiciel w sprawowaniu swojego mandatu podlega wysokiemu przedstawicielowi.”.

38) W artykule 19 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 1 akapit pierwszy i drugi wyrazy „... wspólne stanowiska” zastępuje się wyrazami „... stanowiska Unii”, a na końcu akapitu pierwszego dodaje się zdanie w brzmieniu: „Organizację tej koordynacji zapewnia wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.”;
- b) w ustępie 2 wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) w akapicie pierwszym wyrazy „Bez uszczerbku dla postanowień ustępu 1 i artykułu 14 ustęp 3,” zastępuje się wyrazami „Zgodnie z artykułem 11 ustęp 3”, a po wyrazach „... informują te ostatnie” dodaje się wyrazy „..., jak również wysokiego przedstawiciela,”;
 - (ii) w akapicie drugim zdanie pierwsze po wyrazach „... pozostałe Państwa Członkowskie” dodaje się wyrazy „..., jak również wysokiego przedstawiciela”; w zdaniu drugim skreśla się wyraz „stałymi”, a wyrazy „... przy wykonywaniu swoich funkcji zapewniają obronę stanowisk ...” zastępuje się wyrazami „przy wykonywaniu swoich funkcji będą bronić stanowisk ...”;
 - (iii) dodaje się nowy akapit trzeci w brzmieniu:

„Jeżeli Unia określiła stanowisko w kwestii wpisanej do porządku obrad Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, Państwa Członkowskie, które w niej zasiadają, wnoszą o zaproszenie wysokiego przedstawiciela do przedstawienia stanowiska Unii.”.

39) W artykule 20 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w akapicie pierwszym wyrazy „delegacje Komisji” zastępuje się wyrazami „delegatury Unii”, a wyrazy „... wprowadzenie w życie wspólnych stanowisk oraz wspólnych działań przyjętych przez Radę” zastępuje się wyrazami „wykonanie decyzji określających stanowiska i działania Unii przyjętych na mocy niniejszego rozdziału”;
- b) w akapicie drugim wyrazy „... informacje, dokonując wspólnych ocen” zastępuje się wyrazami „... informacje i dokonując wspólnych ocen” oraz skreśla się fragment zdania w brzmieniu: „... oraz przyczyniając się do wprowadzania w życie postanowień przewidzianych w artykule 20 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską”;

- c) dodaje się nowy akapit w brzmieniu:

„Przyczyniają się one do wprowadzania w życie prawa obywateli Unii do ochrony na terytorium państw trzecich, o którym mowa w artykule 17 ustęp 2 litera c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jak również środków przyjętych w zastosowaniu artykułu 20 tego Traktatu.”.

- 40) W artykule 21 wprowadza się następujące zmiany:

- a) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa regularnie konsultuje się z Parlamentem Europejskim w zakresie głównych aspektów i podstawowych opcji wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, oraz informuje Parlament Europejski o rozwoju tych polityk. Czuwa on nad tym, aby poglądy Parlamentu Europejskiego zostały należycie uwzględnione. Specjalni przedstawiciele mogą uczestniczyć w informowaniu Parlamentu Europejskiego.”;

- b) w akapicie drugim zdanie pierwsze po wyrazie „Rady” dodaje się wyrazy „i do wysokiego przedstawiciela”, a wyraz „jej” zastępuje się wyrazem „ich”; w zdaniu drugim wyrazy „Co roku” zastępuje się wyrazami „Dwa razy w roku”, a na końcu zdania dodaje się wyrazy „..., w tym wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony”.

- 41) Tekst artykułu 22 otrzymuje oznaczenie artykuł 15a; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 33) powyżej.

- 42) Tekst artykułu 23 otrzymuje oznaczenie artykuł 15b; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 34) powyżej.

- 43) Artykuł 24 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 24

Unia może zawierać umowy z jednym lub z większą liczbą państw lub z organizacjami międzynarodowymi w dziedzinach objętych niniejszym rozdziałem.”.

44) W artykule 25 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w akapicie pierwszym zdanie pierwsze odniesienie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odniesieniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a po wyrazach „... na jej żądanie” dodaje się wyrazy „..., na żądanie wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa”; w zdaniu drugim wyrazy „... bez uszczerbku dla kompetencji Prezydencji i Komisji” zastępuje się wyrazami „bez uszczerbku dla uprawnień wysokiego przedstawiciela”;
- b) akapit drugi otrzymuje brzmienie: „W zakresie objętym niniejszym rozdziałem Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa sprawuje, pod kierunkiem Rady i wysokiego przedstawiciela, kontrolę polityczną i kierownictwo strategiczne nad operacjami zarządzania kryzysowego, o których mowa w artykule 28b.”;
- c) w akapicie trzecim skreśla się wyrazy „..., bez uszczerbku dla artykułu 47”.

45) Uchyla się artykuły 26 i 27. Dodaje się artykuły 25a i 25b, przy czym artykuł 25b zastępuje artykuł 47, w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 25a

Zgodnie z artykułem 16b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i na zasadzie odstępstwa od jego ustępu 2, Rada przyjmuje decyzję określającą zasady dotyczące ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych przez Państwa Członkowskie w wykonywaniu działań wchodzących w zakres zastosowania niniejszego rozdziału oraz zasady dotyczące swobodnego przepływu takich danych. Przestrzeganie tych zasad podlega kontroli niezależnych organów.

ARTYKUŁ 25b

Realizacja wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa nie narusza stosowania procedur oraz odpowiedniego zakresu uprawnień instytucji przewidzianych w Traktatach do wykonywania kompetencji Unii, o których mowa w artykułach 2b–2e Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Realizacja polityk, o których mowa w tych artykułach, nie narusza także stosowania procedur oraz odpowiedniego zakresu uprawnień instytucji przewidzianych w Traktatach do wykonywania kompetencji Unii na podstawie niniejszego rozdziału.”.

46) Artykuły 27a–27e dotyczące wzmocnionej współpracy zastępuje się artykułem 10 zgodnie z punktem 22) powyżej.

47) W artykule 28 wprowadza się następujące zmiany:

- a) skreśla się ustęp 1 i odpowiednio zmienia się oznaczenie kolejnych ustępów; w całym artykule wyrazy „Wspólnot Europejskich” zastępuje się wyrazem „Unii”;
- b) w ustępie 2, który otrzymuje oznaczenie ustęp 1, wyrazy „... wykonywaniem postanowień zawartych w niniejszym tytule” zastępuje się wyrazami „... wykonywaniem niniejszego rozdziału”;
- c) w ustępie 3, który otrzymuje oznaczenie ustęp 2, akapit pierwszy wyrazy „... wprowadzaniem w życie tych postanowień” zastępuje się wyrazami „... wykonywaniem niniejszego rozdziału”;
- d) skreśla się ustęp 4 i dodaje się nowy ustęp 3 w brzmieniu:

„3. Rada przyjmuje decyzję ustanawiającą szczególne procedury w celu zagwarantowania szybkiego dostępu do środków budżetowych Unii przeznaczonych na natychmiastowe finansowanie inicjatyw w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, a zwłaszcza działań przygotowawczych do misji, o których mowa w artykule 28a ustęp 1 i w artykule 28b. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Działania przygotowawcze do misji, o których mowa w artykule 28a ustęp 1 i w artykule 28b, które nie obciążają budżetu Unii, są finansowane z funduszu początkowego utworzonego ze składek Państw Członkowskich.

Rada, na wniosek wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, przyjmuje większością kwalifikowaną decyzje ustanawiające:

- a) warunki tworzenia i finansowania funduszu początkowego, w szczególności wysokość środków przekazywanych funduszowi;
- b) warunki zarządzania funduszem początkowym;
- c) warunki kontroli finansowej.

Jeżeli misja zaplanowana zgodnie z artykułem 28a ustęp 1 i z artykułem 28b nie może być finansowana z budżetu Unii, Rada upoważnia wysokiego przedstawiciela do wykorzystania tego funduszu. Wysoki przedstawiciel składa Radzie sprawozdanie z wykonania tego upoważnienia.”.

WSPÓLNA POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY

48) Dodaje się nową sekcję 2 zatytułowaną:

„SEKCJA 2 POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE WSPÓLNEJ POLITYKI BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY”.

49) Dodaje się artykuł 28a, który otrzymuje brzmienie artykułu 17, wraz z następującymi zmianami:

- a) dodaje się nowy ustęp 1, a następujący po nim ustęp otrzymuje oznaczenie ustęp 2; nowy ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony stanowi integralną część wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Zapewnia Unii zdolność operacyjną opartą na środkach cywilnych i wojskowych. Unia może z nich korzystać w przeprowadzanych poza Unią misjach utrzymania pokoju, zapobiegania konfliktom i wzmacniania międzynarodowego bezpieczeństwa, zgodnie z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych. Zadania te są wykonywane w oparciu o zdolności, jakie zapewniają Państwa Członkowskie.”;

- b) ustęp 1 otrzymuje oznaczenie ustęp 2 i wprowadza się w nim następujące zmiany:

- (i) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„2. Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony obejmuje stopniowe określanie wspólnej polityki obronnej Unii. Doprowadzi ona do stworzenia wspólnej obrony, jeżeli Rada Europejska, stanowiąc jednomyślnie, tak zadecyduje. W takim przypadku Rada Europejska zaleca Państwom Członkowskim przyjęcie stosownej decyzji zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.”;

- (ii) w akapicie drugim wyrazy „...”, określona w niniejszym artykule,” zastępuje się wyrazami „... w rozumieniu niniejszej sekcji”;

- (iii) skreśla się akapit trzeci;

c) dotychczasowe ustępy 2–5 zastępuje się ustępami 3–7 w brzmieniu:

„3. Państwa Członkowskie, w celu realizacji wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, oddają do dyspozycji Unii swoje zdolności cywilne i wojskowe, aby przyczynić się do osiągnięcia celów określonych przez Radę. Państwa Członkowskie wspólnie powołujące siły wielonarodowe mogą również przekazać je do dyspozycji wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony.

Państwa Członkowskie zobowiązują się do stopniowej poprawy swoich zdolności wojskowych. Agencja do spraw Rozwoju Zdolności Obronnych, Badań, Zakupów i Uzbrojenia (zwana dalej „Europejską Agencją Obrony”) określa wymogi operacyjne, wspiera środki ich realizacji, przyczynia się do określania i, w stosownych przypadkach, wprowadzania w życie wszelkich użytecznych środków wzmacniających bazę przemysłową i technologiczną sektora obrony, bierze udział w określaniu europejskiej polityki w zakresie zdolności i uzbrojenia oraz wspomaga Radę w ocenie poprawy zdolności wojskowych.

4. Decyzje dotyczące wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, w tym decyzje w sprawie podjęcia misji, o których mowa w niniejszym artykule, są przyjmowane przez Radę stanowiącą jednomyślnie na wniosek wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa lub z inicjatywy Państwa Członkowskiego. Wysoki przedstawiciel może proponować, w stosownych przypadkach wspólnie z Komisją, użycie zarówno środków krajowych, jak i instrumentów Unii.

5. W celu ochrony wartości Unii i służenia jej interesom Rada może powierzyć wykonanie danej misji, w ramach Unii, grupie Państw Członkowskich. Wykonanie takiej misji reguluje artykuł 28c.

6. Państwa Członkowskie, które spełniają wyższe kryteria zdolności wojskowej i które zaciągnęły w tej dziedzinie dalej idące zobowiązania mając na względzie najbardziej wymagające misje, ustanawiają stałą współpracę strukturalną w ramach Unii. Współpracę tę reguluje artykuł 28e. Nie narusza ona postanowień artykułu 28b.

7. W przypadku gdy jakiekolwiek Państwo Członkowskie stanie się ofiarą zbrojnej agresji na jego terytorium, pozostałe Państwa Członkowskie mają w stosunku do niego obowiązek udzielenia pomocy i wsparcia przy zastosowaniu wszelkich dostępnych im środków, zgodnie z artykułem 51 Karty Narodów Zjednoczonych. Nie ma to wpływu na szczególnie charakter polityki bezpieczeństwa i obrony niektórych Państw Członkowskich.

Zobowiązania i współpraca w tej dziedzinie pozostają zgodne ze zobowiązaniami zaciągniętymi w ramach Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, która dla państw będących jej członkami pozostaje podstawą ich zbiorowej obrony i forum dla jej wykonywania.”.

50) Dodaje się nowe artykuły 28b–28e w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 28b

1. Misje, o których mowa w artykule 28a ustęp 1, przy prowadzeniu których Unia może użyć środków cywilnych i wojskowych, obejmują wspólne działania rozbrojeniowe, misje humanitarne i ratunkowe, misje wojskowego doradztwa i wsparcia, misje zapobiegania konfliktom i utrzymywania pokoju, misje zbrojne służące zarządzaniu kryzysowemu, w tym misje przywracania pokoju i operacje stabilizacji sytuacji po zakończeniu konfliktów. Wszystkie te misje mogą przyczyniać się do walki z terroryzmem, w tym poprzez wspieranie państw trzecich w zwalczaniu terroryzmu na ich terytoriach.

2. Rada przyjmuje decyzje dotyczące misji, o których mowa w ustępie 1, określając ich cel i zakres, jak również ogólne warunki ich przeprowadzania. Wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, pod kierunkiem Rady oraz w ścisłym i stałym porozumieniu z Komitetem Politycznym i Bezpieczeństwa, czuwa nad koordynacją cywilnych i wojskowych aspektów tych misji.

ARTYKUŁ 28c

1. W ramach decyzji przyjmowanych zgodnie z artykułem 28b, Rada może powierzyć przeprowadzenie misji grupie Państw Członkowskich, które wyrażą taką wolę i które dysponują zdolnościami wymaganymi dla tej misji. Te Państwa Członkowskie, wspólnie z wysokim przedstawicielem Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, uzgadniają między sobą sposób zarządzania misją.

2. Państwa Członkowskie uczestniczące w misji informują regularnie Radę o jej przebiegu z własnej inicjatywy lub na wniosek innego Państwa Członkowskiego. Jeżeli wykonanie misji spowoduje powstanie istotnych konsekwencji lub jeżeli wymaga zmiany celu, zakresu lub warunków misji określonych w decyzjach, o których mowa w ustępie 1, uczestniczące Państwa Członkowskie niezwłocznie informują o tym Radę. W takich przypadkach Rada przyjmuje niezbędne decyzje.

ARTYKUŁ 28d

1. Europejska Agencja Obrony, o której mowa w artykule 28a ustęp 3, podlegająca Radzie, ma za zadanie:

- a) przyczyniać się do określania celów zdolności wojskowych Państw Członkowskich i oceny wykonania zobowiązań w zakresie zdolności podjętych przez Państwa Członkowskie;
- b) wspierać harmonizację wymagań operacyjnych i ustanowienie skutecznych i spójnych metod dokonywania zamówień;
- c) zgłaszać wielostronne projekty dla osiągnięcia celów zdolności wojskowych oraz zapewniać koordynację programów realizowanych przez Państwa Członkowskie i zarządzanie konkretnymi programami współpracy;
- d) wspierać badania nad technologiami obronnymi oraz koordynować i planować wspólne działania badawcze i studia nad rozwiązaniami technicznymi odpowiadającymi przyszłym wymaganiom operacyjnym;
- e) przyczyniać się do określania wszelkich użytecznych środków wzmacniających bazę przemysłową i technologiczną sektora obrony oraz zwiększających efektywność wydatków wojskowych i, w stosownych przypadkach, wprowadzać w życie te środki.

2. Europejska Agencja Obrony jest otwarta dla wszystkich Państw Członkowskich pragnących uczestniczyć w jej pracach. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, przyjmuje decyzję określającą statut, siedzibę i zasady funkcjonowania Agencji. Decyzja ta uwzględnia poziom faktycznego uczestnictwa w działaniach Agencji. W ramach Agencji tworzy się specjalne grupy skupiające Państwa Członkowskie uczestniczące we wspólnych projektach. Agencja wykonuje swoje działania, w miarę potrzeby, w powiązaniu z Komisją.

ARTYKUŁ 28e

1. Państwa Członkowskie pragnące wziąć udział w stałej współpracy strukturalnej, o której mowa w artykule 28a ustęp 6, które spełniają kryteria i które przyjęły zobowiązania w zakresie zdolności wojskowych wymienione w Protokole w sprawie stałej współpracy strukturalnej, notyfikują swój zamiar Radzie i wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.

2. W terminie trzech miesięcy od notyfikacji, o której mowa w ustępie 1, Rada przyjmuje decyzję ustanawiającą stałą współpracę strukturalną i określającą listę uczestniczących Państw Członkowskich. Rada stanowi większością kwalifikowaną po konsultacji z wysokim przedstawicielem.

3. Każde Państwo Członkowskie, które na późniejszym etapie pragnie wziąć udział w stałej współpracy strukturalnej, notyfikuje swój zamiar Radzie i wysokiemu przedstawicielowi.

Rada przyjmuje decyzję potwierdzającą udział zainteresowanego Państwa Członkowskiego, które spełnia kryteria i przyjmuje zobowiązania, o których mowa w artykułach 1 i 2 Protokołu w sprawie stałej współpracy strukturalnej. Rada stanowi większością kwalifikowaną po konsultacji z wysokim przedstawicielem. W głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący uczestniczące Państwa Członkowskie.

Większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

4. Jeżeli uczestniczące Państwo Członkowskie przestało spełniać kryteria lub nie jest w stanie wypełniać zobowiązań, o których mowa w artykułach 1 i 2 Protokołu w sprawie stałej współpracy strukturalnej, Rada może przyjąć decyzję zawieszającą udział tego Państwa.

Rada stanowi większością kwalifikowaną. W głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący uczestniczące Państwa Członkowskie, z wyjątkiem zainteresowanego Państwa Członkowskiego.

Większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

5. Jeżeli uczestniczące Państwo Członkowskie pragnie wycofać się ze stałej współpracy strukturalnej, notyfikuje swoją decyzję Radzie, która przyjmuje do wiadomości, że uczestnictwo zainteresowanego Państwa Członkowskiego zakończyło się.

6. Decyzje i zalecenia Rady w ramach stałej współpracy strukturalnej, inne niż decyzje i zalecenia przewidziane w ustępach 2–5, są przyjmowane jednomyślnie. Do celów niniejszego ustępu jednomyślność stanowiona jest jedynie głosami przedstawicieli uczestniczących Państw Członkowskich.”.

- 51) Artykuły 29–39 tytułu VI dotyczące współpracy sądowej w sprawach karnych i współpracy policyjnej zastępuje się postanowieniami części trzeciej tytuł IV rozdziały 1, 4 i 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zgodnie z artykułem 2 punkty 64), 67) i 68) niniejszego Traktatu artykuł 29 zastępuje się artykułem 61 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, artykuł 30 zastępuje się artykułami 69f i 69g tego Traktatu, artykuł 31 zastępuje się artykułami 69a, 69b i 69d tego Traktatu, artykuł 32 zastępuje się artykułem 69h tego Traktatu, artykuł 33 zastępuje się artykułem 61e tego Traktatu i artykuł 36 zastępuje się artykułem 61d tego Traktatu. Skreśla się nagłówek tytułu, a jego oznaczenie liczbowe staje się oznaczeniem tytułu dotyczącego postanowień końcowych.
- 52) Artykuły 40–40b tytułu VI oraz artykuły 43–45 tytułu VII, dotyczące wzmocnionej współpracy, zastępuje się artykułem 10, zgodnie z punktem 22) powyżej, i uchyla się tytuł VII.
- 53) Uchyla się artykuły 41 i 42.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- 54) Tytuł VIII dotyczący postanowień końcowych otrzymuje oznaczenie tytuł VI; w tytule tym oraz w artykułach 48, 49 i 53 wprowadza się zmiany, odpowiednio, zgodnie z punktami 56), 57) i 61) poniżej. Artykuł 47 zastępuje się artykułem 25b, zgodnie z punktem 45) powyżej, i uchyla się artykuły 46 i 50.
- 55) Dodaje się nowy artykuł 46a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 46a

Unia ma osobowość prawną.”.

56) Artykuł 48 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 48

1. Traktaty mogą być zmieniane zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany. Mogą być też zmieniane zgodnie z uproszczonymi procedurami zmiany.

Zwykła procedura zmiany

2. Rząd każdego Państwa Członkowskiego, Parlament Europejski lub Komisja mogą przedkładać Radzie propozycje zmiany Traktatów. Propozycje te mogą mieć na celu, między innymi, rozszerzenie lub ograniczenie kompetencji przyznanych Unii w Traktatach. Propozycje te są przekazywane przez Radę Radzie Europejskiej oraz notyfikowane parlamentom narodowym.

3. Jeżeli Rada Europejska, po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komisją, podejmie zwykłą większością decyzję, w której opowie się za rozpatrzeniem proponowanych zmian, przewodniczący Rady Europejskiej zwołuje konwent złożony z przedstawicieli parlamentów narodowych, szefów państw lub rządów Państw Członkowskich, Parlamentu Europejskiego i Komisji. W przypadku zmian instytucjonalnych w dziedzinie pieniężnej konsultowany jest również Europejski Bank Centralny. Konwent rozpatruje propozycje zmian i przyjmuje, w drodze konsensusu, zalecenie dla Konferencji przedstawicieli rządów Państw Członkowskich przewidzianej w ustępie 4.

Rada Europejska może zwykłą większością, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, podjąć decyzję o nie zwoływaniu konwentu, jeżeli zakres proponowanych zmian nie uzasadnia jego zwołania. W takim przypadku Rada Europejska określa mandat Konferencji przedstawicieli rządów Państw Członkowskich.

4. Konferencję przedstawicieli rządów Państw Członkowskich zwołuje przewodniczący Rady w celu uchwalenia za wspólnym porozumieniem zmian, jakie mają zostać dokonane w Traktatach.

Zmiany wchodzi w życie po ich ratyfikowaniu przez wszystkie Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

5. Jeżeli po upływie dwóch lat od podpisania traktatu zmieniającego Traktaty, został on ratyfikowany przez cztery piąte Państw Członkowskich i gdy jedno lub więcej Państw Członkowskich napotkało trudności w postępowaniu ratyfikacyjnym, sprawę kieruje się do Rady Europejskiej.

Uproszczone procedury zmiany

6. Rząd każdego Państwa Członkowskiego, Parlament Europejski lub Komisja mogą przedkładać Radzie Europejskiej propozycje dotyczące zmiany wszystkich lub części postanowień części trzeciej Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dotyczących wewnętrznych polityk i działań Unii.

Rada Europejska może przyjąć decyzję zmieniającą wszystkie lub część postanowień części trzeciej Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Rada Europejska stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komisją oraz z Europejskim Bankiem Centralnym w przypadkach zmian instytucjonalnych w dziedzinie pieniężnej. Decyzja ta wchodzi w życie dopiero po jej zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Decyzja, o której mowa w akapicie drugim, nie może zwiększyć kompetencji przyznanych Unii w Traktatach.

7. Jeżeli Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub tytuł V niniejszego Traktatu przewiduje, że Rada stanowi jednomyślnie w danej dziedzinie lub w danym przypadku, Rada Europejska może przyjąć decyzję upoważniającą Radę do stanowienia większością kwalifikowaną w tej dziedzinie lub w tym przypadku. Niniejszego akapitu nie stosuje się do decyzji mających wpływ na kwestie wojskowe lub obronne.

Jeżeli Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przewiduje, że akty prawodawcze przyjmowane są przez Radę zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, Rada Europejska może przyjąć decyzję zezwalającą na przyjęcie takich aktów zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą.

Wszelkie inicjatywy podejmowane przez Radę Europejską na podstawie akapitu pierwszego lub drugiego są przekazywane parlamentom narodowym. W przypadku gdy parlament narodowy notyfikuje swój sprzeciw w terminie sześciu miesięcy od takiego przekazania, decyzja, o której mowa w akapicie pierwszym lub drugim, nie zostaje przyjęta. W przypadku braku sprzeciwu Rada Europejska może przyjąć taką decyzję.

W celu przyjęcia decyzji, o których mowa w akapicie pierwszym lub drugim, Rada Europejska stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, wyrażonej przez większość członków wchodzących w jego skład.”.

57) W artykule 49 akapit pierwszy wprowadza się następujące zmiany:

- a) w zdaniu pierwszym wyrazy „... szanuje zasady określone w artykule 6 ustęp 1, może się ubiegać ...” zastępuje się wyrazami „... szanuje wartości, o których mowa w artykule 1a, i zobowiązuje się je wspierać, może złożyć wniosek ...”;
- b) w zdaniu drugim wyrazy „W tym celu składa ono swój wniosek Radzie, która podejmuje decyzje, stanowiąc jednomyślnie ...” zastępuje się tekstem „O wniosku tym informuje się Parlament Europejski i parlamenty narodowe. Państwo ubiegające się o członkostwo kieruje swój wniosek do Rady, która stanowi jednomyślnie ...”; skreśla się wyraz „bezwzględna”;
- c) na końcu akapitu dodaje się nowe zdanie w brzmieniu: „Brane są pod uwagę kryteria kwalifikacji uzgodnione przez Radę Europejską.”.

58) Dodaje się nowy artykuł 49a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 49a

1. Każde Państwo Członkowskie może, zgodnie ze swoimi wymogami konstytucyjnymi, podjąć decyzję o wystąpieniu z Unii.
2. Państwo Członkowskie, które podjęło decyzję o wystąpieniu, notyfikuje swój zamiar Radzie Europejskiej. W świetle wytycznych Rady Europejskiej Unia prowadzi negocjacje i zawiera z tym Państwem umowę określającą warunki jego wystąpienia, uwzględniając ramy jego przyszłych stosunków z Unią. Umowę tę negocjuje się zgodnie z artykułem 188n ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Jest ona zawierana w imieniu Unii przez Radę, stanowiącą większość kwalifikowaną po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.
3. Traktaty przestają mieć zastosowanie do tego Państwa od dnia wejścia w życie umowy o wystąpieniu lub, w przypadku jej braku, dwa lata po notyfikacji, o której mowa w ustępie 2, chyba że Rada Europejska w porozumieniu z danym Państwem Członkowskim podejmie jednomyślnie decyzję o przedłużeniu tego okresu.
4. Do celów ustępów 2 i 3 członek Rady Europejskiej i Rady reprezentujący występujące Państwo Członkowskie nie bierze udziału w obradach ani w podejmowaniu decyzji Rady Europejskiej i Rady dotyczących tego Państwa.

Większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

5. Jeżeli Państwo, które wystąpiło z Unii, zwraca się o ponowne przyjęcie, jego wniosek podlega procedurze, o której mowa w artykule 49.”.

59) Dodaje się artykuł 49b w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 49b

Protokoły i załączniki załączone do Traktatów stanowią ich integralną część.”.

60) Dodaje się artykuł 49c w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 49c

1. Traktaty stosuje się do Królestwa Belgii, Republiki Bułgarii, Republiki Czeskiej, Królestwa Danii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Estońskiej, Irlandii, Republiki Greckiej, Królestwa Hiszpanii, Republiki Francuskiej, Republiki Włoskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburga, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Królestwa Nederlandów, Republiki Austrii, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Portugalskiej, Rumunii, Republiki Słowenii, Republiki Słowackiej, Republiki Finlandii, Królestwa Szwecji oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

2. Terytorialny zakres stosowania Traktatów określony jest szczegółowo w artykule 311a Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.”.

61) W artykule 53 wprowadza się następujące zmiany:

- a) akapit pierwszy otrzymuje oznaczenie ustęp 1, listę języków uzupełnia się o języki wymienione w akapicie drugim dotychczasowego artykułu 53 Traktatu o Unii Europejskiej i skreśla się akapit drugi;

- b) dodaje się nowy ustęp 2 w brzmieniu:

„2. Niniejszy Traktat może być również przetłumaczony na wszystkie inne języki określone przez Państwa Członkowskie, które zgodnie z ich porządkiem konstytucyjnym mają status języków urzędowych na całym ich terytorium lub jego części. Poświadczona kopia takich tłumaczeń zostaje przekazana przez zainteresowane Państwo Członkowskie do archiwów Rady.”.

ARTYKUŁ 2

Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską zmienia się zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

- 1) Nagłówek Traktatu otrzymuje brzmienie: „Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”.

A. ZMIANY HORYZONTALNE

- 2) W całym Traktacie:

- a) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Wspólnota” lub „Wspólnota Europejska” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazu „Unia”, wyrazy „we Wspólnocie” zastępuje się wyrazami „w Unii”, wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Wspólnot Europejskich” lub skrót „EWG” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Unii Europejskiej”, z wyjątkiem artykułu 299 ustęp 6 litera c), który otrzymał oznaczenie artykuł 311a ustęp 5 litera c). Wszystkie formy gramatyczne przymiotnika „wspólnotowy” zastępuje się wyrazem „Unii”, z wyjątkiem artykułu 95, który otrzymał oznaczenie artykuł 94, ustęp 10, artykułu 164 litery b) i c), artykułu 170 akapit pierwszy, artykułu 171 oraz artykułu 174 ustęp 2 akapit drugi, w których to postanowieniach wszystkie formy gramatyczne przymiotnika „wspólnotowy” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną przymiotnika „unijny”. Zmian określonych w zdaniu poprzednim nie stosuje się do artykułu 13, który otrzymał oznaczenie artykuł 16e, artykułu 100 ustęp 2 oraz artykułu 299 ustęp 2 akapit czwarty, do których stosuje się zmiany szczegółowe określone, odpowiednio, w punktach 33), 87) i 287) litera d) niniejszego artykułu. W odniesieniu do artykułu 136 akapit pierwszy, wyżej wymienione zmiany stosuje się tylko do wyrazu „Wspólnota”;

- b) wyrazy „niniejszy Traktat”, „niniejszego Traktatu”, „w niniejszym Traktacie” i „niniejszym Traktatem” zastępuje się, odpowiednio, wyrazami „Traktaty”, „Traktatów”, „w Traktatach” i „Traktatami” a, w stosownych przypadkach, czasownik i przymiotniki występujące po nich lub przed nimi otrzymują liczbę mnogą; niniejsza litera nie stosuje się do artykułu 121 ustęp 1 akapit pierwszy, który otrzymał oznaczenie artykuł 117a ustęp 1 akapit pierwszy, artykułu 182 akapit trzeci oraz artykułów 312 i 313;
- c) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251” oraz „Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 251” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą”, zaś wszystkie formy gramatyczne wyrazów „procedura określona w artykule 251” oraz „procedura przewidziana w artykule 251” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „zwykła procedura prawodawcza”, a w stosownych przypadkach czasownik po nich występujący otrzymuje liczbę mnogą i występujący przed nimi przyimek „z” zastępuje się przyimkiem „ze”;
- d) skreśla się wszystkie formy gramatyczne wyrazów „stanowiąc większością kwalifikowaną” lub „stanowiąc kwalifikowaną większością” oraz wyrazów „większością kwalifikowaną” lub „kwalifikowaną większością”, w stosownych przypadkach wraz z odpowiednim gramatycznym dostosowaniem danego zdania;
- e) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Rada zebrana w składzie szefów państw lub rządów” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Rada Europejska”;
- f) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „instytucje lub organy” oraz „instytucje i organy” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „instytucje, organy lub jednostki organizacyjne”, z wyjątkiem artykułu 193 akapit pierwszy, natomiast w artykule 108 wyrazy „instytucji czy organów” zastępuje się wyrazami „instytucji, organów ani jednostek organizacyjnych”, z odpowiednim dostosowaniem gramatycznym czasownika;
- g) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „wspólny rynek” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „rynek wewnętrzny”, natomiast występujące przed nimi przyimki „ze” lub „we” zastępuje się, odpowiednio, przyimkami „z” lub „w”;
- h) wyraz „ECU” zastępuje się wyrazem „euro”;

- i) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Państwa Członkowskie nieobjęte derogacją” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Państwa Członkowskie, których walutą jest euro”;
 - j) skrót „EBC” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Europejski Bank Centralny”;
 - k) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Statut ESBC” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Statut ESBC i EBC”;
 - l) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Komitet przewidziany w artykule 114” i „Komitet określony w artykule 114” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Komitet Ekonomiczno-Finansowy”;
 - m) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Statut Trybunału Sprawiedliwości” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Statut Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej”;
 - n) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Sąd Pierwszej Instancji” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazu „Sąd”;
 - o) wszystkie formy gramatyczne wyrazów „izba sądowa” i „izby sądowe” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów, odpowiednio, „sąd wyspecjalizowany” i „sądy wyspecjalizowane”, w stosownych przypadkach wraz z odpowiednim gramatycznym dostosowaniem danego zdania.
- 3) W następujących artykułach wyrazy „Rada, stanowiąc jednomyślnie” zastępuje się wyrazami „Rada, stanowiąc jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą” i skreśla się wyrazy „na wniosek Komisji”:
- artykuł 13, który otrzymał oznaczenie, - artykuł 94, który otrzymał oznaczenie,
 - artykuł 16e ustęp 1, artykuł 95,
 - artykuł 22 akapit drugi, - artykuł 104 ustęp 14 akapit drugi,
 - artykuł 93, - artykuł 175 ustęp 2 akapit pierwszy.

W artykule 19 ustęp 1 i 2 wyrazy „Radę stanowiącą jednomyślnie” zastępuje się wyrazami „Radę stanowiącą jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą” i skreśla się wyrazy „na wniosek Komisji”.

- 4) W następujących artykułach po wszystkich formach gramatycznych wyrazu „Rada” dodaje się odpowiednią formę gramatyczną wyrazów „stanowiąc zwykłą większością”:
- artykuł 130 akapit pierwszy,
 - artykuł 144 akapit pierwszy,
 - artykuł 208,
 - artykuł 209,
 - artykuł 213 akapit ostatni zdanie trzecie,
 - artykuł 216,
 - artykuł 284.
- 5) W następujących artykułach wyrazy „konsultacji z Parlamentem Europejskim” zastępuje się wyrazami „uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego”:
- artykuł 13, który otrzymał oznaczenie artykuł 16e ustęp 1
 - artykuł 22 akapit drugi.
- 6) W następujących artykułach wszystkie formy gramatyczne wyrazu „instytucja” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „instytucja, organ lub jednostka organizacyjna”, w stosownych przypadkach wraz z odpowiednim gramatycznym dostosowaniem danego zdania:
- artykuł 195 ustęp 1 akapit drugi,
 - artykuł 232 akapit drugi,
 - artykuł 233 akapit pierwszy,
 - artykuł 234 litera b),
 - artykuł 255 ustęp 3, który otrzymuje oznaczenie artykuł 16a ustęp 3 akapit trzeci.

7) W następujących artykułach wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Trybunał Sprawiedliwości” lub „Trybunał” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej”:

- artykuł 83 ustęp 2 litera d),	- artykuł 234 akapit pierwszy,
- artykuł 88 ustęp 2 akapit drugi,	- artykuł 235,
- artykuł 95, który otrzymał oznaczenie	- artykuł 236,
artykuł 94 ustęp 9,	- artykuł 237 zdanie wprowadzające,
- artykuł 195 ustęp 1,	- artykuł 238,
- artykuł 225a akapit szósty,	- artykuł 240,
- artykuł 226 akapit drugi,	- artykuł 242 zdanie pierwsze,
- artykuł 227 akapit pierwszy,	- artykuł 243,
- artykuł 228 ustęp 1 pierwsza wzmianka,	- artykuł 244,
- artykuł 229,	- artykuł 247 ustęp 9, który otrzymał
- artykuł 229a,	oznaczenie ustęp 8,
- artykuł 230 akapit pierwszy,	- artykuł 256 akapit drugi.
- artykuł 231 akapit pierwszy,	
- artykuł 232 akapit pierwszy,	
- artykuł 233 akapit pierwszy,	

W następujących artykułach skreśla się wyraz „Sprawiedliwości” po wszystkich formach gramatycznych wyrazu „Trybunał”:

- artykuł 227 akapit czwarty,	- artykuł 232 akapit trzeci,
- artykuł 228 ustęp 1 druga wzmianka ,	- artykuł 234 akapit drugi i trzeci,
- artykuł 230 akapit trzeci,	- artykuł 237 litera d) zdanie trzecie,
- artykuł 231 akapit drugi,	- artykuł 256 akapit czwarty.

8) W następujących artykułach odesłanie do innego artykułu Traktatu zastępuje się następującym odesłaniem do artykułu Traktatu o Unii Europejskiej:

- artykuł 21 akapit trzeci, który otrzymał oznaczenie akapit czwarty:	odesłanie do artykułu 9 (pierwsze odesłanie) i do artykułu 53 ustęp 1 (drugie odesłanie)
- artykuł 97b:	odesłanie do artykułu 2,
- artykuł 98:	odesłanie do artykułu 2 (pierwsze odesłanie),
- artykuł 105 ustęp 1 zdanie drugie:	odesłanie do artykułu 2,
- artykuł 215 akapit trzeci, który otrzymał oznaczenie akapit czwarty:	odesłanie do artykułu 9d ustęp 7 akapit pierwszy.

9) *(nie dotyczy wersji polskiej).*

B. ZMIANY SZCZEGÓŁOWE

PREAMBUŁA

- 10) W motywie drugim wyraz „krajów” zastępuje się wyrazem „Państw”, a w motywie ostatnim preambuły wyrazy „POSTANOWILI ustanowić WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ i w tym celu powołali ...” zastępuje się wyrazami „POWOŁALI ...”.

POSTANOWIENIA WSPÓLNE

- 11) Uchyla się artykuły 1 i 2. Dodaje się artykuł 1a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 1a

1. Niniejszy Traktat organizuje funkcjonowanie Unii i określa dziedziny, granice i warunki wykonywania jej kompetencji.
2. Niniejszy Traktat oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej są traktatami stanowiącymi podstawę Unii. Oba Traktaty, mające taką samą moc prawną, określane są mianem »Traktatów«.

KATEGORIE I DZIEDZINY KOMPETENCJI

- 12) Dodaje się nowy tytuł i nowe artykuły 2a–2e w brzmieniu:

„TYTUŁ I KATEGORIE I DZIEDZINY KOMPETENCJI UNII

ARTYKUŁ 2a

1. Jeżeli Traktaty przyznają Unii wyłączną kompetencję w określonej dziedzinie, jedynie Unia może stanowić prawo oraz przyjmować akty prawnie wiążące, natomiast Państwa Członkowskie mogą to czynić wyłącznie z upoważnienia Unii lub w celu wykonania aktów Unii.

2. Jeżeli Traktaty przyznają Unii w określonej dziedzinie kompetencję dzieloną z Państwami Członkowskimi, Unia i Państwa Członkowskie mogą stanowić prawo i przyjmować akty prawnie wiążące w tej dziedzinie. Państwa Członkowskie wykonują swoją kompetencję w zakresie, w jakim Unia nie wykonała swojej kompetencji. Państwa Członkowskie ponownie wykonują swoją kompetencję w zakresie, w jakim Unia postanowiła zaprzestać wykonywania swojej kompetencji.

3. Państwa Członkowskie koordynują swoje polityki gospodarcze i zatrudnienia na zasadach przewidzianych w niniejszym Traktacie, do których określenia Unia ma kompetencję.

4. Zgodnie z postanowieniami Traktatu o Unii Europejskiej Unia ma kompetencję w zakresie określania i realizowania wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w tym stopniowego określania wspólnej polityki obronnej.

5. W niektórych dziedzinach i na warunkach przewidzianych w Traktatach, Unia ma kompetencję w zakresie prowadzenia działań w celu wspierania, koordynowania lub uzupełniania działań Państw Członkowskich, nie zastępując jednak ich kompetencji w tych dziedzinach.

Prawnie wiążące akty Unii przyjęte na podstawie postanowień Traktatów odnoszących się do tych dziedzin nie mogą prowadzić do harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

6. Zakres i warunki wykonywania kompetencji Unii określają postanowienia Traktatów odnoszące się do każdej dziedziny.

ARTYKUŁ 2b

1. Unia ma wyłączne kompetencje w następujących dziedzinach:

- a) unia celna;
- b) ustanawianie reguł konkurencji niezbędnych do funkcjonowania rynku wewnętrznego;
- c) polityka pieniężna w odniesieniu do Państw Członkowskich, których walutą jest euro;

- d) zachowanie morskich zasobów biologicznych w ramach wspólnej polityki rybołówstwa;
- e) wspólna polityka handlowa.

2. Unia ma także wyłączną kompetencję do zawierania umów międzynarodowych, jeżeli ich zawarcie zostało przewidziane w akcie prawodawczym Unii lub jest niezbędne do umożliwienia Unii wykonywania jej wewnętrznych kompetencji lub w zakresie, w jakim ich zawarcie może wpływać na wspólne zasady lub zmieniać ich zakres.

ARTYKUŁ 2c

1. Unia dzieli kompetencje z Państwami Członkowskimi, jeżeli Traktaty przyznają jej kompetencje, które nie dotyczą dziedzin określonych w artykułach 2b i 2e.

2. Kompetencje dzielone między Unią a Państwami Członkowskimi stosują się do następujących głównych dziedzin:

- a) rynek wewnętrzny;
- b) polityka społeczna w odniesieniu do aspektów określonych w niniejszym Traktacie;
- c) spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna;
- d) rolnictwo i rybołówstwo, z wyłączeniem zachowania morskich zasobów biologicznych;
- e) środowisko naturalne;
- f) ochrona konsumentów;
- g) transport;

- h) sieci transeuropejskie;
- i) energia;
- j) przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości;
- k) wspólne problemy bezpieczeństwa w zakresie zdrowia publicznego w odniesieniu do aspektów określonych w niniejszym Traktacie.

3. W dziedzinach badań, rozwoju technologicznego i przestrzeni kosmicznej Unia ma kompetencje do prowadzenia działań, w szczególności do określania i realizacji programów, jednakże wykonywanie tych kompetencji nie może doprowadzić do uniemożliwienia Państwom Członkowskim wykonywania ich kompetencji.

4. W dziedzinach współpracy na rzecz rozwoju i pomocy humanitarnej Unia ma kompetencje do prowadzenia działań i wspólnej polityki, jednakże wykonywanie tych kompetencji nie może doprowadzić do uniemożliwienia Państwom Członkowskim wykonywania ich kompetencji.

ARTYKUŁ 2d

1. Państwa Członkowskie koordynują swoje polityki gospodarcze w ramach Unii. W tym celu Rada przyjmuje środki, w szczególności ogólne kierunki tych polityk.

Do Państw Członkowskich, których walutą jest euro, stosuje się postanowienia szczególne.

2. Unia podejmuje środki w celu zapewnienia koordynacji polityk zatrudnienia Państw Członkowskich, w szczególności określając wytyczne dla tych polityk.

3. Unia może podejmować inicjatywy w celu zapewnienia koordynacji polityk społecznych Państw Członkowskich.

ARTYKUŁ 2e

Unia ma kompetencje do prowadzenia działań mających na celu wspieranie, koordynowanie lub uzupełnianie działań Państw Członkowskich. Do dziedzin takich działań o wymiarze europejskim należą:

- a) ochrona i poprawa zdrowia ludzkiego;
- b) przemysł;
- c) kultura;
- d) turystyka;
- e) edukacja, kształcenie zawodowe, młodzież i sport;
- f) ochrona ludności;
- g) współpraca administracyjna.”.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

- 13) Dodaje się tytuł i artykuł 2f w brzmieniu:

„TYTUŁ II POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 2f

Unia zapewnia spójność swoich poszczególnych polityk i działań, uwzględniając wszystkie swoje cele i zgodnie z zasadą przyznania kompetencji.”.

- 14) Uchyła się artykuł 3 ustęp 1. W artykule 3 ustęp 2 wprowadza się następujące zmiany: wyrazy „... działaniach określonych w niniejszym artykule” zastępuje się wyrazami „swoich działaniach”, a ustęp ten pozbawia się oznaczenia.
- 15) Tekst artykułu 4 otrzymuje oznaczenie artykuł 97b. Wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 85) poniżej.
- 16) Uchyła się artykuł 5; zastępuje się go artykułem 3b Traktatu o Unii Europejskiej.
- 17) Dodaje się artykuł 5a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 5a

Przy określaniu i realizacji swoich polityk i działań Unia bierze pod uwagę wymogi związane ze wspieraniem wysokiego poziomu zatrudnienia, zapewnianiem odpowiedniej ochrony socjalnej, zwalczaniem wyłączenia społecznego, a także z wysokim poziomem kształcenia, szkolenia oraz ochrony zdrowia ludzkiego.”.

18) Dodaje się artykuł 5b w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 5b

Przy określaniu i realizacji swoich polityk i działań Unia dąży do zwalczania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.”.

19) W artykule 6 skreśla się wyrazy „o których mowa w artykule 3,”.

20) Dodaje się artykuł 6a, który otrzymuje brzmienie artykułu 153 ustęp 2.

21) Dodaje się artykuł 6b, który otrzymuje brzmienie postanowienia Protokołu w sprawie dobrobytu zwierząt; wyrazy „wspólnotowej polityki rolnej i transportu” zastępuje się wyrazami „polityki rolnej, rybołówstwa i transportu Unii”; wyrazy „i badań” zastępuje się wyrazami „... badań i rozwoju technologicznego oraz przestrzeni kosmicznej”, zaś po wyrazach „... w zakresie dobrobytu zwierząt” dodaje się wyrazy „jako istot zdolnych do odczuwania”.

22) Uchyla się artykuły 7–10. Artykuły 11 i 11a zastępuje się artykułem 10 Traktatu o Unii Europejskiej i artykułami 280a–280i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zgodnie z artykułem 1 punkt 22) niniejszego Traktatu i punktem 278) poniżej.

23) Tekst artykułu 12 otrzymuje oznaczenie artykuł 16d.

24) Tekst artykułu 13 otrzymuje oznaczenie artykuł 16e. Wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 33) poniżej.

25) Tekst artykułu 14 otrzymuje oznaczenie artykuł 22a. Wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 41) poniżej.

26) Tekst artykułu 15 otrzymuje oznaczenie artykuł 22b. Wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 42) poniżej.

27) W artykule 16 wprowadza się następujące zmiany:

- a) na początku zdania wyrazy „Bez uszczerbku dla artykułów 73, 86 i 87 ...” zastępuje się wyrazami „Bez uszczerbku dla artykułu 3a Traktatu o Unii Europejskiej i artykułów 73, 86 i 87 niniejszego Traktatu ...”;

b) na końcu zdania wyrazy „... i na warunkach, które pozwolą im wypełniać ich zadania” zastępuje się wyrazami „... i na warunkach, w szczególności gospodarczych i finansowych, które pozwolą im wypełniać ich zadania”;

c) dodaje się nowe zdanie w brzmieniu:

„Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają te zasady i określają te warunki, bez uszczerbku dla kompetencji, które Państwa Członkowskie mają, w poszanowaniu Traktatów, do świadczenia, zlecania i finansowania takich usług.”.

28) Dodaje się artykuł 16a, który otrzymuje brzmienie artykułu 255; wprowadza się w nim następujące zmiany:

a) ustęp 1 poprzedza się poniższym tekstem, przy czym ustęp ten otrzymuje oznaczenie ustęp 3, a ustępy 2 i 3 stają się jego akapitami:

„1. W celu wspierania dobrych rządów i zapewnienia uczestnictwa społeczeństwa obywatelskiego, instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii działają z jak największym poszanowaniem zasady otwartości.

2. Obrady Parlamentu Europejskiego oraz Rady obradującej i głosującej nad projektem aktu prawodawczego są jawne.”;

b) w ustępie 1, który otrzymuje oznaczenie ustęp 3 akapit pierwszy po wyrazie „siedzibę” dodaje się wyraz „statutową”, wyrazy „Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji” zastępuje się wyrazami „instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, niezależnie od ich formy”, a wyrazy „ustępami 2 i 3” zastępuje się wyrazami „niniejszym ustępem”;

c) w ustępie 2, który otrzymuje oznaczenie ustęp 3 akapit drugi, po wyrazach „są określane” dodaje się wyrazy „w drodze rozporządzeń”, a wyrazy „..., w ciągu dwóch lat od wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu” skreśla się;

- d) w ustępie 3, który otrzymuje oznaczenie ustęp 3 akapit trzeci, wyrazy „... wskazana powyżej opracowuje ...” zastępuje się wyrazami „... zapewnia przejrzystość swoich prac i opracowuje ...”, na końcu akapitu dodaje się wyrazy „..., zgodnie z rozporządzeniami, o których mowa w akapicie drugim”, dodaje się także dwa nowe akapity w brzmieniu:

„Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejski Bank Centralny i Europejski Bank Inwestycyjny podlegają niniejszemu ustępowi jedynie w wykonywaniu swoich funkcji administracyjnych.

Parlament Europejski i Rada zapewniają publikację dokumentów dotyczących procedur prawodawczych na warunkach przewidzianych w rozporządzeniu, o którym mowa w akapicie drugim.”.

- 29) Dodaje się artykuł 16b, który zastępuje artykuł 286, w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 16b

1. Każda osoba ma prawo do ochrony danych osobowych jej dotyczących.
2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, określają zasady dotyczące ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii oraz przez Państwa Członkowskie w wykonywaniu działań wchodzących w zakres zastosowania prawa Unii, a także zasady dotyczące swobodnego przepływu takich danych. Przestrzeganie tych zasad podlega kontroli niezależnych organów.

Zasady przyjęte na podstawie niniejszego artykułu pozostają bez uszczerbku dla zasad szczególnych przewidzianych w artykule 25a Traktatu o Unii Europejskiej.”.

30) Dodaje się nowy artykuł 16c w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 16c

1. Unia szanuje status przyznany na mocy prawa krajowego kościołom i stowarzyszeniom lub wspólnotom religijnym w Państwach Członkowskich i nie narusza tego statusu.
2. Unia szanuje również status organizacji światopoglądowych i niewyznaniowych przyznany im na mocy prawa krajowego.
3. Uznając tożsamość i szczególny wkład tych kościołów i organizacji, Unia prowadzi z nimi otwarty, przejrzysty i regularny dialog.”.

NIEDYSKRYMINACJA I OBYWATELSTWO

31) Nagłówek drugiej części otrzymuje brzmienie: „NIEDYSKRYMINACJA I OBYWATELSTWO UNII”.

32) Dodaje się artykuł 16d, który otrzymuje brzmienie artykułu 12.

33) Dodaje się artykuł 16e, który otrzymuje brzmienie artykułu 13; w ustępie 2 wyrazy „Jeżeli dla wsparcia działania podjętego przez Państwa Członkowskie w celu przyczyniania się do osiągnięcia celów określonych w ustępie 1, Rada, na zasadzie odstępstwa od ustępu 1, przyjmuje wspólnotowe środki zachęcające...” zastępuje się wyrazami „Na zasadzie odstępstwa od ustępu 1, dla wsparcia działania podjętego przez Państwa Członkowskie w celu przyczyniania się do osiągnięcia celów określonych w ustępie 1, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą przyjąć podstawowe zasady dotyczące unijnych środków zachęcających, ...”, zaś wyrazy na końcu „ ..., stanowi ona zgodnie z procedurą określoną w artykule 251” skreśla się.

34) W artykule 17 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 1 wyrazy „uzupełnia obywatelstwo krajowe” zastępuje się wyrazami „ma charakter dodatkowy w stosunku do obywatelstwa krajowego”;
- b) ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Obywatele Unii korzystają z praw i podlegają obowiązkom przewidzianym w Traktatach. Mają między innymi prawo do:

- a) swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium Państw Członkowskich;

- b) głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz w wyborach lokalnych w Państwie Członkowskim, w którym mają miejsce zamieszkania, na takich samych warunkach jak obywatele tego Państwa;
- c) korzystania na terytorium państwa trzeciego, w którym Państwo Członkowskie, którego są obywatelami, nie ma swojego przedstawicielstwa, z ochrony dyplomatycznej i konsularnej każdego z pozostałych Państw Członkowskich, na takich samych warunkach jak obywatele tego Państwa;
- d) kierowania petycji do Parlamentu Europejskiego, odwoływania się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich oraz zwracania się do instytucji i organów doradczych Unii w jednym z języków Traktatów oraz otrzymywania odpowiedzi w tym samym języku.

Prawa te są wykonywane na warunkach i w granicach określonych przez Traktaty i środki przyjęte w ich zastosowaniu.”.

35) W artykule 18 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 2 wyrazy „... Rada może wydać ...” zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą wydać ...” i skreśla się zdanie ostatnie;
- b) ustęp 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W takich samych celach, jak te określone w ustępie 1, i jeżeli Traktaty nie przewidują uprawnień do działania, Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, może przyjąć środki dotyczące zabezpieczenia społecznego lub ochrony socjalnej. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.”.

36) W artykule 20 wyrazy „... ustanawiają między sobą niezbędne reguły oraz ...” zastępuje się wyrazami „... przyjmują niezbędne przepisy i ...”. Dodaje się nowy akapit w brzmieniu:

„Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może przyjąć dyrektywy ustanawiające środki w zakresie koordynacji i współpracy niezbędne dla ułatwienia tej ochrony.”.

- 37) W artykule 21 dodaje się nowy akapit pierwszy w brzmieniu:
- „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują przepisy dotyczące procedur i warunków wymaganych do przedstawienia inicjatywy obywatelskiej w rozumieniu artykułu 8b Traktatu o Unii Europejskiej, w tym minimalnej liczby Państw Członkowskich, z których muszą pochodzić obywatele, którzy występują z taką inicjatywą”.
- 38) W artykule 22 akapit drugi wyrazy „... praw przewidzianych w niniejszej części, których przyjęcie zaleca Państwom Członkowskim, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi” zastępuje się tekstem w brzmieniu: „... praw wymienionych w artykule 17b ustęp 2. Przepisy te wchodzi w życie po ich zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi”.
- 39) W nagłówku części trzeciej po wyrazie „POLITYKI” dodaje się wyrazy „I DZIAŁANIA WEWNĘTRZNE”.

RYNEK WEWNĘTRZNY

- 40) Na początku części trzeciej dodaje się tytuł I „RYNEK WEWNĘTRZNY”.
- 41) Dodaje się artykuł 22a, który otrzymuje brzmienie artykułu 14. Ustęp 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Unia przyjmuje środki w celu ustanowienia lub zapewnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Traktatów.”.
- 42) Dodaje się artykuł 22b, który otrzymuje brzmienie artykułu 15. W akapicie pierwszym wyrazy „... w czasie ustanawiania ...” zastępuje się wyrazami „... w celu ustanowienia ...”.
- 43) Tytuł I dotyczący swobodnego przepływu towarów otrzymuje oznaczenie tytuł Ia.
- 44) W artykule 23 ustęp 1 wyrazy „Podstawą Wspólnoty jest unia celna ...” zastępuje się wyrazami „Unia obejmuje unię celną ...”.
- 45) Po artykule 27 dodaje się rozdział 1a zatytułowany „WSPÓŁPRACA CELNA”, dodaje się również artykuł 27a, który otrzymuje brzmienie artykułu 135, przy czym skreśla się ostatnie zdanie artykułu 135.

ROLNICTWO I RYBOŁÓWSTWO

46) W nagłówku tytułu II dodaje się wyrazy „I RYBOŁÓWSTWO”.

47) W artykule 32 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 1 dodaje się nowy akapit pierwszy w brzmieniu: „Unia określa i realizuje wspólną politykę rolną i rybołówstwa.”, a dotychczasowy tekst ustępu 1 staje się akapitem drugim.

W zdaniu pierwszym akapitu drugiego po wyrazie „rolnictwo” dodaje się wyraz „... rybołówstwo”; dodaje się także, jako ostatnie zdanie w akapicie, zdanie w brzmieniu: „Odniesienia do wspólnej polityki rolnej lub do rolnictwa oraz stosowanie wyrazu „rolny” są rozumiane jako dotyczące także rybołówstwa, z uwzględnieniem szczególnych cech charakterystycznych tego sektora.”;

- b) w ustępie 2 po wyrazie „ustanowienia” dodaje się wyrazy „... lub funkcjonowania ...”;
- c) w ustępie 3 skreśla się wyrazy „do niniejszego Traktatu”.

48) W artykule 36 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w akapicie pierwszym przed wyrazem „Radę” dodaje się wyrazy „Parlament Europejski i” oraz skreśla się odesłanie do ustępu 3;
- b) w akapicie drugim zdanie wprowadzające otrzymuje brzmienie: „Rada, na wniosek Komisji, może zezwolić na przyznanie pomocy.”.

49) W artykule 37 wprowadza się następujące zmiany:

- a) skreśla się ustęp 1;
- b) ustęp 2 otrzymuje oznaczenie ustęp 1; fragment zdania w brzmieniu: „Biorąc pod uwagę prace konferencji przewidzianej w ustępie 1, Komisja przedkłada, po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym w ciągu dwóch lat od wejścia w życie niniejszego Traktatu propozycje...” zastępuje się wyrazami „Komisja przedstawia wnioski...” i skreśla się akapit trzeci;

- c) dodaje się nowe ustępy 2 i 3 w poniższym brzmieniu, przy czym kolejne ustępy otrzymują odpowiednie oznaczenie:
- „2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, ustanawiają wspólną organizację rynków rolnych przewidzianą w artykule 34 ustęp 1, jak również inne przepisy niezbędne dla osiągnięcia celów wspólnej polityki rolnej i rybołówstwa.
3. Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje środki dotyczące ustalania cen, potrąceń, pomocy i ograniczeń ilościowych, jak również dotyczące ustalania i przydziału wielkości dopuszczalnych połowów.”;
- d) ustęp 3, który otrzymuje oznaczenie ustęp 4, zdanie wprowadzające otrzymuje brzmienie: „Krajowe organizacje rynkowe mogą zostać zastąpione wspólną organizacją przewidzianą w artykule 34 ustęp 1, na warunkach określonych w ustępie 2, jeżeli:”;
- e) *(nie dotyczy wersji polskiej).*

SWOBODNY PRZEPŁYW PRACOWNIKÓW

50) W artykule 39 ustęp 3 litera d) skreśla się wyraz „wykonawczych”.

51) W artykule 42 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w akapicie pierwszym wyrazy „pracownikom migrującym oraz uprawnionym osobom od nich zależnym:” zastępuje się wyrazami „migrującym pracownikom najemnym i osobom prowadzącym działalność na własny rachunek oraz uprawnionym osobom od nich zależnym:”;
- b) ostatni akapit otrzymuje brzmienie:
- „Jeżeli członek Rady uzna, że projekt aktu prawodawczego, o którym mowa w akapicie pierwszym, mógłby naruszać istotne aspekty jego systemu zabezpieczenia społecznego, w szczególności jego zakres stosowania, koszty lub strukturę finansową, lub mógłby naruszać równowagę finansową tego systemu, może zażądać przedłożenia tej kwestii Radzie Europejskiej. W takim przypadku zwykła procedura prawodawcza zostaje zawieszona. Po przeprowadzeniu dyskusji, w terminie czterech miesięcy od takiego zawieszenia, Rada Europejska:
- a) odsyła projekt do Rady, co oznacza zakończenie zawieszenia zwykłej procedury prawodawczej; lub
- b) nie podejmuje żadnych działań lub występuje do Komisji z wnioskiem o przedstawienie nowego wniosku; w tym przypadku, akt początkowo proponowany uważa się za nieprzyjęty.”.

PRAWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

- 52) W artykule 44 ustęp 2 na początku akapitu pierwszego dodaje się wyrazy „Parlament Europejski,”.
- 53) W artykule 45 akapit drugi wyrazy „Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może ...” zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą ...”.
- 54) W artykule 47 wprowadza się następujące zmiany:
- a) na końcu ustępu 1 dodaje się zdanie w brzmieniu: „oraz do koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących podejmowania i wykonywania działalności prowadzonej na własny rachunek”;
 - b) ustęp 2 skreśla się, a ustęp 3 otrzymuje oznaczenie ustęp 2.
- 55) Dodaje się artykuł 48a, który otrzymuje brzmienie artykułu 294.

USŁUGI

- 56) W artykule 49 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w akapicie pierwszym wyrazy „państwie Wspólnoty” zastępuje się wyrazami „Państwie Członkowskim”;
 - b) w akapicie drugim wyrazy „Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może rozszerzyć ...” zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą rozszerzyć ...”.
- 57) W artykule 50 akapit trzeci wyraz „państwie” zastępuje się wyrazami „Państwie Członkowskim”.

- 58) W artykule 52 ustęp 1 wyrazy „... Rada uchwała dyrektywy, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz z Parlament Europejskim” zastępuje się wyrazami „... Parlament Europejski i Rada przyjmują dyrektywy, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym”.
- 59) W artykule 53 wyrazy „... deklarują gotowość zliberalizowania ...” zastępuje się wyrazami „... dokładają starań w celu zliberalizowania ...”.

KAPITAŁ

- 60) W artykule 57 ustęp 2 wyrazy „... Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może przyjąć środki ...” zastępuje się wyrazami „... Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują środki ...”, natomiast ustęp 2 zdanie ostatnie otrzymuje oznaczenie ustęp 3, który otrzymuje brzmienie:
- „3. Na zasadzie odstępstwa od ustępu 2, jedynie Rada, stanowiąc jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może przyjąć środki, które w prawie Unii stanowią krok wstecz w odniesieniu do liberalizacji przepływu kapitału do lub z państw trzecich.”.
- 61) W artykule 58 dodaje się nowy ustęp 4 w brzmieniu:
- „4. W przypadku braku środków przewidzianych w artykule 57 ustęp 3 Komisja, lub w przypadku braku decyzji Komisji w terminie trzech miesięcy od złożenia wniosku przez odnośne Państwo Członkowskie, Rada może przyjąć decyzję stwierdzającą, że ograniczające środki podatkowe przyjęte przez Państwo Członkowskie, wobec jednego lub większej liczby państw trzecich uważa się za zgodne z Traktatami, o ile są one uzasadnione ze względu na jeden z celów Unii i są zgodne z prawidłowym funkcjonowaniem rynku wewnętrznego. Rada stanowi jednomyślnie na wniosek Państwa Członkowskiego.”.
- 62) Artykuł 60 otrzymuje oznaczenie artykuł 61h. Wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 64) poniżej.

PRZESTRZEŃ WOLNOŚCI, BEZPIECZEŃSTWA I SPRAWIEDLIWOŚCI

- 63) Tytuł IV dotyczący wiz, azylu, imigracji i innych polityk związanych ze swobodnym przepływem osób zastępuje się tytułem IV „PRZESTRZEŃ WOLNOŚCI, BEZPIECZEŃSTWA I SPRAWIEDLIWOŚCI”. Tytuł ten zawiera następujące rozdziały:

Rozdział 1:	Postanowienia ogólne
Rozdział 2:	Polityki dotyczące kontroli granicznej, azylu i imigracji
Rozdział 3:	Współpraca sądowa w sprawach cywilnych
Rozdział 4:	Współpraca sądowa w sprawach karnych
Rozdział 5:	Współpraca policyjna

POSTANOWIENIA OGÓLNE

- 64) Artykuł 61 zastępuje się poniższym rozdziałem 1 i artykułami 61–61i. Artykuł 61 zastępuje również artykuł 29 dotychczasowego Traktatu o Unii Europejskiej, artykuł 61d zastępuje artykuł 36 tego Traktatu, artykuł 61e zastępuje artykuł 64 ustęp 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i artykuł 33 dotychczasowego Traktatu o Unii Europejskiej, artykuł 61g zastępuje artykuł 66 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i artykuł 61h otrzymuje brzmienie artykułu 60 ostatniego z wymienionych Traktatów zgodnie z punktem 62) poniżej.

„ROZDZIAŁ 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 61

1. Unia stanowi przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w poszanowaniu praw podstawowych oraz różnych systemów i tradycji prawnych Państw Członkowskich.
2. Unia zapewnia brak kontroli osób na granicach wewnętrznych i rozwija wspólną politykę w dziedzinie azylu, imigracji i kontroli granic zewnętrznych, opartą na solidarności między Państwami Członkowskimi i sprawiedliwą wobec obywateli państw trzecich. Do celów niniejszego tytułu, bezpaństwowcy są traktowani jak obywatele państw trzecich.
3. Unia dokłada starań, aby zapewnić wysoki poziom bezpieczeństwa za pomocą środków zapobiegających przestępczości, rasizmowi i ksenofobii oraz zwalczających te zjawiska, a także za pomocą środków służących koordynacji i współpracy organów policyjnych i sądowych oraz innych właściwych organów, a także za pomocą wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych w sprawach karnych i, w miarę potrzeby, przez zbliżanie przepisów karnych.

4. Unia ułatwia dostęp do wymiaru sprawiedliwości, w szczególności przez zasadę wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych.

ARTYKUŁ 61a

Rada Europejska określa strategiczne wytyczne planowania prawodawczego i operacyjnego w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

ARTYKUŁ 61b

Parlamenty narodowe zapewniają zgodność wniosków i inicjatyw prawodawczych przedkładanych w ramach rozdziałów 4 i 5 z zasadą pomocniczości, zgodnie z Protokołem w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności.

ARTYKUŁ 61c

Bez uszczerbku dla artykułów 226, 227 i 228, Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć środki ustanawiające warunki dokonywania przez Państwa Członkowskie, we współpracy z Komisją, obiektywnej i bezstronnej oceny wprowadzania w życie przez władze Państw Członkowskich polityk Unii, o których mowa w niniejszym tytule, w szczególności w celu sprzyjania pełnemu stosowaniu zasady wzajemnego uznawania. Parlament Europejski oraz parlamenty narodowe są informowane o treści i wynikach tej oceny.

ARTYKUŁ 61d

W ramach Rady ustanawia się stały komitet w celu zapewnienia wewnątrz Unii wspierania i wzmacniania współpracy operacyjnej w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego. Bez uszczerbku dla artykułu 207, ułatwia on koordynację działań właściwych organów Państw Członkowskich. Przedstawiciele zainteresowanych organów i jednostek organizacyjnych Unii mogą uczestniczyć w pracach komitetu. Parlament Europejski oraz parlamenty narodowe są informowane o pracach komitetu.

ARTYKUŁ 61e

Niniejszy tytuł nie narusza wykonywania przez Państwa Członkowskie obowiązków dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.

ARTYKUŁ 61f

Państwa Członkowskie mogą organizować między sobą i na swoją odpowiedzialność uznane przez nie za stosowne formy współpracy i koordynacji między właściwymi służbami ich administracji odpowiedzialnymi za zapewnienie bezpieczeństwa narodowego.

ARTYKUŁ 61g

Rada przyjmuje środki w celu zapewnienia współpracy administracyjnej między właściwymi służbami Państw Członkowskich w dziedzinach, o których mowa w niniejszym tytule, jak również między tymi służbami a Komisją. Rada stanowi na wniosek Komisji, z zastrzeżeniem artykułu 61i, i po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

ARTYKUŁ 61h

Jeżeli wymaga tego realizacja celów, o których mowa w artykule 61, w odniesieniu do zapobiegania terroryzmowi i działalności powiązanej oraz zwalczania tych zjawisk, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, określają ramy środków administracyjnych dotyczących przepływu kapitału i płatności, takich jak zamrożenie funduszy, aktywów finansowych lub zysków z działalności gospodarczej, które należą do osób fizycznych lub prawnych, grup lub innych podmiotów innych niż państwa, są w ich posiadaniu lub dyspozycji.

Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje środki w celu wdrożenia ram, o których mowa w akapicie pierwszym.

Akty, o których mowa w niniejszym artykule, zawierają niezbędne przepisy w zakresie gwarancji prawnych.

ARTYKUŁ 66i

Akty, o których mowa w rozdziałach 4 i 5, jak również środki, o których mowa w artykule 61g, które zapewniają współpracę administracyjną w dziedzinach, o których mowa w tych rozdziałach, są przyjmowane:

- a) na wniosek Komisji; lub
- b) z inicjatywy jednej czwartej Państw Członkowskich.”.

KONTROLA GRANIC, AZYL I IMIGRACJA

- 65) Artykuły 62–64 zastępuje się poniższym rozdziałem 2 i artykułami 62–63b. Artykuł 62 zastępuje artykuł 62, artykuł 63 ustępy 1 i 2 zastępuje artykuł 63 punkty 1 i 2, artykuł 63 ustęp 3 zastępuje artykuł 64 ustęp 2 i artykuł 63a zastępuje artykuł 63 punkty 3 i 4.

„ROZDZIAŁ 2

POLITYKI DOTYCZĄCE KONTROLI GRANICZNEJ, AZYLU I IMIGRACJI

ARTYKUŁ 62

1. Unia rozwija politykę mającą na celu:
 - a) zapewnienie braku jakiegokolwiek kontroli osób, niezależnie od ich przynależności państwowej, przy przekraczaniu przez nie granic wewnętrznych;
 - b) zapewnienie kontroli osób i skutecznego nadzoru przy przekraczaniu granic zewnętrznych;
 - c) stopniowe wprowadzanie zintegrowanego systemu zarządzania granicami zewnętrznymi.
2. Do celów ustępu 1 Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują środki dotyczące:
 - a) wspólnej polityki w zakresie wiz i innych dokumentów uprawniających do krótkiego pobytu;

- b) kontroli, którym podlegają osoby przekraczające granice zewnętrzne;
- c) warunków swobodnego przemieszczania się obywateli państw trzecich, w krótkim okresie, na terytorium Unii;
- d) wszelkich środków niezbędnych dla stopniowego wprowadzania zintegrowanego systemu zarządzania granicami zewnętrznymi;
- e) braku jakiejkolwiek kontroli osób, niezależnie od ich przynależności państwowej, przy przekraczaniu przez nie granic wewnętrznych.

3. Jeżeli działanie Unii okazuje się niezbędne do ułatwienia wykonywania prawa, o którym mowa w artykule 17 ustęp 2 litera a), a Traktaty nie przewidują stosownych uprawnień do działania w tym zakresie, Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, może przyjąć przepisy dotyczące paszportów, dowodów tożsamości, dokumentów pobytowych lub jakichkolwiek innych podobnych dokumentów. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

4. Niniejszy artykuł nie narusza kompetencji Państw Członkowskich w odniesieniu do geograficznego wytyczania ich granic, zgodnie z prawem międzynarodowym.

ARTYKUŁ 63

1. Unia rozwija wspólną politykę w dziedzinie azylu, ochrony uzupełniającej i tymczasowej ochrony, mającą na celu przyznanie odpowiedniego statusu każdemu obywatelowi państwa trzeciego wymagającemu międzynarodowej ochrony oraz mającą na celu zapewnienie przestrzegania zasady *non-refoulement*. Polityka ta musi być zgodna z Konwencją genewską z dnia 28 lipca 1951 roku i Protokołem z dnia 31 stycznia 1967 roku dotyczącymi statusu uchodźców, jak również z innymi odpowiednimi traktatami.

2. Do celów ustępu 1 Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują środki dotyczące wspólnego europejskiego systemu azylowego obejmującego:

- a) jednolity status azylu dla obywateli państw trzecich, obowiązujący w całej Unii;

- b) jednolity status ochrony uzupełniającej dla obywateli państw trzecich, którzy nie uzyskawszy azylu europejskiego, wymagają międzynarodowej ochrony;
- c) wspólny system tymczasowej ochrony wysiedleńców, na wypadek masowego napływu;
- d) wspólne procedury przyznawania i pozbawiania jednolitego statusu azylu lub ochrony uzupełniającej;
- e) kryteria i mechanizmy ustalania Państwa Członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosku o udzielenie azylu lub ochrony uzupełniającej;
- f) normy dotyczące warunków przyjmowania osób ubiegających się o azyl lub o ochronę uzupełniającą;
- g) partnerstwo i współpracę z państwami trzecimi w celu zarządzania przepływami osób ubiegających się o azyl lub o ochronę uzupełniającą lub tymczasową.

3. W przypadku gdy jedno lub więcej Państw Członkowskich znajdzie się w nadzwyczajnej sytuacji charakteryzującej się nagłym napływem obywateli państw trzecich, Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć środki tymczasowe na korzyść zainteresowanego Państwa lub Państw Członkowskich. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

ARTYKUŁ 63a

1. Unia rozwija wspólną politykę imigracyjną mającą na celu zapewnienie, na każdym etapie, skutecznego zarządzania przepływami migracyjnymi, sprawiedliwego traktowania obywateli państw trzecich przebywających legalnie w Państwach Członkowskich, a także zapobieganie nielegalnej imigracji i handlowi ludźmi oraz wzmocnione ich zwalczanie.
2. Do celów ustępu 1 Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują środki w następujących dziedzinach:
 - a) warunki wjazdu i pobytu, jak również normy dotyczące procedur wydawania przez Państwa Członkowskie długoterminowych wiz i dokumentów pobytowych, w tym do celów łączenia rodzin;

- b) określenie praw obywateli państw trzecich przebywających legalnie w Państwie Członkowskim, w tym warunków dotyczących swobody przemieszczania się i pobytu w innych Państwach Członkowskich;
 - c) nielegalna imigracja i nielegalny pobyt, w tym wydalenie i odsyłanie osób przebywających nielegalnie;
 - d) zwalczanie handlu ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi.
3. Unia może zawrzeć z państwami trzecimi umowy o readmisji obywateli państw trzecich, którzy nie spełniają warunków wjazdu, obecności lub pobytu na terytorium jednego z Państw Członkowskich lub przestali je spełniać, do państw pochodzenia lub państw, z których oni przybywają.
4. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą ustanowić środki zachęcające i wspierające działania Państw Członkowskich, podejmowane w celu popierania integracji obywateli państw trzecich przebywających legalnie na ich terytoriach, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.
5. Niniejszy artykuł nie narusza prawa Państw Członkowskich do ustalania wielkości napływu obywateli państw trzecich przybywających z państw trzecich na ich terytorium w poszukiwaniu pracy najemnej lub na własny rachunek.

ARTYKUŁ 63b

Polityki Unii, o których mowa w niniejszym rozdziale, oraz ich wprowadzanie w życie podlegają zasadzie solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności między Państwami Członkowskimi, w tym również na płaszczyźnie finansowej. Akty Unii przyjęte na podstawie niniejszego rozdziału zawierają, w każdym niezbędnym przypadku, odpowiednie środki w celu zastosowania tej zasady.”.

WSPÓŁPRACA SĄDOWA W SPRAWACH CYWILNYCH

66) Artykuł 65 zastępuje się rozdziałem 3 i artykułem 65 w brzmieniu:

„ROZDZIAŁ 3

WSPÓŁPRACA SĄDOWA W SPRAWACH CYWILNYCH

ARTYKUŁ 65

1. Unia rozwija współpracę sądową w sprawach cywilnych mających skutki transgraniczne, w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania orzeczeń sądowych i pozasądowych. Współpraca ta może obejmować przyjmowanie środków w celu zbliżenia przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

2. Do celów ustępu 1 Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują, w szczególności, jeżeli jest to niezbędne do prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, środki mające na celu zapewnienie:

- a) wzajemnego uznawania i wykonywania przez Państwa Członkowskie orzeczeń sądowych i pozasądowych;
- b) transgranicznego doręczania i zawiadamiania o aktach sądowych i pozasądowych;
- c) zgodności norm mających zastosowanie w Państwach Członkowskich w przypadku kolizji przepisów i sporów o właściwość;
- d) współpracy w zakresie gromadzenia dowodów;
- e) skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości;
- f) usuwania przeszkód utrudniających prawidłowy przebieg procedur cywilnych, wspierając w razie potrzeby zgodność zasad procedury cywilnej mających zastosowanie w Państwach Członkowskich;
- g) rozwoju alternatywnych metod rozstrzygania sporów;
- h) wspierania szkolenia sędziów i innych pracowników wymiaru sprawiedliwości.

3. Na zasadzie odstępstwa od ustępu 2, środki dotyczące prawa rodzinnego mające skutki transgraniczne są ustanawiane przez Radę stanowiącą zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć decyzję określającą te aspekty prawa rodzinnego mające skutki transgraniczne, które mogą być przedmiotem aktów przyjmowanych w drodze zwykłej procedury prawodawczej. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Wniosek, o którym mowa w akapicie drugim, jest przekazywany parlamentom narodowym. W przypadku gdy parlament narodowy notyfikuje swój sprzeciw w terminie sześciu miesięcy od takiego przekazania, decyzja nie zostaje przyjęta. W przypadku braku sprzeciwu Rada może przyjąć taką decyzję.”.

WSPÓŁPRACA SĄDOWA W SPRAWACH KARNYCH

- 67) Artykuł 66 zastępuje się artykułem 61g, zgodnie z punktem 64) powyżej, i uchyla się artykuły 67–69. Dodaje się poniższy rozdział 4 i artykuły 69a–69e. Artykuły 69a, 69b i 69d zastępują artykuł 31 dotychczasowego Traktatu o Unii Europejskiej zgodnie z artykułem 1 punkt 51) niniejszego Traktatu.

„ROZDZIAŁ 4

WSPÓŁPRACA SĄDOWA W SPRAWACH KARNYCH

ARTYKUŁ 69a

1. Współpraca sądowa w sprawach karnych w Unii opiera się na zasadzie wzajemnego uznawania wyroków i orzeczeń sądowych oraz obejmuje zbliżanie przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich w dziedzinach, o których mowa w ustępie 2 i w artykule 69b.

Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują środki mające na celu:

- a) ustanowienie zasad i procedur zapewniających uznanie w całej Unii wszystkich form wyroków i orzeczeń sądowych;

- b) zapobieganie sporom o właściwość pomiędzy Państwami Członkowskimi i ich rozstrzyganie;
- c) wspieranie szkolenia sędziów i innych pracowników wymiaru sprawiedliwości;
- d) ułatwianie współpracy między organami sądowymi lub równoważnymi organami Państw Członkowskich w ramach ścigania karnego i wykonywania orzeczeń.

2. W zakresie niezbędnym dla ułatwienia wzajemnego uznawania wyroków i orzeczeń sądowych, jak również współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych o wymiarze transgranicznym, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze dyrektyw zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą ustanawiać normy minimalne. Normy takie uwzględniają różnice między tradycjami i systemami prawnymi Państw Członkowskich.

Dotyczą one:

- a) wzajemnego dopuszczania dowodów między Państwami Członkowskimi;
- b) praw jednostek w postępowaniu karnym;
- c) praw ofiar przestępstw;
- d) innych szczególnych aspektów postępowania karnego, określonych uprzednio przez Radę w drodze decyzji; przyjmując taką decyzję, Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

Przyjęcie minimalnych norm, o których mowa w niniejszym ustępie, nie stanowi przeszkody dla Państw Członkowskich w utrzymaniu lub ustanowieniu wyższego poziomu ochrony osób.

3. Jeżeli członek Rady uzna, że projekt dyrektywy, o której mowa w ustępie 2, mógłby naruszać podstawowe aspekty jego systemu wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, może zażądać przedłożenia tej kwestii Radzie Europejskiej. W takim przypadku zwykła procedura prawodawcza zostaje zawieszona. Po przeprowadzeniu dyskusji i w przypadku konsensusu Rada Europejska, w terminie czterech miesięcy od takiego zawieszenia, odsyła projekt do Rady, co oznacza zakończenie zawieszenia zwykłej procedury prawodawczej.

W takim samym terminie, w przypadku braku porozumienia i w sytuacji gdy co najmniej dziewięć Państw Członkowskich pragnie ustanowić wzmocnioną współpracę na podstawie danego projektu dyrektywy, informują one o tym Parlament Europejski, Radę i Komisję. W takim przypadku uznaje się, że upoważnienie do podjęcia wzmocnionej współpracy, o którym mowa w artykule 10 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej i w artykule 280d ustęp 1 niniejszego Traktatu, zostało udzielone i stosuje się postanowienia dotyczące wzmocnionej współpracy.

ARTYKUŁ 69b

1. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze dyrektyw zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą ustanowić normy minimalne odnoszące się do określania przestępstw oraz kar w dziedzinach szczególnie poważnej przestępczości o wymiarze transgranicznym, wynikające z rodzaju lub skutków tych przestępstw lub ze szczególnej potrzeby wspólnego ich zwalczania.

Powyższe dziedziny przestępczości są następujące: terroryzm, handel ludźmi oraz seksualne wykorzystywanie kobiet i dzieci, nielegalny handel narkotykami, nielegalny handel bronią, pranie pieniędzy, korupcja, fałszowanie środków płatniczych, przestępczość komputerowa i przestępczość zorganizowana.

W zależności od rozwoju przestępczości Rada może przyjąć decyzję określającą inne dziedziny przestępczości spełniające kryteria, o których mowa w niniejszym ustępie. Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

2. Jeżeli zbliżanie przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich w sprawach karnych okaże się niezbędne w celu zapewnienia skutecznego wprowadzania w życie polityki Unii w dziedzinie, która stała się przedmiotem środków harmonizujących, dyrektywy mogą ustanowić normy minimalne odnoszące się do określania przestępstw oraz kar w danej dziedzinie. Dyrektywy te przyjmuje się zgodnie ze zwykłą lub specjalną procedurą prawodawczą, taką samą jak procedura stosowana do przyjmowania stosownych środków harmonizujących, bez uszczerbku dla artykułu 61i.

3. Jeżeli członek Rady uzna, że projekt dyrektywy, o której mowa w ustępie 1 lub 2, mógłby naruszać podstawowe aspekty jego systemu wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, może zażądać przedłożenia tej kwestii Radzie Europejskiej. W takim przypadku zwykła procedura prawodawcza zostaje zawieszona. Po przeprowadzeniu dyskusji i w przypadku konsensusu Rada Europejska, w terminie czterech miesięcy od takiego zawieszenia, odsyła projekt do Rady, co oznacza zakończenie zawieszenia zwykłej procedury prawodawczej.

W takim samym terminie, w przypadku braku porozumienia i w sytuacji gdy co najmniej dziewięć Państw Członkowskich pragnie ustanowić wzmocnioną współpracę na podstawie danego projektu dyrektywy, informują one o tym Parlament Europejski, Radę i Komisję. W takim przypadku uznaje się, że upoważnienie do podjęcia wzmocnionej współpracy, o którym mowa w artykule 10 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej i w artykule 280d ustęp 1 niniejszego Traktatu, zostało udzielone i stosuje się postanowienia dotyczące wzmocnionej współpracy.

ARTYKUŁ 69c

Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą ustanowić środki w celu promowania i wspierania działania Państw Członkowskich w dziedzinie zapobiegania przestępczości, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

ARTYKUŁ 69d

1. Zadaniem Eurojust jest wspieranie oraz wzmacnianie koordynacji i współpracy między krajowymi organami śledczymi i organami ścigania w odniesieniu do poważnej przestępczości, która dotyka dwóch lub więcej Państw Członkowskich lub która wymaga wspólnego ścigania, w oparciu o operacje przeprowadzane i informacje dostarczane przez organy Państw Członkowskich i Europol.

W związku z tym Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, określają strukturę, funkcjonowanie oraz zakres działań i zadań Eurojust. Zadania te mogą obejmować:

- a) wszczynanie śledztwa karnego oraz występowanie z wnioskiem o wszczęcie ścigania prowadzonego przez właściwe organy krajowe, w szczególności dotyczącego przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii;
- b) koordynację śledztw i ścigania, o których mowa w literze a);
- c) wzmacnianie współpracy sądowej, w tym przez rozstrzyganie sporów o właściwość i ścisłą współpracę z Europejską Siecią Sądową.

Rozporządzenia te określają także warunki uczestnictwa Parlamentu Europejskiego i parlamentów narodowych w ocenie działalności Eurojust.

2. W ramach ścigania, o którym mowa w ustępie 1, i bez uszczerbku dla artykułu 69e, czynności urzędowe w postępowaniu sądowym są dokonywane przez właściwych urzędników krajowych.

ARTYKUŁ 69e

1. W celu zwalczania przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, może ustanowić Prokuraturę Europejską w oparciu o Eurojust. Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

W przypadku braku jednomyślności grupa co najmniej dziewięciu Państw Członkowskich może wystąpić z wnioskiem o przekazanie projektu rozporządzenia Radzie Europejskiej. W takim przypadku procedura w Radzie zostaje zawieszona. Po przeprowadzeniu dyskusji i w przypadku konsensusu Rada Europejska, w terminie czterech miesięcy od takiego zawieszenia, odsyła projekt Radzie do przyjęcia.

W takim samym terminie, w przypadku braku porozumienia i w sytuacji gdy co najmniej dziewięć Państw Członkowskich pragnie ustanowić wzmocnioną współpracę na podstawie danego projektu rozporządzenia, informują one o tym Parlament Europejski, Radę i Komisję. W takim przypadku uznaje się, że upoważnienie do podjęcia wzmocnionej współpracy, o którym mowa w artykule 10 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej i w artykule 280d ustęp 1 niniejszego Traktatu, zostało udzielone i stosuje się postanowienia w sprawie wzmocnionej współpracy.

2. Prokuratura Europejska jest właściwa do spraw dochodzenia, ścigania i stawiania przed sądem, w stosownych przypadkach w powiązaniu z Europol, sprawców i współsprawców przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii, określonych w rozporządzeniu przewidzianym w ustępie 1. Prokuratura Europejska jest właściwa do wnoszenia przed właściwe sądy Państw Członkowskich publicznego oskarżenia w odniesieniu do tych przestępstw.

3. Rozporządzenia, o których mowa w ustępie 1, określają statut Prokuratury Europejskiej, warunki wypełniania jej funkcji, zasady proceduralne mające zastosowanie do jej działań, jak również zasady dopuszczalności dowodów oraz zasady sądowej kontroli czynności procesowych podjętych przez nią przy wypełnianiu jej funkcji.

4. Rada Europejska może, jednocześnie lub później, przyjąć decyzję zmieniającą ustęp 1 w celu rozszerzenia uprawnień Prokuratury Europejskiej na zwalczanie poważnej przestępczości o wymiarze transgranicznym oraz odpowiednio zmieniającą w związku z tym ustęp 2 w odniesieniu do sprawców i współsprawców poważnych przestępstw dotyczących więcej niż jedno Państwo Członkowskie. Rada Europejska stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego i po konsultacji z Komisją.”.

WSPÓŁPRACA POLICYJNA

- 68) Dodaje się rozdział 5 i artykuły 69f, 69g i 69h w poniższym brzmieniu. Artykuły 69f i 69g zastępują artykuł 30 dotychczasowego Traktatu o Unii Europejskiej i artykuł 69h zastępuje artykuł 32 tego Traktatu, zgodnie z artykułem 1 punkt 51) niniejszego Traktatu.

„ROZDZIAŁ 5

WSPÓŁPRACA POLICYJNA

ARTYKUŁ 69f

1. Unia rozwija współpracę policyjną obejmującą wszystkie właściwe organy Państw Członkowskich, w tym służby policji, służby celne oraz inne organy ścigania wyspecjalizowane w zapobieganiu przestępstwom lub ich wykrywaniu i ściganiu.
2. Do celów ustępu 1 Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą ustanawiać środki dotyczące:
 - a) gromadzenia, przechowywania, przetwarzania, analizowania i wymiany istotnych informacji;
 - b) wspierania szkolenia pracowników, jak również współpracy w zakresie wymiany pracowników oraz wyposażenia i badań w dziedzinie kryminalistyki;
 - c) wspólnych technik śledczych dotyczących wykrywania poważnych form przestępczości zorganizowanej.
3. Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, może ustanowić środki dotyczące współpracy operacyjnej między organami, o których mowa w niniejszym artykule. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

W przypadku braku jednomyślności grupa co najmniej dziewięciu Państw Członkowskich może wystąpić z wnioskiem o przekazanie projektu środków Radzie Europejskiej. W takim przypadku procedura w Radzie zostaje zawieszona. Po przeprowadzeniu dyskusji i w przypadku konsensusu Rada Europejska, w terminie czterech miesięcy od takiego zawieszenia, odsyła projekt Radzie do przyjęcia.

W takim samym terminie, w przypadku braku porozumienia i w sytuacji gdy co najmniej dziewięć Państw Członkowskich pragnie ustanowić wzmocnioną współpracę na podstawie danego projektu środków, informują one o tym Parlament Europejski, Radę i Komisję. W takim przypadku uznaje się, że upoważnienie do podjęcia wzmocnionej współpracy, o którym mowa w artykule 10 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej i w artykule 280d ustęp 1 niniejszego Traktatu, zostało udzielone i stosuje się postanowienia w sprawie wzmocnionej współpracy.

Procedury specjalnej przewidzianej w akapicie drugim i trzecim nie stosuje się do aktów, które stanowią rozwinięcie dorobku Schengen.

ARTYKUŁ 69g

1. Zadaniem Europolu jest wspieranie i wzmacnianie działań organów policyjnych i innych organów ścigania Państw Członkowskich, jak również ich wzajemnej współpracy w zapobieganiu i zwalczaniu poważnej przestępczości dotyczącej dwóch lub więcej Państw Członkowskich, terroryzmu oraz form przestępczości naruszających wspólny interes objęty polityką Unii.

2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, określają strukturę, funkcjonowanie oraz zakres działań i zadań Europolu. Zadania te mogą obejmować:

- a) gromadzenie, przechowywanie, przetwarzanie, analizę i wymianę informacji, przekazywanych zwłaszcza przez organy Państw Członkowskich, państw trzecich lub instytucji spoza Unii;
- b) koordynowanie, organizowanie i prowadzenie dochodzeń i działań operacyjnych prowadzonych wspólnie z właściwymi organami Państw Członkowskich lub w ramach wspólnych zespołów dochodzeniowych, w stosownych przypadkach w powiązaniu z Eurojust.

Rozporządzenia te określają również procedury kontroli działań Europolu przez Parlament Europejski, w której uczestniczą parlamenty narodowe.

3. Wszelkie działania operacyjne Europolu są prowadzone w powiązaniu i w porozumieniu z organami Państwa Członkowskiego lub Państw Członkowskich, których terytorium dotyczą. Stosowanie środków przymusu należy do wyłącznej kompetencji właściwych organów krajowych.

ARTYKUŁ 69h

Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, określa warunki i granice, w jakich właściwe organy Państw Członkowskich, o których mowa w artykułach 69a i 69f, mogą podejmować działania na terytorium innego Państwa Członkowskiego, w powiązaniu i w porozumieniu z organami tego Państwa. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.”.

TRANSPORT

69) W artykule 70 skreśla się wyrazy „przez Państwa Członkowskie”.

70) W artykule 71 ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przy przyjmowaniu środków, o których mowa w ustępie 1, uwzględnia się przypadki, w których zastosowanie tych środków może poważnie wpływać na jakość życia i poziom zatrudnienia w pewnych regionach, jak również na funkcjonowanie infrastruktury transportowej.”.

71) Na początku artykułu 72 wyrazy „... bez jednomyślnej zgody Rady ...” zastępuje się wyrazami „... bez przyjęcia jednomyślnie przez Radę środka przyznającego odstępstwo ...”.

72) W artykule 75 wprowadza się następujące zmiany:

a) *(nie dotyczy wersji polskiej)*;

b) w ustępie 2 wyraz „Radę” zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Radę”;

c) w ustępie 3 akapit pierwszy wyrazy „Komitetem Ekonomiczno-Społecznym” zastępuje się wyrazami „Parlamentem Europejskim i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym”.

73) W artykule 78 dodaje się zdanie w brzmieniu:

„Pięć lat po wejściu w życie Traktatu z Lizbony, Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć decyzję uchylającą niniejszy artykuł.”.

- 74) W artykule 79 skreśla się fragment zdania w brzmieniu: „..., bez uszczerbku dla kompetencji Komitetu Ekonomiczno-Społecznego”.
- 75) W artykule 80 ustęp 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą ustanowić odpowiednie przepisy dotyczące transportu morskiego i lotniczego. Stanowią one po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów.”.

REGUŁY KONKURENCJI

- 76) W artykule 85 dodaje się nowy ustęp 3 w brzmieniu:
- „3. Komisja może przyjmować rozporządzenia dotyczące kategorii porozumień, w odniesieniu do których Rada przyjęła rozporządzenie lub dyrektywę zgodnie z artykułem 83 ustęp 2 litera b).”.
- 77) W artykule 87 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w ustępie 2 na końcu litery c) dodaje się zdanie w brzmieniu:
- „Pięć lat po wejściu w życie Traktatu z Lizbony, Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć decyzję uchylającą niniejszą literę.”;
- b) w ustępie 3 na końcu litery a) dodaje się fragment zdania w brzmieniu: „..., jak również regionów, o których mowa w artykule 299, z uwzględnieniem ich sytuacji strukturalnej, gospodarczej i społecznej”.
- 78) W artykule 88 dodaje się nowy ustęp 4 w brzmieniu:
- „4. Komisja może przyjąć rozporządzenia dotyczące kategorii pomocy państwa, w odniesieniu do których Rada postanowiła, zgodnie z artykułem 89, że mogą one zostać zwolnione z procedury przewidzianej w ustępie 3 niniejszego artykułu.”.

POSTANOWIENIA PODATKOWE

- 79) W artykule 93 na końcu wyrazy „... w terminie przewidzianym w artykule 14” zastępuje się wyrazami „oraz uniknięcia zakłóceń konkurencji”.

ZBLIŻANIE USTAWODAWSTW

- 80) Odwraca się kolejność artykułów 94 i 95. Artykuł 94 otrzymuje oznaczenie artykuł 95, a artykuł 95 otrzymuje oznaczenie artykuł 94.
- 81) W artykule 95, który otrzymuje oznaczenie artykuł 94, wprowadza się następujące zmiany:
- a) na początku ustępu 1 skreśla się wyrazy „Na zasadzie odstępstwa od artykułu 94 i”;
 - b) na początku ustępu 4 fragment zdania w brzmieniu: „Jeśli po przyjęciu przez Radę lub Komisję środka harmonizującego...” zastępuje się wyrazami „Jeżeli po przyjęciu środka harmonizującego przez Parlament Europejski i Radę, przez Radę lub przez Komisję, ...”;
 - c) na początku ustępu 5 fragment zdania w brzmieniu: „Ponadto, bez uszczerbku dla ustępu 4, jeśli po przyjęciu przez Radę lub Komisję środka harmonizującego...” zastępuje się wyrazami „Ponadto, bez uszczerbku dla ustępu 4, jeżeli po przyjęciu środka harmonizującego przez Parlament Europejski i Radę, przez Radę lub przez Komisję, ...”;
 - d) *(nie dotyczy wersji polskiej)*.
- 82) W artykule 94, który otrzymuje oznaczenie artykuł 95, na początku dodaje się wyrazy „Bez uszczerbku dla artykułu 94, ...”.
- 83) W artykule 96 akapit drugi zdanie pierwsze wyrazy „Rada, na wniosek Komisji, uchwała ...” zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą przyjmują ...”. Zdanie drugie otrzymuje brzmienie: „Mogą zostać przyjęte wszelkie inne właściwe środki przewidziane w Traktatach.”.

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA

84) Jako ostatni artykuł tytułu VI dodaje się nowy artykuł 97a w brzmieniu:

„Artykuł 97a

W ramach ustanawiania lub funkcjonowania rynku wewnętrznego, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają środki dotyczące tworzenia europejskich tytułów prawnych w celu zapewnienia jednolitej ochrony praw własności intelektualnej w Unii oraz utworzenia scentralizowanych na poziomie Unii systemów zezwoleń, koordynacji i nadzoru.

Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, ustanawia w drodze rozporządzeń systemy językowe dotyczące europejskich tytułów prawnych. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.”.

POLITYKA GOSPODARCZA I PIENIĘŻNA

85) Jako pierwszy artykuł tytułu VII dodaje się artykuł 97b, który otrzymuje brzmienie artykułu 4; wprowadza się w nim następujące zmiany:

- a) w ustępie 1 skreśla się wyrazy „i zgodnie z harmonogramem”, wraz ze stosownym dostosowaniem gramatycznym pozostałej części zdania;
- b) w ustępie 2 fragment zdania w brzmieniu: „Równolegle, na warunkach i zgodnie z harmonogramem i procedurami przewidzianymi w niniejszym Traktacie, działania te obejmują nieodwołalne ustalenie kursów wymiany walut, prowadzące do ustanowienia jednej waluty, ECU, ...” zastępuje się fragmentem zdania w brzmieniu: „Równolegle, na warunkach i zgodnie z procedurami przewidzianymi w Traktatach, działania te obejmują jedną walutę, euro, ...”.

86) W artykule 99 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 4 akapit pierwszy zdanie pierwsze zastępuje się dwoma zdaniami w brzmieniu:

„Jeżeli w ramach procedury, o której mowa w ustępie 3, zostanie stwierdzone, że polityki gospodarcze Państwa Członkowskiego nie są zgodne z ogólnymi kierunkami, o których mowa w ustępie 2, lub zagrażają prawidłowemu funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej, Komisja może skierować do danego Państwa Członkowskiego ostrzeżenie. Rada, na zalecenie Komisji, może kierować do danego Państwa Członkowskiego niezbędne zalecenia.”;

- b) w ustępie 4 akapit drugi otrzymuje oznaczenie ustęp 5, a dotychczasowy ustęp 5 otrzymuje oznaczenie ustęp 6;

- c) w ustępie 4 dodaje się dwa nowe akapity w brzmieniu:

„W zakresie niniejszego ustępu, Rada stanowi nie biorąc pod uwagę głosu członka Rady reprezentującego dane Państwo Członkowskie.

Większość kwalifikowaną pozostałych członków Rady określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a).”;

- d) w ustępie 5, który otrzymał oznaczenie ustęp 6, fragment zdania w brzmieniu: „Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 252, może przyjąć szczegółowe zasady ...” zastępuje się fragmentem zdania w brzmieniu: „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą przyjąć szczegółowe zasady ...” i skreśla się wyrazy „niniejszego artykułu”.

TRUDNOŚCI W ZAOPATRZENIU W NIEKTÓRE PRODUKTY (ENERGIA)

87) W artykule 100 ustęp 2 wyrazy „wspólnotową pomoc finansową” zastępuje się wyrazami „pomoc finansową Unii”, a ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Bez uszczerbku dla innych procedur przewidzianych w Traktatach, Rada, na wniosek Komisji, może postanowić, w duchu solidarności między Państwami Członkowskimi, o środkach stosownych do sytuacji gospodarczej, w szczególności w przypadku wystąpienia poważnych trudności w zaopatrzeniu w niektóre produkty, zwłaszcza w obszarze energii.”.

POZOSTAŁE POSTANOWIENIA – POLITYKA GOSPODARCZA I PIENIĘŻNA

88) W artykule 102 skreśla się ustęp 2, a ustęp 1 pozbawia się oznaczenia liczbowego.

89) W artykule 103 ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rada, stanowiąc na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, może w razie potrzeby sprecyzować definicje w celu zastosowania zakazów, o których mowa w artykułach 101 i 102, jak również w niniejszym artykule.”.

PROCEDURA DOTYCZĄCA NADMIERNEGO DEFICYTU

90) W artykule 104 wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Jeżeli Komisja uzna, że w Państwie Członkowskim istnieje nadmierny deficyt lub że taki deficyt może wystąpić, kieruje opinię do danego Państwa Członkowskiego i informuje o tym Radę.”;

b) w ustępie 6 wyraz „zalecenie” zastępuje się wyrazem „wniosek”;

c) w ustępie 7 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „Jeżeli Rada stwierdzi, zgodnie z ustępem 6, że istnieje nadmierny deficyt, przyjmuje na zalecenie Komisji, bez nieuzasadnionej zwłoki, zalecenia skierowane do danego Państwa Członkowskiego w celu położenia przez nie kresu tej sytuacji w oznaczonym terminie.”;

d) w ustępie 11 akapit pierwszy w zdaniu wprowadzającym wyraz „zaostrzeniu” zastępuje się wyrazem „wzmocnieniu”;

e) w ustępie 12 na początku zdania pierwszego wyrazy „swoje decyzje” zastępuje się wyrazami „swoje decyzje lub zalecenia”;

- f) ustęp 13 otrzymuje brzmienie:

„13. Jeżeli Rada podejmuje decyzje lub wydaje zalecenia, o których mowa w ustępach 8, 9, 11 i 12, stanowi ona na zalecenie Komisji.

Jeżeli Rada przyjmuje środki, o których mowa w ustępach 6–9, 11 i 12, stanowi ona nie biorąc pod uwagę głosu członka Rady reprezentującego dane Państwo Członkowskie.

Większość kwalifikowaną pozostałych członków Rady określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a).”;

- g) w ustępie 14 w akapicie trzecim skreśla się wyrazy „przed 1 stycznia 1994 roku”.

POLITYKA PIENIĘŻNA

- 91) W artykule 105 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 1 zdanie pierwsze skrót „ESBC” zastępuje się wyrazami „Europejskiego Systemu Banków Centralnych, zwanego dalej »ESBC«,”;
- b) w ustępie 2 tiret drugie odesłanie do artykułu 111 zastępuje się odesłaniem do artykułu 188o;
- c) tekst ustępu 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, jednomyślnie i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Europejskim Bankiem Centralnym, może powierzyć Europejskiemu Bankowi Centralnemu szczególne zadania dotyczące polityk w dziedzinie nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i innymi instytucjami finansowymi, z wyjątkiem instytucji ubezpieczeniowych.”.

- 92) W artykule 106 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w ustępie 1 zdanie pierwsze po wyrazie „... banknotów ...” dodaje się wyraz „euro”;
 - b) w ustępie 2 zdanie pierwsze po wyrazie „... monety ...” dodaje się wyraz „euro”; na początku drugiego zdania wyrazy „Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 252 i po konsultacji z EBC, ...” zastępuje się wyrazami: „Rada, na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Europejskim Bankiem Centralnym, ...”.
- 93) W artykule 107 wprowadza się następujące zmiany:
- a) skreśla się ustępy 1 i 2, a ustępy 3, 4, 5 i 6 otrzymują, odpowiednio, oznaczenie ustęp 1, 2, 3 i 4;
 - b) w ustępie 4, który otrzymuje oznaczenie ustęp 2, wyrazy „Statut ESBC” zastępuje się fragmentem zdania w brzmieniu: „Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, zwany dalej »Statutem ESBC i EBC« ...”;
 - c) ustęp 5, który otrzymuje oznaczenie ustęp 3, otrzymuje brzmienie:

„3. Artykuły 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1 litera a) oraz artykuł 36 Statutu ESBC i EBC mogą zostać zmienione przez Parlament Europejski i Radę stanowiące zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą. Stanowią one na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego i po konsultacji z Komisją albo na wniosek Komisji i po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.”.
- 94) W artykule 109 skreśla się fragment zdania w brzmieniu: „..., najpóźniej z datą ustanowienia ESBC,”.
- 95) W artykule 110 ustęp 2 skreśla się cztery pierwsze akapity.

ŚRODKI DOTYCZĄCE STOSOWANIA EURO

- 96) W artykule 111 tekst ustępów 1–3 i 5 otrzymuje, odpowiednio, oznaczenie artykuł 188o ustępy 1–4; zmienia się je zgodnie z punktem 174) poniżej. Tekst ustępu 4 otrzymuje oznaczenie artykuł 115c ustęp 1; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 100) poniżej.
- 97) Dodaje się artykuł 111a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 111a

Bez uszczerbku dla uprawnień Europejskiego Banku Centralnego, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają środki niezbędne do używania euro jako jednej waluty. Środki te są przyjmowane po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.”.

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE (UGW)

- 98) Tekst artykułu 112 otrzymuje oznaczenie artykuł 245b; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 228) poniżej. Tekst artykułu 113 otrzymuje oznaczenie artykuł 245c.
- 99) W artykule 114 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w ustępie 1 akapit pierwszy wyrazy „Komitet Walutowy o charakterze doradczym” zastępuje się wyrazami „Komitet Ekonomiczno-Finansowy”;
 - b) w ustępie 1 skreśla się akapity drugi i trzeci;
 - c) w ustępie 2 skreśla się akapit pierwszy; w tiret trzecim odesłanie do artykułu 99 ustępy 2, 3, 4 i 5 zastępuje się odesłaniem do artykułu 99 ustępy 2, 3, 4 i 6, a odesłania do artykułu 122 ustęp 2 i artykułu 123 ustępy 4 i 5 zastępuje się odesłaniem do artykułu 117a ustępy 2 i 3;
 - d) w ustępie 4 odesłanie do artykułów 122 i 123 zastępuje się odesłaniem do artykułu 116a.

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DLA PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, KTÓRYCH
WALUTĄ JEST EURO

100) Dodaje się nowy rozdział 3a i nowe artykuły 115a, 115b i 115c w brzmieniu:

„ROZDZIAŁ 3a

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DLA PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, KTÓRYCH
WALUTĄ JEST EURO

ARTYKUŁ 115a

1. W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania unii gospodarczej i walutowej oraz zgodnie z odpowiednimi postanowieniami Traktatów, Rada, zgodnie z odpowiednią procedurą spośród tych, o których mowa w artykułach 99 i 104, z wyjątkiem procedury przewidzianej w artykule 104 ustęp 14, przyjmuje środki w odniesieniu do Państw Członkowskich, których walutą jest euro, w celu:

- a) wzmocnienia koordynacji i nadzoru ich dyscypliny budżetowej;
- b) określenia kierunków, w zakresie w jakim ich to dotyczy, polityki gospodarczej, czuwając nad zgodnością tych kierunków z kierunkami przyjętymi dla całej Unii oraz zapewniając nadzór nad nimi.

2. W odniesieniu do środków, o których mowa w ustępie 1, w głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący Państwa Członkowskie, których walutą jest euro.

Większość kwalifikowaną wyżej wymienionych członków określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a).

ARTYKUŁ 115b

Szczegóły dotyczące spotkań ministrów Państw Członkowskich, których walutą jest euro, są ustalone w Protokole w sprawie Eurogrupy.

ARTYKUŁ 115c

1. W celu zapewnienia pozycji dla euro w międzynarodowym systemie walutowym, Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje decyzję ustanawiającą wspólne stanowiska w kwestiach szczególnego zainteresowania dla unii gospodarczej i walutowej, w ramach właściwych międzynarodowych instytucji i konferencji finansowych. Rada stanowi po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

2. Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć odpowiednie środki w celu zapewnienia jednolitej reprezentacji w międzynarodowych instytucjach i konferencjach finansowych. Rada stanowi po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

3. W odniesieniu do środków, o których mowa w ustępach 1 i 2, w głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący Państwa Członkowskie, których walutą jest euro.

Większość kwalifikowaną wyżej wymienionych członków określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a).”.

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE DOTYCZĄCE PAŃSTW CZŁONKOWSKICH OBJĘTYCH DEROGACJĄ

101) Uchyła się artykuł 116 i dodaje się artykuł 116a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 116a

1. Państwa Członkowskie, w odniesieniu do których Rada nie zadecydowała, że spełniają one warunki niezbędne do przyjęcia euro, zwane są dalej „Państwami Członkowskimi objętymi derogacją”.

2. Do Państw Członkowskich objętych derogacją nie stosuje się następujących postanowień Traktatów:

- a) przyjmowanie części ogólnych kierunków polityk gospodarczych dotyczących strefy euro w sposób ogólny (artykuł 99 ustęp 2);
- b) środki przymusowe mające na celu zaradzenie nadmiernemu deficytowi (artykuł 104 ustępy 9 i 11);
- c) cele i zadania ESBC (artykuł 105 ustępy 1, 2, 3 i 5);
- d) emisja euro (artykuł 106);
- e) akty Europejskiego Banku Centralnego (artykuł 110);
- f) środki dotyczące używania euro (artykuł 111a);
- g) porozumienia walutowe i inne środki dotyczące polityki kursowej (artykuł 188o);
- h) mianowanie członków Zarządu Europejskiego Banku Centralnego (artykuł 245b ustęp 2);
- i) decyzje ustanawiające wspólne stanowiska w kwestiach szczególnego zainteresowania dla unii gospodarczej i walutowej, w ramach właściwych międzynarodowych instytucji i konferencji finansowych (artykuł 115c ustęp 1);
- j) środki w celu zapewnienia jednolitej reprezentacji w międzynarodowych instytucjach i konferencjach finansowych (artykuł 115c ustęp 2).

W związku z tym, w artykułach, o których mowa w literach a)–j), przez „Państwa Członkowskie” rozumie się Państwa Członkowskie, których walutą jest euro.

3. Państwa Członkowskie objęte derogacją i ich krajowe banki centralne są wyłączone z praw i obowiązków w ramach ESBC, zgodnie z rozdziałem IX Statutu ESBC i EBC.

4. Prawa głosu członków Rady reprezentujących Państwa Członkowskie objęte derogacją są zawieszone podczas przyjmowania przez Radę środków, o których mowa w artykułach wymienionych w ustępie 2, a także w następujących przypadkach:

- a) zaleceń kierowanych do Państw Członkowskich, których walutą jest euro, w ramach wielostronnego nadzoru, w tym dotyczących programów stabilności i ostrzeżeń (artykuł 99 ustęp 4);
- b) środków odnoszących się do nadmiernych deficytów dotyczących Państw Członkowskich, których walutą jest euro (artykuł 104 ustępy 6, 7, 8, 12 i 13).

Większość kwalifikowaną pozostałych członków Rady określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a).”.

102) Uchyla się artykuł 117, z wyjątkiem pięciu pierwszych tiret artykułu 117 ustęp 2, które stają się pięcioma pierwszymi tiret artykułu 118a ustęp 2; wprowadza się w nich zmiany zgodnie z punktem 103) poniżej. Dodaje się artykuł 117a, przy czym:

- a) jego ustęp 1 otrzymuje brzmienie artykułu 121 ustęp 1 z uwzględnieniem następujących zmian:
 - (i) w całym ustępie wyraz „EIW” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Europejski Bank Centralny”;
 - (ii) na początku akapitu pierwszego dodaje się fragment zdania w brzmieniu: „Co najmniej co dwa lata lub na wniosek Państwa Członkowskiego objętego derogacją ...”;
 - (iii) w akapicie pierwszym zdanie pierwsze wyrazy „... postępów dokonanych przez Państwa Członkowskie w wypełnianiu ich zobowiązań ...” zastępuje się wyrazami „postępów dokonanych przez Państwa Członkowskie objęte derogacją w wypełnianiu ich zobowiązań ...”;
 - (iv) w akapicie pierwszym zdanie drugie wyrazy „... każdego Państwa Członkowskiego ...” zastępuje się wyrazami „... każdego z tych Państw Członkowskich ...” i skreśla się wyrazy „niniejszego Traktatu”;

- (v) w akapicie pierwszym tiret trzecie wyrazy „mechanizmem wymiany walut” zastępuje się wyrazami „mechanizmem kursów wymiany walut ...”, a wyrazy „... w stosunku do waluty innego Państwa Członkowskiego” zastępuje się wyrazami „... w stosunku do euro”;
 - (vi) w akapicie pierwszym tiret czwarte wyrazy „... Państwo Członkowskie ...” zastępuje się wyrazami „... Państwo Członkowskie objęte derogacją ...”, a wyrazy „... w mechanizmie wymiany walut europejskiego systemu walutowego ...” zastępuje się wyrazami „... w mechanizmie kursów wymiany walut ...”;
 - (vii) w akapicie drugim skreśla się wyrazy „stan rozwoju ECU,”;
- b) jego ustęp 2 otrzymuje brzmienie artykułu 122 ustęp 2 zdanie drugie; wprowadza się w nim następujące zmiany:
- (i) na końcu tekstu wyrazy „określonych w artykule 121 ustęp 1” zastępuje się wyrazami „określonych w ustępie 1”;
 - (ii) dodaje się nowe akapity drugi i trzeci w brzmieniu:

„Rada stanowi po otrzymaniu zalecenia od kwalifikowanej większości jej członków reprezentujących Państwa Członkowskie, których walutą jest euro. Członkowie ci stanowią w terminie sześciu miesięcy od otrzymania przez Radę wniosku Komisji.

Większość kwalifikowaną wyżej wymienionych członków, o której mowa w akapicie drugim, określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a).”;
- c) jego ustęp 3 otrzymuje brzmienie artykułu 123 ustęp 5; wprowadza się w nim następujące zmiany:
- (i) na początku ustępu fragment zdania w brzmieniu: „Jeśli decyduje się, zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 122 ustęp 2, o uchyleniu derogacji, ...” zastępuje się fragmentem zdania w brzmieniu: „Jeżeli decyduje się, zgodnie z procedurą przewidzianą w ustępie 2, o zakończeniu stosowania derogacji, ...”;
 - (ii) wyrazy „określa kurs ...” zastępuje się wyrazami „nieodwołalnie określa kurs ...”.

103) Uchyla się artykuł 118. Dodaje się artykuł 118a, przy czym:

- a) jego ustęp 1 otrzymuje brzmienie artykułu 123 ustęp 3; skreśla się wyrazy „niniejszego Traktatu”;
- b) jego ustęp 2 otrzymuje brzmienie pierwszych pięciu tiret artykułu 117 ustęp 2; w pięciu tiret wprowadza się zmiany wskazane poniżej, przy czym zostają one poprzedzone zdaniem wprowadzającym w brzmieniu:

„Jeżeli i tak długo jak istnieją Państwa Członkowskie objęte derogacją, Europejski Bank Centralny w odniesieniu do tych Państw Członkowskich:”

- (i) w tiret trzecim wyrazy „europejskiego systemu walutowego” zastępuje się wyrazami „mechanizmu kursu wymiany walut”;
- (ii) tiret piąte otrzymuje brzmienie:

„– wykonuje dawne funkcje Europejskiego Funduszu Współpracy Walutowej, które zostały wcześniej przejęte przez Europejski Instytut Walutowy.”.

104) Dodaje się artykuł 118b, który otrzymuje brzmienie artykułu 124 ustęp 1; wprowadza się w nim następujące zmiany:

- a) fragment zdania w brzmieniu: „Aż do rozpoczęcia trzeciego etapu każde Państwo Członkowskie traktuje ...” zastępuje się wyrazami „Każde Państwo Członkowskie objęte derogacją traktuje ...”;
- b) fragment zdania w brzmieniu: „... europejskiego systemu walutowego (ESW) i dzięki rozwojowi ECU, w poszanowaniu istniejących w tej dziedzinie kompetencji” zastępuje się wyrazami „... mechanizmu kursu wymiany walut”.

105) W artykule 119 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 1 akapit pierwszy po wyrazach „Państwa Członkowskiego” dodaje się wyrazy „objętego derogacją” i skreśla się wyraz „stopniową”; w akapicie drugim po wyrazach „Państwo Członkowskie” dodaje się wyrazy „objęte derogacją”;
- b) w ustępie 2 litera a) po wyrazach „Państwa Członkowskie” dodaje się wyrazy „objęte derogacją”, a w literze b) wyrazy „państwo znajdujące się w trudnej sytuacji ...” zastępuje się wyrazami „Państwo Członkowskie objęte derogacją, które znajduje się w trudnej sytuacji, ...”;
- c) w ustępie 3 wyrazy „Komisja upoważnia Państwo mające trudności ...” zastępuje się wyrazami „Komisja upoważnia Państwo Członkowskie objęte derogacją, które znajduje się w trudnej sytuacji, ...”;
- d) skreśla się ustęp 4.

106) W artykule 120 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 1 wyrazy „zainteresowane Państwo Członkowskie może podjąć ...” zastępuje się wyrazami „Państwo Członkowskie objęte derogacją może podjąć ...”;
- b) w ustępie 3 wyraz „opinii” zastępuje się wyrazem „zalecenia”;
- c) skreśla się ustęp 4.

107) W artykule 121 ustęp 1 otrzymuje oznaczenie artykuł 117a ustęp 1; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 102) powyżej. Pozostałą część artykułu 121 uchyla się.

108) W artykule 122 ustęp 2 zdanie drugie otrzymuje oznaczenie artykuł 117a ustęp 2 akapit pierwszy; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 102) powyżej. Pozostałą część artykułu 122 uchyla się.

- 109) W artykule 123 ustęp 3 otrzymuje oznaczenie artykuł 118a ustęp 1, natomiast ustęp 5 otrzymuje oznaczenie artykuł 117a ustęp 3; wprowadza się w nich zmiany zgodnie, odpowiednio, z punktem 103) i punktem 102) powyżej. Pozostałą część artykułu 123 uchyla się.
- 110) W artykule 124 ustęp 1 otrzymuje oznaczenie artykuł 118b; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 104) powyżej. Pozostałą część artykułu 124 uchyla się.

ZATRUDNIENIE

- 111) W artykule 125 skreśla się wyrazy „i artykule 2 niniejszego Traktatu”.

TYTUŁY PRZENIESIONE

- 112) Tytuł IX „WSPÓLNA POLITYKA HANDLOWA” oraz artykuły 131 i 133 otrzymują, odpowiednio, oznaczenie tytuł II w części piątej dotyczącej działań zewnętrznych Unii oraz artykuł 188b i 188c. W artykule 131 wprowadza się zmiany zgodnie z punktem 157) poniżej, zaś artykuł 133 zastępuje się artykułem 188c.

Uchyla się artykuły 132 i 134.

- 113) Tytuł X „WSPÓŁPRACA CELNA” i artykuł 135 otrzymują, odpowiednio, oznaczenie rozdział 1a w tytule Ia „Swobodny przepływ towarów” i artykuł 27a, zgodnie z punktem 45) powyżej.

POLITYKA SPOŁECZNA

- 114) Nagłówek tytułu XI „POLITYKA SPOŁECZNA, EDUKACJA, KSZTAŁCENIE ZAWODOWE I MŁODZIEŻ” otrzymuje brzmienie: „POLITYKA SPOŁECZNA” i oznaczenie tytuł IX; skreśla się nagłówek „Rozdział 1 – Postanowienia dotyczące zagadnień społecznych”.

- 115) Dodaje się nowy artykuł 136a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 136a

Unia uznaje i wspiera rolę partnerów społecznych na swoim poziomie, uwzględniając różnorodność systemów krajowych. Ułatwia ona dialog między nimi, szanując ich autonomię.

Trójstronny szczyt społeczny do spraw wzrostu i zatrudnienia przyczynia się do dialogu społecznego.”.

116) W artykule 137 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 2 akapit pierwszy część wprowadzająca wyraz „Rada:” zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada:”, wraz z odpowiednim dostosowaniem gramatycznym czasowników; akapit drugi zdanie pierwsze dzieli się na dwa akapity w brzmieniu:

„Parlament Europejski i Rada stanowią zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów.

W dziedzinach, o których mowa w ustępie 1 litery c), d), f) i g), Rada stanowi jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, po konsultacji z Parlamentem Europejskim i wymienionymi wyżej Komitetami.”.

Akapit drugi zdanie drugie staje się ostatnim akapitem i skreśla się wyrazy „niniejszego artykułu”;

- b) w ustępie 3 akapit pierwszy dodaje się na końcu fragment zdania w brzmieniu: „... lub, w stosownych przypadkach, wykonanie decyzji Rady przyjętej zgodnie z artykułem 139.”; w akapicie drugim po wyrazie „dyrektywy” dodaje się wyrazy „... lub decyzji”, a wyrazy „... dyrektywa powinna być przetransponowana zgodnie z artykułem 249,” zastępuje się wyrazami „... dyrektywa lub decyzja powinna być przetransponowana lub wykonana”.

117) W artykule 138 ustęp 4 zdanie pierwsze wyrazy „Przy okazji tej konsultacji ...” zastępuje się wyrazami „Przy okazji konsultacji, o których mowa w ustępach 2 i 3, ...”, a w zdaniu drugim wyrazy „Czas trwania procedury” zastępuje się wyrazami „Czas trwania tego procesu”.

118) W artykule 139 ustęp 2 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w akapicie pierwszym dodaje się na końcu zdanie w brzmieniu: „Parlament Europejski jest informowany.”;
- b) w akapicie drugim, początek zdania pierwszego „Rada stanowi większością kwalifikowaną, z wyjątkiem przypadku gdy dana umowa ...” zastępuje się wyrazami „Rada stanowi jednomyślnie, gdy dana umowa ...” i skreśla się zdanie ostatnie.

119) W artykule 140 akapit drugi na końcu dodaje się tekst w brzmieniu: „..., w szczególności poprzez inicjatywy mające na celu określenie wytycznych i wskaźników, organizowanie wymiany najlepszych praktyk i przygotowanie elementów niezbędnych dla prowadzenia okresowego nadzoru i oceny. Parlament Europejski jest w pełni informowany”.

120) W artykule 143 skreśla się akapit drugi.

EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

121) Rozdział 2 otrzymuje oznaczenie „TYTUŁ X”.

122) W artykule 148 wyrazy „podejmuje decyzje wykonawcze” zastępuje się wyrazami „przyjmuje rozporządzenia wykonawcze”.

EDUKACJA, KSZTAŁCENIE ZAWODOWE, MŁODZIEŻ I SPORT

123) Rozdział 3 otrzymuje oznaczenie „TYTUŁ XI”, zaś wyrazy „... I MŁODZIEŻ” na końcu jego nagłówka zastępuje się wyrazami „..., MŁODZIEŻ I SPORT”.

124) W artykule 149 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 dodaje się akapit w brzmieniu:

„Unia przyczynia się do wspierania europejskich przedsięwzięć w zakresie sportu, uwzględniając jego szczególny charakter, jego struktury oparte na zasadzie dobrowolności oraz uwzględniając jego funkcję społeczną i edukacyjną.”;

b) w ustępie 2 tiret piąte dodaje się na końcu wyrazy „... a także zachęcania młodzieży do uczestnictwa w demokratycznym życiu Europy.”; jako ostatnie tiret dodaje się tiret w brzmieniu:

„– rozwoju europejskiego wymiaru sportu, przez popieranie uczciwości i dostępności we współzawodnictwie sportowym oraz współpracy między podmiotami odpowiedzialnymi za sport, jak również przez ochronę integralności fizycznej i psychicznej sportowców, w szczególności tych najmłodszych.”;

- c) w ustępie 3 wyrazy „w dziedzinie edukacji” zastępuje się wyrazami „w dziedzinie edukacji i sportu”;
- d) w ustępie 4 skreśla się wyrazy „..., Rada przyjmuje”, a tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„– Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, przyjmują środki zachęcające, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich,”; tiret drugie rozpoczyna się wyrazami „Rada przyjmuje ...”.

125) W artykule 150 ustęp 4 na końcu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Rada przyjmuje także na wniosek Komisji zalecenia.”.

KULTURA

126) W artykule 151 ustęp 5 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w zdaniu wprowadzającym skreśla się wyrazy „..., Rada przyjmuje”;
- b) w tiret pierwsze pierwszy fragment zdania otrzymuje brzmienie: „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z Komitetem Regionów, przyjmują środki zachęcające, z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich,”, natomiast fragment zdania po średniku skreśla się;
- c) w tiret drugim skreśla się wyrazy „..., stanowiąc jednomyślnie”, a tiret rozpoczyna się wyrazami „Rada wydaje ...”.

ZDROWIE PUBLICZNE

127) W artykule 152 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 1 akapit drugi wyraz „ludzkiego” zastępuje się wyrazami „fizycznego i psychicznego”, a na końcu akapitu dodaje się fragment zdania w brzmieniu: „..., a także monitorowanie poważnych transgranicznych zagrożeń dla zdrowia, wczesne ostrzeżenie w przypadku takich zagrożeń oraz ich zwalczanie.”;
- b) w ustępie 2 na końcu akapitu pierwszego dodaje się zdanie w brzmieniu: „Unia zachęca w szczególności do współpracy między Państwami Członkowskimi w celu zwiększenia komplementarności ich usług zdrowotnych w regionach przygranicznych.”;

- c) w ustępie 2 na końcu akapitu drugiego dodaje się tekst w brzmieniu: „ ..., w szczególności inicjatywy mające na celu określenie wytycznych i wskaźników, organizowanie wymiany najlepszych praktyk i przygotowanie elementów niezbędnych dla prowadzenia okresowego nadzoru i oceny. Parlament Europejski jest w pełni informowany”;
- d) w ustępie 4 wprowadza się następujące zmiany:
- (i) w akapicie pierwszym zdanie wprowadzające dodaje się na początku fragment zdania w brzmieniu: „Na zasadzie odstępstwa od artykułu 2a ustęp 5 i artykułu 2e litera a) oraz zgodnie z artykułem 2c ustęp 2 litera k), ...”, a na końcu dodaje się wyrazy „..., w celu stawienia czoła wspólnym zagadnieniom związanym z bezpieczeństwem”;
 - (ii) w literze b) skreśla się wyrazy „na zasadzie odstępstwa od artykułu 37, ...”;
 - (iii) dodaje się nową literę c) w brzmieniu:
„c) środki ustanawiające wysokie standardy jakości i bezpieczeństwa produktów leczniczych i wyrobów medycznych.”;
 - (iv) dotychczasowa litera c) otrzymuje oznaczenie ustęp 5 w brzmieniu:
„5. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, mogą również ustanowić środki zachęcające, zmierzające do ochrony i poprawy zdrowia ludzkiego, w szczególności zwalczania epidemii transgranicznych, środki dotyczące monitorowania poważnych transgranicznych zagrożeń dla zdrowia, wczesnego ostrzegania w przypadku takich zagrożeń oraz ich zwalczania, jak również środki, których bezpośrednim celem jest ochrona zdrowia publicznego w związku z tytoniem i nadużywaniem alkoholu, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.”;
- e) akapit drugi dotychczasowego ustępu 4 otrzymuje oznaczenie ustęp 6, a ustęp 5, który otrzymuje oznaczenie ustęp 7, otrzymuje brzmienie:
- „7. Działania Unii są prowadzone w poszanowaniu obowiązków Państw Członkowskich w zakresie określania ich polityki dotyczącej zdrowia, jak również organizacji i świadczenia usług zdrowotnych i opieki medycznej. Obowiązki Państw Członkowskich obejmują zarządzanie usługami zdrowotnymi i opieką medyczną, jak również przydział przyznanych im zasobów. Środki, o których mowa w ustępie 4 litera a), nie naruszają przepisów krajowych dotyczących oddawania organów i krwi lub ich wykorzystywania do celów medycznych.”.

OCHRONA KONSUMENTÓW

128) W artykule 153 ustęp 2 otrzymuje oznaczenie artykuł 6a, a ustępy 3, 4 i 5 otrzymują, odpowiednio, oznaczenie ustęp 2, 3 i 4.

PRZEMYSŁ

129) W artykule 157 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 2 dodaje się na końcu tekst w brzmieniu: „..., w szczególności inicjatywy mające na celu określenie wytycznych i wskaźników, organizowanie wymiany najlepszych praktyk i przygotowanie elementów niezbędnych dla prowadzenia okresowego nadzoru i oceny. Parlament Europejski jest w pełni informowany”;
- b) w ustępie 3 akapit pierwszy na końcu zdania drugiego dodaje się fragment zdania w brzmieniu: „..., z wyłączeniem jakiejkolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich”.

SPÓJNOŚĆ GOSPODARCZA, SPOŁECZNA I TERYTORIALNA

130) Nagłówek tytułu XVII otrzymuje brzmienie: „SPÓJNOŚĆ GOSPODARCZA, SPOŁECZNA I TERYTORIALNA”.

131) W artykule 158 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w akapicie pierwszym wyrazy „spójności gospodarczej i społecznej” zastępuje się wyrazami „spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej”;
- b) w akapicie drugim skreśla się wyrazy „lub wysp” i wyrazy „..., w tym obszarów wiejskich”;
- c) dodaje się nowy akapit w brzmieniu: „Wśród regionów, o których mowa, szczególną uwagę poświęca się obszarom wiejskim, obszarom podlegającym przemianom przemysłowym i regionom, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, takim jak najbardziej na północ wysunięte regiony o bardzo niskiej gęstości zaludnienia oraz regiony wyspiarskie, transgraniczne i górskie.”.

132) W artykule 159 akapit drugi wyrazy „gospodarczej i społecznej” zastępuje się wyrazami „gospodarczej, społecznej i terytorialnej”.

133) W artykule 161 wprowadza się następujące zmiany:

- a) na początku akapitu pierwszego zdanie pierwsze wyrazy „Bez uszczerbku dla artykułu 162, Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego ...” zastępuje się wyrazami „Bez uszczerbku dla artykułu 162, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą ...”, a pierwszy czasownik po nich następujący otrzymuje liczbę mnogą. W zdaniu drugim wyrazy „Rada, stanowiąc według tej samej procedury, określa ...” zastępuje się wyrazami „Według tej samej procedury określone są ...”;
- b) w akapicie drugim skreśla się wyrazy „przez Radę”;
- c) skreśla się akapit trzeci.

134) W artykule 162 akapit pierwszy wyrazy „Decyzje wykonawcze” zastępuje się wyrazami „Rozporządzenia wykonawcze”.

BADANIA I ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY

135) W nagłówku tytułu XVIII dodaje się wyrazy „ORAZ PRZESTRZEŃ KOSMICZNA”.

136) W artykule 163 wprowadza się następujące zmiany:

- a) ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Unia ma na celu wzmocnienie swojej bazy naukowej i technologicznej przez utworzenie europejskiej przestrzeni badawczej, w której naukowcy, wiedza naukowa i technologie podlegają swobodnej wymianie, oraz sprzyjanie rozwojowi swojej konkurencyjności, także w przemyśle, a także promowanie działalności badawczej uznanej za niezbędną na mocy innych rozdziałów Traktatów.”;
- b) w ustępie 2 fragment zdania „... zmierzając w szczególności do umożliwienia przedsiębiorstwom pełnego wykorzystania potencjału rynku wewnętrznego ...” zastępuje się wyrazami „... zmierzając w szczególności do umożliwienia naukowcom swobodnej współpracy ponad granicami, a przedsiębiorstwom – pełnego wykorzystania potencjału rynku wewnętrznego ...”.

137) W artykule 165 ustęp 2 na końcu dodaje się tekst w brzmieniu: „..., w szczególności inicjatywy mające na celu określenie wytycznych i wskaźników, organizowanie wymiany najlepszych praktyk i przygotowanie elementów niezbędnych dla prowadzenia okresowego nadzoru i oceny. Parlament Europejski jest w pełni informowany”.

138) W artykule 166 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 4 wyrazy „Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji” zastępuje się wyrazami „Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą”;

b) dodaje się nowy ustęp 5 w brzmieniu:

„5. Jako uzupełnienie działań przewidzianych w wieloletnim programie ramowym, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, ustanawiają środki niezbędne do realizacji europejskiej przestrzeni badawczej.”.

139) W artykule 167 wyraz „Rada” zastępuje się wyrazem „Unia”.

140) W artykule 168 akapit drugi wyraz „Rada” zastępuje się wyrazem „Unia”.

141) W artykule 170 akapit drugi skreśla się fragment zdania w brzmieniu: „...; umowy te są negocjowane i zawierane zgodnie z artykułem 300”.

PRZESTRZEŃ KOSMICZNA

142) Dodaje się nowy artykuł 172a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 172a

1. W celu wspierania postępu naukowo-technicznego, konkurencyjności przemysłowej i realizacji swoich polityk, Unia opracowuje europejską politykę przestrzeni kosmicznej. W tym celu Unia może promować wspólne inicjatywy, popierać badania i rozwój technologiczny i koordynować wysiłki niezbędne dla badania i wykorzystania przestrzeni kosmicznej.

2. W celu przyczynienia się do realizacji celów określonych w ustępie 1, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają niezbędne środki, które mogą przybrać postać europejskiego programu kosmicznego, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

3. Unia ustanawia odpowiednie stosunki z Europejską Agencją Kosmiczną.

4. Niniejszy artykuł nie narusza pozostałych postanowień niniejszego tytułu.”.

ŚRODOWISKO NATURALNE (ZMIANY KLIMATU)

143) W artykule 174 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 tiret czwarte otrzymuje brzmienie:

„– promowania na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego, w szczególności zwalczania zmian klimatu.”;

b) *(nie dotyczy wersji polskiej)*;

c) w ustępie 4 akapit pierwszy skreśla się fragment zdania w brzmieniu: „..., negocjowanych i zawieranych zgodnie z artykułem 300”.

144) W artykule 175 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 2 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów, może postanowić o stosowaniu zwykłej procedury prawodawczej do dziedzin, o których mowa w akapicie pierwszym.”;

b) w ustępie 3 akapit pierwszy skreśla się wyrazy „W innych dziedzinach ...”, zaś akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Środki niezbędne do realizacji tych programów są przyjmowane na warunkach przewidzianych w ustępie 1 lub 2, zależnie od przypadku.”;

- c) w ustępie 4 wyrazy „... niektórych środków mających charakter wspólnotowy, ...” zastępuje się wyrazami „... niektórych środków przyjętych przez Unię, ...”;
- d) w ustępie 5 wyrazy „Rada ustanawia, w akcie dotyczącym przyjęcia takiego środka, właściwe przepisy w formie:” zastępuje się wyrazami „środek ten przewiduje właściwe przepisy w formie:”.

TYTUŁY PRZENIESIONE

- 145) Tytuł XX „WSPÓŁPRACA NA RZECZ ROZWOJU” oraz artykuły 177, 179, 180 i 181 otrzymują, odpowiednio, oznaczenie rozdział 1 tytułu III w części piątej dotyczącej działań zewnętrznych Unii oraz artykuły 188d–188g; w artykułach tych wprowadza się zmiany zgodnie z punktami 161)–164) poniżej. Uchyla się artykuł 178.
- 146) Tytuł XXI „WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA, FINANSOWA I TECHNICZNA Z PAŃSTWAMI TRZECIMI” oraz artykuł 181a otrzymują, odpowiednio, oznaczenie rozdział 2 tytułu III w części piątej dotyczącej działań zewnętrznych Unii oraz nowy artykuł 188h; w artykule tym wprowadza się zmiany zgodnie z punktem 166) poniżej.

ENERGETYKA

- 147) Tytuł XX zastępuje się nowym tytułem i nowym artykułem 176a w brzmieniu:

„TYTUŁ XX
ENERGETYKA

ARTYKUŁ 176a

1. W ramach ustanawiania lub funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz z uwzględnieniem potrzeby zachowania i poprawy środowiska naturalnego, polityka Unii w dziedzinie energetyki ma na celu, w duchu solidarności między Państwami Członkowskimi:

- a) zapewnienie funkcjonowania rynku energii;

- b) zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii w Unii;
- c) wspieranie efektywności energetycznej i oszczędności energii, jak również rozwoju nowych i odnawialnych form energii; oraz
- d) wspieranie wzajemnych połączeń między sieciami energii.

2. Bez uszczerbku dla stosowania innych postanowień Traktatów, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają środki niezbędne do osiągnięcia celów, o których mowa w ustępie 1. Środki te są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów.

Nie naruszają one prawa Państwa Członkowskiego do określania warunków wykorzystania jego zasobów energetycznych, wyboru między różnymi źródłami energii i ogólnej struktury jego zaopatrzenia w energię, bez uszczerbku dla artykułu 175 ustęp 2 litera c).

3. Na zasadzie odstępstwa od ustępu 2, Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, jednomyślnie i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, ustanawia środki, o których mowa w tym ustępie, jeżeli mają one głównie charakter fiskalny.”.

TURYSTYKA

148) Tytuł XXI zastępuje się nowym tytułem i nowym artykułem 176b w brzmieniu:

„TYTUŁ XXI TURYSTYKA

ARTYKUŁ 176b

1. Unia uzupełnia działania Państw Członkowskich w sektorze turystycznym, w szczególności przez wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw Unii w tym sektorze.

W tym celu działania Unii skierowane są na:

- a) zachęcanie do tworzenia korzystnego środowiska dla rozwoju przedsiębiorstw w tym sektorze;

- b) wspieranie współpracy między Państwami Członkowskimi, w szczególności przez wymianę dobrych praktyk.

2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają szczególne środki w celu uzupełnienia działań podejmowanych w Państwach Członkowskich służących realizacji celów, o których mowa w niniejszym artykule, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.”.

OCHRONA LUDNOŚCI

149) Dodaje się nowy tytuł XXII i nowy artykuł 176c w brzmieniu:

„TYTUŁ XXII OCHRONA LUDNOŚCI

ARTYKUŁ 176c

1. Unia zachęca do współpracy między Państwami Członkowskimi w celu zwiększenia skuteczności systemów zapobiegania klęskom żywiołowym lub katastrofom spowodowanym przez człowieka i ochrony przed nimi.

Działanie Unii zmierza do:

- a) wspierania i uzupełniania działań Państw Członkowskich na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym w zakresie zapobiegania zagrożeniom, przygotowania personelu ochrony ludności w Państwach Członkowskich i reagowania na klęski żywiołowe lub katastrofy spowodowane przez człowieka na terytorium Unii,
- b) wspierania szybkiej i skutecznej współpracy operacyjnej krajowych służb ochrony ludności na terytorium Unii,
- c) wspierania spójności międzynarodowych działań w zakresie ochrony ludności.

2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają niezbędne środki przyczyniające się do realizacji celów, o których mowa w ustępie 1, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.”.

WSPÓŁPRACA ADMINISTRACYJNA

150) Dodaje się nowy TYTUŁ XXIII i nowy artykuł 176d w brzmieniu:

„TYTUŁ XXIII WSPÓŁPRACA ADMINISTRACYJNA

ARTYKUŁ 176d

1. Skuteczne wdrażanie prawa Unii przez Państwa Członkowskie, mające istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania Unii, jest uznawane za sprawę będącą przedmiotem wspólnego zainteresowania.
2. Unia może wspierać wysiłki Państw Członkowskich zmierzające do poprawy ich zdolności administracyjnej w zakresie wdrażania prawa Unii. Działanie to może polegać w szczególności na ułatwianiu wymiany informacji i urzędników oraz wspieraniu programów szkolenia. Żadne Państwo Członkowskie nie jest zobowiązane do korzystania z tego wsparcia. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają niezbędne ku temu środki, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.
3. Niniejszy artykuł nie narusza zobowiązań Państw Członkowskich do wdrażania prawa Unii ani prerogatyw i obowiązków Komisji. Nie narusza również pozostałych postanowień Traktatów przewidujących współpracę administracyjną między Państwami Członkowskimi oraz między nimi a Unią.”.

STOWARZYSZENIE KRAJÓW I TERYTORIÓW ZAMORSKICH

151) W artykule 182 akapit pierwszy skreśla się na końcu wyrazy „do niniejszego Traktatu”.

152) W artykule 186 wyraz „swoboda” zastępuje się wyrazem „swobodę” i ostatni fragment zdania „... będzie uregulowana w późniejszych konwencjach, które wymagają jednomyślnej zgody Państw Członkowskich” zastępuje się wyrazami „... regulują akty przyjęte zgodnie z artykułem 187”.

153) W artykule 187 wyrazy „stanowiąc jednomyślnie” zastępuje się wyrazami „stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji”, a na końcu artykułu dodaje się zdanie w brzmieniu: „W przypadku gdy przepisy te są przyjmowane przez Radę zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, stanowi ona jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim.”.

DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE UNII

154) Dodaje się nową część piątą. Jest ona zatytułowana „DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE UNII” i zawiera następujące tytuły i rozdziały:

- Tytuł I: Postanowienia ogólne dotyczące działań zewnętrznych Unii
- Tytuł II: Wspólna polityka handlowa
- Tytuł III: Współpraca z państwami trzecimi i pomoc humanitarna
 - Rozdział 1: Współpraca na rzecz rozwoju
 - Rozdział 2: Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi
 - Rozdział 3: Pomoc humanitarna
- Tytuł IV: Środki ograniczające
- Tytuł V: Umowy międzynarodowe
- Tytuł VI: Stosunki Unii z organizacjami międzynarodowymi i państwami trzecimi oraz delegatury Unii
- Tytuł VII: Klauzula solidarności

POSTANOWIENIA OGÓLNE

155) Dodaje się nowy tytuł I i nowy artykuł 188a w brzmieniu:

„TYTUŁ I POSTANOWIENIA OGÓLNE DOTYCZĄCE DZIAŁAŃ ZEWNĘTRZNYCH UNII

ARTYKUŁ 188a

Działania Unii na arenie międzynarodowej, w rozumieniu niniejszej części, oparte są na zasadach, dążą do osiągnięcia celów i są prowadzone zgodnie z postanowieniami ogólnymi, o których mowa w rozdziale 1 tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej.”.

WSPÓLNA POLITYKA HANDLOWA

156) Dodaje się tytuł II „WSPÓLNA POLITYKA HANDLOWA”, który otrzymuje nagłówek tytułu IX w części trzeciej.

157) Dodaje się artykuł 188b, który otrzymuje brzmienie artykułu 131; wprowadza się w nim następujące zmiany:

a) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Poprzez utworzenie unii celnej zgodnie z artykułami 23–27 Unia przyczynia się, we wspólnym interesie, do harmonijnego rozwoju handlu światowego, stopniowego zniesienia ograniczeń w handlu międzynarodowym i w bezpośrednich inwestycjach zagranicznych oraz do zmniejszenia barier celnych i innych barier.”;

b) skreśla się akapit drugi.

158) Dodaje się artykuł 188c, który zastępuje artykuł 133:

„ARTYKUŁ 188c

1. Wspólna polityka handlowa jest oparta na jednolitych zasadach, w szczególności w odniesieniu do zmian stawek celnych, zawierania umów celnych i handlowych dotyczących handlu towarami i usługami oraz do handlowych aspektów własności intelektualnej, bezpośrednich inwestycji zagranicznych, ujednolicenia środków liberalizacyjnych, polityki eksportowej, a także handlowych środków ochronnych, w tym środków podejmowanych w przypadku dumpingu lub subsydiów. Wspólna polityka handlowa prowadzona jest zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii.

2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują środki określające ramy realizacji wspólnej polityki handlowej.

3. Jeżeli istnieje potrzeba wynegocjowania i zawarcia umów z jednym lub większą liczbą państw trzecich lub organizacji międzynarodowych, stosuje się artykuł 188n, z zastrzeżeniem postanowień szczególnych niniejszego artykułu.

Komisja przedstawia zalecenia Radzie, która upoważnia ją do rozpoczęcia koniecznych rokowań. Rada i Komisja są odpowiedzialne za zapewnienie zgodności umów będących przedmiotem rokowań z wewnętrznymi politykami i zasadami Unii.

Komisja prowadzi te rokowania w konsultacji ze specjalnym komitetem wyznaczonym przez Radę w celu wsparcia jej w tym zadaniu i w ramach wytycznych, które Rada może do niej kierować. Komisja regularnie składa specjalnemu komitetowi i Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie z postępu w rokowaniach.

4. W odniesieniu do rokowań i zawierania umów, o których mowa w ustępie 3, Rada stanowi większością kwalifikowaną.

W odniesieniu do rokowań i zawierania umów w dziedzinie handlu usługami i w dziedzinie handlowych aspektów własności intelektualnej, jak również bezpośrednich inwestycji zagranicznych, Rada stanowi jednomyślnie, jeżeli umowy te zawierają postanowienia wymagające jednomyślności do przyjęcia przepisów wewnętrznych.

Rada stanowi jednomyślnie także przy rokowaniach i zawieraniu umów:

- a) w dziedzinie handlu usługami w zakresie kultury i audiowizualnymi, jeżeli umowy te mogłyby zagrozić różnorodności kulturowej i językowej Unii;
- b) w dziedzinie handlu usługami społecznymi oraz w zakresie edukacji i zdrowia, jeżeli umowy te mogłyby w znacznym stopniu zakłócać działanie krajowego systemu tych usług i wywierać negatywny wpływ na odpowiedzialność Państw Członkowskich za ich zapewnienie.

5. Rokowania i zawieranie umów międzynarodowych w dziedzinie transportu podlegają tytułowi V części trzeciej oraz artykułowi 188n.

6. Wykonywanie uprawnień w dziedzinie wspólnej polityki handlowej, przyznanych niniejszym artykułem, nie narusza podziału kompetencji między Unią i Państwami Członkowskimi i nie prowadzi do harmonizacji przepisów ustawowych lub wykonawczych Państw Członkowskich, jeżeli Traktaty wykluczają taką harmonizację.”.

WSPÓŁPRACA NA RZECZ ROZWOJU

159) Dodaje się tytuł III „WSPÓŁPRACA Z PAŃSTWAMI TRZECIMI I POMOC HUMANITARNA”.

160) Dodaje się rozdział 1 „WSPÓŁPRACA NA RZECZ ROZWOJU”, który otrzymuje nagłówek tytułu XX w części trzeciej.

161) Dodaje się artykuł 188d, który otrzymuje brzmienie artykułu 177; wprowadza się w nim następujące zmiany:

a) ustępy 1 i 2 zastępuje się tekstem w brzmieniu:

„1. Polityka Unii w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju jest prowadzona zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii. Polityka Unii i polityka Państw Członkowskich w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju uzupełniają się i wzmacniają wzajemnie.

Głównym celem polityki Unii w tej dziedzinie jest zmniejszenie, a docelowo, likwidacja ubóstwa. Przy realizacji polityk, które mogłyby mieć wpływ na kraje rozwijające się, Unia bierze pod uwagę cele współpracy na rzecz rozwoju.”;

b) ustęp 3 otrzymuje oznaczenie ustęp 2.

162) Dodaje się artykuł 188e, który otrzymuje brzmienie artykułu 179; wprowadza się w nim następujące zmiany:

a) ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują środki niezbędne w celu realizacji polityki w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju, które mogą dotyczyć wieloletnich programów współpracy z krajami rozwijającymi się lub programów tematycznych.”;

b) dodaje się nowy ustęp 2 w brzmieniu:

„2. Unia może zawierać z państwami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi wszelkie rodzaje umów, które przyczyniają się do realizacji celów, o których mowa w artykule 10a Traktatu o Unii Europejskiej i w artykule 188d niniejszego Traktatu.

Akapit pierwszy nie narusza kompetencji Państw Członkowskich do negocjowania na forach międzynarodowych i zawierania umów.”;

- c) dotychczasowy ustęp 2 otrzymuje oznaczenie ustęp 3, zaś dotychczasowy ustęp 3 skreśla się.
- 163) Dodaje się artykuł 188f, który otrzymuje brzmienie artykułu 180; na początku ustępu 1 dodaje się fragment zdania w brzmieniu: „Dążąc do zwiększenia komplementarności i skuteczności swoich działań, ...”.
- 164) Dodaje się artykuł 188g, który otrzymuje brzmienie artykułu 181; skreśla się zdanie drugie w akapicie pierwszym oraz akapit drugi.

WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA, FINANSOWA I TECHNICZNA Z PAŃSTWAMI TRZECIMI

- 165) Dodaje się rozdział 2 „WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA, FINANSOWA I TECHNICZNA Z PAŃSTWAMI TRZECIMI”, który otrzymuje nagłówek tytułu XXI w części trzeciej.
- 166) Dodaje się artykuł 188h, który otrzymuje brzmienie artykułu 181a; wprowadza się w nim następujące zmiany:
- a) ustęp 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Bez uszczerbku dla innych postanowień Traktatów, w szczególności postanowień artykułów 188d–188g, Unia prowadzi działania w zakresie współpracy gospodarczej, finansowej i technicznej, w tym pomocy w szczególności w dziedzinie finansowej, z państwami trzecimi innymi niż kraje rozwijające się. Działania te są spójne z polityką Unii na rzecz rozwoju i są prowadzone zgodnie z zasadami i celami jej działań zewnętrznych. Działania Unii i Państw Członkowskich wzajemnie się uzupełniają i wzmacniają.”;
- b) ustęp 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, przyjmują środki niezbędne do wykonania ustępu 1.”;
- c) w ustępie 3 akapit pierwszy zdanie drugie skreśla się końcowy fragment zdania w brzmieniu: „...”, które są negocjowane i zawierane zgodnie z artykułem 300”.

167) Dodaje się nowy artykuł 188i w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 188i

Jeżeli sytuacja w państwie trzecim wymaga pilnej pomocy finansowej ze strony Unii, Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje niezbędne decyzje.”.

POMOC HUMANITARNA

168) Dodaje się nowy rozdział 3 i nowy artykuł 188j w brzmieniu:

„ROZDZIAŁ 3
POMOC HUMANITARNA

ARTYKUŁ 188j

1. Działania Unii w dziedzinie pomocy humanitarnej są prowadzone zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii. Działania te mają na celu niesienie doraźnej pomocy i opieki dla ludności w państwach trzecich, która stała się ofiarą klęsk żywiołowych lub katastrof spowodowanych przez człowieka, oraz jej ochronę, w celu sprostania potrzebom humanitarnym wynikającym z takich różnych sytuacji. Działania Unii i Państw Członkowskich wzajemnie się uzupełniają i wzmacniają.

2. Akcje pomocy humanitarnej prowadzone są zgodnie z zasadami prawa międzynarodowego oraz zasadami bezstronności, neutralności i niedyskryminacji.

3. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają środki określające ramy prowadzenia przez Unię akcji pomocy humanitarnej.

4. Unia może zawierać z państwami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi wszelkie rodzaje umów, które przyczyniają się do realizacji celów, o których mowa w ustępie 1 i artykule 10a Traktatu o Unii Europejskiej.

Akapit pierwszy nie narusza kompetencji Państw Członkowskich do negocjowania na forach międzynarodowych i zawierania umów.

5. W celu ustanowienia ram wspólnego wkładu młodych Europejczyków w akcje pomocy humanitarnej Unii ustanawia się Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, określają status i warunki działania Korpusu.

6. Komisja może podjąć każdą użyteczną inicjatywę na rzecz lepszej koordynacji działań Unii i Państw Członkowskich, zmierzającą do zwiększenia skuteczności i poprawy komplementarności unijnych i krajowych środków pomocy humanitarnej.

7. Unia zapewnia koordynację i zgodność podejmowanych przez nią akcji pomocy humanitarnej z akcjami podejmowanymi przez organizacje i organy międzynarodowe, w szczególności te, które wchodzą w skład systemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.”.

ŚRODKI OGRANICZAJĄCE

169) Dodaje się tytuł IV i artykuł 188k, które zastępują artykuł 301:

„TYTUŁ IV ŚRODKI OGRANICZAJĄCE

ARTYKUŁ 188k

1. Jeżeli decyzja, przyjęta zgodnie z tytułem V rozdział 2 Traktatu o Unii Europejskiej, przewiduje zerwanie lub ograniczenie w całości lub w części stosunków gospodarczych i finansowych z jednym lub z większą liczbą państw trzecich, Rada przyjmuje niezbędne środki, stanowiąc większością kwalifikowaną na wspólny wniosek wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Komisji. Rada informuje o tym Parlament Europejski.

2. Jeżeli przewiduje to decyzja przyjęta zgodnie z tytułem V rozdział 2 Traktatu o Unii Europejskiej, Rada może przyjąć środki ograniczające wobec osób fizycznych lub prawnych, grup lub podmiotów innych niż państwa, zgodnie z procedurą, o której mowa w ustępie 1.

3. Akty, o których mowa w niniejszym artykule, zawierają niezbędne przepisy w zakresie gwarancji prawnych.”.

UMOWY MIĘDZYNARODOWE

170) Po artykule 188k dodaje się tytuł V „UMOWY MIĘDZYNARODOWE”.

171) Dodaje się artykuł 188l w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 188l

1. Unia może zawierać umowy z jednym lub z większą liczbą państw trzecich lub organizacji międzynarodowych, jeżeli przewidują to Traktaty, lub gdy zawarcie umowy jest niezbędne do osiągnięcia, w ramach polityk Unii, jednego z celów, o których mowa w Traktatach, albo gdy zawarcie umowy jest przewidziane w prawnie wiążącym akcie Unii, albo gdy może mieć wpływ na wspólne zasady lub zmienić ich zakres.

2. Umowy zawarte przez Unię wiążą instytucje Unii i Państwa Członkowskie.”.

172) Dodaje się artykuł 188m, który otrzymuje brzmienie artykułu 310. Wyraz „państw” zastępuje się wyrazami „państw trzecich”.

173) Dodaje się artykuł 188n, który zastępuje artykuł 300:

„ARTYKUŁ 188n

1. Bez uszczerbku dla szczególnych postanowień artykułu 188c, umowy pomiędzy Unią a państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi są negocjowane i zawierane zgodnie z następującą procedurą.

2. Rada upoważnia do podjęcia rokowań, wydaje wytyczne negocjacyjne, upoważnia do podpisywania i zawiera umowy.

3. Komisja lub, jeżeli przewidywana umowa dotyczy wyłącznie lub głównie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, przedstawia swoje zalecenia Radzie, która przyjmuje decyzję upoważniającą do podjęcia rokowań oraz, w zależności od przedmiotu przewidywanej umowy, mianującą negocjatora lub przewodniczącego zespołu negocjatorów Unii.

4. Rada może kierować wytyczne do negocjatora Unii oraz wyznaczyć specjalny komitet, w konsultacji z którym należy prowadzić rokowania.

5. Rada, na wniosek negocjatora, przyjmuje decyzję upoważniającą do podpisania umowy a, w stosownych przypadkach, do tymczasowego jej stosowania przed jej wejściem w życie.
6. Rada, na wniosek negocjatora, przyjmuje decyzję w sprawie zawarcia umowy.

Z wyjątkiem przypadków gdy umowy dotyczą wyłącznie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, Rada przyjmuje decyzję w sprawie zawarcia umowy:

- a) po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego w następujących przypadkach:
 - (i) układy o stowarzyszeniu;
 - (ii) umowa dotycząca przystąpienia Unii do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności;
 - (iii) umowy, które tworzą specyficzne ramy instytucjonalne przez organizację procedur współpracy;
 - (iv) umowy mające istotne skutki budżetowe dla Unii;
 - (v) umowy dotyczące dziedzin, do których stosuje się zwykłą procedurę prawodawczą lub specjalną procedurę prawodawczą, jeżeli wymagana jest zgoda Parlamentu Europejskiego.

Parlament Europejski i Rada mogą, w pilnych przypadkach, uzgodnić termin wyrażenia zgody.

- b) po konsultacji z Parlamentem Europejskim w innych przypadkach. Parlament Europejski wyraża swoją opinię w terminie, jaki Rada może określić stosownie do pilności sprawy. W przypadku braku opinii w tym terminie Rada może stanowić samodzielnie.

7. Zawierając umowę, Rada może, na zasadzie odstępstwa od ustępów 5, 6 i 9, upoważnić negocjatora do zatwierdzenia w imieniu Unii zmian w umowie, jeżeli umowa przewiduje, że zmiany te powinny być przyjęte według procedury uproszczonej lub przez organ utworzony przez tę umowę. Rada może dołączyć do takiego upoważnienia warunki szczegółowe.

8. Podczas całej procedury Rada stanowi większością kwalifikowaną.

Rada stanowi jednak jednomyślnie, gdy umowa dotyczy dziedziny, w której do przyjęcia aktu Unii wymagana jest jednomyślność, jak również w przypadku układów o stowarzyszeniu oraz umów, o których mowa w artykule 188h, z państwami kandydującymi do przystąpienia. Rada stanowi również jednomyślnie w przypadku umowy dotyczącej przystąpienia Unii do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności; decyzja dotycząca zawarcia takiej umowy wchodzi w życie po jej zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

9. Rada, na wniosek Komisji lub wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, przyjmuje decyzję zawieszającą stosowanie umowy i ustalającą stanowiska, które mają być zajęte w imieniu Unii w ramach organu utworzonego przez umowę, gdy organ ten ma przyjąć akty mające skutki prawne, z wyjątkiem aktów uzupełniających lub zmieniających ramy instytucjonalne umowy.

10. Parlament Europejski jest natychmiast i w pełni informowany na wszystkich etapach procedury.

11. Państwo Członkowskie, Parlament Europejski, Rada lub Komisja mogą uzyskać opinię Trybunału Sprawiedliwości w sprawie zgodności przewidywanej umowy z Traktatami. W przypadku negatywnej opinii Trybunału, przewidywana umowa nie może wejść w życie, chyba że nastąpi jej zmiana lub rewizja Traktatów.”.

174) Dodaje się artykuł 188o, który otrzymuje brzmienie artykułu 111 ustępy 1–3 i 5, przy czym dwa ostatnie zdania ustępu 1 stają się akapitem drugim tego ustępu; w artykule tym wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 1 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„1. Na zasadzie odstępstwa od artykułu 188n, na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego albo na zalecenie Komisji i po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym, w celu doprowadzenia do konsensusu zgodnego z celem, jakim jest stabilność cen, Rada może zawrzeć umowy formalne dotyczące systemu kursów wymiany euro w stosunku do walut państw trzecich. Rada stanowi jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim i zgodnie z procedurą określoną w ustępie 3.”.

W akapicie drugim fragment zdania w brzmieniu: „...na zalecenie EBC lub Komisji i po konsultacji z EBC, w celu ...” zastępuje się wyrazami „na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego albo na zalecenie Komisji i po konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym, w celu ...”;

- b) w ustępie 2 wyrazy „walut pozawspólnotowych” zastępuje się wyrazami „walut państw trzecich”;
- c) w ustępie 3 akapit pierwszy zdanie pierwsze odesłanie do artykułu 300 zastępuje się odesłaniem do artykułu 188n i wyraz „państw” zastępuje się wyrazami „państw trzecich”, a akapit drugi skreśla się;
- d) ustęp 5 otrzymuje oznaczenie ustęp 4.

STOSUNKI UNII Z ORGANIZACJAMI MIĘDZYNARODOWYMI I PAŃSTWAMI TRZECIMI
ORAZ DELEGATURY UNII

175) Dodaje się następujący tytuł VI oraz artykuły 188p i 188q, przy czym artykuł 188p zastępuje artykuły 302–304:

„TYTUŁ VI
STOSUNKI UNII Z ORGANIZACJAMI MIĘDZYNARODOWYMI I PAŃSTWAMI
TRZECIMI ORAZ DELEGATURY UNII

ARTYKUŁ 188p

1. Unia ustanawia wszelkie właściwe formy współpracy z organami Organizacji Narodów Zjednoczonych i jej organizacjami wyspecjalizowanymi, Radą Europy, Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju.

Unia utrzymuje także właściwe stosunki z innymi organizacjami międzynarodowymi.

2. Obowiązek wykonania niniejszego artykułu spoczywa na wysokim przedstawicielu Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz na Komisji.

ARTYKUŁ 188q

1. Delegatury Unii w państwach trzecich i przy organizacjach międzynarodowych zapewniają reprezentację Unii.

2. Delegatury Unii podlegają wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa. Działają one w ścisłej współpracy z misjami dyplomatycznymi i konsularnymi Państw Członkowskich.”.

KLAUZULA SOLIDARNOŚCI

176) Dodaje się nowy tytuł VII i nowy artykuł 188r w brzmieniu:

„TYTUŁ VII KLAUZULA SOLIDARNOŚCI

ARTYKUŁ 188r

1. Unia i jej Państwa Członkowskie działają wspólnie w duchu solidarności, jeżeli jakiegokolwiek Państwo Członkowskie stanie się przedmiotem ataku terrorystycznego lub ofiarą klęski żywiołowej lub katastrofy spowodowanej przez człowieka. Unia mobilizuje wszystkie będące w jej dyspozycji instrumenty, w tym środki wojskowe udostępnione jej przez Państwa Członkowskie, w celu:

- a) - zapobiegania zagrożeniu terrorystycznemu na terytorium Państw Członkowskich,
 - ochrony instytucji demokratycznych i ludności cywilnej przed ewentualnym atakiem terrorystycznym,
 - udzielenia pomocy Państwu Członkowskiemu na jego terytorium, na wniosek jego władz politycznych, w przypadku ataku terrorystycznego;
- b) udzielenia pomocy Państwu Członkowskiemu na jego terytorium, na wniosek jego władz politycznych, w przypadku klęski żywiołowej lub katastrofy spowodowanej przez człowieka.

2. Jeżeli Państwo Członkowskie stało się przedmiotem ataku terrorystycznego lub ofiarą klęski żywiołowej lub katastrofy spowodowanej przez człowieka, na prośbę jego władz politycznych inne Państwa Członkowskie udzielają mu pomocy. W tym celu Państwa Członkowskie koordynują swoje działania w ramach Rady.

3. Stanowiąc na wspólny wniosek Komisji i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Rada przyjmuje decyzję określającą warunki zastosowania przez Unię niniejszej klauzuli solidarności. Rada stanowi zgodnie z artykułem 15b ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej, jeżeli decyzja ta ma wpływ na kwestie obronne. Parlament Europejski jest informowany.

W zakresie niniejszego ustępu i bez uszczerbku dla artykułu 207, Radę wspomagają Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa, wspierany przez struktury powstałe w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, oraz komitet, o którym mowa w artykule 61d, które, w stosownych przypadkach, przedstawiają Radzie wspólne opinie.

4. W celu umożliwienia podjęcia skutecznych działań przez Unię i jej Państwa Członkowskie, Rada Europejska systematycznie ocenia zagrożenia dla Unii.”.

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE I FINANSOWE

177) Część piąta otrzymuje oznaczenie „CZĘŚĆ SZÓSTA”, a jej nagłówek otrzymuje brzmienie: „POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE I FINANSOWE”.

PARLAMENT EUROPEJSKI

178) Uchyla się artykuł 189.

179) W artykule 190 wprowadza się następujące zmiany:

- a) skreśla się ustępy 1, 2 i 3, a ustępy 4 i 5 otrzymują, odpowiednio, oznaczenie ustęp 1 i 2;
- b) ustęp 4 otrzymuje oznaczenie ustęp 1 i wprowadza się w nim następujące zmiany:
 - (i) w akapicie pierwszym wyrazy „... mający na celu umożliwienie przeprowadzenia powszechnych wyborów bezpośrednich ...” zastępuje się wyrazami „... w celu ustanowienia przepisów niezbędnych do umożliwienia wybrania swoich członków w powszechnych wyborach bezpośrednich ...”;
 - (ii) akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Rada, stanowiąc jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, który stanowi większością głosów wchodzących w jego skład członków, ustanawia niezbędne przepisy. Przepisy te wchodzi w życie po ich zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.”;
- c) w ustępie 5, który otrzymuje oznaczenie ustęp 2, po wyrazach „Parlament Europejski” dodaje się wyrazy „..., stanowiąc w drodze rozporządzeń z własnej inicjatywy zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą”.

- 180) W artykule 191 skreśla się akapit pierwszy. W akapicie drugim wyrazy „Rada, stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w artykule 251, określa” zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, określają”, zaś po wyrazach „na poziomie europejskim” dodaje się wyrazy „o których mowa w artykule 8a ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej”.
- 181) W artykule 192 skreśla się akapit pierwszy; w akapicie drugim wyrazy „swoich członków” zastępuje się wyrazami „wchodzących w jego skład członków”, a na końcu akapitu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Jeżeli Komisja nie przedłoży wniosku, zawiadamia o tym Parlament Europejski, podając uzasadnienie.”.
- 182) W artykule 193 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w akapicie pierwszym wyrazy „swoich członków” zastępuje się wyrazami „wchodzących w jego skład członków”;
 - b) akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Szczegółowe postanowienia dotyczące wykonywania uprawnień śledczych określa Parlament Europejski, stanowiąc w drodze rozporządzeń z własnej inicjatywy zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, po uzyskaniu zgody Rady i Komisji.”.
- 183) W artykule 195 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w ustępie 1 akapit pierwszy wyrazy na początku „Parlament Europejski mianuje Rzecznika Praw Obywatelskich, uprawnionego do przyjmowania ...” zastępuje się wyrazami „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich, wybierany przez Parlament Europejski, jest uprawniony do przyjmowania ...”; w ostatnim fragmencie zdania wyrazy „... i Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje ...” zastępuje się wyrazami „... wykonującego swoje funkcje”, dodaje się także ostatnie zdanie w brzmieniu: „Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich bada te skargi i sporządza sprawozdanie na ich temat.”;
 - b) w ustępie 2 akapit pierwszy wyraz „mianowany” zastępuje się wyrazem „wybierany”; zdanie drugie otrzymuje brzmienie: „Może on być wybrany ponownie.”;
 - c) w ustępie 3 wyrazy „od żadnego organu” zastępuje się wyrazami „od żadnego rządu ani od żadnej instytucji, organu ani jednostki organizacyjnej”;
 - d) w ustępie 4 po wyrazach „Parlament Europejski ...” dodaje się wyrazy „..., stanowiąc w drodze rozporządzeń z własnej inicjatywy zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą ...”.

184) W artykule 196 akapit drugi wyrazy „na sesji nadzwyczajnej” zastępuje się wyrazami „na miesięcznej sesji nadzwyczajnej”; wyrazy „jego członków” zastępuje się wyrazami „wchodzących w jego skład członków”.

185) W artykule 197 wprowadza się następujące zmiany:

a) skreśla się akapit pierwszy;

b) akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Komisja może uczestniczyć we wszystkich posiedzeniach, a na swój wniosek musi być wysłuchana.”;

c) akapit czwarty otrzymuje brzmienie:

„Rada Europejska i Rada są wysłuchiwane przez Parlament Europejski na warunkach przewidzianych w regulaminach wewnętrznych Rady Europejskiej i Rady.”.

186) W artykule 198 akapit pierwszy skreśla się wyraz „bezwzględna”.

187) W artykule 199 akapit drugi wyrazy „... warunkach określonych w tym regulaminie” zastępuje się wyrazami „... warunkach przewidzianych w Traktatach i w tym regulaminie”.

188) W artykule 201 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli wniosek o wotum nieufności zostanie przyjęty większością dwóch trzecich oddanych głosów, reprezentującą większość członków Parlamentu Europejskiego, członkowie Komisji kolegialnie rezygnują ze swoich funkcji, a wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa rezygnuje z pełnienia funkcji w ramach Komisji. Nadal pełnią oni swoje funkcje i prowadzą sprawy bieżące do czasu zastąpienia ich zgodnie z artykułem 9d Traktatu o Unii Europejskiej. W takim przypadku mandat członków Komisji mianowanych na ich miejsce wygasa z dniem, w którym wygasłby mandat członków Komisji zobowiązanych do kolegialnej rezygnacji z pełnienia funkcji.”.

RADA EUROPEJSKA

189) Dodaje się nową sekcję 1a i nowe artykuły 201a i 201b w brzmieniu:

„SEKCJA 1a RADA EUROPEJSKA

ARTYKUŁ 201a

1. W przypadku głosowania każdy członek Rady Europejskiej może otrzymać pełnomocnictwo tylko od jednego z pozostałych członków.

Artykuł 9c ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej i artykuł 205 ustęp 2 niniejszego Traktatu mają zastosowanie do Rady Europejskiej, gdy stanowi ona większością kwalifikowaną. Gdy Rada Europejska wypowiada się w drodze głosowania, jej przewodniczący oraz przewodniczący Komisji nie biorą udziału w głosowaniu.

Wstrzymanie się od głosu przez członków obecnych lub reprezentowanych nie stanowi przeszkody w przyjęciu uchwały Rady Europejskiej wymagającej jednomyślności.

2. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego może zostać zaproszony przez Radę Europejską w celu jego wysłuchania.

3. Rada Europejska stanowi zwykłą większością w kwestiach proceduralnych oraz w sprawie przyjęcia swojego regulaminu wewnętrznego.

4. Radę Europejską wspomaga Sekretariat Generalny Rady.

ARTYKUŁ 201b

Rada Europejska przyjmuje większością kwalifikowaną:

- a) decyzję ustanawiającą wykaz składów Rady innych niż Rady do Spraw Ogólnych i Rady do Spraw Zagranicznych, zgodnie z artykułem 9c ustęp 6 Traktatu o Unii Europejskiej;
- b) decyzję dotyczącą prezydencji składów Rady, z wyjątkiem Rady do Spraw Zagranicznych, zgodnie z artykułem 9c ustęp 9 Traktatu o Unii Europejskiej.”.

RADA

190) Uchyła się artykuły 202 i 203.

191) W artykule 205 wprowadza się następujące zmiany:

a) ustępy 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Jeżeli przyjęcie uchwały wymaga zwykłej większości, Rada stanowi większością członków wchodzących w jej skład.

2. Na zasadzie odstępstwa od artykułu 9c ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej, od 1 listopada 2014 roku i z zastrzeżeniem postanowień określonych w Protokole w sprawie postanowień przejściowych, jeżeli Rada nie stanowi na wniosek Komisji lub wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 72% członków Rady reprezentujących Państwa Członkowskie, których łączna liczba ludności stanowi co najmniej 65% ludności Unii.

3. Od 1 listopada 2014 roku i z zastrzeżeniem postanowień określonych w Protokole w sprawie postanowień przejściowych, w przypadku gdy w zastosowaniu Traktatów, nie wszyscy członkowie Rady biorą udział w głosowaniu, większość kwalifikowaną określa się w następujący sposób:

a) większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 55% członków Rady reprezentujących uczestniczące Państwa Członkowskie, których łączna liczba ludności stanowi co najmniej 65% ludności tych Państw.

Mniejszość blokująca obejmuje co najmniej minimalną liczbę członków Rady reprezentujących ponad 35% ludności uczestniczących Państw Członkowskich, plus jeden członek, w przeciwnym razie uznaje się, że większość kwalifikowana została osiągnięta.

b) na zasadzie odstępstwa od litery a), jeżeli Rada nie stanowi na wniosek Komisji lub wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 72% członków Rady reprezentujących uczestniczące Państwa Członkowskie, których łączna liczba ludności stanowi co najmniej 65% ludności tych Państw.”;

b) ustęp 4 skreśla się, a ustęp 3 otrzymuje oznaczenie ustęp 4.

192) Artykuł 207 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 207

1. Komitet złożony ze stałych przedstawicieli rządów Państw Członkowskich odpowiada za przygotowywanie prac Rady i wykonywanie zadań powierzonych mu przez Radę. Komitet może przyjmować decyzje proceduralne w przypadkach przewidzianych w regulaminie wewnętrznym Rady.

2. Radę wspomaga Sekretariat Generalny, działający pod kierunkiem sekretarza generalnego mianowanego przez Radę.

Rada decyduje o organizacji Sekretariatu Generalnego zwykłą większością.

3. Rada stanowi zwykłą większością w kwestiach proceduralnych oraz w celu przyjęcia swojego regulaminu wewnętrznego.”.

193) W artykule 208 na końcu artykułu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Jeżeli Komisja nie przedłoży propozycji, zawiadamia o tym Radę, podając uzasadnienie.”.

194) W artykule 209 wyrazy „po uzyskaniu opinii Komisji” zastępuje się wyrazami „po konsultacji z Komisją”.

195) Artykuł 210 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 210

Rada ustala uposażenia, dodatki i emerytury przewodniczącego Rady Europejskiej, przewodniczącego Komisji, wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, członków Komisji, prezesów, członków i sekretarzy Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, oraz sekretarza generalnego Rady. Ustala ona także wszelkie należności płatne zamiast wynagrodzenia.”.

KOMISJA

196) Uchyła się artykuł 211. Dodaje się artykuł 211a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 211a

Zgodnie z artykułem 9d ustęp 5 Traktatu o Unii Europejskiej członkowie Komisji są wybierani na podstawie systemu rotacji ustanowionego jednomyślnie przez Radę Europejską na podstawie następujących zasad:

- a) Państwa Członkowskie są traktowane na zasadzie ścisłej równości przy ustalaniu kolejności i długości mandatu ich obywateli w Komisji; w związku z tym różnica między całkowitą liczbą kadencji pełnionych przez obywateli danych dwóch Państw Członkowskich nie może nigdy przewyższać jednej kadencji;
- b) z zastrzeżeniem litery a), skład każdej kolejnej Komisji odzwierciedla w zadowalający sposób różnorodność demograficzną i geograficzną wszystkich Państw Członkowskich.”.

197) Artykuł 212 otrzymuje oznaczenie artykuł 218 ustęp 2.

198) W artykule 213 skreśla się ustęp 1, ustęp 2 pozbawia się oznaczenia liczbowego; jego dwa pierwsze akapity zostają połączone i otrzymują brzmienie:

„Członkowie Komisji powstrzymują się od wszelkich czynności niezgodnych z charakterem ich funkcji. Państwa Członkowskie szanują ich niezależność i nie dążą do wywierania na nich wpływu przy wykonywaniu przez nich zadań.”.

199) Uchyła się artykuł 214.

200) W artykule 215 wprowadza się następujące zmiany:

- a) akapit drugi zastępuje się dwoma akapitami w brzmieniu:

„W przypadku wakatu spowodowanego przez rezygnację, dymisję lub śmierć członka Komisji jest on zastępowany, na okres pozostający do zakończenia kadencji, przez nowego członka posiadającego tę samą przynależność państwową mianowanego przez Radę za wspólnym porozumieniem z przewodniczącym Komisji po konsultacji z Parlamentem Europejskim i zgodnie z kryteriami, o których mowa w artykule 9d ustęp 3 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej.

Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek przewodniczącego Komisji, może podjąć decyzję, aby nie zastępować takiego członka, zwłaszcza jeżeli okres pozostający do zakończenia jego kadencji jest krótki.”;

b) dodaje się nowy akapit piąty w brzmieniu:

„W przypadku rezygnacji, dymisji lub śmierci, wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa jest zastępowany na okres pozostający do zakończenia kadencji, zgodnie z artykułem 9e ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej.”;

c) ostatni akapit otrzymuje brzmienie:

„W przypadku kolegialnej rezygnacji członków Komisji, pełnią oni swoje funkcje i nadal prowadzą sprawy bieżące do chwili ich zastąpienia, na okres pozostający do zakończenia kadencji, zgodnie z artykułem 9d Traktatu o Unii Europejskiej.”.

201) W artykule 217 skreśla się ustępy 1, 3 i 4, a ustęp 2 pozbawia się oznaczenia liczbowego. Jego zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „Bez uszczerbku dla artykułu 9e ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej, przewodniczący ustala zakres obowiązków Komisji i rozdziela je pomiędzy jej członków, zgodnie z artykułem 9d ustęp 6 tego Traktatu.”.

202) W artykule 218 skreśla się ustęp 1; ustęp 2 otrzymuje oznaczenie ustęp 1, a wyrazy „zgodnie z postanowieniami niniejszego Traktatu” skreśla się. Dodaje się ustęp 2, który otrzymuje brzmienie artykułu 212.

203) W artykule 219 akapit pierwszy wyrazy „liczby członków przewidzianej w artykule 213” zastępuje się wyrazami „jej członków”, zaś akapit drugi otrzymuje brzmienie: „Regulamin wewnętrzny Komisji określa kworum.”.

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI

204) W nagłówku sekcji 4 dodaje się wyrazy „UNII EUROPEJSKIEJ”.

205) Uchyła się artykuł 220.

206) W artykule 221 skreśla się akapit pierwszy.

- 207) W artykule 223 na końcu akapitu pierwszego dodaje się wyrazy „...”, po konsultacji z komitetem przewidzianym w artykule 224a”.
- 208) W artykule 224 akapit pierwszy skreśla się zdanie pierwsze, a po wyrazach „Liczbę sędziów ...” dodaje się wyraz „Sądu”. W akapicie drugim na końcu zdania drugiego dodaje się wyrazy „...”, po konsultacji z komitetem przewidzianym w artykule 224a”.
- 209) Dodaje się nowy artykuł 224a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 224a

Ustanawia się komitet, którego zadaniem jest opiniowanie kandydatów do wykonywania funkcji sędziego i rzecznika generalnego w Trybunale Sprawiedliwości i Sądzie przed ich mianowaniem przez rządy Państw Członkowskich zgodnie z artykułami 223 i 224.

Komitet składa się z siedmiu osóbistości wybranych spośród byłych członków Trybunału Sprawiedliwości i Sądu, członków krajowych sądów najwyższych i prawników o uznanej kompetencji, przy czym jedną z kandydatur proponuje Parlament Europejski. Rada przyjmuje decyzję ustanawiającą reguły funkcjonowania komitetu oraz decyzję mianującą jego członków. Rada stanowi na wniosek prezesa Trybunału Sprawiedliwości.”.

- 210) W artykule 225 ustęp 1 akapit pierwszy zdanie pierwsze wyrazy „... powierzonych izbom sądowym lub skarg ...” zastępuje się wyrazami „... powierzonych sądowi wyspecjalizowanemu utworzonemu na mocy artykułu 225a i skarg ...”, a w ustępie 2 akapit pierwszy skreśla się wyrazy „...”, utworzonych na mocy artykułu 225a”.
- 211) W artykule 225a wprowadza się następujące zmiany:

- a) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą utworzyć przy Sądzie sądy wyspecjalizowane, do rozpoznawania w pierwszej instancji niektórych kategorii skarg wniesionych w konkretnych dziedzinach. Parlament Europejski i Rada stanowią w drodze rozporządzeń na wniosek Komisji i po konsultacji z Trybunałem Sprawiedliwości albo na wniosek Trybunału Sprawiedliwości i po konsultacji z Komisją.”;

- b) w akapicie drugim wyrazy „Decyzja ustanawiająca” zastępuje się wyrazami „Rozporządzenie ustanawiające”, wyraz „izby” zastępuje się wyrazem „sądu”, zaś wyraz „jej” zastępuje się wyrazem „mu”;
- c) w akapicie trzecim wyrazy „decyzji ustanawiającej izbę” zastępuje się wyrazami „rozporządzeniu ustanawiającym sąd wyspecjalizowany”;
- d) w akapicie szóstym wyrazy „decyzji ustanawiającej” zastępuje się wyrazami „rozporządzenia ustanawiającego”, a na końcu akapitu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Tytuł I Statutu oraz jego artykuł 64 mają zastosowanie w każdym przypadku do sądów wyspecjalizowanych.”.

212) W artykule 228 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 2 akapit pierwszy i drugi zastępuje się tekstem, który staje się akapitem pierwszym i otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli Komisja uzna, że dane Państwo Członkowskie nie podjęło środków zapewniających wykonanie wyroku Trybunału, może ona wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, po umożliwieniu temu Państwu przedstawienia uwag. Wskazuje ona wysokość ryczałtu lub okresowej kary pieniężnej do zapłacenia przez dane Państwo Członkowskie, jaką uzna za odpowiednią do okoliczności.”.

W akapicie trzecim, który staje się akapitem drugim, po wyrazie „Trybunał” skreśla się wyraz „Sprawiedliwości”;

- b) dodaje się nowy ustęp 3 w brzmieniu:

„3. Jeżeli Komisja wniesie skargę do Trybunału zgodnie z artykułem 226, uznając, że dane Państwo Członkowskie uchybiło obowiązkowi poinformowania o środkach podjętych w celu transpozycji dyrektywy przyjętej zgodnie z procedurą prawodawczą, Komisja może, o ile uzna to za właściwe, wskazać kwotę ryczałtu lub okresowej kary pieniężnej do zapłacenia przez dane Państwo, jaką uzna za odpowiednią do okoliczności.

Jeżeli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie prawa, może nałożyć na dane Państwo Członkowskie ryczałt lub okresową karę pieniężną w wysokości nie przekraczającej kwoty wskazanej przez Komisję. Zobowiązanie do zapłaty staje się skuteczne w terminie określonym w wyroku Trybunału.”.

213) W artykule 229a wyrazy „... Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, ...” zastępuje się wyrazami „... Rada, stanowiąc jednomyślnie zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, ...”, a wyrazy „wspólnotowe prawo własności przemysłowej” zastępuje się wyrazami „europejskie tytuły prawne w dziedzinie własności intelektualnej”. Zdanie ostatnie otrzymuje brzmienie: „Postanowienia te wchodzi w życie po ich zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.”.

214) W artykule 230 wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym wyrazy „... aktów uchwalonych wspólnie przez Parlament Europejski i Radę, ...” zastępuje się wyrazami „... aktów prawodawczych, ...”, po wyrazach „Parlamentu Europejskiego” dodaje się wyrazy „i Rady Europejskiej”; zaś na końcu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Kontroluje również legalność aktów organów lub jednostek organizacyjnych Unii, które zmierzają do wywarcia skutków prawnych wobec osób trzecich.”;

b) w akapicie trzecim wyrazy „... przez Trybunał Obrachunkowy i przez EBC, zmierzających do zapewnienia ochrony ich prerogatyw” zastępuje się wyrazami „... przez Trybunał Obrachunkowy, Europejski Bank Centralny i Komitet Regionów, zmierzających do zapewnienia ochrony ich prerogatyw”;

c) akapit czwarty otrzymuje brzmienie:

„Każda osoba fizyczna lub prawna może wnieść, na warunkach przewidzianych w akapitach pierwszym i drugim, skargę na akty, których jest adresatem lub które dotyczą jej bezpośrednio i indywidualnie oraz na akty regulacyjne, które dotyczą jej bezpośrednio i nie obejmują środków wykonawczych.”;

d) dodaje się nowy akapit piąty, przy czym dotychczasowy akapit piąty staje się akapitem szóstym:

„Akty tworzące organy i jednostki organizacyjne Unii mogą przewidywać wymogi i warunki szczególne dotyczące skarg wniesionych przez osoby fizyczne lub prawne na akty tych organów lub jednostek organizacyjnych zmierzające do wywarcia skutków prawnych wobec tych osób.”.

- 215) W artykule 231 akapit drugi otrzymuje brzmienie: „Jednakże Trybunał Sprawiedliwości wskazuje, jeśli uzna to za niezbędne, które skutki aktu, o którego nieważności orzekł, powinny być uważane za ostateczne.”.
- 216) W artykule 232 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w akapicie pierwszym po wyrazach „Parlament Europejski” dodaje się wyrazy „... Rada Europejska,”, wyraz „lub” przed wyrazem „Komisja” zastępuje się przecinkiem, po wyrazie „Komisja” dodaje się wyrazy „lub Europejski Bank Centralny”, a na końcu akapitu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Niniejszy artykuł ma zastosowanie, na tych samych warunkach, do organów i jednostek organizacyjnych Unii, które zaniechają działania.”;
 - b) w akapicie trzecim po wyrazach „jednej z instytucji” dodaje się wyrazy „... lub jednemu z organów lub jednostek organizacyjnych”;
 - c) skreśla się akapit czwarty.
- 217) W artykule 233 akapit pierwszy skreśla się wyrazy „lub instytucje”, wyraz „nie” zastępuje się wyrazem „nią”, zaś wyrazy „są one zobowiązane” zastępuje się wyrazami „jest ona zobowiązana”; skreśla się akapit trzeci.
- 218) W artykule 234 akapit pierwszy litera b) skreśla się wyrazy „i EBC”; skreśla się również literę c). Na końcu artykułu dodaje się akapit w brzmieniu: „Jeżeli takie pytanie jest podniesione w sprawie zawisłej przed sądem krajowym dotyczącej osoby pozbawionej wolności, Trybunał stanowi w jak najkrótszym terminie.”.
- 219) W artykule 235 odesłanie do artykułu 288 akapit drugi zastępuje się odesłaniem do artykułu 288 akapity drugi i trzeci.
- 220) Dodaje się nowy artykuł 235a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 235a

Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do orzekania w sprawie legalności aktu przyjętego przez Radę Europejską lub Radę zgodnie z artykułem 7 Traktatu o Unii Europejskiej wyłącznie na wniosek Państwa Członkowskiego, którego dotyczy stwierdzenie Rady Europejskiej lub Rady, oraz wyłącznie w odniesieniu do przestrzegania postanowień czysto proceduralnych przewidzianych w tym artykule.

Wniosek takie musi być złożony w terminie miesiąca od daty tego stwierdzenia. Trybunał orzeka w terminie miesiąca od daty wniosku.”.

221) W artykule 236 wyrazy „... w regulaminie pracowniczym lub warunkach zatrudnienia” zastępuje się wyrazami „... w regulaminie pracowniczym urzędników Unii oraz warunkach zatrudnienia innych pracowników Unii”.

222) W artykule 237 litera d) na początku zdania drugiego po wyrazie „Rada” dodaje się wyraz „Prezesów”.

223) Dodaje się nowe artykuły 240a i 240b w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 240a

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie jest właściwy w zakresie postanowień dotyczących wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa ani w zakresie aktów przyjętych na ich podstawie.

Trybunał jest jednak właściwy w zakresie kontroli przestrzegania artykułu 25b Traktatu o Unii Europejskiej oraz orzekania w sprawie skarg wniesionych na warunkach przewidzianych w artykule 230 akapit czwarty niniejszego Traktatu, dotyczących kontroli legalności decyzji przewidujących środki ograniczające wobec osób fizycznych lub prawnych przyjętych przez Radę na podstawie tytułu V rozdział 2 Traktatu o Unii Europejskiej.

ARTYKUŁ 240b

W wykonywaniu swoich uprawnień dotyczących postanowień części trzeciej tytuł IV rozdziały 4 i 5 odnoszących się do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie jest właściwy w zakresie kontroli ważności lub proporcjonalności działań policji lub innych organów ścigania w Państwie Członkowskim ani do orzekania w sprawie wykonywania przez Państwa Członkowskie obowiązków dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.”.

224) Artykuł 241 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 241

Bez względu na upływ terminu przewidzianego w artykule 230 akapit piąty, każda strona może, w postępowaniu dotyczącym aktu o zasięgu ogólnym przyjętego przez instytucję, organ lub jednostkę organizacyjną Unii, podnieść zarzuty określone w artykule 230 akapit drugi, w celu powołania się przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej na niemożność stosowania tego aktu.”.

225) W artykule 242 zdanie drugie po wyrazie „Trybunał” skreśla się wyraz „Sprawiedliwości”.

226) W artykule 245 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą zmienić postanowienia Statutu, z wyjątkiem postanowień tytułu I i artykułu 64 tego Statutu. Parlament Europejski i Rada stanowią na wniosek Trybunału Sprawiedliwości i po konsultacji z Komisją albo na wniosek Komisji i po konsultacji z Trybunałem Sprawiedliwości.”.

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

227) Dodaje się sekcję 4a i artykuł 245a w brzmieniu:

„SEKCJA 4a

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

ARTYKUŁ 245a

1. Europejski Bank Centralny i krajowe banki centralne stanowią Europejski System Banków Centralnych (ESBC). Europejski Bank Centralny i krajowe banki centralne Państw Członkowskich, których walutą jest euro, tworzące Eurosystem, prowadzą politykę pieniężną Unii.
2. ESBC jest kierowany przez organy decyzyjne Europejskiego Banku Centralnego. Głównym celem ESBC jest utrzymywanie stabilności cen. Bez uszczerbku dla tego celu, wspiera on ogólne polityki gospodarcze w Unii, mając na względzie przyczynianie się do osiągnięcia celów Unii.
3. Europejski Bank Centralny ma osobowość prawną. Ma wyłączne prawo do upoważniania do emisji euro. Jest niezależny w wykonywaniu swoich uprawnień oraz w zarządzaniu swoimi finansami. Instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii oraz rządy Państw Członkowskich szanują tę niezależność.
4. Europejski Bank Centralny przyjmuje środki niezbędne do wykonywania swoich zadań zgodnie z artykułami 105–111a, artykułem 115c oraz warunkami przewidzianymi w Statucie ESBC i EBC. Zgodnie z tymi artykułami Państwa Członkowskie, których walutą nie jest euro, a także ich banki centralne zachowują swoje kompetencje w kwestiach pieniężnych.

5. W zakresie swoich uprawnień Europejski Bank Centralny jest konsultowany w sprawie każdego projektu aktu Unii i każdego projektu regulacji na poziomie krajowym oraz może wydawać opinie.”.

228) Dodaje się artykuł 245b, który otrzymuje brzmienie artykułu 112; wprowadza się w nim następujące zmiany:

- a) w ustępie 1 po wyrazach „... krajowych banków centralnych” dodaje się wyrazy „... Państw Członkowskich, których walutą jest euro”;
- b) w ustępie 2 litery a) i b) pozbawia się tego oznaczenia, dotychczasowa litera a) staje się akapitem pierwszym, zaś trzy akapity dotychczasowej litery b) stają się, odpowiednio, akapitem drugim, trzecim i czwartym tego ustępu; w akapicie drugim wyrazy „mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na szczeblu szefów państw lub rządów,” zastępuje się wyrazami „mianowani przez Radę Europejską stanowiącą większością kwalifikowaną”.

229) Dodaje się artykuł 245c, który otrzymuje brzmienie artykułu 113.

TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY

230) W artykule 246 na końcu dodaje się wyraz „Unii”, dodaje się również nowy akapit, który staje się akapitem drugim, w brzmieniu:

„W skład Trybunału Obrachunkowego wchodzi jeden obywatel z każdego Państwa Członkowskiego. Członkowie Trybunału Obrachunkowego są w pełni niezależni w pełnieniu swoich funkcji, w ogólnym interesie Unii.”.

231) W artykule 247 wprowadza się następujące zmiany:

- a) skreśla się ustęp 1 oraz ustęp 4 akapit pierwszy. Ustępy 2–9 otrzymują oznaczenie, odpowiednio, ustępy 1–8;
- b) w ustępie 2, który otrzymuje oznaczenie ustęp 1, wyraz „krajach” zastępuje się wyrazem „państwach”;
- c) w ustępie 4, który otrzymuje oznaczenie ustęp 3, po wyrazach „W wykonywaniu swoich obowiązków ...” dodaje się wyrazy „członkowie Trybunału Obrachunkowego”.

232) W artykule 248 wszystkie formy gramatyczne wyrazu „organ” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „organ lub jednostka organizacyjna”.

AKTY PRAWNE UNII

233) Nagłówek rozdziału 2 zastępuje się nagłówkiem w brzmieniu: „AKTY PRAWNE UNII, PROCEDURY PRZYJMOWANIA I INNE POSTANOWIENIA”.

234) Przed artykułem 249 dodaje się sekcję 1:

„SEKCJA 1 AKTY PRAWNE UNII”.

235) W artykule 249 wprowadza się następujące zmiany:

a) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„W celu wykonania kompetencji Unii instytucje przyjmują rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, zalecenia i opinie.”;

b) akapit czwarty otrzymuje brzmienie:

„Decyzja wiąże w całości. Decyzja, która wskazuje adresatów, wiąże tylko tych adresatów.”.

236) Dodaje się nowe artykuły 249a–249d w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 249a

1. Zwykła procedura prawodawcza polega na przyjęciu rozporządzenia, dyrektywy lub decyzji wspólnie przez Parlament Europejski i Radę na wniosek Komisji. Procedurę tę określa artykuł 251.

2. W szczególnych przypadkach przewidzianych w Traktatach przyjęcie rozporządzenia, dyrektywy lub decyzji przez Parlament Europejski z udziałem Rady lub przez Radę z udziałem Parlamentu Europejskiego stanowi specjalną procedurę prawodawczą.

3. Akty prawne przyjmowane w drodze procedury prawodawczej stanowią akty prawodawcze.

4. W szczególnych przypadkach przewidzianych w Traktatach akty prawodawcze mogą być przyjmowane z inicjatywy grupy Państw Członkowskich lub Parlamentu Europejskiego, na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego lub na wniosek Trybunału Sprawiedliwości lub Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

ARTYKUŁ 249b

1. Akt prawodawczy może przekazywać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów o charakterze nieprawodawczym o zasięgu ogólnym, które uzupełniają lub zmieniają niektóre, inne niż istotne, elementy aktu prawodawczego.

Akty prawodawcze wyraźnie określają cele, treść, zakres oraz czas obowiązywania przekazanych uprawnień. Przekazanie uprawnień nie może dotyczyć istotnych elementów danej dziedziny, ponieważ są one zastrzeżone dla aktu prawodawczego.

2. Warunki, którym podlega przekazanie uprawnień, są wyraźnie określone w aktach prawodawczych i mogą być następujące:

- a) Parlament Europejski lub Rada może zadecydować o odwołaniu przekazanych uprawnień;
- b) akt delegowany może wejść w życie tylko wtedy, gdy Parlament Europejski lub Rada nie wyrażą sprzeciwu w terminie przewidzianym przez akt prawodawczy.

Do celów litery a) i b) Parlament Europejski stanowi większością głosów wchodzących w jego skład członków, a Rada większością kwalifikowaną.

3. W nagłówku aktów delegowanych dodaje się przymiotnik „delegowane” albo „delegowana”.

ARTYKUŁ 249c

1. Państwa Członkowskie przyjmują wszelkie środki prawa krajowego niezbędne do wprowadzenia w życie prawnie wiążących aktów Unii.

2. Jeżeli konieczne są jednolite warunki wykonywania prawnie wiążących aktów Unii, akty te powierzają uprawnienia wykonawcze Komisji lub, w należycie uzasadnionych przypadkach oraz w przypadkach określonych w artykułach 11 i 13 Traktatu o Unii Europejskiej, Radzie.

3. Do celów ustępu 2 Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, ustanawiają z wyprzedzeniem przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez Państwa Członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję.

4. W nagłówku aktów wykonawczych dodaje się przymiotnik „wykonawcze” albo „wykonawcza”.

ARTYKUŁ 249d

Rada przyjmuje zalecenia. Rada stanowi na wniosek Komisji we wszystkich przypadkach, gdy Traktaty przewidują przyjmowanie aktów przez Radę na wniosek Komisji. Rada stanowi jednomyślnie w dziedzinach, w których jednomyślność wymagana jest do przyjęcia aktu Unii. Komisja, a w szczególnych przypadkach przewidzianych w Traktatach również Europejski Bank Centralny, przyjmują zalecenia.”.

PROCEDURY PRZYJMOWANIA AKTÓW I INNE POSTANOWIENIA

237) Przed artykułem 250 dodaje się sekcję 2 w brzmieniu: „PROCEDURY PRZYJMOWANIA AKTÓW I INNE POSTANOWIENIA”.

238) W artykule 250 ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli na mocy Traktatów Rada stanowi na wniosek Komisji, może ona zmienić ten wniosek wyłącznie jednomyślnie, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w artykule 251 ustępy 10 i 13, artykułach 268, 270a, 272 oraz w artykule 273 akapit drugi.”.

239) W artykule 251 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ustępie 1 wyrazy „do niniejszego artykułu” zastępuje się wyrazami „do zwykłej procedury prawodawczej”;

b) Ustęp 2 akapity drugi i trzeci oraz ustępy 3–7 otrzymują brzmienie:

„Pierwsze czytanie

3. Parlament Europejski uchwała stanowisko w pierwszym czytaniu i przekazuje je Radzie.

4. Jeżeli Rada zatwierdzi stanowisko Parlamentu Europejskiego, projektowany akt zostaje przyjęty w brzmieniu, które odpowiada stanowisku Parlamentu Europejskiego.

5. Jeżeli Rada nie zatwierdzi stanowiska Parlamentu Europejskiego, przyjmuje własne stanowisko w pierwszym czytaniu i przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu.

6. Rada informuje w pełni Parlament Europejski o powodach, które doprowadziły ją do przyjęcia jej stanowiska w pierwszym czytaniu. Komisja informuje w pełni Parlament Europejski o swoim stanowisku.

Drugie czytanie

7. Jeżeli w terminie trzech miesięcy od tego przekazania Parlament Europejski:

- a) zatwierdzi stanowisko Rady w pierwszym czytaniu lub nie wypowie się, dany akt uważa się za przyjęty w brzmieniu, które odpowiada stanowisku Rady;
- b) odrzuci, większością głosów wchodzących w jego skład członków, stanowisko Rady w pierwszym czytaniu, proponowany akt uważa się za nieprzyjęty;
- c) zaproponuje większością głosów wchodzących w jego skład członków poprawki do stanowiska Rady w pierwszym czytaniu, zmieniony w ten sposób tekst jest przekazywany Radzie i Komisji, która wydaje opinię w przedmiocie tych poprawek.

8. Jeżeli w terminie trzech miesięcy od otrzymania poprawek Parlamentu Europejskiego Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną:

- a) przyjmie wszystkie te poprawki, dany akt uważa się za przyjęty;
- b) nie przyjmie wszystkich poprawek, przewodniczący Rady w porozumieniu z przewodniczącym Parlamentu Europejskiego zwołuje komitet pojednawczy w terminie sześciu tygodni.

9. Rada stanowi jednomyślnie w sprawie poprawek, które stały się przedmiotem negatywnej opinii Komisji.

Procedura pojednawcza

10. Komitet pojednawczy, w którego skład wchodzi członkowie Rady lub ich przedstawiciele oraz taka sama liczba członków reprezentujących Parlament Europejski, ma za zadanie doprowadzić do porozumienia w sprawie wspólnego projektu większością kwalifikowaną członków Rady lub ich przedstawicieli oraz większością głosów członków reprezentujących Parlament Europejski, w terminie sześciu tygodni od jego zwołania, na podstawie stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady w drugim czytaniu.

11. Komisja uczestniczy w pracach komitetu pojednawczego i podejmuje wszelkie niezbędne inicjatywy na rzecz zbliżenia stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady.

12. Jeżeli w terminie sześciu tygodni od jego zwołania komitet pojednawczy nie zatwierdzi wspólnego projektu, proponowany akt uważa się za nieprzyjęty.

Trzecie czytanie

13. Jeżeli w tym terminie komitet pojednawczy zatwierdzi wspólny projekt, Parlament Europejski i Rada dysponują terminem sześciu tygodni od tego zatwierdzenia na przyjęcie danego aktu zgodnie z tym projektem, przy czym Parlament Europejski stanowi większością oddanych głosów, a Rada – większością kwalifikowaną. Jeżeli nie uczynią tego, proponowany akt uważa się za nieprzyjęty.

14. Terminy trzech miesięcy i sześciu tygodni, o których mowa w niniejszym artykule, są przedłużane najwyżej, odpowiednio, o miesiąc i o dwa tygodnie, z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Postanowienia szczególne

15. Jeżeli, w przypadkach przewidzianych w Traktatach, akt prawodawczy jest poddany zwykłej procedurze prawodawczej z inicjatywy grupy Państw Członkowskich, na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego lub na wniosek Trybunału Sprawiedliwości, ustępu 2, ustępu 6 zdanie drugie oraz ustępu 9 nie stosuje się.

W takich przypadkach Parlament Europejski i Rada przekazują Komisji projekt aktu oraz swoje stanowiska w pierwszym i drugim czytaniu. Parlament Europejski lub Rada mogą, w toku całej procedury, zwrócić się do Komisji o opinię, którą Komisja może wydać również z własnej inicjatywy. Może ona również, jeżeli uzna to za niezbędne, uczestniczyć w pracach komitetu pojednawczego zgodnie z ustępem 11.”.

240) Uchyła się artykuł 252. Dodaje się nowy artykuł 252a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 252a

Parlament Europejski, Rada i Komisja konsultują się wzajemnie oraz za wspólnym porozumieniem ustalają warunki współpracy. W tym celu mogą one, w poszanowaniu Traktatów, zawierać porozumienia międzyinstytucjonalne, które mogą mieć charakter wiążący.”.

241) Artykuł 253 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 253

Jeżeli Traktaty nie przewidują rodzaju przyjmowanego aktu, instytucje dokonują wyboru, jakiego rodzaju akt ma w danym przypadku zostać przyjęty, w poszanowaniu obowiązujących procedur oraz zasady proporcjonalności.

Akty prawne są uzasadniane i odnoszą się do propozycji, inicjatyw, zaleceń, wniosków lub opinii przewidzianych w Traktatach.

Rozpatrując projekt aktu prawodawczego, Parlament Europejski i Rada powstrzymują się od przyjmowania aktów nieprzewidzianych przez procedurę prawodawczą obowiązującą w danej dziedzinie.”.

242) Artykuł 254 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 254

1. Akty prawodawcze przyjęte zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą są podpisywane przez przewodniczącego Parlamentu Europejskiego i przewodniczącego Rady.

Akty prawodawcze przyjęte zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą są podpisywane przez przewodniczącego instytucji, która je przyjęła.

Akty prawodawcze są publikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Wchodzą one w życie z dniem w nich określonym lub, w jego braku, dwudziestego dnia po ich publikacji.

2. Akty o charakterze nieprawodawczym przyjęte w formie rozporządzeń, dyrektyw oraz decyzji, w przypadku gdy te ostatnie nie wskazują adresata, są podpisywane przez przewodniczącą instytucji, która je przyjęła.

Rozporządzenia, dyrektywy, które są skierowane do wszystkich Państw Członkowskich, jak również decyzje, które nie wskazują adresata, są publikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Wchodzą one w życie z dniem w nich określonym lub, w jego braku, dwudziestego dnia po ich publikacji.

Inne dyrektywy, jak również decyzje, które wskazują adresata, są notyfikowane adresatom i stają się skuteczne wraz z tą notyfikacją.”.

243) Dodaje się nowy artykuł 254a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 254a

1. Wykonując swoje zadania, instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii korzystają ze wsparcia otwartej, efektywnej i niezależnej administracji europejskiej.

2. Z poszanowaniem regulaminu i warunków przyjętych na podstawie artykułu 283, Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, określają stosowne przepisy.”.

244) Artykuł 255 otrzymuje oznaczenie artykuł 16a; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 28) powyżej.

245) W artykule 256 akapit pierwszy wyrazy „Decyzje Rady lub Komisji, które nakładają ...” zastępuje się wyrazami „Akty Rady, Komisji lub Europejskiego Banku Centralnego, które nakładają ...”.

ORGANY DORADCZE

- 246) Dodaje się nowy rozdział 3 i artykuł 256a, przy czym rozdziały 3 i 4 otrzymują oznaczenie, odpowiednio, sekcja 1 i sekcja 2, a rozdział 5 otrzymuje oznaczenie rozdział 4:

„ROZDZIAŁ 3 ORGANY DORADCZE UNII

ARTYKUŁ 256a

1. Parlament Europejski, Rada i Komisja są wspomagane przez Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Komitet Regionów, które pełnią funkcje doradcze.
2. W skład Komitetu Ekonomiczno-Społecznego wchodzi przedstawiciele organizacji pracodawców, pracowników oraz inni przedstawiciele podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, w szczególności z dziedzin społeczno-ekonomicznej, obywatelskiej, zawodowej i kultury.
3. W skład Komitetu Regionów wchodzi przedstawiciele społeczności regionalnych i lokalnych, posiadający mandat wyborczy społeczności regionalnej lub lokalnej albo odpowiedzialni politycznie przed wybranym zgromadzeniem.
4. Członków Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów nie wiążą żadne instrukcje. Są w pełni niezależni w wykonywaniu swoich funkcji, w ogólnym interesie Unii.
5. W regularnych odstępach czasu Rada dokonuje przeglądu zasad, o których mowa w ustępach 2 i 3, odnoszących się do charakteru składu Komitetów, w celu uwzględnienia rozwoju gospodarczego, społecznego i demograficznego w Unii. W tym celu Rada na wniosek Komisji przyjmuje decyzje.”.

KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

- 247) Uchyła się artykuły 257 i 261.

- 248) W artykule 258 akapity drugi i trzeci zastępuje się akapitem w brzmieniu:

„Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, przyjmuje decyzję określającą skład Komitetu.”.

249) W artykule 259 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „Członkowie Komitetu są mianowani na okres pięciu lat.”;
- b) ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rada stanowi po konsultacji z Komisją. Może ona zasięgnąć opinii organizacji europejskich reprezentujących różne sektory gospodarcze i społeczne oraz społeczeństwo obywatelskie, których dotyczy działalność Unii.”.

250) W artykule 260 akapit pierwszy wyrazy „dwóch lat” zastępuje się wyrazami „dwóch i pół roku”, a w akapicie trzecim przed wyrazem „Rady” dodaje się wyrazy „Parlamentu Europejskiego.”.

251) W artykule 262 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w akapitach pierwszym, drugim i trzecim przed wzmianką o Radzie dodaje się wzmiankę o Parlamencie Europejskim;
- b) w akapicie pierwszym skreśla się wyraz „obowiązkowo”;
- c) w akapicie trzecim skreśla się wyrazy „i opinia sekcji wyspecjalizowanej”;
- d) skreśla się akapit czwarty.

KOMITET REGIONÓW

252) W artykule 263 wprowadza się następujące zmiany:

- a) skreśla się akapit pierwszy;
- b) akapit trzeci, który staje się akapitem drugim, otrzymuje brzmienie:

„Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, przyjmuje decyzję określającą skład Komitetu.”;

- c) w akapicie czwartym, który staje się akapitem trzecim, zdanie pierwsze skreśla się wyrazy „..., na wniosek odpowiednich Państw Członkowskich”, a wyraz „czterech” zastępuje się wyrazem „pięciu”; w zdaniu czwartym wyrazy „akapicie pierwszym” zastępuje się wyrazami „artykule 256a ustęp 3”;
- d) skreśla się akapit ostatni.

253) W artykule 264 akapit pierwszy wyrazy „dwóch lat” zastępuje się wyrazami „dwóch i pół roku”, a w akapicie trzecim przed wyrazem „Rady” dodaje się wyrazy „Parlamentu Europejskiego,”.

254) W artykule 265 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w akapitach pierwszym, drugim, trzecim i ostatnim przed wzmianką o Radzie dodaje się wzmiankę o Parlamencie Europejskim;
- b) w akapicie pierwszym skreśla się wyraz „dwóch”;
- c) skreśla się akapit czwarty.

EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY

255) W artykule 266 akapit trzeci wyrazy „na żądanie Komisji” zastępuje się wyrazami „na wniosek Komisji”, po wyrazie „jednomyślnie” dodaje się wyrazy „zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą”, a wyrazy „artykuły 4, 11 i 12 oraz artykuł 18 ustęp 5 Statutu” zastępuje się wyrazem „Statut”.

256) W artykule 267 litera b) wyrazy „ze stopniowego ustanawiania” zastępuje się wyrazami „z ustanowienia lub funkcjonowania”.

POSTANOWIENIA FINANSOWE

257) W artykule 268 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w akapicie pierwszym skreśla się wyrazy „..., w tym dotyczące Europejskiego Funduszu Społecznego, ...”, a trzy akapity otrzymują oznaczenie ustęp 1;
- b) akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Parlament Europejski i Rada ustanawiają roczny budżet Unii zgodnie z artykułem 272.”;

c) dodaje się nowe ustępy 2–6 w brzmieniu:

„2. Wydatki wpisane do budżetu są zatwierdzane na czas trwania roku budżetowego, zgodnie z rozporządzeniem, o którym mowa w artykule 279.

3. Dokonanie wydatków wpisanych do budżetu wymaga uprzedniego przyjęcia prawnie wiążącego aktu Unii stanowiącego podstawę prawną jej działania oraz dokonania odpowiednich wydatków zgodnie z rozporządzeniem, o którym mowa w artykule 279, z zastrzeżeniem wyjątków w nim określonych.

4. W celu zapewnienia dyscypliny budżetowej Unia nie przyjmuje żadnego aktu, który może mieć istotny wpływ na budżet, bez zapewnienia możliwości finansowania wydatków wynikających z takich aktów w granicach zasobów własnych Unii i w poszanowaniu wieloletnich ram finansowych, o których mowa w artykule 270a.

5. Budżet jest wykonywany zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. Państwa Członkowskie współpracują z Unią w celu zagwarantowania wykorzystania środków wpisanych do budżetu zgodnie z tą zasadą.

6. Unia i Państwa Członkowskie, zgodnie z postanowieniami artykułu 280, zwalczają nadużycia finansowe i wszelkie inne nielegalne działania naruszające interesy finansowe Unii.”.

ZASOBY WŁASNE UNII

258) Przed artykułem 269 dodaje się rozdział 1 „ZASOBY WŁASNE UNII”.

259) W artykule 269 wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się nowy akapit pierwszy w brzmieniu:

„Unia pozyskuje środki niezbędne do osiągnięcia swoich celów i należytego prowadzenia swoich polityk.”;

b) akapit ostatni zastępuje się dwoma akapitami w brzmieniu:

„Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, jednomyślnie i po konsultacji z Parlamentem Europejskim, przyjmuje decyzję określającą przepisy mające zastosowanie do systemu zasobów własnych Unii. W tym kontekście można ustanawiać nowe lub uchylać istniejące kategorie zasobów własnych. Decyzja ta wchodzi w życie dopiero po jej zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Rada, stanowiąc w drodze rozporządzenia zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, ustanawia środki wykonawcze w odniesieniu do systemu zasobów własnych Unii w zakresie, w jakim zostało to przewidziane w decyzji przyjętej na podstawie akapitu trzeciego. Rada stanowi po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.”.

260) Uchyła się artykuł 270.

WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE

261) Dodaje się nowy rozdział 2 i nowy artykuł 270a w brzmieniu:

„ROZDZIAŁ 2 WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE

ARTYKUŁ 270a

1. Wieloletnie ramy finansowe mają na celu zapewnienie dokonywania wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych.

Ramy ustala się na okres co najmniej pięciu lat.

Roczny budżet Unii jest zgodny z wieloletnimi ramami finansowymi.

2. Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, przyjmuje rozporządzenie określające wieloletnie ramy finansowe. Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, który stanowi większością głosów wchodzących w jego skład członków.

Rada Europejska może jednomyślnie przyjąć decyzję upoważniającą Radę do stanowienia większością kwalifikowaną przy przyjmowaniu rozporządzenia, o którym mowa w akapicie pierwszym.

3. Ramy finansowe określają kwoty rocznych pułapów środków na zobowiązania z podziałem na kategorie wydatków oraz rocznego pułapu środków na płatności. Kategorie wydatków, w liczbie ograniczonej, odpowiadają głównym sektorom działalności Unii.

Ramy finansowe zawierają wszelkie inne postanowienia wymagane dla prawidłowego prowadzenia rocznej procedury budżetowej.

4. Jeżeli rozporządzenie Rady ustanawiające nowe ramy finansowe nie zostało przyjęte przed wygaśnięciem poprzednich ram finansowych, pułapy i inne przepisy dotyczące ostatniego roku obowiązywania tych ram przedłuża się do czasu przyjęcia tego aktu.

5. W toku całej procedury prowadzącej do przyjęcia ram finansowych Parlament Europejski, Rada i Komisja podejmują wszelkie środki niezbędne do ułatwienia takiego przyjęcia.”.

ROCZNY BUDŻET UNII

262) Po artykule 270a dodaje się rozdział 3 „ROCZNY BUDŻET UNII”.

263) Dodaje się artykuł 270b, który otrzymuje brzmienie artykułu 272 ustęp 1.

264) Artykuł 271 otrzymuje oznaczenie artykuł 273a; wprowadza się w nim zmiany zgodnie z punktem 267) poniżej.

265) W artykule 272 ustęp 1 otrzymuje oznaczenie artykuł 270b, a artykuł 272 ustępy 2–10 otrzymują brzmienie:

„ARTYKUŁ 272

Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, ustanawiają roczny budżet Unii zgodnie z poniższymi postanowieniami.

1. Każda instytucja, z wyjątkiem Europejskiego Banku Centralnego, sporządza przed 1 lipca swój preliminarz wydatków na następny rok budżetowy. Komisja łączy te preliminarze w projekt budżetu, który może zawierać różne warianty preliminarzy.

Projekt budżetu obejmuje prognozę dochodów i wydatków.

2. Komisja przedkłada wniosek zawierający projekt budżetu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie nie później niż 1 września roku poprzedzającego rok, w którym budżet ma być wykonywany.

Komisja może zmieniać projekt budżetu w toku procedury do czasu powołania komitetu pojednawczego, o którym mowa w ustępie 5.

3. Rada przyjmuje stanowisko w sprawie projektu budżetu i przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu nie później niż 1 października roku poprzedzającego rok, w którym budżet ma być wykonywany. Rada w pełni informuje Parlament Europejski o powodach, które doprowadziły ją do przyjęcia jej stanowiska.

4. Jeżeli w terminie czterdziestu dwóch dni od tego przekazania Parlament Europejski:

- a) zatwierdzi stanowisko Rady, budżet zostaje przyjęty;
- b) nie podejmie decyzji, budżet uważa się za przyjęty;
- c) przyjmie większością głosów wchodzących w jego skład członków poprawki, zmieniony projekt jest przekazywany Radzie i Komisji. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego w porozumieniu z przewodniczącym Rady niezwłocznie zwołuje komitet pojednawczy. Jednak komitet pojednawczy nie zbiera się, jeżeli w terminie dziesięciu dni od przekazania projektu, Rada poinformuje Parlament Europejski o przyjęciu wszystkich jego poprawek.

5. Komitet pojednawczy, w którego skład wchodzi członkowie Rady lub ich przedstawiciele oraz taka sama liczba członków reprezentujących Parlament Europejski, ma za zadanie na podstawie stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady osiągnąć porozumienie w sprawie wspólnego projektu większością kwalifikowaną członków Rady lub ich przedstawicieli oraz większością głosów członków reprezentujących Parlament Europejski, w terminie dwudziestu jeden dni od jego zwołania.

Komisja uczestniczy w pracach komitetu pojednawczego i podejmuje wszelkie niezbędne inicjatywy na rzecz zbliżenia stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady.

6. Jeżeli w terminie dwudziestu jeden dni, o którym mowa w ustępie 5, komitet pojednawczy doprowadzi do porozumienia w sprawie wspólnego projektu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada dysponują terminem czternastu dni od daty tego porozumienia na przyjęcie wspólnego projektu.

7. Jeżeli w terminie czternastu dni, o którym mowa w ustępie 6:
- a) Parlament Europejski i Rada zatwierdzą wspólny projekt lub nie podejmą decyzji, lub jeżeli jedna z tych instytucji zatwierdzi wspólny projekt, podczas gdy druga nie podejmie decyzji, budżet uznaje się za ostatecznie przyjęty zgodnie ze wspólnym projektem; lub
 - b) Parlament Europejski, stanowiąc większością głosów wchodzących w jego skład członków, i Rada odrzucą wspólny projekt, lub jedna z tych instytucji odrzuci wspólny projekt, podczas gdy druga nie podejmie decyzji, Komisja przedkłada nowy projekt budżetu; lub
 - c) Parlament Europejski, stanowiąc większością głosów wchodzących w jego skład członków, odrzuci wspólny projekt, podczas gdy Rada go zatwierdzi, Komisja przedkłada nowy projekt budżetu; lub
 - d) Parlament Europejski zatwierdzi wspólny projekt, podczas gdy Rada go odrzuci, Parlament Europejski może, w terminie czternastu dni od dnia odrzucenia projektu przez Radę i stanowiąc większością głosów wchodzących w jego skład członków i trzech piątych oddanych głosów, zdecydować o potwierdzeniu wszystkich lub niektórych poprawek, o których mowa w ustępie 4 litera c). Jeżeli którakolwiek z poprawek Parlamentu Europejskiego nie zostanie potwierdzona, stanowisko uzgodnione w ramach komitetu pojednawczego w sprawie linii budżetowej, która jest przedmiotem tej zmiany, zostaje utrzymane. Budżet uznaje się za ostatecznie przyjęty na tej podstawie.
8. Jeżeli w terminie dwudziestu jeden dni, o którym mowa w ustępie 5, komitet pojednawczy nie doprowadzi do porozumienia w sprawie wspólnego projektu, Komisja przedkłada nowy projekt budżetu.
9. W przypadku gdy procedura przewidziana w niniejszym artykule została zakończona, przewodniczący Parlamentu Europejskiego stwierdza, że budżet jest ostatecznie przyjęty.
10. Każda instytucja korzysta z uprawnień przyznanych jej w niniejszym artykule zgodnie z Traktatami oraz aktami przyjętymi na ich mocy, w szczególności w dziedzinie zasobów własnych Unii oraz równowagi między dochodami i wydatkami.”.

266) W artykule 273 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w akapicie pierwszym wyrazy „poddany głosowaniu” zastępuje się wyrazami „ostatecznie przyjęty”, skreśla się wyrazy „lub inną jednostkę podziału”, zaś fragment zdania ostatniego w brzmieniu: „...w granicach jednej dwunastej środków przyznanych w budżecie w poprzednim roku budżetowym na każdą pozycję budżetu, z zastrzeżeniem, że nie może to spowodować pozostawienia do dyspozycji Komisji środków w kwocie przewyższającej jedną dwunastą środków przewidzianych w przygotowywanym projekcie budżetu” zastępuje się wyrazami „...w granicach jednej dwunastej środków przyznanych w ramach danego rozdziału budżetu w poprzednim roku budżetowym, przy czym kwota ta nie może przekraczać jednej dwunastej środków przewidzianych w tym samym rozdziale w projekcie budżetu”;
- b) w akapicie drugim po wyrazie „Rada” dodaje się wyrazy „...na wniosek Komisji,”, a na końcu dodaje się fragment zdania oraz zdanie w brzmieniu: „..., zgodnie z rozporządzeniem przyjętym na mocy artykułu 279. Rada niezwłocznie przekazuje decyzję Parlamentowi Europejskiemu”;
- c) skreśla się akapit trzeci;
- d) ostatni akapit otrzymuje brzmienie:

„Decyzja, o której mowa w akapicie drugim, przewiduje niezbędne środki w zakresie zasobów dla stosowania niniejszego artykułu, w poszanowaniu aktów, o których mowa w artykule 269.

Wchodzi ona w życie trzydziestego dnia od jej przyjęcia, jeżeli w tym terminie Parlament Europejski, stanowiąc większością głosów wchodzących w jego skład członków, nie zdecydował o ograniczeniu tych wydatków.”.

267) Dodaje się artykuł 273a, który otrzymuje brzmienie artykułu 271; wprowadza się w nim następujące zmiany:

- a) skreśla się akapit pierwszy;
- b) w akapicie trzecim, który staje się akapitem drugim, skreśla się wyrazy „..., w miarę potrzeby,”;
- c) w akapicie ostatnim wyrazy „Rady, Komisji i Trybunału Sprawiedliwości” zastępuje się wyrazami „Rady Europejskiej i Rady, Komisji, jak również Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej”.

WYKONANIE BUDŻETU I ABSOLUTORIUM

268) Przed artykułem 274 dodaje się rozdział 4 „WYKONANIE BUDŻETU I ABSOLUTORIUM”; w artykule tym wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym początkowy fragment zdania w brzmieniu: „Komisja wykonuje budżet” zastępuje się wyrazami „Komisja wykonuje budżet we współpracy z Państwami Członkowskimi”;

b) akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Rozporządzenie przewiduje obowiązki kontroli i audytu Państw Członkowskich w zakresie wykonania budżetu oraz wynikającą z nich odpowiedzialność. Przewiduje ono także obowiązki i szczegółowe zasady, według których każda instytucja uczestniczy w wykonywaniu swoich własnych wydatków.”.

269) W artykule 275 zamienia się kolejność odniesienia do Rady i Parlamentu Europejskiego. Dodaje się nowy akapit drugi w brzmieniu:

„Komisja przedstawia także Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające finanse Unii oparte na uzyskanych wynikach, w szczególności w odniesieniu do wskazań udzielonych przez Parlament Europejski i Radę na podstawie artykułu 276.”.

270) W artykule 276 ustęp 1 wyrazy „rachunki i bilans finansowy określone w artykule 275,” zastępuje się wyrazami „rachunki, bilans finansowy i sprawozdanie oceniające, o których mowa w artykule 275,”.

WSPÓLNE POSTANOWIENIA FINANSOWE

271) Przed artykułem 277 dodaje się rozdział 5 „POSTANOWIENIA WSPÓLNE”.

272) Artykuł 277 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 277

Wieloletnie ramy finansowe i budżet roczny są ustanawiane w euro.”.

273) W artykule 279 wprowadza się następujące zmiany:

a) ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z Trybunałem Obrachunkowym, przyjmują w drodze rozporządzenia:

- a) zasady finansowe określające w szczególności warunki uchwalania i wykonywania budżetu oraz przedstawiania i kontrolowania rachunków;
- b) zasady, które organizują kontrolę odpowiedzialności podmiotów finansowych, w szczególności urzędników zatwierdzających i księgowych.”;

b) w ustępie 2 skreśla się wyraz „jednomyślnie”, a wyrazy „po uzyskaniu opinii Trybunału Obrachunkowego” zastępuje się wyrazami „Trybunałem Obrachunkowym”.

274) Dodaje się nowe artykuły 279a i 279b w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 279a

Parlament Europejski, Rada i Komisja zapewniają dostępność środków finansowych umożliwiających Unii wykonywanie jej zobowiązań prawnych wobec stron trzecich.

ARTYKUŁ 279b

Regularne spotkania przewodniczących Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji są zwoływane z inicjatywy Komisji w ramach procedur budżetowych, o których mowa w niniejszym rozdziale. Przewodniczący podejmują wszelkie środki niezbędne do popierania uzgodnień i zbliżania stanowisk instytucji, którymi kierują, w celu ułatwienia wykonania niniejszego tytułu.”.

ZWALCZANIE NADUŻYĆ FINANSOWYCH

275) Przed artykułem 280 dodaje się rozdział 6 „ZWALCZANIE NADUŻYĆ FINANSOWYCH”.

276) W artykule 280 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ustępie 1 dodaje się na końcu fragment zdania w brzmieniu: „... oraz we wszystkich instytucjach, organach i jednostkach organizacyjnych Unii”;
- b) w ustępie 4 po wyrazach „...w Państwach Członkowskich” dodaje się wyrazy „... oraz we wszystkich instytucjach, organach i jednostkach organizacyjnych Unii” i skreśla się zdanie ostatnie.

WZMOCNIONA WSPÓŁPRACA

277) Po artykule 280 dodaje się tytuł III „WZMOCNIONA WSPÓŁPRACA”.

278) Dodaje się poniższe artykuły 280a–280i, które wraz z artykułem 10 Traktatu o Unii Europejskiej zastępują artykuły 27a–27e, 40–40b i 43–45 dotychczasowego Traktatu o Unii Europejskiej oraz artykuły 11 i 11a Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:

„ARTYKUŁ 280a

Wzmocniona współpraca jest podejmowana w poszanowaniu Traktatów i prawa Unii.

Współpraca ta nie może naruszać rynku wewnętrznego ani spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Nie może ona stanowić przeszkody ani dyskryminacji w handlu między Państwami Członkowskimi, ani prowadzić do zakłócenia konkurencji między nimi.

ARTYKUŁ 280b

Wzmocniona współpraca nie narusza kompetencji, praw i obowiązków Państw Członkowskich, które w niej nie uczestniczą. Państwa te nie utrudniają wprowadzania jej w życie przez uczestniczące Państwa Członkowskie.

ARTYKUŁ 280c

1. Od chwili jej ustanowienia, wzmocniona współpraca pozostaje otwarta dla wszystkich Państw Członkowskich, pod warunkiem spełnienia ewentualnych warunków uczestnictwa określonych w decyzji upoważniającej. Państwa Członkowskie mogą przystąpić do współpracy także w dowolnym innym momencie, o ile, poza spełnieniem wyżej wymienionych warunków, będą również przestrzegać aktów już przyjętych w ramach tej współpracy.

Komisja i Państwa Członkowskie uczestniczące we wzmocnionej współpracy zapewniają wsparcie dla uczestnictwa w niej możliwie największej liczby Państw Członkowskich.

2. Komisja oraz, w stosownym przypadku, wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa regularnie informują Parlament Europejski i Radę o rozwoju wzmocnionej współpracy.

ARTYKUŁ 280d

1. Państwa Członkowskie, które pragną ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę w jednej z dziedzin, o których mowa w Traktatach, z wyjątkiem dziedzin kompetencji wyłącznej oraz wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, kierują wniosek do Komisji, określając zakres zastosowania i cele przewidywanej wzmocnionej współpracy. Komisja może przedłożyć Radzie odpowiedni wniosek. Jeżeli Komisja nie przedłoży takiego wniosku, zawiadamia o tym zainteresowane Państwa Członkowskie, podając uzasadnienie.

Upoważnienie do podjęcia wzmocnionej współpracy, o której mowa w akapicie pierwszym, jest udzielane przez Radę na wniosek Komisji i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

2. Wniosek Państw Członkowskich, które chcą ustanowić między sobą wzmocnioną współpracę w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, jest kierowany do Rady. Jest on przekazywany przez nią wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw Zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, który wydaje opinię o spójności przewidywanej wzmocnionej współpracy ze wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa Unii, oraz Komisji, która wydaje opinię dotyczącą w szczególności spójności przewidywanej wzmocnionej współpracy z innymi politykami Unii. Wniosek przekazywany jest również do wiadomości Parlamentowi Europejskiemu.

Upoważnienie do podjęcia wzmocnionej współpracy jest udzielane na mocy decyzji Rady stanowiącej jednomyślnie.

ARTYKUŁ 280e

W obradach Rady mogą uczestniczyć wszyscy jej członkowie, jednak w głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący Państwa Członkowskie uczestniczące we wzmocnionej współpracy.

Jednomyślność jest osiągana wyłącznie głosami przedstawicieli uczestniczących Państw Członkowskich.

Większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3.

ARTYKUŁ 280f

1. Każde Państwo Członkowskie, które pragnie uczestniczyć w już realizowanej wzmocnionej współpracy w jednej z dziedzin, o których mowa w artykule 280d ustęp 1, notyfikuje swój zamiar Radzie i Komisji.

Komisja potwierdza, w terminie czterech miesięcy od otrzymania tej notyfikacji, uczestnictwo danego Państwa Członkowskiego. Stwierdza ona, w stosownych przypadkach, że warunki uczestnictwa zostały spełnione i przyjmuje niezbędne środki przejściowe dotyczące stosowania aktów już przyjętych w ramach wzmocnionej współpracy.

Jeżeli jednak Komisja uważa, że warunki uczestnictwa nie zostały spełnione, wskazuje środki, które należy podjąć w celu spełnienia tych warunków i określa termin ponownego rozpatrzenia wniosku. Po upływie terminu, rozpatruje ona ponownie wniosek zgodnie z procedurą przewidzianą w akapicie drugim. Jeżeli Komisja uważa, że warunki uczestnictwa nadal pozostają niespełnione, zainteresowane Państwo Członkowskie może przekazać sprawę Radzie, która podejmuje decyzję w sprawie wniosku. Rada stanowi zgodnie z artykułem 280e. Rada może również na wniosek Komisji przyjąć środki przejściowe, o których mowa w akapicie drugim.

2. Każde Państwo Członkowskie, które pragnie uczestniczyć w realizowanej już wzmocnionej współpracy w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, notyfikuje swój zamiar Radzie, wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Komisji.

Rada potwierdza uczestnictwo danego Państwa Członkowskiego po konsultacji z wysokim przedstawicielem Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa i po stwierdzeniu, w stosownych przypadkach, że warunki uczestnictwa zostały spełnione. Rada, na wniosek wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, może także przyjąć niezbędne środki przejściowe dotyczące stosowania aktów już przyjętych w ramach wzmocnionej współpracy. Jeżeli jednak Rada uważa, że warunki uczestnictwa nie zostały spełnione, wskazuje środki, które należy podjąć w celu spełnienia tych warunków i określa termin ponownego rozpatrzenia wniosku w sprawie uczestnictwa.

Do celów niniejszego ustępu Rada stanowi jednomyślnie, zgodnie z artykułem 280e.

ARTYKUŁ 280g

Wydatki wynikające z realizacji wzmocnionej współpracy, inne niż koszty administracyjne ponoszone przez instytucje, obciążają uczestniczące we współpracy Państwa Członkowskie, chyba że Rada, stanowiąc jednomyślnie głosami wszystkich swoich członków, po konsultacji z Parlamentem Europejskim, zadecyduje inaczej.

ARTYKUŁ 280h

1. Jeżeli postanowienie Traktatów, które może być zastosowane w ramach wzmocnionej współpracy przewiduje, że Rada stanowi jednomyślnie, Rada, stanowiąc jednomyślnie zgodnie z zasadami zawartymi w artykule 280e, może podjąć decyzję o stanowieniu większością kwalifikowaną.
2. Jeżeli postanowienie Traktatów, które może być zastosowane w ramach wzmocnionej współpracy przewiduje, że Rada przyjmuje akty zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, Rada, stanowiąc jednomyślnie zgodnie z zasadami zawartymi w artykule 280e, może przyjąć decyzję o stanowieniu zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą. Rada stanowi po konsultacji z Parlamentem Europejskim.
3. Ustępów 1 i 2 nie stosuje się do decyzji mających wpływ na kwestie wojskowe lub obronne.

ARTYKUŁ 280i

Rada i Komisja zapewniają spójność działań podejmowanych w ramach wzmocnionej współpracy oraz ich zgodność z politykami Unii, współpracując w tym celu ze sobą.”.

POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE

- 279) Część szósta otrzymuje oznaczenie „CZĘŚĆ SIÓDMA”.
- 280) Uchyła się artykuły 281, 293, 305 i 314. Artykuł 286 zastępuje się artykułem 16b.
- 281) W artykule 282 dodaje się na końcu zdanie w brzmieniu: „Unia jest jednak reprezentowana przez każdą z instytucji, z tytułu ich autonomii administracyjnej, w sprawach związanych z funkcjonowaniem każdej z nich.”.
- 282) W artykule 283 pierwszy fragment zdania „Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji i po konsultacji z innymi zainteresowanymi instytucjami, uchwała ...” zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z innymi zainteresowanymi instytucjami, uchwalają ...”, zaś na końcu wyrazy „pracowników Wspólnot” zastępuje się wyrazami „pracowników Unii”.

283) W artykule 288 akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Na zasadzie odstępstwa od akapitu drugiego, Europejski Bank Centralny jest zobowiązany do naprawienia, zgodnie z ogólnymi zasadami wspólnymi dla praw Państw Członkowskich, szkód wyrządzonych przez Bank lub jego pracowników przy wykonywaniu ich funkcji.”.

284) W artykule 290 po wyrazach „stanowiąc jednomyślnie” dodaje się wyrazy „w drodze rozporządzeń”.

285) W artykule 291 skreśla się wyrazy „... Europejskiego Instytutu Walutowego”.

286) Artykuł 294 otrzymuje oznaczenie artykuł 48a.

287) W artykule 299 wprowadza się następujące zmiany:

- a) skreśla się ustęp 1. Ustęp 2 akapit pierwszy oraz ustępy 3–6 otrzymują oznaczenie artykuł 311a; wprowadza się w nich zmiany zgodnie z punktem 293) poniżej.

Ustęp 2 pozbawia się oznaczenia liczbowego;

- b) na początku akapitu pierwszego skreśla się wyraz „Jednakże,” a wyrazy „francuskich departamentów zamorskich” zastępuje się wyrazami „Gwadelupy, Gujany Francuskiej, Martyniki, Reunionu, Saint-Barthélemy, Saint-Martin”; na końcu akapitu dodaje się zdanie w brzmieniu: „W przypadku gdy wspomniane specyficzne środki przyjmowane są przez Radę zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, stanowi ona również na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim.”;
- c) na początku akapitu drugiego wyrazy „Rada, przyjmując środki określone w akapicie drugim, uwzględnia takie dziedziny, jak ...” zastępuje się wyrazami „Środki, o których mowa w akapicie pierwszym, dotyczą w szczególności...” z odpowiednim dostosowaniem form gramatycznych wyrazów w pozostałej części zdania;
- d) na początku akapitu trzeciego odesłanie do akapitu drugiego zastępuje się odesłaniem do akapitu pierwszego, a w akapicie czwartym wyrazy „wspólnotowego porządku prawnego” zastępuje się wyrazami „porządku prawnego Unii”.

288) Artykuły 300 i 301 zastępuje się, odpowiednio, artykułem 188n i 188k, zaś artykuły 302–304 zastępuje się artykułem 188p.

289) Artykuł 308 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 308

1. Jeżeli działanie Unii okaże się niezbędne do osiągnięcia, w ramach polityk określonych w Traktatach, jednego z celów, o których mowa w Traktatach, a Traktat nie przewidział uprawnień do działania wymaganego w tym celu, Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, przyjmuje stosowne przepisy. Jeżeli przepisy te są przyjmowane przez Radę zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą, stanowi ona również jednomyślnie na wniosek Komisji i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.
2. W ramach procedury kontroli stosowania zasady pomocniczości określonej w artykule 3b ustęp 3 Traktatu o Unii Europejskiej Komisja zwraca uwagę parlamentów narodowych na wnioski, których podstawą jest niniejszy artykuł.
3. Środki, których podstawą jest niniejszy artykuł, nie mogą prowadzić do harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich, jeżeli Traktaty wykluczają taką harmonizację.
4. Niniejszy artykuł nie może służyć jako podstawa do osiągania celów związanych ze wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa, a wszelkie akty przyjęte zgodnie z niniejszym artykułem przestrzegają granic określonych w artykule 25b akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej.”.

290) Dodaje się nowy artykuł 308a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 308a

Artykułu 48 ustęp 7 Traktatu o Unii Europejskiej nie stosuje się do następujących artykułów:

- artykułu 269 akapit trzeci i czwarty,
- artykułu 270a ustęp 2 akapit pierwszy,
- artykułu 308, oraz
- artykułu 309.”.

291) Artykuł 309 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 309

Do celów artykułu 7 Traktatu o Unii Europejskiej dotyczącego zawieszenia niektórych praw wynikających z członkostwa w Unii, członek Rady Europejskiej lub Rady reprezentujący dane Państwo Członkowskie nie bierze udziału w głosowaniu, a dane Państwo Członkowskie nie jest uwzględniane przy obliczaniu jednej trzeciej lub czterech piątych Państw Członkowskich przewidzianych w ustępach 1 i 2 wspomnianego artykułu. Wstrzymanie się od głosu członków obecnych lub reprezentowanych nie stanowi przeszkody w przyjęciu decyzji, o których mowa w ustępie 2 wspomnianego artykułu.

Do celów przyjęcia decyzji, o których mowa w artykule 7 ustęp 3 i 4 Traktatu o Unii Europejskiej, większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera b) niniejszego Traktatu.

Jeżeli w wyniku podjęcia decyzji o zawieszeniu prawa do głosowania zgodnie z artykułem 7 ustęp 3 Traktatu o Unii Europejskiej Rada stanowi większością kwalifikowaną na podstawie jednego z postanowień Traktatów, większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera b) niniejszego Traktatu, lub jeżeli Rada stanowi na wniosek Komisji lub wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa – zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a).

Do celów artykułu 7 Traktatu o Unii Europejskiej Parlament Europejski stanowi większością dwóch trzecich oddanych głosów, reprezentujących większość wchodzących w jego skład członków.”.

292) Artykuł 310 otrzymuje oznaczenie artykuł 188m.

293) Uchyła się artykuł 311. Dodaje się artykuł 311a, który otrzymuje brzmienie artykułu 299 ustęp 2 akapit pierwszy i artykułu 299 ustęp 3–6; w tekście tym wprowadza się następujące zmiany:

- a) ustęp 2 akapit pierwszy oraz ustępy 3–6 otrzymują oznaczenie ustęp 1–5, a na początku artykułu dodaje się nowe zdanie wprowadzające w brzmieniu:

„Poza postanowieniami artykułu 49c Traktatu o Unii Europejskiej dotyczącymi terytorialnego zakresu stosowania Traktatów stosuje się następujące postanowienia.”;

- b) w akapicie pierwszym ustępu 2, który otrzymuje oznaczenie ustęp 1, wyrazy „do francuskich departamentów zamorskich” zastępuje się wyrazami „... do Gwadelupy, Gujany Francuskiej, Martyniki, Reunionu, Saint-Barthélemy, Saint-Martin...”, a na końcu dodaje się wyrazy „..., zgodnie z artykułem 299”;
- c) w ustępie 3, który otrzymuje oznaczenie ustęp 2, skreśla się wyrazy „niniejszego Traktatu”, a na końcu skreśla się wyrazy „do niniejszego Traktatu”;
- d) w ustępie 6, który otrzymuje oznaczenie ustęp 5, zdanie wprowadzające „Na zasadzie odstępstwa od ustępów poprzednich:” otrzymuje brzmienie: „Na zasadzie odstępstwa od artykułu 49c Traktatu o Unii Europejskiej i ustępów 1–4 niniejszego artykułu.”;
- e) na końcu artykułu dodaje się nowy ustęp w brzmieniu:

„6. Rada Europejska może, z inicjatywy zainteresowanego Państwa Członkowskiego, przyjąć decyzję zmieniającą wobec Unii status duńskiego, francuskiego lub niderlandzkiego kraju lub terytorium, o którym mowa w ustępach 1 i 2. Rada Europejska stanowi jednomyślnie po konsultacji z Komisją.”.

294) Przed artykułem 313 skreśla się nagłówek „POSTANOWIENIA KOŃCOWE”.

295) Dodaje się artykuł 313a w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 313a

Postanowienia artykułu 53 Traktatu o Unii Europejskiej stosuje się do niniejszego Traktatu.”.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ARTYKUŁ 3

Niniejszy Traktat zawiera się na czas nieograniczony.

ARTYKUŁ 4

1. Protokół nr 1 załączony do niniejszego Traktatu zawiera zmiany do protokołów dołączonych do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską lub Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.
2. Protokół nr 2 załączony do niniejszego Traktatu zawiera zmiany do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.

ARTYKUŁ 5

1. Artykuły, sekcje, rozdziały, tytuły i części Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, zmienione niniejszym Traktatem, otrzymują nowe oznaczenia zgodnie z tabelami ekwiwalencyjnymi zamieszczonymi w załączniku do niniejszego Traktatu, który stanowi jego integralną część.
2. Odesłania krzyżowe do artykułów, sekcji, rozdziałów, tytułów i części Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, podobnie jak między nimi, dostosowuje się zgodnie z ustępem 1, a odesłania do ustępów lub akapitów wspomnianych artykułów, których oznaczenia lub kolejność zostały zmienione zgodnie z niektórymi postanowieniami niniejszego Traktatu, dostosowuje się zgodnie z tymi postanowieniami.

Odesłania do artykułów, sekcji, rozdziałów, tytułów i części Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zawarte w innych traktatach i aktach prawa pierwotnego stanowiących podstawę Unii dostosowuje się zgodnie z ustępem 1. Odesłania do motywów Traktatu o Unii Europejskiej lub do ustępów lub akapitów artykułów Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, których oznaczenia lub kolejność zostały zmienione zgodnie z niniejszym Traktatem dostosowuje się zgodnie z nim.

W stosownych przypadkach dostosowania te dotyczą także przypadków uchylecia danego postanowienia.

3. Odesłania do motywów, artykułów, sekcji, rozdziałów, tytułów i części Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, zmienione niniejszym Traktatem, zawarte w innych instrumentach lub aktach traktuje się jak odesłania do motywów, artykułów, sekcji, rozdziałów, tytułów i części tych Traktatów, z uwzględnieniem ich zmienionego oznaczenia zgodnie z ustępem 1 i, odpowiednio, do ustępów lub akapitów tych artykułów, z uwzględnieniem ich zmienionego oznaczenia lub zmienionej kolejności zgodnie z niektórymi postanowieniami niniejszego Traktatu.

ARTYKUŁ 6

1. Niniejszy Traktat podlega ratyfikacji przez Wysokie Umawiające się Strony, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi. Dokumenty ratyfikacyjne zostają złożone rządowi Republiki Włoskiej.

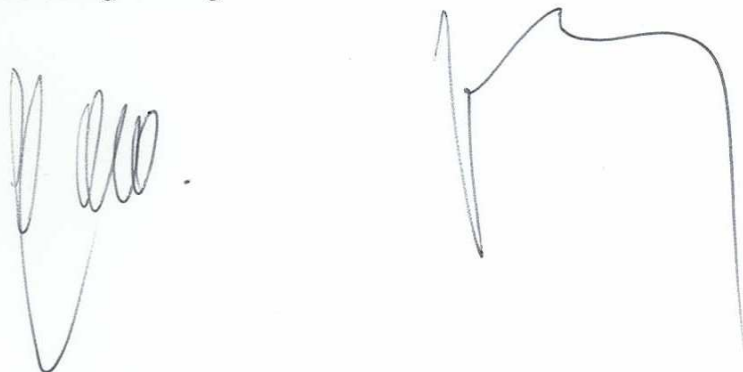
2. Niniejszy Traktat wchodzi w życie 1 stycznia 2009 roku, pod warunkiem że zostaną złożone wszystkie dokumenty ratyfikacyjne lub w przeciwnym razie wchodzi on w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego przez Państwo-Sygnatariusza, które jako ostatnie dopełni tej formalności.

ARTYKUŁ 7

Niniejszy Traktat, zwany Traktatem z Lizbony, sporządzony w jednym oryginalnym egzemplarzu w języku angielskim, bułgarskim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym teksty w każdym z tych języków są na równi autentyczne, zostanie złożony w archiwum Rządu Republiki Włoskiej, który przekaże kopię poświadczoną za zgodność z oryginałem każdemu z rządów pozostałych Państw-Sygnatariuszy.

W DOWÓD CZEGO niżej podpisani pełnomocnicy złożyli swoje podpisy pod niniejszym Traktatem.

Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Für Seine Majestät den König der Belgier

"Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest."

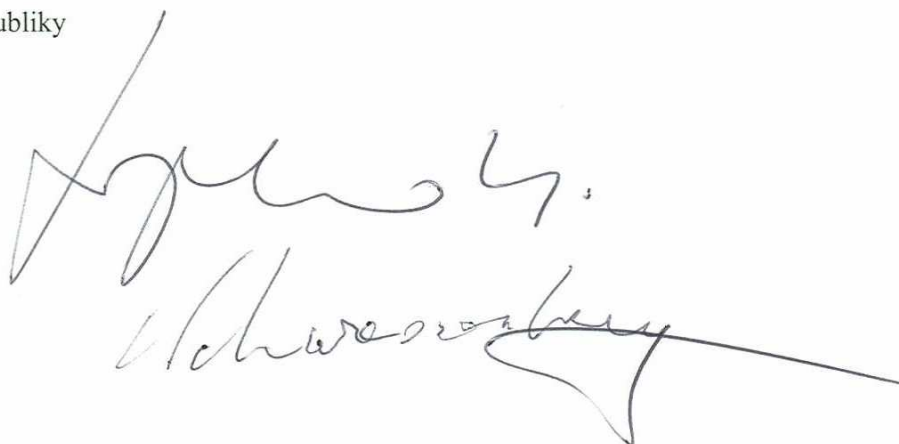
"Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale."

"Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt."

За Правителството на Република България

Za prezidenta České republiky

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Anders Fogh
Rasmussen

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Frank-Walter
Steinmeier

Eesti Vabariigi Presidendi nimel

Andrus Ansip
Kersti Kaljulaid

Thar ceann Uachtarán na hÉireann
For the President of Ireland

Bertie
Ahern
Michael D. Higgins

Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

Karamanlis
Vassilios

Por Su Majestad el Rey de España

Iapteno 727/

Pour le Président de la République française

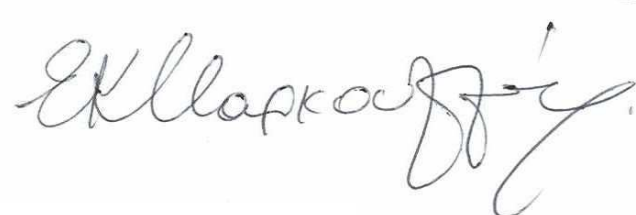
Alain
A. Karamanlis

Per il Presidente della Repubblica italiana

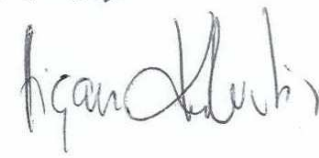

Carlo Azeglio

Domino/Alain

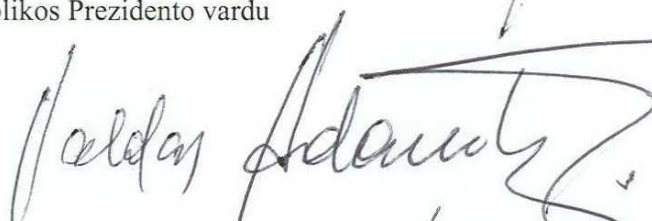

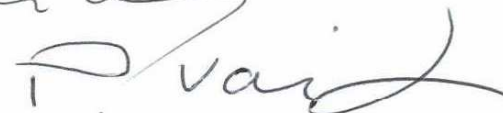
Για τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας

Latvijas Republikas Valsts prezidenta vārdā

Lietuvos Respublikos Prezidento vardu

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

A Magyar Köztársaság Elnöke részéről

Árpád Göncz

Għall-President ta' Malta

Michael Frendo

Voor Hare Majesteit/de Koningin der Nederlanden

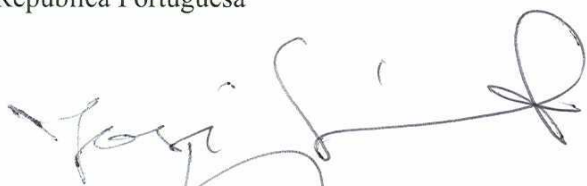

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Thomas Kleiderer

Za Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Andrzej Duda

Pelo Presidente da República Portuguesa

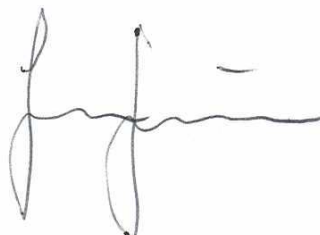
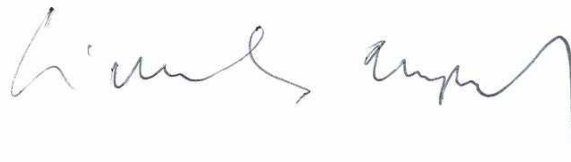

Pentru Președintele României

Klaus Iohannis

Za predsednika Republike Slovenije

Borut Pahor

Za prezidenta Slovenskej republiky

Zsolt János

János Kulcsár

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

Matti Vanhanen

Stefan Löfven

För Konungariket Sveriges regering

Cecilia Malmström

Cecilia Malmström

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Cecilia Malmström

PROTOKOŁY

A. PROTOKOŁY DO DOŁĄCZENIA DO TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ,
TRAKTATU O FUNKCJONOWANIU UNII EUROPEJSKIEJ I, W STOSOWNYM
PRZYPADKU, DO TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ
ENERGII ATOMOWEJ

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE ROLI PARLAMENTÓW NARODOWYCH
W UNII EUROPEJSKIEJ

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRZYPOMINAJĄC, że sposób, w jaki parlamenty narodowe sprawują kontrolę nad swoimi rządami w odniesieniu do działań Unii Europejskiej, należy do organizacji i praktyki konstytucyjnej każdego Państwa Członkowskiego,

PRAGNĄC zachęcić parlamenty narodowe do bardziej aktywnego udziału w działaniach Unii Europejskiej i zwiększyć możliwość wyrażania przez nie ich punktu widzenia w sprawie projektów aktów prawodawczych Unii Europejskiej, a także w innych kwestiach, które mogą stanowić dla nich przedmiot szczególnego zainteresowania,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej:

TYTUŁ I
INFORMACJE DLA PARLAMENTÓW NARODOWYCH

ARTYKUŁ 1

Dokumenty konsultacyjne Komisji (zielone księgi, białe księgi i komunikaty) są przekazywane, po ich opublikowaniu, parlamentom narodowym bezpośrednio przez Komisję. Komisja przekazuje również parlamentom narodowym roczny program prac legislacyjnych oraz wszelkie inne dokumenty dotyczące planowania legislacyjnego lub strategii politycznej równocześnie z ich przekazaniem Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

ARTYKUŁ 2

Projekty aktów prawodawczych kierowane do Parlamentu Europejskiego i do Rady są przekazywane parlamentom narodowym.

Do celów niniejszego Protokołu przez „projekty aktów prawodawczych” rozumie się wnioski Komisji, inicjatywy grupy Państw Członkowskich, inicjatywy Parlamentu Europejskiego, wnioski Trybunału Sprawiedliwości, zalecenia Europejskiego Banku Centralnego i wnioski Europejskiego Banku Inwestycyjnego mające na celu przyjęcie aktu prawodawczego.

Projekty aktów prawodawczych pochodzące od Komisji są przekazywane parlamentom narodowym bezpośrednio przez Komisję równocześnie z ich przekazaniem Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Projekty aktów prawodawczych pochodzące od Parlamentu Europejskiego są przekazywane parlamentom narodowym bezpośrednio przez Parlament Europejski.

Projekty aktów prawodawczych pochodzące od grupy Państw Członkowskich, Trybunału Sprawiedliwości, Europejskiego Banku Centralnego lub Europejskiego Banku Inwestycyjnego są przekazywane parlamentom narodowym przez Radę.

ARTYKUŁ 3

Parlamenty narodowe mogą przysyłać przewodniczącym Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji uzasadnioną opinię na temat zgodności projektu aktu prawodawczego z zasadą pomocniczości, zgodnie z procedurą przewidzianą w Protokole w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności.

Jeżeli projekt aktu prawodawczego pochodzi od grupy Państw Członkowskich, przewodniczący Rady przekazuje uzasadnioną opinię lub opinie rządów tych Państw Członkowskich.

Jeżeli projekt aktu prawodawczego pochodzi od Trybunału Sprawiedliwości, Europejskiego Banku Centralnego lub Europejskiego Banku Inwestycyjnego, przewodniczący Rady przekazuje uzasadnioną opinię lub opinie danej instytucji lub organowi.

ARTYKUŁ 4

Termin między przekazaniem parlamentom narodowym projektu aktu prawodawczego w językach urzędowych Unii a datą jego wpisania do wstępnego porządku obrad Rady w celu jego przyjęcia lub przyjęcia stanowiska w ramach procedury prawodawczej wynosi osiem tygodni. W pilnych przypadkach możliwe są wyjątki, które zostają uzasadnione w akcie lub w stanowisku Rady. Z wyjątkiem przypadków pilnych, które zostały należycie uzasadnione, w ciągu tych ośmiu tygodni nie zawiera się żadnego porozumienia w sprawie projektu aktu prawodawczego. Z wyjątkiem przypadków pilnych, które zostały należycie uzasadnione, termin między wpisaniem projektu aktu prawodawczego do wstępnego porządku obrad Rady a przyjęciem stanowiska wynosi dziesięć dni.

ARTYKUŁ 5

Porządki obrad i wyniki posiedzeń Rady, w tym protokoły posiedzeń Rady rozpatrującej projekty aktów prawodawczych, są przekazywane bezpośrednio parlamentom narodowym, równocześnie z ich przekazaniem rządów Państw Członkowskich.

ARTYKUŁ 6

Jeżeli Rada Europejska zamierza powołać się na artykuł 48 ustęp 7 akapit pierwszy lub drugi Traktatu o Unii Europejskiej, parlamenty narodowe są informowane o tej inicjatywie Rady Europejskiej co najmniej sześć miesięcy przed przyjęciem jakiegokolwiek decyzji.

ARTYKUŁ 7

Trybunał Obrachunkowy przekazuje swoje sprawozdanie roczne parlamentom narodowym w celach informacyjnych, równocześnie z przekazaniem go Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

ARTYKUŁ 8

Jeżeli krajowy system parlamentarny nie jest jednoizbowy, artykuły 1–7 stosuje się do izb tworzących parlament narodowy.

TYTUŁ II

WSPÓŁPRACA MIĘDZYPARLAMENTARNA

ARTYKUŁ 9

Parlament Europejski i parlamenty narodowe wspólnie określają sposób organizacji i wspierania skutecznej i systematycznej współpracy międzyparlamentarnej w ramach Unii.

ARTYKUŁ 10

Konferencja organów parlamentarnych wyspecjalizowanych w sprawach Unii może przedkładać wszelkie uwagi, które uzna za właściwe, pod rozwałę Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji. Konferencja ta wspiera ponadto wymianę informacji i najlepszych praktyk między parlamentami narodowymi a Parlamentem Europejskim, w tym między ich wyspecjalizowanymi komisjami. Może także organizować konferencje międzyparlamentarne na wybrane tematy, w szczególności w celu omówienia zagadnień wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w tym wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony. Uwagi przedłożone przez konferencję nie wiążą parlamentów narodowych ani nie przesadzają ich stanowiska.

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE STOSOWANIA
ZASAD POMOCNICZOŚCI I PROPORCJONALNOŚCI

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC zapewnić podejmowanie decyzji na poziomie możliwie najbliższym obywatelom Unii,

ZDECYDOWANE określić warunki stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności określonych w artykule 3b Traktatu o Unii Europejskiej oraz ustanowić system kontroli stosowania tych zasad,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

ARTYKUŁ 1

Każda instytucja stale czuwa nad poszanowaniem zasad pomocniczości i proporcjonalności, określonych w artykule 3b Traktatu o Unii Europejskiej.

ARTYKUŁ 2

Przed zgłoszeniem wniosku dotyczącego aktu prawodawczego Komisja prowadzi szerokie konsultacje. Konsultacje te, w stosownym przypadku, powinny uwzględniać wymiar regionalny i lokalny przewidywanych działań. W szczególnie pilnych przypadkach Komisja nie prowadzi konsultacji. W swoim wniosku uzasadnia taką decyzję.

ARTYKUŁ 3

Do celów niniejszego Protokołu, przez „projekty aktów prawodawczych” rozumie się wnioski Komisji, inicjatywy grupy Państw Członkowskich, inicjatywy Parlamentu Europejskiego, wnioski Trybunału Sprawiedliwości, zalecenia Europejskiego Banku Centralnego i wnioski Europejskiego Banku Inwestycyjnego mające na celu przyjęcie aktu prawodawczego.

ARTYKUŁ 4

Komisja przekazuje parlamentom narodowym swoje projekty i swoje zmienione projekty aktów prawodawczych równocześnie z ich przekazaniem prawodawcy Unii.

Parlament Europejski przekazuje parlamentom narodowym swoje projekty i swoje zmienione projekty aktów prawodawczych.

Rada przekazuje parlamentom narodowym projekty i zmienione projekty aktów prawodawczych pochodzących od grupy Państw Członkowskich, Trybunału Sprawiedliwości, Europejskiego Banku Centralnego lub Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Rezolucje legislacyjne Parlamentu Europejskiego oraz stanowiska Rady są, po ich przyjęciu, przekazywane przez te instytucje parlamentom narodowym.

ARTYKUŁ 5

Projekty aktów prawodawczych są uzasadniane w odniesieniu do zasad pomocniczości i proporcjonalności. Każdy projekt aktu prawodawczego powinien zawierać szczegółowe stwierdzenie umożliwiające ocenę zgodności z zasadami pomocniczości i proporcjonalności. Takie stwierdzenie powinno zawierać dane umożliwiające ocenę skutków finansowych danego projektu aktu oraz, w przypadku dyrektywy, jej skutków dla regulacji wprowadzanych przez Państwa Członkowskie, w tym, w stosownym przypadku, dla prawodawstwa regionalnego. Podstawy stwierdzenia, że cel Unii może zostać lepiej osiągnięty na poziomie Unii, są uzasadniane na podstawie wskaźników jakościowych, a tam gdzie to możliwe, ilościowych. Projekty aktów prawodawczych biorą pod uwagę konieczność zminimalizowania wszelkich obciążeń finansowych lub administracyjnych nakładanych na Unię, rządy krajowe, władze regionalne lub lokalne, podmioty gospodarcze i obywateli oraz to, by takie obciążenia były współmierne do zamierzonego celu.

ARTYKUŁ 6

Każdy parlament narodowy lub każda izba parlamentu narodowego może, w terminie ośmiu tygodni od daty przekazania projektu aktu prawodawczego w językach urzędowych Unii, przesłać przewodniczącym Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji uzasadnioną opinię zawierającą powody, dla których uznaje, że dany projekt nie jest zgodny z zasadą pomocniczości. Do parlamentu narodowego lub izby parlamentu narodowego należy konsultowanie się, w stosownym przypadku, z parlamentami regionalnymi mającymi kompetencje prawodawcze.

Jeżeli projekt aktu prawodawczego pochodzi od grupy Państw Członkowskich, przewodniczący Rady przekazuje opinię rządów tych Państw Członkowskich.

Jeżeli projekt aktu prawodawczego pochodzi od Trybunału Sprawiedliwości, Europejskiego Banku Centralnego lub Europejskiego Banku Inwestycyjnego, przewodniczący Rady przekazuje opinię danej instytucji lub organowi.

ARTYKUŁ 7

1. Parlament Europejski, Rada i Komisja oraz, w stosownym przypadku, grupa Państw Członkowskich, Trybunał Sprawiedliwości, Europejski Bank Centralny lub Europejski Bank Inwestycyjny, jeżeli projekt aktu prawodawczego pochodzi od nich, uwzględniają uzasadnione opinie wydane przez parlamenty narodowe lub izbę parlamentu narodowego.

Każdy parlament narodowy dysponuje dwoma głosami rozdzielonymi w zależności od krajowego systemu parlamentarnego. W dwuizbowym krajowym systemie parlamentarnym każda z izb dysponuje jednym głosem.

2. W przypadku gdy uzasadnione opinie o niezgodności projektu aktu prawodawczego z zasadą pomocniczości stanowią co najmniej jedną trzecią głosów przyznanych parlamentom narodowym zgodnie z ustępem 1 akapit drugi, projekt zostaje poddany ponownej analizie. Próg ten wynosi jedną czwartą w przypadku projektu aktu prawodawczego dotyczącego przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, przedłożonego na podstawie artykułu 61i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Po ponownej analizie, Komisja lub, w stosownym przypadku, grupa Państw Członkowskich, Parlament Europejski, Trybunał Sprawiedliwości, Europejski Bank Centralny lub Europejski Bank Inwestycyjny, jeżeli projekt aktu prawodawczego pochodzi od nich, mogą postanowić o podtrzymaniu, zmianie lub wycofaniu projektu. Decyzja ta musi być uzasadniona.

3. Ponadto, jeżeli w ramach zwykłej procedury prawodawczej uzasadnione opinie o niezgodności wniosku dotyczącego aktu prawodawczego z zasadą pomocniczości stanowią co najmniej zwykłą większość głosów przyznanych parlamentom narodowym zgodnie z ustępem 1 akapit drugi, wniosek zostaje poddany ponownej analizie. Po ponownej analizie Komisja może postanowić o podtrzymaniu, zmianie lub wycofaniu wniosku.

Jeżeli Komisja postanowi podtrzymać wniosek, powinna przedstawić uzasadnioną opinię określającą przyczyny, dla których uważa, że wniosek ten jest zgodny z zasadą pomocniczości. Wspomniana uzasadniona opinia, a także uzasadnione opinie parlamentów narodowych, powinny zostać przekazane prawodawcy Unii w celu ich wzięcia pod uwagę w ramach procedury prawodawczej:

- a) przed zakończeniem pierwszego czytania prawodawca (Parlament Europejski i Rada) rozważa zgodność wniosku prawodawczego z zasadą pomocniczości, biorąc w szczególności pod uwagę powody podane i podzielane przez większość parlamentów narodowych, jak również uzasadnioną opinię Komisji;
- b) jeżeli większością głosów wynoszącą 55% członków Rady lub większością głosów oddanych w Parlamencie Europejskim prawodawca stwierdzi, że jego zdaniem wniosek nie jest zgodny z zasadą pomocniczości, wniosek prawodawczy nie będzie dalej analizowany.

ARTYKUŁ 8

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania w zakresie skarg w sprawie naruszenia przez akt prawodawczy zasady pomocniczości wniesionych przez Państwo Członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w artykule 230 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub przekazanych przez nie zgodnie z jego porządkiem prawnym w imieniu jego parlamentu narodowego lub izby tego parlamentu.

Zgodnie z zasadami określonymi w tym samym artykule skargi takie mogą być również wnoszone przez Komitet Regionów w odniesieniu do aktów prawodawczych, do których przyjęcia Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wymaga jego konsultacji.

ARTYKUŁ 9

Komisja przedkłada co roku Radzie Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i parlamentom narodowym sprawozdanie w sprawie stosowania artykułu 3b Traktatu o Unii Europejskiej. To sprawozdanie roczne jest również przekazywane Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE EUROGRUPY

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC sprzyjać warunkom silniejszego wzrostu gospodarczego w Unii Europejskiej i w tym celu pragnąc rozwijać coraz ściślejszą koordynację polityk gospodarczych w strefie euro,

ŚWIADOME konieczności ustanowienia postanowień szczególnych w celu pogłębienia dialogu między Państwami Członkowskimi, których walutą jest euro, w oczekiwaniu na moment, w którym euro stanie się walutą wszystkich Państw Członkowskich Unii,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

ARTYKUŁ 1

Ministrowie Państw Członkowskich, których walutą jest euro, zbierają się na nieformalnych spotkaniach. Spotkania te odbywają się, w miarę potrzeby, w celu omówienia spraw związanych ze szczególnymi obowiązkami, jakie na nich ciążyą w związku z jedną walutą. Komisja bierze udział w tych spotkaniach. Europejski Bank Centralny jest zapraszany do udziału w tych spotkaniach, które są przygotowywane przez przedstawicieli ministrów do spraw finansów Państw Członkowskich, których walutą jest euro, oraz przez przedstawicieli Komisji.

ARTYKUŁ 2

Ministrowie Państw Członkowskich, których walutą jest euro, wybierają przewodniczącego na okres dwóch i pół roku większością głosów tych Państw Członkowskich.

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE STAŁEJ WSPÓŁPRACY STRUKTURALNEJ
USTANOWIONEJ NA MOCY ARTYKUŁU 28a TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

UWZGLĘDNIAJĄC artykuł 28a ustęp 6 i artykuł 28e Traktatu o Unii Europejskiej,

PRZYPOMINAJĄC, że Unia prowadzi wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa, której podstawę stanowi osiągnięcie coraz większego stopnia zbieżności działań Państw Członkowskich,

PRZYPOMINAJĄC, że wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony stanowi integralną część wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa; że zapewnia Unii zdolność operacyjną, opartą na środkach cywilnych i wojskowych; że Unia może korzystać z tych środków w przeprowadzanych poza Unią misjach, o których mowa w artykule 28b Traktatu o Unii Europejskiej, które mają na celu utrzymanie pokoju, zapobieganie konfliktom i wzmacnianie międzynarodowego bezpieczeństwa, zgodnie z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych; że zadania te powinny być wykonywane z wykorzystaniem zdolności wojskowych zapewnianych przez Państwa Członkowskie zgodnie z zasadą „jednolitego zasobu sił”,

PRZYPOMINAJĄC, że wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony Unii nie ma wpływu na szczególny charakter polityki bezpieczeństwa i obrony niektórych Państw Członkowskich,

PRZYPOMINAJĄC, że wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony Unii szanuje wynikające z Traktatu Północnoatlantyckiego zobowiązania tych Państw Członkowskich, które uważają, że ich wspólna obrona jest wykonywana w ramach Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, która nadal stanowi podstawę zbiorowej obrony jej członków oraz jest zgodna ze wspólną polityką bezpieczeństwa i obrony przyjętą w ramach tej organizacji,

PRZEKONANE, że bardziej zdecydowana rola Unii w kwestiach bezpieczeństwa i obrony przyczyni się do ożywienia odnowionego Sojuszu Atlantyckiego, zgodnie z uzgodnieniami „Berlin Plus”,

ZDECYDOWANE zapewnić Unii zdolność pełnego wypełniania jej obowiązków w ramach wspólnoty międzynarodowej,

UZNAJĄC, że Organizacja Narodów Zjednoczonych może zażądać pomocy Unii przy wykonywaniu misji podejmowanych w przypadkach nadzwyczajnych na mocy rozdziałów VI i VII Karty Narodów Zjednoczonych,

UZNAJĄC, że wzmocnienie polityki bezpieczeństwa i obrony będzie wymagało ze strony Państw Członkowskich wysiłków w zakresie zdolności,

ŚWIADOME, że rozpoczęcie nowego etapu w rozwoju europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony pociąga za sobą zdecydowane zaangażowanie zainteresowanych Państw Członkowskich,

PRZYPOMINAJĄC znaczenie, jakie ma pełne zaangażowanie wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w prace związane ze stałą współpracą strukturalną,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

ARTYKUŁ 1

Stała współpraca strukturalna, o której mowa w artykule 28a ustęp 6 Traktatu o Unii Europejskiej jest dostępna dla każdego Państwa Członkowskiego, które, z dniem wejścia w życie Traktatu z Lizbony, zobowiązuje się:

- a) przystąpić do intensywniejszego zwiększania swoich zdolności obronnych, poprzez rozwój swoich wkładów krajowych i udział, w stosownym przypadku, w siłach wielonarodowych, w głównych europejskich programach wyposażenia wojskowego oraz w działalności Agencji do spraw Rozwoju Zdolności Obronnych, Badań, Zakupów i Uzbrojenia (zwanej dalej „Europejską Agencją Obrony”), oraz
- b) posiadać możliwość zapewnienia, najpóźniej do 2010 roku, na poziomie krajowym albo jako część wielonarodowych sił zbrojnych, wyspecjalizowanych jednostek zbrojnych przeznaczonych do udziału w planowanych misjach, których strukturę określono na poziomie planu taktycznego jako zgrupowanie taktyczne wraz z elementami wsparcia, w tym transportem i logistyką, zdolnych do podjęcia misji, o których mowa w artykule 28b Traktatu o Unii Europejskiej, w terminie od 5 do 30 dni, w szczególności w odpowiedzi na żądanie Organizacji Narodów Zjednoczonych i które mogą prowadzić operacje w początkowym okresie przez 30 dni, z możliwością przedłużenia tego okresu do co najmniej 120 dni.

ARTYKUŁ 2

Do osiągnięcia celów, o których mowa w artykule 1, Państwa Członkowskie uczestniczące w stałej współpracy strukturalnej zobowiązują się:

- a) współpracować, od wejścia w życie Traktatu z Lizbony, aby osiągnąć uzgodnione cele dotyczące poziomu wydatków inwestycyjnych w zakresie wyposażenia obronnego oraz regularnie poddawać te cele przeglądowi w świetle stanu bezpieczeństwa i międzynarodowych zobowiązań Unii;
- b) zbliżyć, w miarę możliwości, swoje systemy obronne, zwłaszcza poprzez zharmonizowanie identyfikacji potrzeb wojskowych, poprzez łączenie i, w stosownym przypadku, poprzez specjalizację ich środków i zdolności obronnych, jak również poprzez zachęcanie do współpracy w dziedzinie szkolenia i logistyki;
- c) podjąć konkretne środki w celu zwiększenia dyspozycyjności, interoperacyjności, elastyczności oraz zdolności do rozmieszczania sił, zwłaszcza poprzez określenie wspólnych celów w zakresie użycia sił, w tym poprzez możliwości ponownego przeanalizowania krajowych procedur decyzyjnych;
- d) współpracować w celu zapewnienia podjęcia niezbędnych środków, aby uzupełnić, w tym w ramach podejścia wielonarodowego i bez uszczerbku dla zobowiązań tych Państw Członkowskich w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, braki stwierdzone w ramach „Mechanizmu Rozwoju Zdolności Obronnych”;
- e) uczestniczyć, w stosownym przypadku, w rozwoju głównych wspólnych lub europejskich programów wyposażenia w ramach Europejskiej Agencji Obrony.

ARTYKUŁ 3

Europejska Agencja Obrony przyczynia się do regularnej oceny wkładu uczestniczących Państw Członkowskich w zakresie zdolności, w szczególności wkładu zapewnianego zgodnie z kryteriami, które zostaną ustanowione między innymi na podstawie artykułu 2, oraz składa sprawozdanie z tej oceny co najmniej raz do roku. Ocena może służyć za podstawę zaleceń oraz decyzji Rady przyjmowanych zgodnie z artykułem 28e Traktatu o Unii Europejskiej.

PROTOKÓŁ
DOTYCZĄCY ARTYKUŁU 6 USTĘP 2
TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ
W SPRAWIE PRZYSTĄPIENIA UNII DO EUROPEJSKIEJ KONWENCJI
O OCHRONIE PRAW CZŁOWIEKA I PODSTAWOWYCH WOLNOŚCI

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

ARTYKUŁ 1

Umowa dotycząca przystąpienia Unii do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (zwanej dalej „Konwencją Europejską”), przewidzianego w artykule 6 ustęp 2 Traktatu o Unii Europejskiej, musi odzwierciedlać konieczność zachowania szczególnych cech Unii i prawa Unii, zwłaszcza w odniesieniu do:

- a) szczególnych warunków ewentualnego udziału Unii w organach kontrolnych Konwencji Europejskiej;
- b) mechanizmów niezbędnych do zapewnienia, aby skargi państw nieczłonkowskich i skargi indywidualne były kierowane prawidłowo przeciwko Państwom Członkowskim lub Unii, w zależności od danego przypadku.

ARTYKUŁ 2

Umowa, o której mowa w artykule 1, zagwarantuje, że przystąpienie nie ma wpływu na kompetencje Unii ani uprawnienia jej instytucji.

Zagwarantuje, że żadne jej postanowienia nie mają wpływu na szczególną sytuację Państw Członkowskich w odniesieniu do Konwencji Europejskiej, w szczególności protokołów do niej, środków podjętych przez Państwa Członkowskie w drodze odstępstwa od Konwencji Europejskiej zgodnie z jej artykułem 15 i zastrzeżeń do Konwencji Europejskiej dokonanych przez Państwa Członkowskie zgodnie z jej artykułem 57.

ARTYKUŁ 3

Pozanowienia umowy, o której mowa w artykule 1, nie mogą mieć wpływu na artykuł 292 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE RYNKU WEWNĘTRZNEGO I KONKURENCJI

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

UZNAJĄC, że rynek wewnętrzny zdefiniowany w artykule 2 Traktatu o Unii Europejskiej obejmuje system zapewniający niezakłóconą konkurencję,

UZGODNIŁY, że

w tym celu Unia podejmuje w razie konieczności środki na mocy postanowień Traktatów, w tym artykułu 308 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Niniejszy Protokół zostaje dołączony do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE STOSOWANIA KARTY PRAW PODSTAWOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ
DO POLSKI I ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

MAJĄC NA UWADZE, że w artykule 6 Traktatu o Unii Europejskiej Unia uznaje prawa, wolności i zasady określone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej,

MAJĄC NA UWADZE, że Karta ma być stosowana w ścisłej zgodności z postanowieniami wspomnianego wyżej artykułu 6 i tytułu VII samej Karty,

MAJĄC NA UWADZE, że wspomniany artykuł 6 stanowi, że Karta jest stosowana i interpretowana przez sądy Polski i Zjednoczonego Królestwa w ścisłej zgodności z wyjaśnieniami, o których mowa w tym artykule,

MAJĄC NA UWADZE, że Karta zawiera zarówno prawa, jak i zasady,

MAJĄC NA UWADZE, że Karta zawiera zarówno postanowienia o charakterze obywatelskim i politycznym, jak i postanowienia o charakterze gospodarczym i społecznym,

MAJĄC NA UWADZE, że Karta potwierdza prawa, wolności i zasady uznawane w Unii oraz sprawia, że są one bardziej widoczne, nie tworzy jednak nowych praw ani zasad,

PRZYPOMINAJĄC zobowiązania Polski i Zjednoczonego Królestwa wynikające z Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jak również ogólnie pojętego prawodawstwa Unii,

PRZYJMUJĄC DO WIADOMOŚCI pragnienie Polski i Zjednoczonego Królestwa sprecyzowania pewnych aspektów stosowania Karty,

PRAGNĄC zatem sprecyzować stosowanie Karty w stosunku do przepisów prawnych i działań administracyjnych Polski i Zjednoczonego Królestwa oraz możliwość rozpoznawania na podstawie postanowień Karty spraw na drodze sądowej w Polsce i Zjednoczonym Królestwie,

POTWIERDZAJĄC, że zawarte w niniejszym Protokole odniesienia do wprowadzania w życie poszczególnych postanowień Karty pozostają ściśle bez uszczerbku dla wprowadzania w życie innych postanowień Karty,

POTWIERDZAJĄC, że niniejszy Protokół pozostaje bez uszczerbku dla stosowania Karty w stosunku do innych Państw Członkowskich,

POTWIERDZAJĄC, że niniejszy Protokół pozostaje bez uszczerbku dla innych zobowiązań Polski i Zjednoczonego Królestwa wynikających z Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz ogólnie pojętego prawodawstwa Unii,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

ARTYKUŁ 1

1. Karta nie rozszerza zdolności Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ani żadnego sądu lub trybunału Polski lub Zjednoczonego Królestwa do uznania, że przepisy ustawowe, wykonawcze lub administracyjne, praktyki lub działania administracyjne Polski lub Zjednoczonego Królestwa są niezgodne z podstawowymi prawami, wolnościami i zasadami, które są w niej potwierdzone.
2. W szczególności i w celu uniknięcia wszelkich wątpliwości nic, co zawarte jest w tytule IV Karty nie tworzy praw, które mogą być dochodzone na drodze sądowej, mających zastosowanie do Polski lub Zjednoczonego Królestwa, z wyjątkiem przypadków gdy Polska lub Zjednoczone Królestwo przewidziały takie prawa w swoim prawie krajowym.

ARTYKUŁ 2

Jeżeli dane postanowienie Karty odnosi się do ustawodawstw i praktyk krajowych, ma ono zastosowanie do Polski lub Zjednoczonego Królestwa wyłącznie w zakresie, w jakim prawa i zasady zawarte w tym postanowieniu są uznane przez ustawodawstwo lub praktyki Polski lub Zjednoczonego Królestwa.

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE WYKONYWANIA KOMPETENCJI DZIELONYCH

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

ARTYKUŁ

W odniesieniu do artykułu 2a ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dotyczącego kompetencji dzielonych, jeżeli Unia prowadzi działania w pewnej dziedzinie, zakres wykonywania tych kompetencji obejmuje wyłącznie elementy regulowane przedmiotowym aktem Unii, w związku z czym nie obejmuje całej dziedziny.

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE USŁUG ŚWIADCZONYCH W INTERESIE OGÓLNYM

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC podkreślić wagę usług świadczonych w interesie ogólnym,

UZGODNIŁY następujące postanowienia wyjaśniające, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

ARTYKUŁ 1

Wspólne wartości Unii w odniesieniu do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym w rozumieniu artykułu 16 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej obejmują w szczególności:

- zasadniczą rolę i szeroki zakres uprawnień dyskrejonalnych organów krajowych, regionalnych i lokalnych w zakresie świadczenia, zlecenia i organizowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym w sposób możliwie najbardziej odpowiadający potrzebom odbiorców,
- różnorodność usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym oraz różnice w potrzebach i preferencjach odbiorców mogące wynikać z odmiennej sytuacji geograficznej, społecznej lub kulturowej,
- wysoki poziom jakości, bezpieczeństwa i przystępności cenowej, równe traktowanie oraz propagowanie powszechnego dostępu i praw odbiorców.

ARTYKUŁ 2

Postanowienia Traktatów nie naruszają kompetencji Państw Członkowskich w zakresie świadczenia, zlecenia i organizowania usług niemających charakteru gospodarczego świadczonych w interesie ogólnym.

PROTOKÓŁ

W SPRAWIE DECYZJI RADY ODNOSZĄCEJ SIĘ DO WYKONANIA ARTYKUŁU 9C USTĘP 4 TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ I ARTYKUŁU 205 USTĘP 2 TRAKTATU O FUNKCJONOWANIU UNII EUROPEJSKIEJ W OKRESIE MIĘDZY 1 LISTOPADA 2014 ROKU A 31 MARCA 2017 ROKU I OD 1 KWIETNIA 2017 ROKU

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

MAJĄC NA UWADZE zasadnicze znaczenie, jakie miała zgoda na decyzję Rady odnoszącą się do wykonania artykułu 9c ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej i artykułu 205 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w okresie między 1 listopada 2014 roku a 31 marca 2017 roku i od 1 kwietnia 2017 roku (zwaną dalej „decyzją”) przy okazji zatwierdzenia Traktatu z Lizbony,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

ARTYKUŁ

Zanim Rada przeanalizuje jakikolwiek projekt, który miałby na celu zmianę lub uchylenie przedmiotowej decyzji lub któregośkolwiek z jej przepisów albo który miałby na celu pośrednią zmianę zakresu zastosowania lub znaczenia tej decyzji przez zmianę innego aktu prawnego Unii, Rada Europejska przeprowadzi wstępną dyskusję na temat takiego projektu, stanowiąc w drodze konsensusu, zgodnie z artykułem 9b ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej.

PROTOKÓŁ
W SPRAWIE POSTANOWIEŃ PRZEJŚCIOWYCH

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

MAJĄC NA UWADZE, że w celu umożliwienia przejścia od postanowień instytucjonalnych Traktatów mających zastosowanie przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony do postanowień przewidzianych we wspomnianym Traktacie należy ustanowić postanowienia przejściowe,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej:

ARTYKUŁ 1

W niniejszym Protokole wyraz „Traktaty” oznacza Traktat o Unii Europejskiej, Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.

TYTUŁ I
POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

ARTYKUŁ 2

W stosownym czasie przed wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2009 roku, Rada Europejska przyjmuje decyzję ustalającą skład Parlamentu Europejskiego, zgodnie z artykułem 9a ustęp 2 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej.

Do końca kadencji 2004–2009 skład i liczba członków Parlamentu Europejskiego pozostają takie same jak te obowiązujące w chwili wejścia w życie Traktatu z Lizbony.

TYTUŁ II
POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE WIĘKSZOŚCI KWALIFIKOWANEJ

ARTYKUŁ 3

1. Zgodnie z artykułem 9c ustęp 4 Traktatu o Unii Europejskiej postanowienia tego ustępu i postanowienia artykułu 205 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dotyczące definicji większości kwalifikowanej w Radzie Europejskiej i w Radzie, stają się skuteczne 1 listopada 2014 roku.

2. Między 1 listopada 2014 roku a 31 marca 2017 roku, jeżeli przyjęcie uchwały wymaga większości kwalifikowanej, członek Rady może zażądać, by uchwała ta została przyjęta większością kwalifikowaną określoną w ustępie 3. W takim przypadku stosuje się ustępy 3 i 4.

3. Bez uszczerbku dla artykułu 201a ustęp 1 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do 31 października 2014 roku obowiązują następujące postanowienia:

Jeżeli przyjęcie uchwały przez Radę Europejską i Radę wymaga większości kwalifikowanej, głosy członków wazone są następująco:

Belgia	12
Bułgaria	10
Republika Czeska	12
Dania	7
Niemcy	29
Estonia	4
Irlandia	7
Grecja	12
Hiszpania	27
Francja	29
Włochy	29
Cypr	4
Łotwa	4
Litwa	7
Luksemburg	4
Węgry	12
Malta	3

Niderlandy	13
Austria	10
Polska	27
Portugalia	12
Rumunia	14
Słowenia	4
Słowacja	7
Finlandia	7
Szwecja	10
Zjednoczone Królestwo	29

Jeżeli na mocy Traktatów uchwały powinny zostać przyjęte na wniosek Komisji, wymagają one do ich przyjęcia co najmniej 255 głosów „za”, oddanych przez większość członków. W innych przypadkach uchwały wymagają do ich przyjęcia co najmniej 255 głosów „za”, oddanych przez co najmniej dwie trzecie członków.

Jeżeli akt ma zostać przyjęty przez Radę Europejską lub Radę większością kwalifikowaną, członek Rady Europejskiej lub Rady może zażądać sprawdzenia, czy Państwa Członkowskie stanowiące tę większość kwalifikowaną reprezentują co najmniej 62% ogółu ludności Unii. Jeżeli okaże się, że warunek ten nie został spełniony, dany akt nie zostaje przyjęty.

4. Do 31 października 2014 roku, w przypadku gdy w zastosowaniu Traktatów nie wszyscy członkowie Rady biorą udział w głosowaniu, czyli w przypadkach gdy zastosowanie ma większość kwalifikowana określona zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, większość kwalifikowana jest określona jako taki sam udział głosów ważonych i taki sam udział liczby członków Rady oraz, w stosownym przypadku, taki sam udział procentowy ludności danych Państw Członkowskich, jak te ustalone w ustępie 3 niniejszego artykułu.

TYTUŁ III POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE SKŁADÓW RADY

ARTYKUŁ 4

Do wejścia w życie decyzji, o której mowa w artykule 9 C ustęp 6 akapit pierwszy Traktatu o Unii Europejskiej, Rada może zbierać się w składach określonych w akapitach drugim i trzecim tego ustępu oraz w innych składach, których wykaz został ustanowiony w decyzji Rady do Spraw Ogólnych, stanowiącej zwykłą większością głosów.

TYTUŁ IV
POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE KOMISJI, W TYM WYSOKIEGO PRZEDSTAWICIELA
UNII DO SPRAW ZAGRANICZNYCH I POLITYKI BEZPIECZEŃSTWA

ARTYKUŁ 5

Członkowie Komisji pełniący swoje funkcje w dniu wejścia w życie Traktatu z Lizbony pełnią te funkcje do końca kadencji. Jednakże w dniu mianowania wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, kadencja członka mającego tą samą przynależność państwową co wysoki przedstawiciel kończy się.

TYTUŁ V
POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE SEKRETARZA GENERALNEGO RADY, WYSOKIEGO
PRZEDSTAWICIELA DO SPRAW WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ
I BEZPIECZEŃSTWA ORAZ ZASTĘPCY SEKRETARZA GENERALNEGO RADY

ARTYKUŁ 6

Kadencja sekretarza generalnego Rady, wysokiego przedstawiciela do spraw wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz zastępcy sekretarza generalnego Rady kończy się w dniu wejścia w życie Traktatu z Lizbony. Rada mianuje sekretarza generalnego zgodnie z artykułem 207 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

TYTUŁ VI
POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ORGANÓW DORADCZYCH

ARTYKUŁ 7

Do czasu wejścia w życie decyzji, o której mowa w artykule 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, miejsca członków w Komitecie Ekonomiczno-Społecznym rozdzielone są w następujący sposób:

Belgia	12	Luksemburg	6
Bułgaria	12	Węgry	12
Republika Czeska	12	Malta	5
Dania	9	Niderlandy	12
Niemcy	24	Austria	12
Estonia	7	Polska	21
Irlandia	9	Portugalia	12
Grecja	12	Rumunia	15
Hiszpania	21	Słowenia	7
Francja	24	Słowacja	9
Włochy	24	Finlandia	9
Cypr	6	Szwecja	12
Łotwa	7	Zjednoczone Królestwo	24
Litwa	9		

ARTYKUŁ 8

Do czasu wejścia w życie decyzji, o której mowa w artykule 263 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, miejsca członków w Komitecie Regionów rozdzielone są w następujący sposób:

Belgia	12	Luksemburg	6
Bułgaria	12	Węgry	12
Republika Czeska	12	Malta	5
Dania	9	Niderlandy	12
Niemcy	24	Austria	12
Estonia	7	Polska	21
Irlandia	9	Portugalia	12
Grecja	12	Rumunia	15
Hiszpania	21	Słowenia	7
Francja	24	Słowacja	9
Włochy	24	Finlandia	9
Cypr	6	Szwecja	12
Łotwa	7	Zjednoczone Królestwo	24
Litwa	9		

TYTUŁ VII
POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE DOTYCZĄCE AKTÓW PRZYJĘTYCH NA PODSTAWIE
TYTUŁU V I VI TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ PRZED WEJŚCIEM W ŻYCIE
TRAKTATU Z LIZBONY

ARTYKUŁ 9

Skutki prawne aktów instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii przyjętych na podstawie Traktatu o Unii Europejskiej przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony zostają utrzymane do czasu uchylenia, unieważnienia lub zmiany tych aktów w zastosowaniu Traktatów. To samo dotyczy konwencji zawartych między Państwami Członkowskimi na podstawie Traktatu o Unii Europejskiej.

ARTYKUŁ 10

1. Jako środek przejściowy i w odniesieniu do aktów prawnych Unii w dziedzinie współpracy policyjnej i współpracy sądowej w sprawach karnych, które zostały przyjęte przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony, w dniu wejścia w życie tego Traktatu instytucje dysponują następującymi uprawnieniami: uprawnienia przyznane Komisji na mocy artykułu 226 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej nie mają zastosowania, a uprawnienia przyznane Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej na mocy tytułu VI Traktatu o Unii Europejskiej – w wersji tego Traktatu obowiązującej przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony – pozostają niezmienione, także w przypadku gdy zostały one uznane zgodnie z artykułem 35 ustęp 2 wspomnianego Traktatu o Unii Europejskiej.
2. Zmiana aktu prawnego, o którym mowa w ustępie 1, pociąga za sobą stosowanie – w odniesieniu do tego zmienionego aktu prawnego i względem Państw Członkowskich, do których taki zmieniony akt ma zastosowanie – uprawnień instytucji wspomniane w tym ustępie zgodnie z Traktatami.
3. W każdym przypadku środek przejściowy, o którym mowa w ustępie 1, przestaje obowiązywać pięć lat po dacie wejścia w życie Traktatu z Lizbony.
4. Nie później niż sześć miesięcy przed upływem okresu przejściowego, o którym mowa w ustępie 3, Zjednoczone Królestwo może notyfikować Radzie, że w odniesieniu do aktów prawnych, o których mowa w ustępie 1, nie uznaje uprawnień instytucji wspomnianych w ustępie 1, którymi dysponują one zgodnie z Traktatami. W przypadku gdy Zjednoczone Królestwo dokona takiej notyfikacji, wszystkie akty prawne, o których mowa w ustępie 1, przestają obowiązywać to państwo od dnia upływu okresu przejściowego, o którym mowa w ustępie 3. Niniejszy akapit nie stosuje się do zmienionych aktów prawnych, które mają zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa, zgodnie z ustępem 2.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, określa niezbędne wynikające ustalenia oraz niezbędne ustalenia przejściowe. Zjednoczone Królestwo nie uczestniczy w przyjmowaniu tej decyzji. Większość kwalifikowaną w Radzie określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może także przyjąć decyzję stanowiącą, że Zjednoczone Królestwo poniesie ewentualne bezpośrednie konsekwencje finansowe powstałe w sposób konieczny i nieunikniony w wyniku zaprzestania uczestnictwa w tych aktach prawnych.

5. Zjednoczone Królestwo może w późniejszym czasie w każdej chwili notyfikować Radzie chęć uczestnictwa w aktach prawnych, które przestały mieć do niego zastosowanie zgodnie z ustępem 4 akapit pierwszy. W takim przypadku stosuje się odpowiednie postanowienia Protokołu w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej lub Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w zależności od przypadku. W odniesieniu do tych aktów prawnych instytucje dysponują uprawnieniami określonymi w Traktatach. Działając na mocy stosownych protokołów instytucje Unii i Zjednoczone Królestwo dążą do zapewnienia możliwie najszerzego ponownego uczestnictwa Zjednoczonego Królestwa w dorobku prawnym Unii dotyczącym przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, unikając przy tym poważnych zakłóceń w praktycznym funkcjonowaniu różnych części tego dorobku i przy poszanowaniu ich spójności.

B. PROTOKOŁY DO DOŁĄCZENIA DO TRAKTATU Z LIZBONY

PROTOKÓŁ NR 1
ZMIENIAJĄCY PROTOKOŁY DOŁĄCZONE DO TRAKTATU O UNII
EUROPEJSKIEJ, TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ LUB
TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ
ENERGII ATOMOWEJ

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRAGNĄC zmienić protokoły dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską lub Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej w celu dostosowania ich do nowych zasad ustanowionych w Traktacie z Lizbony,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu z Lizbony:

ARTYKUŁ 1

- 1) Protokoły obowiązujące w dniu wejścia w życie niniejszego Traktatu dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską lub Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej zostają zmienione zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu.

A. ZMIANY HORYZONTALNE

- 2) Zmiany horyzontalne przewidziane w artykule 2 punkt 2 Traktatu z Lizbony stosuje się do protokołów, o których mowa w niniejszym artykule, z wyjątkiem liter d), e) oraz j).

3) W protokołach, o których mowa w punkcie 1 niniejszego artykułu, wprowadza się następujące zmiany:

- a) ostatni akapit preambuły tych protokołów, w którym jest mowa o Traktacie lub Traktatach, do których dany protokół jest dołączony, zastępuje się zdaniem „UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”. Niniejszy akapit nie stosuje się do Protokołu w sprawie spójności gospodarczej i społecznej ani do Protokołu w sprawie systemu publicznego nadawania w Państwach Członkowskich.

Protokół w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Protokół w sprawie ustalenia siedzib instytucji i niektórych organów, jednostek organizacyjnych i służb Unii Europejskiej, Protokół w sprawie artykułu 40.3.3 Konstytucji Irlandii oraz Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej zostają również dołączone do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej;

- b) wszystkie formy gramatyczne wyrazu „Wspólnoty” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazu „Unia” czemu towarzyszy w odpowiednich przypadkach stosowne gramatyczne dostosowanie danego zdania.

4) W następujących protokołach wszystkie formy gramatyczne wyrazu „Traktat” i „niniejszy Traktat” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazu „Traktaty”, a odesłanie do Traktatu o Unii Europejskiej lub Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatów:

- a) Protokół w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej:
- artykuł 1 (w tym odesłania do Traktatu UE i Traktatu WE);

- b) Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego:
 - artykuł 1.1 nowy akapit drugi,
 - artykuł 12.1 akapit pierwszy,
 - artykuł 14.1 (druga wzmianka: „niniejszym Traktatem”),
 - artykuł 14.2 akapit drugi,
 - artykuł 34.1 tiret drugie,
 - artykuł 35.1;
- c) Protokół w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu:
 - artykuł 3 zdanie drugie;
- d) Protokół w sprawie niektórych postanowień dotyczących Danii:
 - punkt 2 (który otrzymuje oznaczenie punkt 1) zdanie drugie;
- e) Protokół włączający dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej:
 - motyw szósty, który stał się motywem piątym,
 - artykuł 1;
- f) Protokół w sprawie prawa azylu dla obywateli Państw Członkowskich Unii Europejskiej:
 - motyw szósty, który otrzymuje oznaczenie motyw siódmy;

- g) Protokół w sprawie nabywania własności w Danii:
 - postanowienie;
 - h) Protokół w sprawie systemu publicznego nadawania w Państwach Członkowskich:
 - postanowienie;
 - i) Protokół w sprawie skutków finansowych wygaśnięcia Traktatu EWWiS oraz w sprawie Funduszu Badawczego Węgla i Stali:
 - artykuł 3.
- 5) W następujących protokołach i załącznikach wyrazy „niniejszego Traktatu” lub „Traktatu” zastępuje się wyrazami „Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”:
- a) Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego:

- artykuł 3.1 - artykuł 4 - artykuł 6.3 - artykuł 7 - artykuł 9.1 - artykuł 10.1 - artykuł 11.1 - artykuł 14.1 (pierwsza wzmianka: „niniejszego Traktatu”) - artykuł 15.3 - artykuł 16 akapit pierwszy	- artykuł 21.1 - artykuł 25.2 - artykuł 27.2 - artykuł 34.1 zdanie wprowadzające - artykuł 35.3 - artykuł 41.1, który otrzymał oznaczenie artykuł 40.1, akapit pierwszy - artykuł 42, który otrzymał oznaczenie artykuł 41 - artykuł 43.1, który otrzymał oznaczenie artykuł 42.1 - artykuł 45.1, który otrzymał oznaczenie artykuł 44.1 - artykuł 47.3, który otrzymał oznaczenie artykuł 46.3

- b) Protokół w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu:
 - artykuł 1 zdanie wprowadzające;
- c) Protokół w sprawie kryteriów konwergencji określonych w artykule 121 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:
 - artykuł 1 zdanie pierwsze,
- d) Protokół w sprawie niektórych postanowień dotyczących Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej:
 - punkt 6, który otrzymuje oznaczenie punkt 5, akapit drugi,
 - punkt 9, który otrzymuje oznaczenie punkt 8, zdanie wprowadzające,
 - punkt 10, który otrzymuje oznaczenie punkt 9, litera a) zdanie drugie,
 - punkt 11, który otrzymuje oznaczenie punkt 10;
- e) Protokół w sprawie spójności gospodarczej i społecznej
 - motyw piętnasty, który stał się motywem jedenastym;
- f) załączniki I i II:
 - nagłówki obu załączników.

- 6) W następujących protokołach wyrazy „niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „wspomnianego Traktatu”:
- a) Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego:
- artykuł 3.2,	- artykuł 11.2,
- artykuł 3.3,	- artykuł 43.2, który otrzymuje
- artykuł 9.2,	oznaczenie artykuł 42.2,
- artykuł 9.3,	- artykuł 43.3, który otrzymuje
	oznaczenie artykuł 42.3,
	- artykuł 44, który otrzymuje
	oznaczenie artykuł 43, akapit drugi;
- b) Protokół w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu:
- artykuł 2 zdanie wprowadzające;
- c) Protokół w sprawie kryteriów konwergencji określonych w artykule 121 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską:
- artykuł 2,	- artykuł 4 zdanie pierwsze,
- artykuł 3,	- artykuł 6;
- d) Protokół w sprawie niektórych postanowień dotyczących Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej:
- ustęp 7, który otrzymuje oznaczenie ustęp 6, akapit drugi,
 - ustęp 10, który otrzymuje oznaczenie ustęp 9, litera c).

- 7) W następujących protokołach po wyrazach „Rada” i „Radę” dodaje się odpowiednią formę gramatyczną wyrazów „stanowiąca zwykłą większością”:
- a) Protokół w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej:
 - artykuł 4 akapit drugi,
 - artykuł 13 akapit drugi;
 - b) Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich:
 - artykuł 7, który otrzymuje oznaczenie artykuł 6, akapit pierwszy zdanie pierwsze.
- 8) W następujących protokołach wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich”, „Trybunał Sprawiedliwości” lub „Trybunał” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej”:
- a) Protokół w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej:
 - artykuł 1, - załącznik artykuł 1;
 - artykuł 3 akapit czwarty,
 - b) Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego:
 - artykuły 35.1, 35.2, 35.4, 35.5 i 35.6,
 - artykuł 36.2;

- c) Protokół w sprawie ustalenia siedzib instytucji i niektórych organów i służb Wspólnot Europejskich oraz Europolu:
 - artykuł litera d);
- d) Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich:
 - artykuł 12, który otrzymuje oznaczenie artykuł 11, litera a),
 - artykuł 21, który otrzymuje oznaczenie artykuł 20, pierwsza wzmianka;
- e) Protokół w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii:
 - artykuł 2;
- f) Protokół w sprawie prawa azylu dla obywateli Państw Członkowskich Unii Europejskiej:
 - motyw drugi, który otrzymał oznaczenie motyw trzeci.

B. ZMIANY SZCZEGÓŁOWE

PROTOKOŁY UCHYLONE

9) Uchyla się następujące protokoły:

- a) Protokół w sprawie Włoch (1957);
- b) Protokół w sprawie towarów pochodzących i przywożonych z niektórych krajów i będących przedmiotem szczególnego traktowania przy wwozie do Państwa Członkowskiego (1957);
- c) Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Instytutu Walutowego (1992);
- d) Protokół w sprawie przejścia do trzeciego etapu unii gospodarczej i walutowej (1992);
- e) Protokół w sprawie Portugalii (1992);
- f) Protokół w sprawie roli parlamentów Państw Członkowskich w Unii Europejskiej (1997), który zastępuje się nowym protokołem zatytułowanym „Protokół w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej”;
- g) Protokół w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności (1997), który zastępuje się nowym protokołem o tym samym tytule;
- h) Protokół w sprawie dobrobytu zwierząt (1997), którego tekst zostaje przekształcony w artykuł 6b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;
- i) Protokół w sprawie rozszerzenia Unii Europejskiej (2001);
- j) Protokół w sprawie artykułu 67 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (2001).

STATUT TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

10) W Protokole w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wprowadza się następujące zmiany:

- a) w preambule motyw pierwszy odesłanie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W pozostałej części protokołu wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Traktat UE” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”; w całym protokole skreśla się odesłania do artykułów Traktatu EWEA uchylonych protokołem nr 2 załączonym do niniejszego Traktatu, w stosownych przypadkach wraz z odpowiednim gramatycznym dostosowaniem danego zdania;
- b) w następujących artykułach wszystkie formy gramatyczne wyrazu „Trybunał” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „Trybunał Sprawiedliwości”:
- artykuł 3 akapit drugi,	- artykuł 60 akapit drugi,
- artykuł 4 akapit czwarty,	- artykuł 62a akapit pierwszy,
- artykuł 5 akapit drugi,	- artykuł 62b akapit pierwszy zdanie
- artykuł 6 akapit pierwszy,	drugie;
- artykuły 10–14,	
- artykuł 13 akapit pierwszy pierwsza	
wzmianka	
- artykuł 15 zdanie pierwsze,	
- artykuł 16 akapit pierwszy,	
- artykuł 17 akapit pierwszy,	
- artykuł 18 akapit trzeci,	
- artykuł 19 akapit pierwszy,	
- artykuł 20 akapit pierwszy,	
- artykuł 21 akapit pierwszy,	
- artykuł 22 akapit pierwszy,	
- artykuł 23 akapit pierwszy zdanie	
pierwsze,	
- artykuł 24 akapit pierwszy,	
- artykuły 25 i 27,	
- artykuł 29 akapit pierwszy,	
- artykuły 30–32, 35, 38, 41 i 43,	
- artykuł 39 akapit pierwszy,	
- artykuł 40 akapit pierwszy,	
- artykuł 44 akapit pierwszy pierwsza	
wzmianka,	
- artykuł 46 akapit pierwszy,	

- c) artykuł 2 wyrazy „na posiedzeniu jawnym ślubuje” zastępuje się wyrazami „na posiedzeniu jawnym ślubuje przed Trybunałem Sprawiedliwości”;
- d) w artykule 3 akapit drugi i w artykule 4 akapit czwarty dodaje się zdanie w brzmieniu: „Jeżeli decyzja dotyczy członka Sądu lub sądu wyspecjalizowanego, Trybunał orzeka po konsultacji z zainteresowanym sądem.”;
- e) w artykule 6 akapit pierwszy dodaje się zdanie w brzmieniu: „Jeżeli daną osobą jest członek Sądu lub sądu wyspecjalizowanego, Trybunał orzeka po konsultacji z zainteresowanym sądem.”;
- f) w nagłówku tytułu II dodaje się wyrazy „Trybunału Sprawiedliwości”;
- g) w artykule 13 akapit pierwszy zdanie pierwsze wyrazy „Rada, stanowiąc jednomyślnie, może postanowić...” zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą, mogą postanowić....”;
- h) nagłówek tytułu III otrzymuje brzmienie: „Postępowanie przed Trybunałem Sprawiedliwości”;
- i) w artykule 23 wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) w akapicie pierwszym zdanie pierwsze skreśla się wyrazy „artykułem 35 ustęp 1 Traktatu EU,”. W zdaniu drugim wyrazy „...jak również Radę lub Europejski Bank Centralny, jeśli spór dotyczy ważności lub wykładni aktu wydanego przez Radę lub Europejski Bank Centralny, oraz Parlament Europejski i Radę, jeśli spór dotyczy ważności lub wykładni aktu, przyjętego wspólnie przez te dwie instytucje” zastępuje się wyrazami „... jak również instytucję, organ lub jednostkę organizacyjną Unii, które przyjęły akt, którego ważności lub wykładni dotyczy spór”;
 - (ii) w drugim akapicie wyrazy „...oraz, w stosownych przypadkach, Parlament Europejski, Rada i Europejski Bank Centralny, są uprawnione...” zastępuje się wyrazami „... oraz, w stosownym przypadku, instytucja, organ lub jednostka organizacyjna Unii, która przyjęła akt, którego ważności lub wykładni dotyczy spór, są uprawnione...”;

- j) w artykule 24 akapit drugi po wyrazie „instytucjom” dodaje się wyrazy „..., organom lub jednostkom organizacyjnym”;
- k) w artykule 40 akapit drugi otrzymuje brzmienie:

„Takie samo prawo przysługuje organom i jednostkom organizacyjnym Unii oraz każdej innej osobie, jeżeli mogą oni uzasadnić interes w rozstrzygnięciu sprawy przedłożonej Trybunałowi. Osoby fizyczne ani prawne nie mogą interweniować w sprawach między Państwami Członkowskimi, między instytucjami Unii lub między Państwami Członkowskimi a instytucjami Unii.”;
- l) w artykule 42 po wyrazie „instytucje” dodaje się wyrazy „..., organy lub jednostki organizacyjne”;
- m) w artykule 46 dodaje się nowy akapit w brzmieniu: „Niniejszy artykuł stosuje się również do roszczeń wynikających z odpowiedzialności pozaumownej Europejskiego Banku Centralnego.”;
- n) nagłówek tytułu IV otrzymuje brzmienie: „SĄD”;
- o) w artykule 47 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie: „Artykuł 9 akapit pierwszy, artykuły 14 i 15, artykuł 17 akapity pierwszy, drugi, czwarty i piąty oraz artykuł 18 stosują się do Sądu i jego członków.”;
- p) w artykule 51 akapit pierwszy litera a) tiret trzecie – odesłanie do artykułu 202 tiret trzecie zastępuje się odesłaniem do artykułu 249c ustęp 2, a w literze b) – odesłanie do artykułu 11a zastępuje się odesłaniem do artykułu 280f ustęp 1. W akapicie drugim skreśla się wyrazy „lub przez Europejski Bank Centralny”;
- q) w artykule 64 wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) dodaje się nowy akapit pierwszy w brzmieniu:

„Reguły dotyczące systemu językowego stosowanego w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej określa rozporządzenie Rady stanowiącej jednomyślnie. Rozporządzenie to jest przyjmowane na wniosek Trybunału Sprawiedliwości i po konsultacji z Komisją i Parlamentem Europejskim albo na wniosek Komisji i po konsultacji z Trybunałem Sprawiedliwości i Parlamentem Europejskim.”;

- (ii) w akapicie pierwszym, który stał się akapitem drugim, zdanie pierwsze wyrazy „Do chwili przyjęcia w niniejszym Statucie reguł dotyczących systemu językowego stosowanego w Trybunale Sprawiedliwości i Sądzie Pierwszej Instancji, stosują się...” zastępuje się wyrazami „Do chwili przyjęcia tych reguł stosuje się...”; zdanie drugie otrzymuje brzmienie: „Na zasadzie odstępstwa od artykułów 223 i 224 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wszelkie zmiany tych postanowień lub ich uchylenie wymagają jednomyślnej zgody Rady.”;
- r) w załączniku I do protokołu artykuł 3 ustęp 1 zdanie drugie po wyrazie „Sądu” dodaje się wyrazy „do spraw Służby Publicznej”; w ustępach 2 i 3 skreśla się wyrazy „większością kwalifikowaną”;
- s) *(nie dotyczy wersji polskiej).*

STATUT ESBC I EBC

- 11) W Protokole w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego wprowadza się następujące zmiany:
 - a) w preambule motyw pierwszy odesłanie do artykułu 8 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do artykułu 107 ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;
 - b) tytuł rozdziału I otrzymuje brzmienie: „EUROPEJSKI SYSTEM BANKÓW CENTRALNYCH”;
 - c) artykuł 1.1 dzieli się na dwa akapity utworzone przez dwie dotychczasowe części zdania i pozbawia się oznaczenia liczbowego. Akapit pierwszy otrzymuje brzmienie: „Zgodnie z artykułem 245a ustęp 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Europejski Bank Centralny (EBC) i krajowe banki centralne stanowią Europejski System Banków Centralnych (ESBC). EBC i krajowe banki centralne Państw Członkowskich, których walutą jest euro, stanowią Eurosystem.”; na początku akapitu drugiego wyrazy „wypełniają...” zastępuje się wyrazami „ESBC i EBC wypełniają...”;

- d) skreśla się artykuł 1.2;
- e) w artykule 2 wyrazy „Zgodnie z artykułem 105 ustęp 1 niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „Zgodnie z artykułem 105 ustęp 1 i artykułem 245a ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”. Na końcu zdania drugiego wyrazy „niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „Traktatu o Unii Europejskiej”. Na końcu zdania trzeciego wyrazy „niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”;
- f) w artykule 3.1 tiret drugie wyrazy „artykułem 111 niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „artykułem 188o wspomnianego Traktatu”;
- g) w artykule 4 litera b) skreśla się wyraz „właściwym”;
- h) na początku artykułu 9.1 wyrazy „na mocy artykułu 107 ustęp 2 niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „na mocy artykułu 245a ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”;
- i) w artykule 10 wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) na końcu artykułu 10.1 dodaje się wyrazy „... Państw Członkowskich, których walutą jest euro”;
 - (ii) w artykule 10.2 tiret pierwsze, koniec zdania pierwszego wyrazy „... Państw Członkowskich, które przyjęły euro” zastępuje się wyrazami „... Państw Członkowskich, których walutą jest euro”; na końcu akapitu trzeciego wyrazy „na podstawie art. 10.3, 10.6 i 41.2” zastępuje się wyrazami „na podstawie artykułów 10.3, 40.2 i 40.3”;
 - (iii) skreśla się artykuł 10.6;
- j) w artykule 11.2 akapit pierwszy wyrazy „... są mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na szczeblu szefów państw lub rządów” zastępuje się wyrazami „są mianowani przez Radę Europejską stanowiącą większość kwalifikowaną”;
- k) w artykule 14.1 skreśla się wyrazy „..., najpóźniej z datą ustanowienia ESBC,”;

- l) w artykule 16 zdanie pierwsze po wyrazie „banknotów” dodaje się wyraz „euro”;
- m) w artykule 18.1 tiret pierwsze wyrazy „..., w walutach Wspólnoty lub niewspólnotowych” zastępuje się wyrazami „... w euro lub innych walutach”;
- n) w artykule 25.2 wyrazy „każdą decyzją Rady podjętą” zastępuje się wyrazami „każdym rozporządzeniem Rady przyjętym”;
- o) w artykule 28.1 skreśla się wyrazy „..., który staje się aktywny od chwili jego ustanowienia,”;
- p) w artykule 29.1 akapit wprowadzający otrzymuje brzmienie: „Klucz subskrypcji kapitału EBC, określony po raz pierwszy w 1998 roku, gdy ustanowiono ESBC, ustala się poprzez przypisanie każdemu krajowemu bankowi centralnemu wagi w tym kluczu, która jest równa sumie: ...”; akapit drugi otrzymuje brzmienie: „Wartości procentowe zaokrągla się w górę lub w dół do najbliższej wielokrotności 0,0001%.”;
- q) w artykule 32.2 skreśla się na początku wyrazy „Z zastrzeżeniem artykułu 32.3”, a w artykule 32.3 wyrazy „..., po rozpoczęciu trzeciego etapu,” zastępuje się wyrazami „..., po wprowadzeniu euro,”;
- r) w artykule 34.2 skreśla się cztery pierwsze akapity;
- s) w artykule 35.6 w zdaniu pierwszym przed wyrazami „... niniejszym Statucie” dodaje się wyrazy „Traktatach i ”, a w zdaniu drugim wyrazy „niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „Traktatów i niniejszego Statutu”;
- t) uchyla się artykuł 37, a kolejne artykuły otrzymują odpowiednie oznaczenie;
- u) w artykule 41, który otrzymuje oznaczenie artykuł 40, wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) w ustępie 41.1, który otrzymuje oznaczenie ustęp 40.1, wyrazy „mogą zostać zmienione przez Radę, stanowiącą albo kwalifikowaną większość na zalecenie EBC i po zasięgnięciu opinii Komisji, ...” zastępuje się wyrazami „mogą zostać zmienione przez Parlament Europejski i Radę, stanowiące zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą na zalecenie EBC i po zasięgnięciu opinii Komisji...”, skreśla się wyraz „jednomyślnie” i skreśla się ostatnie zdanie;

- (ii) dodaje się nowy ustęp 40.2, przy czym dotychczasowy ustęp 41.2 otrzymuje oznaczenie ustęp 40.3, w brzmieniu:

„40.2. Artykuł 10.2 może zostać zmieniony na mocy decyzji Rady Europejskiej stanowiącej jednomyślnie na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego i po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komisją albo na zalecenie Komisji po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Europejskim Bankiem Centralnym. Zmiany te wchodzi w życie dopiero po ich zatwierdzeniu przez Państwa Członkowskie zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.”;

- v) w artykule 42, który otrzymuje oznaczenie artykuł 41, skreśla się część zdania w brzmieniu: „..., niezwłocznie po podjęciu decyzji o terminie rozpoczęcia trzeciego etapu, ...” oraz wyrazy „..., stanowiąc większością kwalifikowaną, bądź”, a wyrazy „..., bądź na zalecenie EBC” zastępuje się wyrazami „albo na zalecenie EBC”;
- w) w artykułach 43.1, 43.2 i 43.3, które otrzymują oznaczenie artykuły 42.1, 42.2 i 42.3, odesłanie do artykułu 122 zastępuje się odesłaniem do artykułu 116a; w artykule 43.3, który otrzymuje oznaczenie artykuł 42.3, skreśla się odesłanie do artykułów 34.2 i 50; w artykule 43.4, który otrzymuje oznaczenie artykuł 42.4, odesłanie do artykułu 10.1 zastępuje się odesłaniem do artykułu 10.2;
- x) w artykule 44, który otrzymuje oznaczenie artykuł 43, akapit pierwszy wyrazy „te zadania Europejskiego Instytutu Walutowego” zastępuje się wyrazami „dawne zadania Europejskiego Instytutu Walutowego, o których mowa w artykule 118a ustęp 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”, a wyrazy „w trzecim etapie” zastępuje się wyrazami „po wprowadzeniu euro”; w akapicie drugim odesłanie do artykułu 122 zastępuje się odesłaniem do artykułu 117a;
- y) w artykule 47.3, który otrzymuje oznaczenie artykuł 46.3, wyrazy „... w odniesieniu do walut, lub jednej waluty, Państw Członkowskich nieobjętych derogacją, ...” zastępuje się wyrazami „... w odniesieniu do euro, ...”;
- z) uchyla się artykuły 50 i 51, a kolejne artykuły otrzymują odpowiednie oznaczenie;
- aa) w artykule 52, który otrzymuje oznaczenie artykuł 49, po wyrazach „Po nieodwołalnym ustaleniu kursów walut ...” dodaje się „..., zgodnie z artykułem 116 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,”;
- ab) *(nie dotyczy wersji polskiej).*

STATUT EBI

12) W Protokole w sprawie Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego wprowadza się następujące zmiany:

- a) w całym protokole odesłanie do danego artykułu „niniejszego Traktatu” zastępuje się odesłaniem do danego artykułu „Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”;
- b) w preambule akapit ostatni wyrazy „do niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”;
- c) w artykule 1 skreśla się akapit drugi;
- d) w artykule 3 zdanie wprowadzające zastępuje się zdaniem w brzmieniu: „Zgodnie z artykułem 266 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej członkami Banku są Państwa Członkowskie.” i skreśla się wykaz państw;
- e) w artykule 4 ustęp 1 kwotę kapitału Banku zastępuje się kwotą „164 808 169 000 EUR”, kwoty dotyczące następujących Państw Członkowskich zastępuje się poniższymi kwotami i skreśla się akapit drugi:

Polska	3411263500	Bułgaria	290917500
Republika Czeska	1258785500	Litwa	249617500
Węgry	1190868500	Cypr	183382000
Rumunia	863514500	Łotwa	152335000
Słowacja	428490500	Estonia	117640000
Słowenia	397815000	Malta	69804000;

- f) w artykule 5 wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) na końcu ustępu 2 dodaje się nowe zdanie w brzmieniu: „Wpłaty gotówkowe są dokonywane wyłącznie w euro.”;
 - (ii) w ustępie 3 akapit pierwszy skreśla się wyrazy „...w stosunku do wierzycieli”, a w akapicie drugim skreśla się wyrazy „..., w walutach wymaganych przez Bank do spełnienia jego zobowiązań”;

- g) uchyla się artykuły 6 i 7, a kolejne artykuły otrzymują odpowiednie oznaczenie;
- h) w artykule 9, który otrzymuje oznaczenie artykuł 7, wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) w ustępie 2 wyrazy „...”, ze szczególnym uwzględnieniem celów, jakie mają być osiągnięte w związku ze stopniową realizacją wspólnego rynku” zastępuje się wyrazami „zgodnie z celami Unii”;
 - (ii) w ustępie 3 litera b) otrzymuje brzmienie: „b) do celów artykułu 9 ustęp 1 określa zasady mające zastosowanie do operacji finansowania podejmowanych w ramach zadań Banku;”, litera d) otrzymuje brzmienie: „d) decyduje o przyznaniu finansowania na działania inwestycyjne prowadzone, w całości lub w części, poza terytorium Państw Członkowskich, zgodnie z artykułem 16 ustęp 1;” a w literze g) przed wyrazem „uprawnienia” dodaje się wyraz „inne”, a wyrazy „... przewidziane w artykułach 4, 7, 14, 17, 26 i 27” zastępuje się wyrazami „... powierzone na mocy niniejszego Statutu”;
- i) w artykule 10, który otrzymuje oznaczenie artykuł 8, wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) skreśla się zdanie trzecie;
 - (ii) dodaje się dwa nowe akapity w brzmieniu:

„Większość kwalifikowana wymaga oddania osiemnastu głosów reprezentujących 68% kapitału subskrybowanego.

Wstrzymanie się od głosu przez członków obecnych lub reprezentowanych nie stanowi przeszkody w przyjęciu uchwał wymagających jednomyślności.”;
- j) w artykule 11, który otrzymuje oznaczenie artykuł 9, wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) w ustępie 1 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„1. Rada Dyrektorów decyduje o przyznaniu finansowania, w szczególności w formie pożyczek i gwarancji oraz zaciągnięcia pożyczek, ustala oprocentowanie udzielanych pożyczek, a także prowizje i inne opłaty. Może ona, na podstawie decyzji przyjętej większością kwalifikowaną, delegować niektóre ze swoich funkcji Komitetowi Zarządzającemu. Określa zasady i warunki takiej delegacji oraz nadzoruje jej wykonanie.

Rada Dyrektorów nadzoruje właściwe zarządzanie Bankiem i zapewnia kierowanie Bankiem zgodnie z postanowieniami Traktatów i Statutu oraz ogólnymi wytycznymi Rady Gubernatorów.”;

(ii) w ustępie 2 akapit szósty otrzymuje brzmienie:

„Regulamin wewnętrzny ustanawia zasady uczestnictwa w posiedzeniach Rady Dyrektorów i przepisy mające zastosowanie do zastępców i dobranych ekspertów.”;

(iii) w ustępie 5 zdanie drugie skreśla się wyrazy „...”, stanowiąc jednomyślnie,”;

k) w artykule 13, który otrzymuje oznaczenie artykuł 11, wprowadza się następujące zmiany:

(i) w ustępie 3 akapit drugi wyrazy „... zaciągania i udzielania pożyczek i gwarancji” zastępuje się wyrazami „... zaciągania pożyczek, przyznawania finansowania, w szczególności w postaci pożyczek”;

(ii) w ustępie 4 wyrazy „... na temat propozycji dotyczących zaciągania i udzielania pożyczek oraz udzielania gwarancji” zastępuje się wyrazami „... na temat propozycji dotyczących zaciągania pożyczek oraz przyznawania finansowania, w szczególności w formie pożyczek i gwarancji”;

(iii) w ustępie 7 zdanie pierwsze wyrazy „Urzednicy i inni pracownicy” zastępuje się wyrazami „Członkowie personelu”. Na końcu dodaje się zdanie w brzmieniu: „Regulamin wewnętrzny określa, który organ jest właściwy do przyjmowania przepisów mających zastosowanie do personelu.”;

l) w artykule 14, który otrzymuje oznaczenie artykuł 12, wprowadza się następujące zmiany:

(i) w ustępie 1 wyraz „trzech” zastępuje się wyrazem „sześciu”, a wyrazy „...przeprowadza coroczną weryfikację operacji i ksiąg Banku” zastępuje się wyrazami „... sprawdza, czy działania Banku są zgodne z najlepszymi praktykami bankowymi, i odpowiada za kontrolę ksiąg Banku”;

(ii) ustęp 2 zastępuje się trzema nowymi akapitami w brzmieniu:

„2. Komitet, o którym mowa w ustępie 1, corocznie bada, czy operacje Banku i jego księgi są prowadzone właściwie. W tym celu sprawdza, czy operacje Banku zostały przeprowadzone zgodnie z formalnościami i procedurami określonymi w niniejszym Statucie i w regulaminie wewnętrznym.

3. Komitet, o którym mowa w ustępie 1, potwierdza, że dane finansowe, jak również wszelkie inne informacje finansowe zawarte w rocznych sprawozdaniach finansowych sporządzonych przez Radę Dyrektorów, dają rzetelny obraz sytuacji finansowej Banku w zakresie jego aktywów i pasywów, wyników jego działalności oraz przepływów środków pieniężnych za dany rok finansowy.

4. Regulamin wewnętrzny określa szczegółowe kwalifikacje, które muszą posiadać członkowie Komitetu, o którym mowa w ustępie 1, oraz ustala zasady i warunki działania Komitetu.”;

- m) w artykule 15, który otrzymuje oznaczenie artykuł 13, wyrazy „banku emisyjnego” zastępuje się wyrazami „krajowego banku centralnego”;
- n) w artykule 18, który otrzymuje oznaczenie artykuł 16, wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) w ustępie 1 akapit pierwszy wyrazy „... udziela pożyczek” zastępuje się wyrazami „... przyznaje finansowanie, w szczególności w formie pożyczek i gwarancji”, wyrazy „projektów inwestycyjnych” zastępuje się wyrazem „inwestycji” i skreśla się wyraz „europejskich”; w akapicie drugim wyrazy „..., w drodze odstępstwa przyjętego przez Radę Gubernatorów, stanowiącą jednomyślnie” zastępuje się wyrazami „..., na mocy decyzji Rady Gubernatorów stanowiącej większością kwalifikowaną”, a wyrazy „udzielać pożyczki na projekty inwestycyjne” zastępuje się wyrazami „przyznać finansowanie na inwestycje” i skreśla się wyraz „europejskimi”;
 - (ii) w ustępie 3 wyrazy „projekt będzie realizowany” zastępuje się wyrazami „inwestycja będzie realizowana”, a na końcu dodaje się część zdania w brzmieniu: „..., albo od zdolności finansowej dłużnika” i dodaje się nowy akapit drugi w brzmieniu:

„Ponadto, zgodnie z zasadami ustalonymi przez Radę Gubernatorów na podstawie artykułu 7 ustęp 3 litera b) i kiedy wymaga tego realizacja działań określonych w artykule 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Rada Dyrektorów stanowiąc większością kwalifikowaną określa zasady i warunki wszelkiego finansowania, z którym wiąże się szczególne ryzyko i które z tego tytułu uważane są za działanie specjalne.”;

(iii) ustęp 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Łączna kwota pożyczek i gwarancji udzielonych przez Bank nie może przekroczyć 250% kwoty subskrybowanego kapitału, kapitału zapasowego, nierozwiązanych rezerw oraz nadwyżki rachunku zysku i strat. Łączna kwota tych pozycji jest obliczana po dokonaniu potrącenia kwoty równej wysokości kapitału subskrybowanego (wpłaconego bądź nie wpłaconego) z tytułu obejmowania udziałów przez Bank.

Kwota wpłacona z tytułu obejmowania udziałów przez Bank nie może w żadnej chwili przekroczyć łącznej wartości kapitału opłaconego, kapitału zapasowego, nierozwiązanych rezerw oraz nadwyżki rachunku zysków i strat.

Wyjątkowo, dla działań specjalnych Banku, w sprawie których decyzję podejmują Rada Gubernatorów i Rada Dyrektorów zgodnie z ustępem 3, ustanawia się rezerwę szczególną.

Niniejszy ustęp stosuje się również do skonsolidowanych ksiąg Banku.”;

- o) w artykule 19, który otrzymuje oznaczenie artykuł 17, ustęp 1 wyrazy „... i prowizje gwarancyjne” zastępuje się wyrazami „... oraz prowizje i inne opłaty”, a po wyrazach „pokrycie kosztów” dodaje się wyrazy „i ryzyk”; w ustępie 2 wyrazy „finansowanego projektu” zastępuje się wyrazami „finansowanej inwestycji”
- p) w artykule 20, który otrzymuje oznaczenie artykuł 18, wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) w zdaniu wprowadzającym wyrazy „Realizując operacje pożyczkowe i gwarancyjne” zastępuje się wyrazami „Przyznając finansowanie”;
 - (ii) w ustępie 1 litera a) otrzymuje brzmienie: „a) jeżeli spłata odsetek i kapitału jest pokrywana z zysków operacyjnych w przypadku inwestycji realizowanych przez przedsiębiorstwa z sektora produkcji lub, w przypadku innych inwestycji, poprzez podjęcie zobowiązania przez państwo, w którym realizowana jest inwestycja, albo w inny sposób; oraz ”, w literze b) wyraz „projektu” zastępuje się wyrazem „inwestycji”;

(iii) w ustępie 2 dodaje się nowy akapit drugi w brzmieniu:

„Jednakże, zgodnie z zasadami ustalonymi przez Radę Gubernatorów na podstawie artykułu 7 ustęp 3 litera b) i kiedy wymaga tego realizacja działań określonych w artykule 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Rada Dyrektorów stanowiąc większością kwalifikowaną określa zasady i warunki uczestnictwa w kapitale przedsiębiorstwa handlowego, zwykle jako uzupełnienie pożyczki lub gwarancji, o ile jest to konieczne do finansowania inwestycji lub programu.”;

(iv) w ustępie 6 wyraz „projektów” zastępuje się wyrazem „inwestycji”;

(v) dodaje się nowy ustęp 7 w brzmieniu:

„7. Obok udzielania pożyczek, Bank może udzielać wsparcia technicznego zgodnie z zasadami i na warunkach określonych przez Radę Gubernatorów stanowiącą większością kwalifikowaną i z poszanowaniem niniejszego Statutu.”;

q) w artykule 21, który otrzymuje oznaczenie artykuł 19, wprowadza się następujące zmiany:

(i) ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Każde przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny lub prywatny może wystąpić bezpośrednio do Banku z wnioskiem o finansowanie. Wnioski do Banku mogą być też składane za pośrednictwem Komisji albo Państwa Członkowskiego, na którego terytorium inwestycja ma zostać zrealizowana.”;

(ii) w ustępie 2 akapit pierwszy wyrazy „projekt ma być realizowany” zastępuje się wyrazami „inwestycja ma być realizowana”, w akapicie drugim wyrazy „danego projektu” zastępuje się wyrazami „danej inwestycji”;

(iii) w ustępach 3 i 4 zdanie pierwsze wyrazy „wniosków o pożyczki i gwarancje” i „wniosków o pożyczki lub gwarancje” zastępuje się wyrazami „wniosków o finansowanie”;

(iv) w ustępie 4 zdanie pierwsze, odesłanie do artykułu 20 zastępuje się odesłaniem do artykułów 18 i 20, które otrzymały odpowiednio oznaczenie artykuł 16 i artykuł 18; w zdaniu drugim wyrazy „przyznaniem pożyczki lub gwarancji” zastępuje się wyrazami „przyznaniem finansowania”, a wyrazy „projekt umowy” zastępuje się wyrazami „odpowiedni projekt”, w zdaniu ostatnim wyrazy „udzieleniu pożyczki lub gwarancji” zastępuje się wyrazami „przyznaniu finansowania”;

(v) w ustępach 5 i 6 wyrazy „udzielić pożyczki lub gwarancji” zastępuje się wyrazami „przysznaczyć finansowanie”, a w ustępie 7 wyrazy „udzielić pożyczki lub gwarancji” zastępuje się wyrazami „przysznaczyć finansowania”;

(vi) dodaje się nowy ustęp 8 w brzmieniu:

„8. Jeżeli zmiana struktury operacji finansowania dotyczącego zatwierdzonej inwestycji uzasadniona jest ochroną praw i interesów Banku, Komitet Zarządzający bezzwłocznie podejmuje takie środki nadzwyczajne, które uzna za konieczne, z zastrzeżeniem natychmiastowego powiadomienia o tym Rady Dyrektorów.”;

r) w artykule 22, który otrzymuje oznaczenie artykuł 20, w ustępie 1 skreśla się wyraz „międzynarodowych”, a ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Bank może zaciągać pożyczki na rynkach kapitałowych Państw Członkowskich zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do tych rynków.

Właściwe organy Państwa Członkowskiego objętego derogacją w rozumieniu artykułu 116a ustęp 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej mogą się temu sprzeciwić wyłącznie gdy istnieje ryzyko poważnych zakłóceń na rynku kapitałowym tego państwa.”;

s) w artykule 23, który otrzymuje oznaczenie artykuł 21, ustęp 1 litera b) skreśla się wyrazy „... wydanych przez niego lub przez jego dłużników”, a w ustępie 3 wyrazy „bankiem centralnym” zastępuje się wyrazami „krajowym bankiem centralnym”;

t) w artykule 25, który otrzymuje oznaczenie artykuł 23, w ustępie 1 zdanie pierwsze po wyrazach „jednego Państwa Członkowskiego”, a w ustępie 2 po wyrazach „Państwa Członkowskiego” dodaje się wyrazy „..., którego walutą nie jest euro,”; w ustępie 1 zdanie pierwsze skreśla się wyrazy „na walutę innego Państwa Członkowskiego”, w ustępie 3 skreśla się wyrazy „pokrytą w złocie lub walucie wymiennej”, a w ustępie 4 wyraz „projektów” zastępuje się wyrazem „inwestycji”;

u) w artykule 26, który otrzymuje oznaczenie artykuł 24, skreśla się wyrazy „..., udzielenia specjalnych pożyczek”;

v) w artykule 27, który otrzymuje oznaczenie artykuł 25, na końcu ustępu 2 dodaje się zdanie w brzmieniu: „Zapewnia zabezpieczenie praw członków personelu.”;

w) w artykule 29, który otrzymuje oznaczenie artykuł 27, na końcu akapitu pierwszego dodaje się wyrazy „Unii Europejskiej” oraz zdanie w brzmieniu: „Bank może przewidzieć w umowach postępowanie arbitrażowe.”; w akapicie drugim skreśla się wyrazy „lub przewidzieć postępowanie arbitrażowe”;

- x) artykuł 30, który otrzymuje oznaczenie artykuł 28, otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 28

1. Rada Gubernatorów, stanowiąc jednomyślnie, może zdecydować o utworzeniu spółek zależnych lub innych podmiotów, które będą mieć osobowość prawną i niezależność finansową.
2. Rada Gubernatorów przyjmuje statuty jednostek organizacyjnych, o których mowa w ustępie 1, stanowiąc jednomyślnie. Statuty określają, w szczególności, cele, strukturę, kapitał, członkostwo, siedzibę, zasoby finansowe, środki interwencyjne i ustalenia dotyczące audytu, a także stosunki między tymi jednostkami organizacyjnymi a organami Banku.
3. Bank jest uprawniony do uczestniczenia w zarządzaniu tymi jednostkami organizacyjnymi i wnoszenia wkładu do ich subskrybowanego kapitału do wysokości określonej przez Radę Gubernatorów, stanowiącą jednomyślnie.
4. Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej stosuje się do jednostek organizacyjnych, o których mowa w ustępie 1, w zakresie, w jakim podlegają one prawu Unii, do członków ich organów w wykonywaniu przez nich obowiązków służbowych oraz do ich personelu, zgodnie z tymi samymi zasadami i warunkami, które stosują się do Banku.

Jednak dywidendy, zyski kapitałowe i inne formy przychodu pochodzące z takich jednostek organizacyjnych, do których mają prawo członkowie inni niż Unia Europejska i Bank, podlegają przepisom podatkowym właściwego ustawodawstwa.
5. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy, w granicach ustanowionych poniżej, do rozpoznawania sporów dotyczących środków przyjętych przez organy jednostki organizacyjnej podlegającej prawu Unii. Skargi przeciwko takim środkom mogą być wniesione przez każdego członka takiej jednostki organizacyjnej występującego w tym charakterze lub przez Państwa Członkowskie, na warunkach określonych w artykule 230 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
6. Rada Gubernatorów może zdecydować, stanowiąc jednomyślnie, o przyznaniu personelowi jednostek organizacyjnych podlegających prawu Unii, zgodnie z odpowiednimi procedurami wewnętrznymi, dostępu do systemów utrzymywanych wspólnie z Bankiem.”.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE USTALENIA SIEDZIB

- 13) W Protokole w sprawie ustalenia siedzib instytucji i niektórych organów i służb Wspólnot Europejskich oraz Europolu wprowadza się następujące zmiany:
- a) w tytule protokołu i w jego preambule po wyrazie „organów” dodaje się wyrazy „,..., jednostek organizacyjnych”, a w tytule protokołu skreśla się wyrazy „oraz Europolu”;
 - b) w preambule, w motywie pierwszym odesłanie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i skreśla się odesłanie do artykułu 77 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali; skreśla się motyw drugi;
 - c) w literze d) skreśla się wyrazy „i Sąd Pierwszej Instancji”, a forma gramatyczna czasownika zostaje odpowiednio dostosowana;
 - d) w literze i) skreśla wyrazy „Europejski Instytut Walutowy i”, a forma gramatyczna czasownika zostaje odpowiednio dostosowana.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE PRZYWILEJÓW I IMMUNITETÓW UNII

- 14) W Protokole w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich wprowadza się następujące zmiany:
- a) w preambule motyw pierwszy odesłanie do artykułu 28 Traktatu ustanawiającego Jedną Radę i Jedną Komisję Wspólnot Europejskich zastępuje się odesłaniem do artykułu 291 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i artykułu 191 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej – której nazwa została skrócona do postaci EWEA – a wyrazy „Wspólnoty te oraz Europejski Bank Inwestycyjny” zastępuje się wyrazami „Unia Europejska i EWEA”;
 - b) uchyla się artykuł 5, a kolejne artykuły otrzymują odpowiednie oznaczenie;
 - c) w artykule 7, który otrzymuje oznaczenie artykuł 6, skreśla się ustęp 2, a ustęp 1 pozbawia się oznaczenia liczbowego;

- d) w artykule 13, który otrzymuje oznaczenie artykuł 12, wyrazy „...zgodnie z warunkami i procedurą określoną przez Radę, stanowiącą na wniosek Komisji” zastępuje się wyrazami „na warunkach i zgodnie z procedurą określonymi przez Parlament Europejski i Radę, stanowiące w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z zainteresowanymi instytucjami”;
- e) w artykule 15, który otrzymuje oznaczenie artykuł 14, wyrazy „Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, określa...” zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z zainteresowanymi instytucjami, określają...”;
- f) w artykule 16, który otrzymuje oznaczenie artykuł 15, wyrazy „Rada, stanowiąc na wniosek Komisji i po konsultacji z innymi zainteresowanymi instytucjami, określa ...” zastępuje się wyrazami „Parlament Europejski i Rada, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą prawodawczą i po konsultacji z innymi zainteresowanymi instytucjami, określają ...”;
- g) w artykule 21, który otrzymuje oznaczenie artykuł 20, wyraz „sekreтарza” znajdujący się po wyrazach „rzeczników generalnych,” zastępuje się wyrazem „sekreтарzy” i skreśla się wyrazy „... oraz do członków i sekretarza Sądu Pierwszej Instancji”;
- h) w artykule 23, który otrzymuje oznaczenie artykuł 22, skreśla się akapit ostatni;
- i) skreśla się formułę końcową w brzmieniu: „W DOWÓD CZEGO niżej wymienieni pełnomocnicy złożyli swoje podpisy pod niniejszym Protokołem.” oraz datę i wykaz sygnatariuszy.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE KRYTERIÓW KONWERGENCJI

- 15) W Protokole w sprawie kryteriów konwergencji określonych w artykule 121 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską wprowadza się następujące zmiany:
 - a) w tytule protokołu skreśla się wyrazy „określonych w artykule 121 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską”;

- b) w motywie pierwszym wyrazy „...decyzji dotyczącej przejścia do trzeciego etapu unii gospodarczej i walutowej...” zastępuje się wyrazami „decyzji dotyczącej uchylecia derogacji w stosunku do Państw Członkowskich objętych derogacją...”;
- c) w artykule 3 zdanie drugie wyrazy „...wobec żadnej innej waluty Państwa Członkowskiego z własnej inicjatywy przez ten sam okres” zastępuje się wyrazami „...wobec euro z własnej inicjatywy przez ten sam okres”;
- d) w artykule 6 skreśla się wyrazy „... EIW lub”;
- e) *(nie dotyczy wersji polskiej).*

PROTOKÓŁ W SPRAWIE NIEKTÓRYCH POSTANOWIEŃ DOTYCZĄCYCH ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA

- 16) W Protokole w sprawie niektórych postanowień dotyczących Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej wprowadza się następujące zmiany:
- a) w całym protokole wyrazy „do przejścia do trzeciego etapu” lub „... do przejścia do trzeciego etapu unii gospodarczej i walutowej” zastępuje się wyrazami „... do przyjęcia euro ...”, wyrazy „... przejdzie do trzeciego etapu ...”, zastępuje się wyrazami „... przyjmie euro ...”, wyrazy „... podczas trzeciego etapu ...” zastępuje się wyrazami „... po wprowadzeniu euro”;
 - b) w preambule dodaje się nowy motyw w brzmieniu:

 BIORĄC POD UWAGĘ, że 16 października 1996 roku i 30 października 1997 roku rząd Zjednoczonego Królestwa notyfikował Radzie zamiar nieuczestniczenia w trzecim etapie unii gospodarczej i walutowej,”;

c) w ustępie 1 skreśla się akapity pierwszy i trzeci;

d) ustęp 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Postanowienia ustępów 3–8 i 10 stosuje się do Zjednoczonego Królestwa, z uwzględnieniem notyfikacji dokonanej Radzie przez rząd tego państwa 16 października 1996 roku i 30 października 1997 roku.”;

e) skreśla się ustęp 3, a kolejne ustępy otrzymują odpowiednie oznaczenie;

f) w ustępie 5, który otrzymuje oznaczenie ustęp 4, wprowadza się następujące zmiany:

(i) w zdaniu pierwszym wymienione artykuły zastępuje się tekstem w brzmieniu: „Artykuł 245a ustęp 2, z wyjątkiem jego pierwszego i ostatniego zdania, artykuł 245a ustęp 5, artykuł 97b akapit drugi, artykuł 104 ustępy 1, 9 i 11, artykuł 105 ustępy 1–5, artykuł 106, artykuł 108, artykuł 109, artykuł 110, artykuł 111a, artykuł 115c, artykuł 117a ustęp 3, artykuł 188o oraz artykuł 245b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej...”;

(ii) dodaje się nowe zdanie drugie w brzmieniu: „Również artykuł 99 ustęp 2 tego Traktatu nie ma do tego państwa zastosowania w zakresie przyjmowania części ogólnych kierunków polityk gospodarczych dotyczących strefy euro w sposób ogólny.”;

g) w ustępie 6, który otrzymuje oznaczenie ustęp 5, dodaje się nowy akapit pierwszy w brzmieniu: „Zjednoczone Królestwo podejmuje wysiłki w celu uniknięcia nadmiernego deficytu budżetowego.”, a na początku następującego po nim akapitu skreśla się wyrazy „116 ustęp 4,”;

h) w ustępie 7, który otrzymuje oznaczenie ustęp 6, akapit pierwszy otrzymuje brzmienie: „6. Prawa głosu Zjednoczonego Królestwa są zawieszone w odniesieniu do aktów prawnych Rady, o których mowa w artykułach wymienionych w ustępie 4 i w przypadkach, o których mowa w artykule 116a ustęp 4 akapit pierwszy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W tym celu zastosowanie ma artykuł 116a ustęp 4 akapit drugi tego Traktatu.”. W akapicie drugim wyraz „artykułami” zastępuje się wyrazem „artykułem” i skreśla się wyrazy „i 123 ustęp 1”;

i) w ustępie 9, który otrzymuje oznaczenie ustęp 8, litera a) wyrazy „nieprzechodzeniu do tego etapu” zastępuje się wyrazami „nieprzyjmowaniu euro”;

- j) w ustępie 10, który otrzymuje oznaczenie ustęp 9, akapit wprowadzający otrzymuje brzmienie: „Zjednoczone Królestwo może w każdej chwili notyfikować swój zamiar przyjęcia euro. W takim przypadku: ...”. W literze a) odesłanie do artykułu 122 ustęp 2 zastępuje się odesłaniem do artykułu 117a ustęp 1 i 2;
- k) w ustępie 11, który otrzymuje oznaczenie ustęp 10, wyraz „artykułów” zastępuje się wyrazem „artykułu” skreśla się wyrazy „i 116 ustęp 3”, a wyrazy na końcu „... nie przejdzie do trzeciego etapu.” zastępuje się wyrazami „... nie przyjmie euro.”.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE NIEKTÓRYCH POSTANOWIEŃ DOTYCZĄCYCH DANII

- 17) W Protokole w sprawie niektórych postanowień dotyczących Danii wprowadza się następujące zmiany:
 - a) w preambule skreśla się motyw pierwszy; w motywie drugim, który staje się motywem pierwszym, wyrazy „...przed uczestnictwem tego państwa w trzecim etapie unii gospodarczej i walutowej” zastępuje się wyrazami „... przed rezygnacją tego państwa z derogacji” oraz dodaje się nowy motyw drugi w brzmieniu: „BIORĄC POD UWAGĘ, że 3 listopada 1993 roku rząd Danii notyfikował Radzie zamiar nieuczestniczenia w trzecim etapie unii gospodarczej i walutowej,”;
 - b) skreśla się punkty 1 i 3, a pozostałe punkty otrzymują odpowiednie oznaczenie;
 - c) w punkcie 2, który otrzymuje oznaczenie punkt 1, zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „Z uwagi na notyfikację dokonaną Radzie przez rząd Danii 3 listopada 1993 roku, Dania zostaje objęta derogacją.”;
 - d) w punkcie 4, który otrzymuje oznaczenie punkt 2, odesłanie do artykułu 122 ustęp 2 zastępuje się odesłaniem do artykułu 117a Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE SCHENGEN

- 18) W Protokole włączającym dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej wprowadza się następujące zmiany:
 - a) w tytule protokołu wyrazy „włączający dorobek Schengen w ramy ...” zastępuje się wyrazami „w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy ...”;

b) w preambule wprowadza się następujące zmiany:

(i) w motywie pierwszym ostatnią część zdania w brzmieniu: „... mają na celu wzmocnienie integracji europejskiej i, w szczególności, umożliwienie Unii Europejskiej, aby szybciej stała się przestrzenią wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości,” zastępuje się wyrazami „..., zostały włączone w ramy Unii Europejskiej przez Traktat z Amsterdamu z dnia 2 października 1997 roku,”;

(ii) motyw drugi otrzymuje brzmienie:

„PRAGNĄC zachować dorobek Schengen w formie, jaką zyskał on od wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu oraz rozwinąć ten dorobek, aby przyczynić się do osiągnięcia celu zakładającego zapewnienie obywatelom Unii przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości bez granic wewnętrznych,”;

(iii) skreśla się motyw trzeci;

(iv) w motywie piątym, który staje się motywem czwartym, wyrazy „... Irlandia oraz Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej nie są stronami wspomnianych układów i ich nie podpisały ...” zastępuje się wyrazami „... wobec Irlandii oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej nie mają zastosowania wszystkie przepisy dorobku Schengen ...”, a na końcu wyrazy „... przyjęcia całości lub części postanowień tych układów,” zastępuje się wyrazami „... przyjęcia całości lub części innych przepisów tego dorobku,”;

(v) w motywie szóstym, który staje się motywem piątym, skreśla się wyrazy na końcu „...i że należy się odwoływać do nich tylko w ostateczności”;

(vi) w motywie siódmym, który staje się motywem szóstym, wyrazy na końcu „... jako że te państwa potwierdziły swój zamiar związania się wspomnianymi postanowieniami na podstawie układu podpisanego w Luksemburgu 19 grudnia 1996 roku,” zastępuje się wyrazami „jako że te dwa państwa, jak również państwa nordyckie, które są członkami Unii Europejskiej, są związane postanowieniami Nordyckiej Unii Paszportowej,”;

- c) w artykule 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Królestwo Belgii, Republika Bułgarii, Republika Czeska, Królestwo Danii, Republika Federalna Niemiec, Republika Estońska, Republika Grecka, Królestwo Hiszpanii, Republika Francuska, Republika Włoska, Republika Cypryjska, Republika Łotewska, Republika Litewska, Wielkie Księstwo Luksemburga, Republika Węgierska, Republika Malty, Królestwo Niderlandów, Republika Austrii, Rzeczpospolita Polska, Republika Portugalska, Rumunia, Republika Słowenii, Republika Słowacka, Republika Finlandii i Królestwo Szwecji są upoważnione do ustanowienia między sobą wzmocnionej współpracy w dziedzinach objętych postanowieniami określonymi przez Radę, tworzącymi dorobek Schengen.”;

- d) artykuł 2 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 2

Dorobek Schengen stosuje się do Państw Członkowskich, o których mowa w artykule 1, bez uszczerbku dla artykułu 3 Aktu przystąpienia z 16 kwietnia 2003 roku i artykułu 4 Aktu przystąpienia z 25 kwietnia 2005 roku. Rada zastępuje Komitet Wykonawczy utworzony na mocy układów z Schengen.”;

- e) artykuł 3 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 3

Udział Danii w przyjmowaniu środków stanowiących rozwinięcie dorobku Schengen, jak również we wprowadzaniu w życie i stosowaniu tych środków w Danii, regulują odpowiednie postanowienia Protokołu w sprawie stanowiska Danii.”;

- f) w artykule 4 akapit pierwszy skreśla się wyrazy „...”, które nie są związane dorobkiem Schengen,”;

g) artykuł 5 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 5

1. Wnioski i inicjatywy formułowane na podstawie dorobku Schengen podlegają stosownym postanowieniom Traktatów.

W związku z tym, w przypadku gdy Irlandia albo Zjednoczone Królestwo nie notyfikowały Radzie na piśmie, w rozsądnym terminie, chęci uczestnictwa, uznaje się, że upoważnienie, o którym mowa w artykule 280d Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zostało przyznane Państwom Członkowskim, o których mowa w artykule 1, oraz Irlandii lub Zjednoczonemu Królestwu, jeżeli którekolwiek z nich pragnie uczestniczyć w przedmiotowych dziedzinach współpracy.

2. W przypadku gdy zgodnie z decyzją na mocy artykułu 4 uznaje się, że Irlandia albo Zjednoczone Królestwo przedłożyły notyfikację, każde z tych państw w terminie trzech miesięcy może mimo to notyfikować Radzie na piśmie, że nie chce uczestniczyć w takim wniosku lub inicjatywie. W takim przypadku, Irlandia lub Zjednoczone Królestwo nie bierze udziału w przyjęciu takiego wniosku lub inicjatywy. Od dnia przedłożenia tej drugiej notyfikacji procedurę przyjęcia środka formułowanego na podstawie dorobku Schengen zawiesza się do zakończenia procedury określonej w ustępie 3 lub 4 lub do chwili wycofania tej notyfikacji, co może nastąpić w każdym momencie trwania tej procedury.

3. Od dnia wejścia w życie proponowanego środka jakakolwiek decyzja Rady podjęta zgodnie z artykułem 4 przestaje mieć zastosowanie do Państwa Członkowskiego, które przedłożyło notyfikację, o której mowa w ustępie 2, w zakresie, jaki Rada uzna za konieczny i na warunkach, które zostaną określone w decyzji Rady stanowiącej większością kwalifikowaną na wniosek Komisji. Przy podejmowaniu tej decyzji uwzględnia się następujące kryteria: Rada stara się utrzymać możliwie najszersze uczestnictwo danego Państwa Członkowskiego, unikając przy tym poważnych zakłóceń w praktycznym funkcjonowaniu różnych części tego dorobku i przy poszanowaniu ich spójności. Komisja przedstawia swój wniosek możliwie najszybciej po notyfikacji, o której mowa w ustępie 2. Rada, o ile okaże się to konieczne po zwołaniu dwóch kolejnych posiedzeń, stanowi w ciągu czterech miesięcy od przedstawienia wniosku przez Komisję.

4. Jeżeli przed upływem okresu czterech miesięcy Rada nie przyjmie decyzji, Państwo Członkowskie może bezzwłocznie zażądać przedłożenia tej kwestii Radzie Europejskiej. W takim przypadku na swoim najbliższym posiedzeniu Rada Europejska, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, podejmuje decyzję zgodnie z kryteriami, o których mowa w ustępie 3.

5. Jeżeli do zakończenia procedury, przewidzianej w ustępie 3 lub 4, Rada, lub w stosownym przypadku, Rada Europejska nie przyjmą stosownej decyzji, zawieszenie procedury przyjęcia środka sformułowanego na podstawie dorobku Schengen zostaje zakończone. Jeżeli wspomniany środek zostaje następnie przyjęty, z dniem jego wejścia w życie do zainteresowanego Państwa Członkowskiego przestaje mieć zastosowanie jakakolwiek decyzja podjęta przez Radę zgodnie z artykułem 4, w zakresie i na warunkach określonych przez Komisję, chyba że to Państwo Członkowskie wycofało notyfikację, o której mowa w ustępie 2, przed przyjęciem takiego środka. Komisja stanowi do dnia przyjęcia tego środka. Przy podejmowaniu takiej decyzji Komisja przestrzega kryteriów, o których mowa w ustępie 3.”;

- h) w artykule 6 akapit pierwszy zdanie pierwsze na końcu skreśla się wyrazy „na podstawie układu podpisanego w Luksemburgu 19 grudnia 1996 roku”;
- i) uchyla się artykuł 7, a artykuł 8 otrzymuje oznaczenie artykuł 7;
- j) uchyla się załącznik.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE STOSOWANIA ARTYKUŁU 22A DO ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA I IRLANDII

19) W Protokole w sprawie stosowania niektórych aspektów artykułu 14 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do Zjednoczonego Królestwa i Irlandii wprowadza się następujące zmiany:

- a) w tytule protokołu odesłanie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;
- b) w artykule 1 akapit pierwszy litera a) wyrazy „państw-stron Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym” zastępuje się wyrazami „Państw Członkowskich”;

- c) w artykule 1 akapity pierwszy i drugi, w artykule 2 i w artykule 3 akapit drugi odesłanie do artykułu 14 zastępuje się odesłaniem do artykułów 22a i 62 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE STANOWISKA ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA I IRLANDII
W ODNIESIENIU DO PRZESTRZENI WOLNOŚCI, BEZPIECZEŃSTWA
I SPRAWIEDLIWOŚCI

20) W Protokole w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii wprowadza się następujące zmiany:

- a) w tytule protokołu na końcu dodaje się wyrazy „w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości”;
- b) w preambule motyw drugi odesłanie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;
- c) w artykule 1 zdanie pierwsze wyrazy „... objętych tytułem IV Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską” zastępuje się wyrazami „objętych częścią trzecią tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”, skreśla się zdanie drugie i dodaje się akapit w brzmieniu:

„Do celów niniejszego artykułu większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.”;

- d) w artykule 2 zdanie pierwsze wyrazy „... postanowienia tytułu IV Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską” zastępuje się wyrazami „... postanowienia części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”; w zdaniu trzecim wyrazy „dorobku wspólnotowego i” zastępuje się wyrazami „dorobku wspólnotowego, ani dorobku Unii i”;

e) w artykule 3 ustęp 1 wprowadza się następujące zmiany:

(i) w akapicie pierwszym zdanie pierwsze wyrazy „... w wykonaniu tytułu IV Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską” zastępuje się wyrazami „... w wykonaniu części trzeciej tytułu IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej” i skreśla się zdanie drugie;

(ii) po akapicie drugim dodaje się nowe akapity w brzmieniu:

„Środki przyjęte w wykonaniu artykułu 61c Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej określają warunki uczestnictwa Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w ocenach dotyczących dziedzin objętych częścią trzecią tytułu IV tego Traktatu.

Do celów niniejszego artykułu większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.”;

f) w artykułach 4, 5 i 6 wyrazy „... tytułu IV Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską” zastępuje się wyrazami „... części trzeciej tytułu IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”;

g) w artykule 4 zdanie drugie odesłanie do artykułu 11 ustęp 3 zastępuje się odesłaniem do artykułu 280f ustęp 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;

h) dodaje się nowy artykuł 4a w brzmieniu:

„Artykuł 4a

1. Postanowienia niniejszego Protokołu mają zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa i Irlandii także w odniesieniu do środków zaproponowanych lub przyjętych zgodnie z częścią trzecią tytułu IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zmieniających obowiązujące środki, którymi państwa te są związane.

2. Jednak w przypadku gdy Rada, stanowiąc na wniosek Komisji, stwierdzi, że nieuczestniczenie Zjednoczonego Królestwa lub Irlandii w zmienionej wersji obowiązującego środka uniemożliwia jego stosowanie przez inne Państwa Członkowskie lub Unię, Rada może wezwać te dwa państwa do przedłożenia notyfikacji na mocy artykułu 3 lub 4. Do celów artykułu 3 w dniu dokonania takiego stwierdzenia przez Radę rozpoczyna bieg dodatkowy termin dwóch miesięcy.

Jeżeli przed upływem tego terminu dwóch miesięcy od dokonania stwierdzenia przez Radę Zjednoczone Królestwo ani Irlandia nie przedłożą notyfikacji na mocy artykułu 3 lub 4, państwa te przestają być związane tym obowiązującym środkiem i przestaje mieć on do nich zastosowanie, chyba że dane Państwo Członkowskie przedłożyło notyfikację na mocy artykułu 4 przed wejściem w życie środka zmieniającego. Staje się to skuteczne w dniu wejścia w życie środka zmieniającego lub w dniu upłynięcia terminu dwóch miesięcy, w zależności od tego, który z tych terminów jest późniejszy.

Do celów niniejszego ustępu, po dogłębnym omówieniu tej kwestii, Rada stanowi kwalifikowaną większością głosów swoich członków reprezentujących Państwa Członkowskie, które uczestniczą lub uczestniczyły w przyjęciu środka zmieniającego. Większość kwalifikowaną w Radzie określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

3. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może również stwierdzić, że Zjednoczone Królestwo lub Irlandia ponoszą ewentualne bezpośrednie konsekwencje finansowe powstałe w sposób konieczny i nieunikniony w wyniku zaprzestania uczestnictwa w tych aktach prawnych.

4. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla artykułu 4.”;

- i) w artykule 5 na końcu dodaje się część zdania w brzmieniu: „..., chyba że Rada, stanowiąc jednomyślnie głosami wszystkich swoich członków, po konsultacji z Parlamentem Europejskim zadecyduje inaczej”;

- j) w artykule 6 wyrazy „... odpowiednie postanowienia tego Traktatu, w tym artykuł 68,” zastępuje się wyrazami „... odpowiednie postanowienia Traktatów”;
- k) dodaje się nowy artykuł 6a w brzmieniu:

„Artykuł 6a

Zjednoczone Królestwo ani Irlandia nie będą związane zasadami określonymi na podstawie artykułu 16b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dotyczącymi przetwarzania danych osobowych przez Państwa Członkowskie w wykonywaniu działań wchodzących w zakres zastosowania części trzeciej tytułu IV rozdział 4 lub 5 tego Traktatu, jeśli państwa te nie będą związane zasadami Unii w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach karnych lub współpracy policyjnej, w ramach której należy przestrzegać przepisów ustanowionych na podstawie artykułu 16b.”;

- l) w artykule 7 wyrazy „Artykuły 3 i 4” zastępuje się wyrazami „Artykuły 3, 4 i 4a”, a wyrazy „... Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy ...” zastępuje się wyrazami „... Protokołu w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy...”;
- m) w artykule 8 wyrazy „Przewodniczącemu Rady” zastępuje się wyrazem „Radzie”;
- n) dodaje się nowy artykuł 9 w brzmieniu:

„Artykuł 9

W odniesieniu do Irlandii niniejszy Protokół nie stosuje się do artykułu 61h Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.”.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE STANOWISKA DANII

21) W Protokole w sprawie stanowiska Danii wprowadza się następujące zmiany:

a) w preambule wprowadza się następujące zmiany:

(i) po motywie drugim dodaje się trzy nowe motywy w brzmieniu:

„ŚWIADOME faktu, że utrzymanie w ramach Traktatów porządku prawnego istniejącego od dnia przyjęcia decyzji z Edynburga znacznie ograniczy udział Danii w ważnych dziedzinach współpracy Unii oraz że w interesie Unii byłoby zapewnienie integralności dorobku dotyczącego przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości,

PRAGNĄC zatem ustanowić ramy prawne, które będą przewidywać możliwość udziału Danii w przyjmowaniu środków zaproponowanych na podstawie części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, i z radością przyjmując zamiar Danii skorzystania z tej możliwości, kiedy będzie to możliwe zgodnie z jej wymogami konstytucyjnymi,

PRZYJMUJĄC DO WIADOMOŚCI, że Dania nie będzie sprzeciwiać się dalszemu rozwojowi współpracy między pozostałymi Państwami Członkowskimi dotyczącej środków, które Danii nie wiążą,”;

(ii) w motywie przedostatnim wyrazy „... Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy ...” zastępuje się wyrazami „... Protokołu w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy ...”;

b) w artykule 1 akapit pierwszy zdanie pierwsze wyrazy „... tytułu IV Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską” zastępuje się wyrazami „... części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”;

c) w artykule 1 akapit pierwszy skreśla się zdanie drugie i dodaje się nowy akapit w brzmieniu:

„Do celów niniejszego artykułu większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.”;

- d) artykuł 2 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 2

Dania nie jest związana żadnymi z postanowień części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ani żadnym środkiem przyjętym zgodnie z tym tytułem, żadnym postanowieniem jakiegokolwiek umowy międzynarodowej zawartej przez Unię zgodnie z tym tytułem, ani żadną decyzją Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej stanowiącą wykładnię któregośkolwiek z takich postanowień lub środków, ani żadnym środkiem zmienionym lub możliwym do zmiany zgodnie z tym tytułem, ani nie mają one do niej zastosowania; takie postanowienia, środki lub decyzje nie mają żadnego wpływu na kompetencje, prawa i obowiązki Danii; takie postanowienia, środki lub decyzje nie mają żadnego wpływu na dorobek prawny Wspólnoty lub Unii, ani nie stanowią części prawa Unii, gdy mają zastosowanie do Danii. W szczególności akty prawne Unii w dziedzinie współpracy policyjnej i współpracy sądowej w sprawach karnych przyjęte przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony i podległe zmianie, dla Danii pozostają wiążące i mają do niej zastosowanie w formie niezmienionej.”;

- e) dodaje się nowy artykuł 2a w brzmieniu:

„Artykuł 2a

Artykuł 2 niniejszego Protokołu ma również zastosowanie do tych zasad określonych na podstawie artykułu 16b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, które dotyczą przetwarzania danych osobowych przez Państwa Członkowskie w wykonywaniu działań wchodzących w zakres zastosowania części trzeciej tytuł IV rozdział 4 lub 5 tego Traktatu.”;

- f) artykuł 4 otrzymuje oznaczenie artykuł 6;
- g) w artykule 5, który otrzymuje oznaczenie artykuł 4, wprowadza się następujące zmiany:
- (i) w ustępie 1 zdanie pierwsze wyrazy „po podjęciu przez Radę decyzji w sprawie” zastępuje się wyrazami „po przyjęciu przez Radę środka dotyczącego”, a wyrazy „tej decyzji” zastępuje się wyrazami „tego środka”; w zdaniu drugim wyrazy „decyzja ta” zastępuje się wyrazami „środek ten”;

- (ii) w ustępie 1 wyrazy „..., stosownie do postanowień tytułu IV Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską” zastępuje się wyrazami „... i objętej niniejszą częścią”, a wyrazy „...Państwami Członkowskimi wymienionymi w artykule 1 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej oraz Irlandią lub Zjednoczonym Królestwem, jeżeli te Państwa Członkowskie uczestniczą w stosownych dziedzinach współpracy” zastępuje się wyrazami „... Państwami Członkowskimi związanymi tym środkiem.”;
 - (iii) w ustępie 2 wyrazy „... Państwa Członkowskie wymienione w artykule 1 Protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej rozważą, jakie właściwe środki należy podjąć” zastępuje się wyrazami „... Państwa Członkowskie związane tym środkiem oraz Dania rozważą, jakie właściwe środki należy podjąć”;
- h) w artykule 6, który otrzymuje oznaczenie artykuł 5, wprowadza się następujące zmiany:
- (i) w zdaniu pierwszym wyrazy „... artykułem 13 ustęp 1 i artykułem 17 Traktatu o Unii Europejskiej” zastępuje się wyrazami „... artykułem 13 ustęp 1, artykułem 28a i artykułami 28b–28e Traktatu o Unii Europejskiej” oraz skreśla się ostatnią część zdania w brzmieniu: „..., nie będzie jednak zakłócać rozwoju ściślejszej współpracy między Państwami Członkowskimi w tej dziedzinie”;
 - (ii) dodaje się nowe zdanie trzecie w brzmieniu: „Dania nie będzie sprzeciwiać się dalszemu rozwojowi współpracy między pozostałymi Państwami Członkowskimi w tej dziedzinie.”;
 - (iii) w nowym zdaniu czwartym na końcu dodaje się nową część zdania w brzmieniu: „... ani do udostępniania Unii zdolności wojskowych”;
 - (iv) dodaje się dwa nowe akapity w brzmieniu:

„Do aktów przyjmowanych przez Radę, w odniesieniu do których wymagana jest jednomyślność, konieczna jest zgoda wszystkich członków Rady, z wyjątkiem przedstawiciela rządu Danii.

Do celów niniejszego artykułu większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.”;
- i) po nagłówku „CZĘŚĆ III” dodaje się artykuł 6, który zastępuje się tekstem w brzmieniu artykułu 4;

- j) przed artykułem 7 dodaje się nagłówek „CZĘŚĆ IV”;
- k) dodaje się nowy artykuł 8 w brzmieniu:

„Artykuł 8

1. Dania może w każdej chwili i bez uszczerbku dla artykułu 7 zgodnie ze swymi wymogami konstytucyjnymi notyfikować pozostałym Państwom Członkowskim, że ze skutkiem od pierwszego dnia miesiąca następującego po notyfikacji, część I składa się z postanowień zawartych w załączniku. W tym przypadku artykuły 5–8 otrzymują odpowiednie oznaczenie.

2. Po upływie sześciu miesięcy od daty, w której notyfikacja, o której mowa w ustępie 1, stała się skuteczna, cały dorobek Schengen oraz środki przyjęte dla jego rozwoju, które do tej pory wiązały Danię z tytułu zobowiązań prawa międzynarodowego, wiążą Danię z tytułu prawa Unii.”;

- l) do protokołu dodaje się nowy załącznik w brzmieniu:

„ZAŁĄCZNIK

Artykuł 1

Z zastrzeżeniem artykułu 3, Dania nie uczestniczy w przyjmowaniu przez Radę środków zaproponowanych na podstawie części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Do aktów przyjmowanych przez Radę, w odniesieniu do których wymagana jest jednomyślność, konieczna jest zgoda wszystkich członków Rady, z wyjątkiem przedstawiciela rządu Danii.

Do celów niniejszego artykułu większość kwalifikowaną określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Artykuł 2

Na mocy artykułu 1 i z zastrzeżeniem artykułów 3, 4 i 8, Danii nie wiążą ani nie mają do niej zastosowania żadne postanowienia części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, żadne środki przyjęte na podstawie tego tytułu, żadne postanowienia umowy międzynarodowej zawartej przez Unię w wykonaniu tego tytułu, ani żadne orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dokonujące wykładni tych postanowień lub środków. Te postanowienia, środki lub orzeczenia w niczym nie naruszają kompetencji, praw ani obowiązków Danii. Te postanowienia, środki lub orzeczenia w niczym nie zmieniają dorobku wspólnotowego ani dorobku Unii i nie stanowią części prawa Unii w zakresie, w jakim stosują się do Danii.

Artykuł 3

1. Dania może pisemnie notyfikować przewodniczącemu Rady, w terminie trzech miesięcy od przedstawienia Radzie wniosku lub inicjatywy w zastosowaniu części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, swoją chęć uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu zaproponowanego środka, w wyniku czego Dania uzyskuje do tego uprawnienie.

2. Jeżeli po upływie rozsądnego terminu środek, o którym mowa w ustępie 1, nie może zostać przyjęty z udziałem Danii, Rada może przyjąć środek, o którym mowa w ustępie 1, zgodnie z artykułem 1, bez udziału Danii. W takim przypadku stosuje się artykuł 2.

Artykuł 4

Dania może, w każdej chwili po przyjęciu środka w wykonaniu części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, notyfikować Radzie i Komisji swój zamiar zaakceptowania tego środka. W tym przypadku procedura przewidziana w artykule 280f ustęp 1 wspomnianego Traktatu stosuje się *mutatis mutandis*.

Artykuł 5

1. Postanowienia niniejszego Protokołu mają zastosowanie do Danii także w odniesieniu do środków zaproponowanych lub przyjętych zgodnie z częścią trzecią tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zmieniających obowiązujące środki, którymi państwo to jest związane.

2. Jednak w przypadku gdy Rada, stanowiąc na wniosek Komisji, stwierdzi, że nieuczestniczenie Danii w zmienionej wersji obowiązującego środka uniemożliwia jego stosowanie przez inne Państwa Członkowskie lub Unię, Rada może wezwać to państwo do przedłożenia notyfikacji na mocy artykułu 3 lub 4. Do celów artykułu 3 w dniu dokonania takiego stwierdzenia przez Radę rozpoczyna bieg dodatkowy termin dwóch miesięcy.

Jeżeli przed upływem tego terminu dwóch miesięcy od dokonania stwierdzenia przez Radę Dania nie przedłoży notyfikacji na mocy artykułu 3 lub 4, państwo to przestaje być związane tym obowiązującym środkiem i przestaje mieć on do niego zastosowanie, chyba że Dania przedłożyła notyfikację na mocy artykułu 4 przed wejściem w życie środka zmieniającego. Staje się to skuteczne w dniu wejścia w życie środka zmieniającego lub w dniu upłynięcia terminu dwóch miesięcy, w zależności od tego, który z tych terminów jest późniejszy.

Do celów niniejszego ustępu, po dogłębnym omówieniu tej kwestii, Rada stanowi kwalifikowaną większością głosów swoich członków reprezentujących Państwa Członkowskie, które uczestniczą lub uczestniczyły w przyjęciu środka zmieniającego. Większość kwalifikowaną w Radzie określa się zgodnie z artykułem 205 ustęp 3 litera a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

3. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, może stwierdzić, że Dania ponosi ewentualne bezpośrednie konsekwencje finansowe powstałe w sposób konieczny i nieunikniony w wyniku zaprzestania uczestnictwa w tych aktach prawnych.

4. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla artykułu 4.

Artykuł 6

1. Notyfikacja przewidziana w artykule 4 jest przedkładana nie później niż sześć miesięcy po ostatecznym przyjęciu środka mającego na celu rozwój dorobku Schengen.

W przypadku gdy Dania nie przedłoży notyfikacji zgodnie z artykułem 3 lub 4 w stosunku do środka mającego na celu rozwój dorobku Schengen, Państwa Członkowskie związane tym środkiem oraz Dania rozważą, jakie właściwe kroki należy podjąć.

2. Notyfikacja dokonana w zastosowaniu artykułu 3 w stosunku do środków mających na celu rozwój dorobku Schengen jest nieodwołalnie uważana za notyfikację dokonaną zgodnie z artykułem 3 w odniesieniu do wszelkich innych wniosków lub inicjatyw mających na celu rozwój tego środka w takim zakresie, w jakim ten wniosek lub inicjatywa ta rozwija dorobek Schengen.

Artykuł 7

Dania nie będzie związana zasadami określonymi na podstawie artykułu 16b Traktatu o funkcjonowaniu Unii, dotyczącymi przetwarzania danych osobowych przez Państwa Członkowskie w wykonywaniu działań wchodzących w zakres zastosowania części trzeciej tytułu IV rozdział 4 lub 5 tego Traktatu, jeśli państwo to nie będzie związane zasadami Unii w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach karnych lub współpracy policyjnej, w ramach której należy przestrzegać przepisów ustanowionych na podstawie artykułu 16b.

Artykuł 8

Jeżeli, w przypadkach określonych w niniejszej części, Dania jest związana środkiem przyjętym przez Radę stosownie do części trzeciej tytułu IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, odpowiednie postanowienia Traktatów stosują się do Danii w związku z tym środkiem.

Artykuł 9

Jeżeli Dania nie jest związana środkiem przyjętym stosownie do części trzeciej tytuł IV Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, nie obciążają jej skutki finansowe tego środka, inne niż koszty administracyjne instytucji, chyba że Rada stanowiąc jednomyślnie głosami wszystkich swoich członków, po konsultacji z Parlamentem Europejskim, postanowi inaczej.”.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE PRAWA AZYLU DLA OBYWATELI UNII

- 22) W Protokole w sprawie prawa azylu dla obywateli Państw Członkowskich Unii Europejskiej wprowadza się następujące zmiany:
- a) w preambule wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) motyw pierwszy otrzymuje brzmienie:

„UZNAJĄC, że zgodnie z artykułem 6 ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej Unia uznaje prawa, wolności i zasady określone w Karcie Praw Podstawowych,”;
 - (ii) dodaje się nowy motyw drugi w brzmieniu:

„UZNAJĄC, że zgodnie z artykułem 6 ustęp 3 Traktatu o Unii Europejskiej, prawa podstawowe, zagwarantowane w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, stanowią część prawa Unii jako zasady ogólne,”;
 - (iii) w motywie drugim, który staje się motywem trzecim, odesłanie do artykułu 6 ustęp 2 zastępuje się odesłaniem do artykułu 6 ustęp 1 i 3;
 - (iv) w motywie trzecim, który staje się motywem czwartym, odesłanie do artykułu 6 ustęp 1 zastępuje się odesłaniem do artykułu 1a;

- (v) w motywie trzecim, który staje się motywem czwartym, wyrazy „przestrzegać zasad określonych” zastępuje się wyrazami „szanować wartości określone”, a w motywie czwartym, który staje się motywem piątym, wyraz „zasad” zastępuje się wyrazem „wartości”; w motywie czwartym, który staje się motywem piątym, odesłanie do artykułu 309 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do artykułu 7 Traktatu o Unii Europejskiej;
- (vi) w motywie piątym, który staje się motywem szóstym, odesłanie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;
- (vii) skreśla się motyw siódmy, który stał się motywem ósmym;
- b) w artykule wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) w literze b) po wyrazach „...Radę” dodaje się wyrazy „ lub, w stosownym przypadku, Radę Europejską”, a po wyrazach „została wszczęta” dodaje się wyrazy „... w odniesieniu do Państwa Członkowskiego, którego obywatelem jest wnioskodawca;”;
 - (ii) litera c) otrzymuje brzmienie:

„c) jeżeli Rada przyjęła decyzję zgodnie z artykułem 7 ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej w odniesieniu do Państwa Członkowskiego, którego obywatelem jest wnioskodawca lub jeżeli Rada Europejska przyjęła decyzję zgodnie z artykułem 7 ustęp 2 tego Traktatu w odniesieniu do Państwa Członkowskiego, którego obywatelem jest wnioskodawca;”.

PROTOKÓŁ W SPRAWIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ

- 23) W Protokole w sprawie spójności gospodarczej i społecznej wprowadza się następujące zmiany:
- a) w całym protokole wszystkie formy gramatyczne wyrazów „spójność gospodarcza i społeczna” zastępuje się odpowiednią formą gramatyczną wyrazów „spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna”;
 - b) w preambule wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) skreśla się motywy pierwszy, drugi, piąty, szósty i czternasty;

(ii) dodaje się nowy motyw pierwszy w brzmieniu:

„PRZYPOMINAJĄC, że artykuł 2 Traktatu o Unii Europejskiej jako jeden z celów wskazuje cel wspierania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz solidarności między Państwami Członkowskimi, a także, że spójność ta jest jedną z dziedzin kompetencji dzielonej Unii wymienionych w artykule 2c ustęp 2 litera c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,”

(iii) motyw czwarty, który staje się motywem trzecim, otrzymuje brzmienie:

„PRZYPOMINAJĄC, że postanowienia artykułu 161 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przewidują utworzenie Funduszu Spójności,”

(iv) w motywie jedenastym, który staje się motywem ósmym, na końcu skreśla się wyrazy „... i podkreślają znaczenie włączenia zapisu o spójności gospodarczej i społecznej do artykułów 2 i 3 niniejszego Traktatu”,

(v) w motywie piętnastym, który staje się nowym motywem jedenastym, skreśla się wyrazy „... ustanowiony przed 31 grudnia 1993 roku...”.

(vi) w motywie ostatnim odesłanie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

POZOSTAŁE PROTOKOŁY

- 24) W Protokole w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu, w motywie pierwszym preambuły odesłanie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odesłaniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- 25) W Protokole w sprawie Francji wyrazy „...na swoich terytoriach zamorskich ...” zastępuje się wyrazami „... w Nowej Kaledonii, Polinezji Francuskiej i na wyspach Wallis i Futuna ...”.
- 26) W Protokole w sprawie stosunków zewnętrznych Państw Członkowskich dotyczących przekraczania zewnętrznych granic odesłanie do artykułu 62 ustęp 2 litera a) tytułu IV Traktatu zastępuje się odesłaniem do artykułu 62 ustęp 2 litera b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

- 27) W Protokole w sprawie artykułu 17 Traktatu o Unii Europejskiej w tekście postanowienia na końcu ostatniego zdania skreśla się wyrazy „w terminie roku od wejścia w życie Traktatu z Amsterdamu.
- 28) W Protokole w sprawie systemu publicznego nadawania w Państwach Członkowskich w ostatnim akapicie preambuły wyrazy „które są dołączone do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską” zastępuje się wyrazami „które są dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”.
- 29) W Protokole w sprawie przywozu do Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej produktów naftowych rafinowanych w Antylach Niderlandzkich, w artykule 3 ustęp 3 zdanie drugie skreśla się wyrazy „... stanowiąc większością kwalifikowaną”.
- 30) W Protokole dotyczącym artykułu 141 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską wprowadza się następujące zmiany:
- a) w nagłówku protokołu odniesienie do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zastępuje się odniesieniem do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;
 - b) w postanowieniu wyrazy „niniejszego Traktatu” zastępuje się wyrazami „Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”.
- 31) W Protokole w sprawie szczególnych ustaleń dla Grenlandii wyrazy „Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską” zastępuje się wyrazami „Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej” i skreśla się artykuł 2.
- 32) W Protokole dołączonym do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie wprowadza się następujące zmiany:
- a) tytuł protokołu otrzymuje brzmienie: „Protokół w sprawie artykułu 40.3.3 Konstytucji Irlandii”;
 - b) wyrazy „Postanowienia Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie ...” zastępuje się wyrazami „Postanowienia Traktatów, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej ...”.

33) W Protokole w sprawie skutków finansowych wygaśnięcia Traktatu EWWiS oraz w sprawie Funduszu Badawczego Węgla i Stali wprowadza się następujące zmiany:

- a) w preambule dwa pierwsze motywy zastępuje się nowym motywem pierwszym w brzmieniu:

„PRZYPOMINAJĄC, że wszystkie aktywa i pasywa Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, w stanie na dzień 23 lipca 2002 roku, przeszły 24 lipca 2002 roku na Wspólnotę Europejską”;

- b) w artykule 1 skreśla się ustęp 1, a dwa pozostałe ustępy otrzymują odpowiednie oznaczenie;

- c) artykuł 2 dzieli się na dwa akapity, przy czym akapit pierwszy kończy się wyrazami „... w tym podstawowe zasady.”. W artykule tym wprowadza się również następujące zmiany:

- (i) w akapicie pierwszym wyrazy „stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji” zastępuje się wyrazami „stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą prawodawczą”, a wyrazy „po konsultacji z Parlamentem Europejskim” zastępuje się wyrazami „po zatwierdzeniu przez Parlament Europejski”,

- (ii) w akapicie drugim wyrazy „oraz właściwe procedury decyzyjne, w szczególności w celu przyjęcia wieloletnich wytycznych finansowych...” zastępuje się wyrazami „Rada na wniosek Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim przyjmuje środki ustanawiające wieloletnie wytyczne finansowe...”, a na końcu wyrazy „wytycznych technicznych” zastępuje się wyrazami „wytyczne techniczne”,

- d) uchyla się artykuł 4.

ARTYKUŁ 2

1. Artykuły Protokołu w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, Protokołu w sprawie Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, zmienione Traktatem z Lizbony, otrzymują oznaczenia zgodnie z tabelami ekwiwalencyjnymi znajdującymi się w załączniku do niniejszego protokołu. Odesłania krzyżowe do artykułów tych protokołów znajdujące się w tych protokołach dostosowuje się zgodnie z wspomnianymi tabelami.
2. Odesłania do motywów protokołów, o których mowa w artykule 1 punkt 1, lub do artykułów tych protokołów, w tym do ich ustępów lub akapitów, których oznaczenia lub kolejność zostały zmienione niniejszym protokołem i które znajdują się w innych protokołach lub aktach prawa pierwotnego dostosowuje się zgodnie z niniejszym protokołem. W stosownych przypadkach dostosowania te dotyczą również przypadków uchylecia danego postanowienia.
3. Odesłania do motywów i artykułów, w tym do ich ustępów lub akapitów, protokołów, o których mowa w artykule 1 punkt 1, zmienionych postanowieniami niniejszego protokołu i znajdujących się w innych instrumentach lub aktach odczytywane są jako odesłania do motywów i artykułów, w tym do ich ustępów lub akapitów, tych protokołów, z uwzględnieniem ich zmienionego oznaczenia lub zmienionej kolejności.

ZAŁĄCZNIK

Tabele ekwiwalencyjne, o których mowa w artykule 2 Protokołu nr 1 zmieniającego protokoły dołączone do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską lub Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej

A. Protokół w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego

Dotychczasowa numeracja w protokole	Nowa numeracja w protokole
Artykuł 1	Artykuł 1
Artykuł 2	Artykuł 2
Artykuł 3	Artykuł 3
Artykuł 4	Artykuł 4
Artykuł 5	Artykuł 5
Artykuł 6	Artykuł 6
Artykuł 7	Artykuł 7
Artykuł 8	Artykuł 8
Artykuł 9	Artykuł 9
Artykuł 10	Artykuł 10
Artykuł 11	Artykuł 11
Artykuł 12	Artykuł 12
Artykuł 13	Artykuł 13
Artykuł 14	Artykuł 14
Artykuł 15	Artykuł 15
Artykuł 16	Artykuł 16
Artykuł 17	Artykuł 17
Artykuł 18	Artykuł 18
Artykuł 19	Artykuł 19
Artykuł 20	Artykuł 20
Artykuł 21	Artykuł 21
Artykuł 22	Artykuł 22

Dotychczasowa numeracja w protokole	Nowa numeracja w protokole
Artykuł 23	Artykuł 23
Artykuł 24	Artykuł 24
Artykuł 25	Artykuł 25
Artykuł 26	Artykuł 26
Artykuł 27	Artykuł 27
Artykuł 28	Artykuł 28
Artykuł 29	Artykuł 29
Artykuł 30	Artykuł 30
Artykuł 31	Artykuł 31
Artykuł 32	Artykuł 32
Artykuł 33	Artykuł 33
Artykuł 34	Artykuł 34
Artykuł 35	Artykuł 35
Artykuł 36	Artykuł 36
Artykuł 37 (uchylony)	
Artykuł 38	Artykuł 37
Artykuł 39	Artykuł 38
Artykuł 40	Artykuł 39
Artykuł 41	Artykuł 40
Artykuł 42	Artykuł 41
Artykuł 43	Artykuł 42
Artykuł 44	Artykuł 43
Artykuł 45	Artykuł 44
Artykuł 46	Artykuł 45
Artykuł 47	Artykuł 46
Artykuł 48	Artykuł 47
Artykuł 49	Artykuł 48
Artykuł 50 (uchylony)	
Artykuł 51 (uchylony)	
Artykuł 52	Artykuł 49
Artykuł 53	Artykuł 50

B. PROTOKÓŁ W SPRAWIE STATUTU EUROPEJSKIEGO BANKU
INWESTYCYJNEGO

Dotychczasowa numeracja w protokole	Nowa numeracja w protokole
Artykuł 1	Artykuł 1
Artykuł 2	Artykuł 2
Artykuł 3	Artykuł 3
Artykuł 4	Artykuł 4
Artykuł 5	Artykuł 5
Artykuł 6 (uchylony)	
Artykuł 7 (uchylony)	
Artykuł 8	Artykuł 6
Artykuł 9	Artykuł 7
Artykuł 10	Artykuł 8
Artykuł 11	Artykuł 9
Artykuł 12	Artykuł 10
Artykuł 13	Artykuł 11
Artykuł 14	Artykuł 12
Artykuł 15	Artykuł 13
Artykuł 16	Artykuł 14
Artykuł 17	Artykuł 15
Artykuł 18	Artykuł 16
Artykuł 19	Artykuł 17
Artykuł 20	Artykuł 18
Artykuł 21	Artykuł 19
Artykuł 22	Artykuł 20
Artykuł 23	Artykuł 21
Artykuł 24	Artykuł 22
Artykuł 25	Artykuł 23
Artykuł 26	Artykuł 24
Artykuł 27	Artykuł 25
Artykuł 28	Artykuł 26
Artykuł 29	Artykuł 27
Artykuł 30	Artykuł 28

C. PROTOKÓŁ W SPRAWIE PRZYWILEJÓW I IMMUNITETÓW UNII EUROPEJSKIEJ

Dotychczasowa numeracja w protokole	Nowa numeracja w protokole
Artykuł 1	Artykuł 1
Artykuł 2	Artykuł 2
Artykuł 3	Artykuł 3
Artykuł 4	Artykuł 4
Artykuł 5 (uchylony)	
Artykuł 6	Artykuł 5
Artykuł 7	Artykuł 6
Artykuł 8	Artykuł 7
Artykuł 9	Artykuł 8
Artykuł 10	Artykuł 9
Artykuł 11	Artykuł 10
Artykuł 12	Artykuł 11
Artykuł 13	Artykuł 12
Artykuł 14	Artykuł 13
Artykuł 15	Artykuł 14
Artykuł 16	Artykuł 15
Artykuł 17	Artykuł 16
Artykuł 18	Artykuł 17
Artykuł 19	Artykuł 18
Artykuł 20	Artykuł 19
Artykuł 21	Artykuł 20
Artykuł 22	Artykuł 21
Artykuł 23	Artykuł 22

PROTOKÓŁ nr 2
ZMIENIAJĄCY TRAKTAT USTANAWIAJĄCY
EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ ENERGII ATOMOWEJ

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY,

PRZYWOŁUJĄC potrzebę, by postanowienia Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską Energii Atomowej nadal wywoływały w pełni skutek prawny,

PRAGNĄC dostosować ten Traktat do nowych zasad określonych przez Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności w dziedzinach instytucjonalnej i finansowej,

UZGODNIŁY następujące postanowienia, które są dołączone do Traktatu z Lizbony i które zmieniają Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej:

ARTYKUŁ 1

Niniejszy Protokół zmienia Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (zwany dalej „Traktatem EWEA”) w jego wersji obowiązującej w chwili wejścia w życie Traktatu z Lizbony.

(akapit drugi nie dotyczy wersji polskiej)

ARTYKUŁ 2

Nagłówek „Postanowienia instytucjonalne” tytułu III otrzymuje brzmienie: „Postanowienia instytucjonalne i finansowe”.

ARTYKUŁ 3

Na początku tytułu III Traktatu EWEA dodaje się następujący nowy rozdział:

„ROZDZIAŁ I STOSOWANIE NIEKTÓRYCH POSTANOWIEŃ TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ I TRAKTATU O FUNKCJONOWANIU UNII EUROPEJSKIEJ

Artykuł 106a

1. Artykuły 7, 9–9f, artykuł 48 ustępy 2–5 i artykuły 49 i 49a Traktatu o Unii Europejskiej, artykuł 16a, artykuły 190–201b, 204–211a, 213, 215–236, 238, 239, 240, 241–245, 246–262, 268–277, 279–280 oraz 283, 290 i 292 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a także Protokół w sprawie postanowień przejściowych, stosuje się do niniejszego Traktatu.
2. W ramach niniejszego Traktatu, odniesienia do Unii i do „Traktatu o Unii Europejskiej”, „Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej” i „Traktatów” w postanowieniach, o których mowa w ustępie 1, oraz w postanowieniach protokołów dołączonych zarówno do wyżej wymienionych Traktatów, jak i do niniejszego Traktatu, należy rozumieć jako odniesienia, odpowiednio, do Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej oraz do niniejszego Traktatu.
3. Postanowienia Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej nie wprowadzają odstępstw od postanowień niniejszego Traktatu.”.

ARTYKUŁ 4

W tytule III Traktatu EWEA rozdziały: I, II i III otrzymują oznaczenie, odpowiednio, rozdziały: II, III i IV.

ARTYKUŁ 5

Uchyla się artykuły 3, 107–132, 136–143, 146–156, 158–163, 165–170, 173, 173a, 175, 177–179a oraz 180b, 181, 183, 183a, 190 i 204 Traktatu EWEA.

ARTYKUŁ 6

Nagłówek „Postanowienia finansowe” tytułu IV Traktatu EWEA otrzymuje brzmienie: „Szczegółowe postanowienia finansowe”.

ARTYKUŁ 7

1. W artykule 38 akapit trzeci i w artykule 82 akapit trzeci Traktatu EWEA odniesienia do artykułów 141 i 142 zastępuje się odpowiednio odniesieniami do artykułów 226 i 227 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
2. W artykule 171 ustęp 2 i artykule 176 ustęp 3 Traktatu EWEA odniesienie do artykułu 183 zastępuje się odniesieniem do artykułu 279 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
3. W artykule 172 ustęp 4 Traktatu EWEA odniesienie do artykułu 177 ustęp 5 zastępuje się odniesieniem do artykułu 272 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
4. W Traktacie EWEA wszystkie formy gramatyczne wyrazów „Trybunał Sprawiedliwości” zastępuje się odpowiednimi formami gramatycznymi wyrazów „Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej”.

ARTYKUŁ 8

Artykuł 191 Traktatu EWEA otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 191

Na terytorium Państw Członkowskich Wspólnota korzysta z przywilejów i immunitetów niezbędnych do wykonania jej zadań na warunkach określonych w Protokole w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej.”.

ARTYKUŁ 9

Artykuł 206 Traktatu EWEA otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 206

Wspólnota może zawierać z jednym lub większą liczbą państw lub organizacji międzynarodowych umowy ustanawiające stowarzyszenie, obejmujące wzajemne prawa i obowiązki, wspólne działania i szczególne procedury.

Umowy te są zawierane przez Radę, stanowiącą jednomyślnie po konsultacji z Parlamentem Europejskim.

Jeżeli umowy te wymagają zmian niniejszego Traktatu, zmiany te są uprzednio przyjmowane zgodnie z procedurą przewidzianą w artykule 48 ustępy 2–5 Traktatu o Unii Europejskiej.”.

ARTYKUŁ 10

Dochody i wydatki Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, z wyjątkiem tych dotyczących Agencji Dostaw i wspólnych przedsiębiorstw, wpisuje się do budżetu Unii.

Tabele ekwiwalencyjne, o których mowa w artykule 5 Traktatu zmieniającego Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską

A. Traktat o Unii Europejskiej

Dotychczasowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej
TYTUŁ I - POSTANOWIENIA WSPÓLNE	TYTUŁ I - POSTANOWIENIA WSPÓLNE	TYTUŁ I - POSTANOWIENIA WSPÓLNE
Artykuł 1	Artykuł 1	Artykuł 1
	Artykuł 1a	Artykuł 2
Artykuł 2	Artykuł 2	Artykuł 3
Artykuł 3 (uchylony) ¹		
	Artykuł 3a	Artykuł 4
	Artykuł 3b ²	Artykuł 5
Artykuł 4 (uchylony) ³		
Artykuł 5 (uchylony) ⁴		
Artykuł 6	Artykuł 6	Artykuł 6
Artykuł 7	Artykuł 7	Artykuł 7
	Artykuł 7a	Artykuł 8
TYTUŁ II - POSTANOWIENIA ZMIENIAJĄCE TRAKTAT USTANAWIAJĄCY EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ GOSPODARCZĄ W CELU USTANOWIENIA WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ	TYTUŁ II - POSTANOWIENIA O ZASADACH DEMOKRATYCZNYCH	TYTUŁ II - POSTANOWIENIA O ZASADACH DEMOKRATYCZNYCH
Artykuł 8 (uchylony) ⁵	Artykuł 8	Artykuł 9
	Artykuł 8a ⁶	Artykuł 10
	Artykuł 8b	Artykuł 11
	Artykuł 8c	Artykuł 12

¹ Treść zastąpiona artykułem 2f (który otrzymał oznaczenie artykuł 7) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE”) i artykułem 10a ustęp 3 akapit drugi (który otrzymał oznaczenie artykuł 21) Traktatu o Unii Europejskiej (zwanego dalej „Traktatem UE”).

² Zastępuje artykuł 5 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (zwanego dalej „Traktatem WE”).

³ Treść zastąpiona artykułem 9b Traktatu UE (który otrzymał oznaczenie artykuł 15).

⁴ Treść zastąpiona artykułem 9 ustęp 2 Traktatu UE (który otrzymał oznaczenie artykuł 13).

⁵ Artykuł 8 Traktatu EU, który obowiązywał przed wejściem w życie Traktatu z Lizbony (zwany dalej „dotychczasowym Traktatem UE”) zmieniającego Traktat WE. Zmiany te zostały włączone do ostatniego z wymienionych Traktatów, a artykuł 8 został uchylony. Jego oznaczenie zostało wykorzystane w celu dodania nowego postanowienia.

⁶ Ustęp 4 zastępuje treść artykułu 191 akapit pierwszy Traktatu WE.

Dotychczasowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej
TYTUŁ III - POSTANOWIENIA ZMIENIAJĄCE TRAKTAT USTANAWIAJĄCY EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ WĘGLA I STALI	TYTUŁ III - POSTANOWIENIA O INSTYTUCJACH	TYTUŁ III - POSTANOWIENIA O INSTYTUCJACH
Artykuł 9 (uchylony) ¹	Artykuł 9	Artykuł 13
	Artykuł 9a ²	Artykuł 14
	Artykuł 9b ³	Artykuł 15
	Artykuł 9c ⁴	Artykuł 16
	Artykuł 9d ⁵	Artykuł 17
	Artykuł 9e	Artykuł 18
	Artykuł 9f ⁶	Artykuł 19
TYTUŁ IV - POSTANOWIENIA ZMIENIAJĄCE TRAKTAT USTANAWIAJĄCY EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ ENERGII ATOMOWEJ	TYTUŁ IV - POSTANOWIENIA O WZMOCNIONEJ WSPÓŁPRACY	TYTUŁ IV - POSTANOWIENIA O WZMOCNIONEJ WSPÓŁPRACY
Artykuł 10 (uchylony) ⁷ <i>Artykuły 27a–27e (zastąpione)</i> <i>Artykuły 40–40b (zastąpione)</i> <i>Artykuły 43–45 (zastąpione)</i>	Artykuł 10 ⁸	Artykuł 20

¹ Artykuł 9 dotychczasowego Traktatu UE wprowadzał zmiany do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali. Traktat ten wygasł 23 lipca 2002 roku. Artykuł 9 został uchylony, a jego oznaczenie zostało wykorzystane w celu dodania nowego postanowienia.

² - Ustępy 1 i 2 zastępują treść artykułu 189 Traktatu WE,
- ustępy 1–3 zastępują treść artykułu 190 ustępy 1–3 Traktatu WE,
- ustęp 1 zastępuje treść artykułu 192 akapit pierwszy Traktatu WE,
- ustęp 4 zastępuje treść artykułu 197 akapit pierwszy Traktatu WE.

³ Zastępuje treść artykułu 4.

⁴ - Ustęp 1 zastępuje treść artykułu 202 tiret pierwsze i drugie Traktatu WE,
- ustępy 2 i 9 zastępują treść artykułu 203 Traktatu WE,
- ustępy 4 i 5 zastępują treść artykułu 205 ustępy 2 i 4 Traktatu WE.

⁵ - Ustęp 1 zastępuje treść artykułu 211 Traktatu WE,
- ustępy 3 i 7 zastępują treść artykułu 214 Traktatu WE,
- ustęp 6 zastępuje treść artykułu 217 ustępy 1, 3 i 4 Traktatu WE.

⁶ - Zastępuje treść artykułu 220 Traktatu WE,
- ustęp 2 akapit pierwszy zastępuje treść artykułu 221 akapit pierwszy Traktatu WE.

⁷ Artykuł 10 dotychczasowego Traktatu UE wprowadzał zmiany do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej. Zmiany te zostały włączone do ostatniego z wymienionych Traktatów, a artykuł 10 został uchylony. Jego oznaczenie zostało wykorzystane w celu dodania nowego postanowienia.

⁸ Zastępuje również artykuły 11 i 11a Traktatu WE.

Dotychczasowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej
TYTUŁ V - POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA	TYTUŁ V - POSTANOWIENIA OGÓLNE O DZIAŁANIACH ZEWNĘTRZNYCH UNII I POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA	TYTUŁ V - POSTANOWIENIA OGÓLNE O DZIAŁANIACH ZEWNĘTRZNYCH UNII I POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE WSPÓLNEJ POLITYKI ZAGRANICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA
	Rozdział 1 - Postanowienia ogólne o działaniach zewnętrznych Unii	Rozdział 1 - Postanowienia ogólne o działaniach zewnętrznych Unii
	Artykuł 10a	Artykuł 21
	Artykuł 10b	Artykuł 22
	Rozdział 2 - Postanowienia szczególne dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa	Rozdział 2 - Postanowienia szczególne dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa
	Sekcja 1 - Postanowienia wspólne	Sekcja 1 - Postanowienia wspólne
	Artykuł 10c	Artykuł 23
Artykuł 11	Artykuł 11	Artykuł 24
Artykuł 12	Artykuł 12	Artykuł 25
Artykuł 13	Artykuł 13	Artykuł 26
	Artykuł 13a	Artykuł 27
Artykuł 14	Artykuł 14	Artykuł 28
Artykuł 15	Artykuł 15	Artykuł 29
<i>Artykuł 22 (przeniesiony)</i>	Artykuł 15a	Artykuł 30
<i>Artykuł 23 (przeniesiony)</i>	Artykuł 15b	Artykuł 31
Artykuł 16	Artykuł 16	Artykuł 32
Artykuł 17 (<i>przeniesiony</i>)	<i>Artykuł 28a</i>	<i>Artykuł 42</i>
Artykuł 18	Artykuł 18	Artykuł 33
Artykuł 19	Artykuł 19	Artykuł 34
Artykuł 20	Artykuł 20	Artykuł 35
Artykuł 21	Artykuł 21	Artykuł 36
Artykuł 22 (<i>przeniesiony</i>)	<i>Artykuł 15a</i>	<i>Artykuł 30</i>
Artykuł 23 (<i>przeniesiony</i>)	<i>Artykuł 15b</i>	<i>Artykuł 31</i>
Artykuł 24	Artykuł 24	Artykuł 37
Artykuł 25	Artykuł 25	Artykuł 38
	Artykuł 25a	Artykuł 39
<i>Artykuł 47 (przeniesiony)</i>	Artykuł 25b	Artykuł 40

Dotychczasowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej
Artykuł 26 (uchylony)		
Artykuł 27 (uchylony)		
Artykuł 27a (zastąpiony) ¹	<i>Artykuł 10</i>	<i>Artykuł 20</i>
Artykuł 27b (zastąpiony) ¹	<i>Artykuł 10</i>	<i>Artykuł 20</i>
Artykuł 27c (zastąpiony) ¹	<i>Artykuł 10</i>	<i>Artykuł 20</i>
Artykuł 27d (zastąpiony) ¹	<i>Artykuł 10</i>	<i>Artykuł 20</i>
Artykuł 27e (zastąpiony) ¹	<i>Artykuł 10</i>	<i>Artykuł 20</i>
Artykuł 28	Artykuł 28	Artykuł 41
	Sekcja 2 - Postanowienia szczególne dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa	Sekcja 2 - Postanowienia szczególne dotyczące wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa
<i>Artykuł 17 (przeniesiony)</i>	Artykuł 28a	Artykuł 42
	Artykuł 28b	Artykuł 43
	Artykuł 28c	Artykuł 44
	Artykuł 28d	Artykuł 45
	Artykuł 28e	Artykuł 46
TYTUŁ VI - POSTANOWIENIA O WSPÓŁPRACY POLICYJNEJ I SĄDOWEJ W SPRAWACH KARNYCH (uchylony) ²		
Artykuł 29 (zastąpiony) ³		
Artykuł 30 (zastąpiony) ⁴		
Artykuł 31 (zastąpiony) ⁵		
Artykuł 32 (zastąpiony) ⁶		
Artykuł 33 (zastąpiony) ⁷		
Artykuł 34 (uchylony)		
Artykuł 35 (uchylony)		
Artykuł 36 (zastąpiony) ⁸		

¹ Artykuły 27a–27e dotychczasowego Traktatu UE dotyczące wzmocnionej współpracy zostają także zastąpione artykułami 280a–280i TFUE (które otrzymały oznaczenie artykuły 326–334).

² Postanowienia tytułu VI dotychczasowego Traktatu UE dotyczące współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych zostają zastąpione postanowieniami części trzeciej tytułu IV rozdziały 1, 4 i 5 TFUE.

³ Zastąpiony artykułem 61 TFUE (który otrzymał oznaczenie artykuł 67).

⁴ Zastąpiony artykułami 69f i 69g TFUE (które otrzymały oznaczenie artykuły 87 i 88).

⁵ Zastąpiony artykułami 69a, 69b i 69d TFUE (które otrzymały oznaczenie artykuły 82, 83 i 85).

⁶ Zastąpiony artykułem 69h TFUE (który otrzymał oznaczenie artykuł 89).

⁷ Zastąpiony artykułem 61e TFUE (który otrzymał oznaczenie artykuł 72).

⁸ Zastąpiony artykułem 61d TFUE (który otrzymał oznaczenie artykuł 71).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o Unii Europejskiej
Artykuł 37 (uchylony)		
Artykuł 38 (uchylony)		
Artykuł 39 (uchylony)		
Artykuł 40 (zastąpiony) ¹	<i>Artykuł 10</i>	<i>Artykuł 20</i>
Artykuł 40a (zastąpiony) ¹	<i>Artykuł 10</i>	<i>Artykuł 20</i>
Artykuł 40b (zastąpiony) ¹	<i>Artykuł 10</i>	<i>Artykuł 20</i>
Artykuł 41 (uchylony)		
Artykuł 42 (uchylony)		
TYTUŁ VII - POSTANOWIENIA O WZMOCNIONEJ WSPÓŁPRACY (zastąpiony) ²	<i>TYTUŁ IV - POSTANOWIENIA O WZMOCNIONEJ WSPÓŁPRACY</i>	<i>TYTUŁ IV - POSTANOWIENIA O WZMOCNIONEJ WSPÓŁPRACY</i>
Artykuł 43 (zastąpiony) ²	<i>Artykuł 10</i>	<i>Artykuł 20</i>
Artykuł 43a (zastąpiony) ²	<i>Artykuł 10</i>	<i>Artykuł 20</i>
Artykuł 43b (zastąpiony) ²	<i>Artykuł 10</i>	<i>Artykuł 20</i>
Artykuł 44 (zastąpiony) ²	<i>Artykuł 10</i>	<i>Artykuł 20</i>
Artykuł 44a (zastąpiony) ²	<i>Artykuł 10</i>	<i>Artykuł 20</i>
Artykuł 45 (zastąpiony) ²	<i>Artykuł 10</i>	<i>Artykuł 20</i>
TYTUŁ VIII - POSTANOWIENIA KOŃCOWE	TYTUŁ VI - POSTANOWIENIA KOŃCOWE	TYTUŁ VI - POSTANOWIENIA KOŃCOWE
Artykuł 46 (uchylony)		
	Artykuł 46a	Artykuł 47
Artykuł 47 (przeniesiony)	<i>Artykuł 25b</i>	<i>Artykuł 40</i>
Artykuł 48	Artykuł 48	Artykuł 48
Artykuł 49	Artykuł 49	Artykuł 49
	Artykuł 49a	Artykuł 50
	Artykuł 49b	Artykuł 51
	Artykuł 49c	Artykuł 52
Artykuł 50 (uchylony)		
Artykuł 51	Artykuł 51	Artykuł 53
Artykuł 52	Artykuł 52	Artykuł 54
Artykuł 53	Artykuł 53	Artykuł 55

¹ Artykuły 40–40b dotychczasowego Traktatu UE dotyczące wzmocnionej współpracy zostają także zastąpione artykułami 280a–280i TFUE (które otrzymują oznaczenie artykuły 326–334).

² Artykuły 43–45 oraz tytuł VII dotychczasowego Traktatu UE dotyczące wzmocnionej współpracy zostają także zastąpione artykułami 280a–280i TFUE (które otrzymują oznaczenie artykuły 326–334).

B. TRAKTAT O FUNKCJONOWANIU UNII EUROPEJSKIEJ

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
CZĘŚĆ PIERWSZA - ZASADY	CZĘŚĆ PIERWSZA - ZASADY	CZĘŚĆ PIERWSZA - ZASADY
Artykuł 1 (uchylony)		
	Artykuł 1a	Artykuł 1
Artykuł 2 (uchylony) ¹		
	Tytuł I - Kategorie i dziedziny kompetencji Unii	Tytuł I - Kategorie i dziedziny kompetencji Unii
	Artykuł 2a	Artykuł 2
	Artykuł 2b	Artykuł 3
	Artykuł 2c	Artykuł 4
	Artykuł 2d	Artykuł 5
	Artykuł 2e	Artykuł 6
	Tytuł II - Postanowienia ogólne	Tytuł II - Postanowienia ogólne
	Artykuł 2f	Artykuł 7
Artykuł 3 ustęp 1 (uchylony) ²		
Artykuł 3 ustęp 2	Artykuł 3	Artykuł 8
Artykuł 4 (przeniesiony)	<i>Artykuł 97b</i>	<i>Artykuł 119</i>
Artykuł 5 (zastąpiony) ³		
	Artykuł 5a	Artykuł 9
	Artykuł 5b	Artykuł 10
Artykuł 6	Artykuł 6	Artykuł 11
<i>Artykuł 153 ustęp 2 (przeniesiony)</i>	Artykuł 6a	Artykuł 12
	Artykuł 6b ⁴	Artykuł 13
Artykuł 7 (uchylony) ⁵		
Artykuł 8 (uchylony) ⁶		
Artykuł 9 (uchylony)		
Artykuł 10 (uchylony) ⁷		

¹ Treść zastąpiona artykułem 2 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 3).

² Treść zastąpiona artykułami 2b–2e TFUE (które otrzymują oznaczenie artykuły 3–6).

³ Treść zastąpiona artykułem 3b Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 5).

⁴ Dodanie postanowienia Protokołu w sprawie dobrobytu zwierząt.

⁵ Treść zastąpiona artykułem 9 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 13).

⁶ Treść zastąpiona artykułem 9 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 13) oraz artykułem 245a ustęp 1 TFUE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 282).

⁷ Treść zastąpiona artykułem 3a ustęp 3, Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 4).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 11 (zastąpiony) ¹	<i>Artykuły 280a–280i</i>	<i>Artykuły 326–334</i>
Artykuł 11a (zastąpiony) ¹	<i>Artykuły 280a–280i</i>	<i>Artykuły 326–334</i>
Artykuł 12 (przeniesiony)	<i>Artykuł 16d</i>	<i>Artykuł 18</i>
Artykuł 13 (przeniesiony)	<i>Artykuł 16e</i>	<i>Artykuł 19</i>
Artykuł 14 (przeniesiony)	<i>Artykuł 22a</i>	<i>Artykuł 26</i>
Artykuł 15 (przeniesiony)	<i>Artykuł 22b</i>	<i>Artykuł 27</i>
Artykuł 16	Artykuł 16	Artykuł 14
<i>Artykuł 255 (przeniesiony)</i>	Artykuł 16a	Artykuł 15
<i>Artykuł 286 (zastąpiony)</i>	Artykuł 16b	Artykuł 16
	Artykuł 16c	Artykuł 17
CZĘŚĆ DRUGA - OBYWATELSTWO UNII	CZĘŚĆ DRUGA - NIEDYSKRIMINACJA I OBYWATELSTWO UNII	CZĘŚĆ DRUGA - NIEDYSKRIMINACJA I OBYWATELSTWO UNII
<i>Artykuł 12 (przeniesiony)</i>	Artykuł 16d	Artykuł 18
<i>Artykuł 13 (przeniesiony)</i>	Artykuł 16e	Artykuł 19
Artykuł 17	Artykuł 17	Artykuł 20
Artykuł 18	Artykuł 18	Artykuł 21
Artykuł 19	Artykuł 19	Artykuł 22
Artykuł 20	Artykuł 20	Artykuł 23
Artykuł 21	Artykuł 21	Artykuł 24
Artykuł 22	Artykuł 22	Artykuł 25
CZĘŚĆ TRZECIA - POLITYKI WSPÓLNOTY	CZĘŚĆ TRZECIA - POLITYKI I DZIAŁANIA WEWNĘTRZNE	CZĘŚĆ TRZECIA - POLITYKI I DZIAŁANIA WEWNĘTRZNE
	Tytuł I - Rynek wewnętrzny	Tytuł I - Rynek wewnętrzny
<i>Artykuł 14 (przeniesiony)</i>	Artykuł 22a	Artykuł 26
<i>Artykuł 15 (przeniesiony)</i>	Artykuł 22b	Artykuł 27
Tytuł I - Swobodny przepływ towarów	Tytuł II - Swobodny przepływ towarów	Tytuł II - Swobodny przepływ towarów
Artykuł 23	Artykuł 23	Artykuł 28
Artykuł 24	Artykuł 24	Artykuł 29
Rozdział 1 - Unia celna	Rozdział 1 - Unia celna	Rozdział 1 - Unia celna
Artykuł 25	Artykuł 25	Artykuł 30
Artykuł 26	Artykuł 26	Artykuł 31
Artykuł 27	Artykuł 27	Artykuł 32

¹ Zastąpiony także artykułem 10 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 20).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
<i>Część trzecia tytuł X Współpraca celna (przeniesiony)</i>	Rozdział 1a - Współpraca celna	Rozdział 2 - Współpraca celna
<i>Artykuł 135 (przeniesiony)</i>	Artykuł 27a	Artykuł 33
Rozdział 2 - Zakaz ograniczeń ilościowych między Państwami Członkowskimi	Rozdział 2 - Zakaz ograniczeń ilościowych między Państwami Członkowskimi	Rozdział 3 - Zakaz ograniczeń ilościowych między Państwami Członkowskimi
Artykuł 28	Artykuł 28	Artykuł 34
Artykuł 29	Artykuł 29	Artykuł 35
Artykuł 30	Artykuł 30	Artykuł 36
Artykuł 31	Artykuł 31	Artykuł 37
Tytuł II - Rolnictwo	Tytuł II - Rolnictwo i rybołówstwo	Tytuł III - Rolnictwo i rybołówstwo
Artykuł 32	Artykuł 32	Artykuł 38
Artykuł 33	Artykuł 33	Artykuł 39
Artykuł 34	Artykuł 34	Artykuł 40
Artykuł 35	Artykuł 35	Artykuł 41
Artykuł 36	Artykuł 36	Artykuł 42
Artykuł 37	Artykuł 37	Artykuł 43
Artykuł 38	Artykuł 38	Artykuł 44
Tytuł III - Swobodny przepływ osób, usług i kapitału	Tytuł III - Swobodny przepływ osób, usług i kapitału	Tytuł IV - Swobodny przepływ osób, usług i kapitału
Rozdział 1 - Pracownicy	Rozdział 1 - Pracownicy	Rozdział 1 - Pracownicy
Artykuł 39	Artykuł 39	Artykuł 45
Artykuł 40	Artykuł 40	Artykuł 46
Artykuł 41	Artykuł 41	Artykuł 47
Artykuł 42	Artykuł 42	Artykuł 48
Rozdział 2 - Prawo przedsiębiorczości	Rozdział 2 - Prawo przedsiębiorczości	Rozdział 2 - Prawo przedsiębiorczości
Artykuł 43	Artykuł 43	Artykuł 49
Artykuł 44	Artykuł 44	Artykuł 50
Artykuł 45	Artykuł 45	Artykuł 51
Artykuł 46	Artykuł 46	Artykuł 52
Artykuł 47	Artykuł 47	Artykuł 53
Artykuł 48	Artykuł 48	Artykuł 54
<i>Artykuł 294 (przeniesiony)</i>	Artykuł 48a	Artykuł 55

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Rozdział 3 - Usługi	Rozdział 3 - Usługi	Rozdział 3 - Usługi
Artykuł 49	Artykuł 49	Artykuł 56
Artykuł 50	Artykuł 50	Artykuł 57
Artykuł 51	Artykuł 51	Artykuł 58
Artykuł 52	Artykuł 52	Artykuł 59
Artykuł 53	Artykuł 53	Artykuł 60
Artykuł 54	Artykuł 54	Artykuł 61
Artykuł 55	Artykuł 55	Artykuł 62
Rozdział 4 - Kapitał i płatności	Rozdział 4 - Kapitał i płatności	Rozdział 4 - Kapitał i płatności
Artykuł 56	Artykuł 56	Artykuł 63
Artykuł 57	Artykuł 57	Artykuł 64
Artykuł 58	Artykuł 58	Artykuł 65
Artykuł 59	Artykuł 59	Artykuł 66
Artykuł 60 (przeniesiony)	Artykuł 61h	Artykuł 75
Tytuł IV - Wizy, azyl, imigracja i inne polityki związane ze swobodnym przepływem osób	Tytuł IV - Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	Tytuł V - Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości
	Rozdział 1 - Postanowienia ogólne	Rozdział 1 - Postanowienia ogólne
Artykuł 61	Artykuł 61 ¹	Artykuł 67
	Artykuł 61a	Artykuł 68
	Artykuł 61b	Artykuł 69
	Artykuł 61c	Artykuł 70
	Artykuł 61d ²	Artykuł 71
Artykuł 64 ustęp 1 (zastąpiony)	Artykuł 61e ³	Artykuł 72
	Artykuł 61f	Artykuł 73
Artykuł 66 (zastąpiony)	Artykuł 61g	Artykuł 74
Artykuł 60 (przeniesiony)	Artykuł 61h	Artykuł 75
	Artykuł 61i	Artykuł 76

¹ Zastępuje także artykuł 29 dotychczasowego Traktatu UE.

² Zastępuje także artykuł 36 dotychczasowego Traktatu UE.

³ Zastępuje także artykuł 33 dotychczasowego Traktatu UE.

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
	Rozdział 2 - Polityki dotyczące kontroli granicznej, azylu i imigracji	Rozdział 2 - Polityki dotyczące kontroli granicznej, azylu i imigracji
Artykuł 62	Artykuł 62	Artykuł 77
Artykuł 63 punkty 1 i 2 oraz artykuł 64 ustęp 2 ¹	Artykuł 63	Artykuł 78
Artykuł 63 punkty 3 i 4	Artykuł 63a	Artykuł 79
	Artykuł 63b	Artykuł 80
Artykuł 64 ustęp 1 (zastąpiony)	<i>Artykuł 61e</i>	<i>Artykuł 72</i>
	Rozdział 3 - Współpraca sądowa w sprawach cywilnych	Rozdział 3 - Współpraca sądowa w sprawach cywilnych
Artykuł 65	Artykuł 65	Artykuł 81
Artykuł 66 (zastąpiony)	<i>Artykuł 61g</i>	<i>Artykuł 74</i>
Artykuł 67 (uchylony)		
Artykuł 68 (uchylony)		
Artykuł 69 (uchylony)		
	Rozdział 4 - Współpraca sądowa w sprawach karnych	Rozdział 4 - Współpraca sądowa w sprawach karnych
	Artykuł 69a ²	Artykuł 82
	Artykuł 69b ²	Artykuł 83
	Artykuł 69c	Artykuł 84
	Artykuł 69d ²	Artykuł 85
	Artykuł 69e	Artykuł 86
	Rozdział 5 - Współpraca policyjna	Rozdział 5 - Współpraca policyjna
	Artykuł 69f ³	Artykuł 87
	Artykuł 69g ³	Artykuł 88
	Artykuł 69h ⁴	Artykuł 89
Tytuł V - Transport	Tytuł V - Transport	Tytuł VI - Transport
Artykuł 70	Artykuł 70	Artykuł 90
Artykuł 71	Artykuł 71	Artykuł 91
Artykuł 72	Artykuł 72	Artykuł 92
Artykuł 73	Artykuł 73	Artykuł 93
Artykuł 74	Artykuł 74	Artykuł 94
Artykuł 75	Artykuł 75	Artykuł 95

¹ Artykuł 63 punkty 1 i 2 Traktatu WE zostaje zastąpiony artykułem 63 ustępy 1 i 2 TFUE, a artykuł 64 ustęp 2 zostaje zastąpiony artykułem 63 ustęp 3 TFUE.

² Zastępuje artykuł 31 dotychczasowego Traktatu UE.

³ Zastępuje artykuł 30 dotychczasowego Traktatu UE.

⁴ Zastępuje artykuł 32 dotychczasowego Traktatu UE.

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 76	Artykuł 76	Artykuł 96
Artykuł 77	Artykuł 77	Artykuł 97
Artykuł 78	Artykuł 78	Artykuł 98
Artykuł 79	Artykuł 79	Artykuł 99
Artykuł 80	Artykuł 80	Artykuł 100
Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Tytuł VI - Wspólne reguły w dziedzinie konkurencji, podatków i zbliżenia ustawodawstw	Tytuł VI - Wspólne reguły w dziedzinie konkurencji, podatków i zbliżenia ustawodawstw	Tytuł VII - Wspólne reguły w dziedzinie konkurencji, podatków i zbliżenia ustawodawstw
Rozdział 1 - Reguły konkurencji	Rozdział 1 - Reguły konkurencji	Rozdział 1 - Reguły konkurencji
Sekcja 1 - Reguły mające zastosowanie do przedsiębiorstw	Sekcja 1 - Reguły mające zastosowanie do przedsiębiorstw	Sekcja 1 - Reguły mające zastosowanie do przedsiębiorstw
Artykuł 81	Artykuł 81	Artykuł 101
Artykuł 82	Artykuł 82	Artykuł 102
Artykuł 83	Artykuł 83	Artykuł 103
Artykuł 84	Artykuł 84	Artykuł 104
Artykuł 85	Artykuł 85	Artykuł 105
Artykuł 86	Artykuł 86	Artykuł 106
Sekcja 2 - Pomoc przyznawana przez Państwa	Sekcja 2 - Pomoc przyznawana przez Państwa	Sekcja 2 - Pomoc przyznawana przez Państwa
Artykuł 87	Artykuł 87	Artykuł 107
Artykuł 88	Artykuł 88	Artykuł 108
Artykuł 89	Artykuł 89	Artykuł 109
Rozdział 2 - Postanowienia podatkowe	Rozdział 2 - Postanowienia podatkowe	Rozdział 2 - Postanowienia podatkowe
Artykuł 90	Artykuł 90	Artykuł 110
Artykuł 91	Artykuł 91	Artykuł 111
Artykuł 92	Artykuł 92	Artykuł 112
Artykuł 93	Artykuł 93	Artykuł 113
Rozdział 3 - Zbliżanie ustawodawstw	Rozdział 3 - Zbliżanie ustawodawstw	Rozdział 3 - Zbliżanie ustawodawstw
<i>Artykuł 95 (przeniesiony)</i>	Artykuł 94	Artykuł 114
<i>Artykuł 94 (przeniesiony)</i>	Artykuł 95	Artykuł 115
Artykuł 96	Artykuł 96	Artykuł 116
Artykuł 97	Artykuł 97	Artykuł 117
	Artykuł 97a	Artykuł 118

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Tytuł VII - Polityka gospodarcza i pieniężna	Tytuł VII - Polityka gospodarcza i pieniężna	Tytuł VIII - Polityka gospodarcza i pieniężna
<i>Artykuł 4 (przeniesiony)</i>	Artykuł 97b	Artykuł 119
Rozdział 1 - Polityka gospodarcza	Rozdział 1 - Polityka gospodarcza	Rozdział 1 - Polityka gospodarcza
Artykuł 98	Artykuł 98	Artykuł 120
Artykuł 99	Artykuł 99	Artykuł 121
Artykuł 100	Artykuł 100	Artykuł 122
Artykuł 101	Artykuł 101	Artykuł 123
Artykuł 102	Artykuł 102	Artykuł 124
Artykuł 103	Artykuł 103	Artykuł 125
Artykuł 104	Artykuł 104	Artykuł 126
Rozdział 2 - Polityka pieniężna	Rozdział 2 - Polityka pieniężna	Rozdział 2 - Polityka pieniężna
Artykuł 105	Artykuł 105	Artykuł 127
Artykuł 106	Artykuł 106	Artykuł 128
Artykuł 107	Artykuł 107	Artykuł 129
Artykuł 108	Artykuł 108	Artykuł 130
Artykuł 109	Artykuł 109	Artykuł 131
Artykuł 110	Artykuł 110	Artykuł 132
Artykuł 111 ustępy 1–3 i 5 (przeniesione)	<i>Artykuł 188o</i>	<i>Artykuł 219</i>
Artykuł 111 ustęp 4 (przeniesiony)	<i>Artykuł 115c ustęp 1</i>	<i>Artykuł 138</i>
	Artykuł 111a	Artykuł 133
Rozdział 3 - Postanowienia instytucjonalne	Rozdział 3 - Postanowienia instytucjonalne	Rozdział 3 - Postanowienia instytucjonalne
Artykuł 112 (przeniesiony)	<i>Artykuł 245b</i>	<i>Artykuł 283</i>
Artykuł 113 (przeniesiony)	<i>Artykuł 245c</i>	<i>Artykuł 294</i>
Artykuł 114	Artykuł 114	Artykuł 134
Artykuł 115	Artykuł 115	Artykuł 135
	Rozdział 3a - Postanowienia szczególne dla Państw Członkowskich, których walutą jest euro	Rozdział 4 - Postanowienia szczególne dla Państw Członkowskich, których walutą jest euro
	Artykuł 115a	Artykuł 136
	Artykuł 115b	Artykuł 137
<i>Artykuł 111 ustęp 4 (przeniesiony)</i>	Artykuł 115c	Artykuł 138

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Rozdział 4 - Postanowienia przejściowe	Rozdział 4 - Postanowienia przejściowe	Rozdział 5 - Postanowienia przejściowe
Artykuł 116 (uchylony)		
	Artykuł 116a	Artykuł 139
Artykuł 117 ustęp 1, ustęp 2 tiret szóste i ustępy 3–9 (uchylone)		
Artykuł 117 ustęp 2 pięć pierwszych tiret (przeniesione)	<i>Artykuł 118a ustęp 2</i>	<i>Artykuł 141 ustęp 2</i>
<i>Artykuł 121 ustęp 1 (przeniesiony)</i> <i>Artykuł 122 ustęp 2 zdanie drugie (przeniesione)</i> <i>Artykuł 123 ustęp 5 (przeniesiony)</i>	Artykuł 117a ustęp 1 ¹ Artykuł 117a ustęp 2 ² Artykuł 117a ustęp 3 ³	Artykuł 140
Artykuł 118 (uchylony)		
<i>Artykuł 123 ustęp 3 (przeniesiony)</i> <i>Artykuł 117 ustęp 2 pięć pierwszych tiret</i>	Artykuł 118a ustęp 1 ⁴ Artykuł 118a ustęp 2 ⁵	Artykuł 141
<i>Artykuł 124 ustęp 1 (przeniesiony)</i>	Artykuł 118b	Artykuł 142
Artykuł 119	Artykuł 119	Artykuł 143
Artykuł 120	Artykuł 120	Artykuł 144
Artykuł 121 ustęp 1 (przeniesiony)	<i>Artykuł 117a ustęp 1</i>	<i>Artykuł 140 ustęp 1</i>
Artykuł 121 ustępy 2–4 (uchylone)		
Artykuł 122 ustęp 1, ustęp 2 zdanie pierwsze, ustępy 3, 4, 5 i 6 (uchylone)		
Artykuł 122 ustęp 2 zdanie drugie (przeniesione)	<i>Artykuł 117a ustęp 2 akapit pierwszy</i>	<i>Artykuł 140 ustęp 2 akapit pierwszy</i>
Artykuł 123 ustępy 1, 2 i 4 (uchylone)		
Artykuł 123 ustęp 3 (przeniesiony)	<i>Artykuł 118a ustęp 1</i>	<i>Artykuł 141 ustęp 1</i>
Artykuł 123 ustęp 5 (przeniesiony)	<i>Artykuł 117a ustęp 3</i>	<i>Artykuł 140 ustęp 3</i>

¹ Artykuł 117a ustęp 1 (który otrzymuje oznaczenie artykuł 140) przejmuje artykuł 121 ustęp 1.

² Artykuł 117a ustęp 2 (który otrzymuje oznaczenie artykuł 140) przejmuje artykuł 122 ustęp 2 zdanie drugie.

³ Artykuł 117a ustęp 3 (który otrzymuje oznaczenie artykuł 140) przejmuje artykuł 123 ustęp 5.

⁴ Artykuł 118a ustęp 1 (który otrzymuje oznaczenie artykuł 141) przejmuje artykuł 123 ustęp 3.

⁵ Artykuł 118a ustęp 2 (który otrzymuje oznaczenie artykuł 141) przejmuje artykuł 117 ustęp 2 pięć pierwszych tiret.

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 124 ustęp 1 (przeniesiony)	<i>Artykuł 118b</i>	<i>Artykuł 142</i>
Artykuł 124 ustęp 2 (uchylony)		
Tytuł VIII - Zatrudnienie	Tytuł VIII - Zatrudnienie	Tytuł IX - Zatrudnienie
Artykuł 125	Artykuł 125	Artykuł 145
Artykuł 126	Artykuł 126	Artykuł 146
Artykuł 127	Artykuł 127	Artykuł 147
Artykuł 128	Artykuł 128	Artykuł 148
Artykuł 129	Artykuł 129	Artykuł 149
Artykuł 130	Artykuł 130	Artykuł 150
Tytuł IX - Wspólna polityka handlowa (przeniesiony)	<i>Część piąta tytuł II Wspólna polityka handlowa</i>	<i>Część piąta tytuł II Wspólna polityka handlowa</i>
Artykuł 131 (przeniesiony)	<i>Artykuł 188b</i>	<i>Artykuł 206</i>
Artykuł 132 (uchylony)		
Artykuł 133 (przeniesiony)	<i>Artykuł 188c</i>	<i>Artykuł 207</i>
Artykuł 134 (uchylony)		
Tytuł X - Współpraca celna (przeniesiony)	<i>Część trzecia tytuł II rozdział 1a Współpraca celna</i>	<i>Część trzecia tytuł II rozdział 2 Współpraca celna</i>
Artykuł 135 (przeniesiony)	<i>Artykuł 27a</i>	<i>Artykuł 33</i>
Tytuł XI - Polityka społeczna, edukacja, kształcenie zawodowe i młodzież	Tytuł IX - Polityka społeczna	Tytuł X - Polityka społeczna
Rozdział 1 - Postanowienia dotyczące zagadnień społecznych (uchylony)		
Artykuł 136	Artykuł 136	Artykuł 151
	Artykuł 136a	Artykuł 152
Artykuł 137	Artykuł 137	Artykuł 153
Artykuł 138	Artykuł 138	Artykuł 154
Artykuł 139	Artykuł 139	Artykuł 155
Artykuł 140	Artykuł 140	Artykuł 156
Artykuł 141	Artykuł 141	Artykuł 157
Artykuł 142	Artykuł 142	Artykuł 158
Artykuł 143	Artykuł 143	Artykuł 159
Artykuł 144	Artykuł 144	Artykuł 160
Artykuł 145	Artykuł 145	Artykuł 161

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Rozdział 2 - Europejski Fundusz Społeczny	Tytuł X - Europejski Fundusz Społeczny	Tytuł XI - Europejski Fundusz Społeczny
Artykuł 146	Artykuł 146	Artykuł 162
Artykuł 147	Artykuł 147	Artykuł 163
Artykuł 148	Artykuł 148	Artykuł 164
Rozdział 3 - Edukacja, kształcenie zawodowe i młodzież	Tytuł XI - Edukacja, kształcenie zawodowe, młodzież i sport	Tytuł XII - Edukacja, kształcenie zawodowe, młodzież i sport
Artykuł 149	Artykuł 149	Artykuł 165
Artykuł 150	Artykuł 150	Artykuł 166
Tytuł XII - Kultura	Tytuł XII - Kultura	Tytuł XIII - Kultura
Artykuł 151	Artykuł 151	Artykuł 167
Tytuł XIII - Zdrowie publiczne	Tytuł XIII - Zdrowie publiczne	Tytuł XIV - Zdrowie publiczne
Artykuł 152	Artykuł 152	Artykuł 168
Tytuł XIV - Ochrona konsumentów	Tytuł XIV - Ochrona konsumentów	Tytuł XV - Ochrona konsumentów
Artykuł 153 ustępy 1, 3, 4 i 5	Artykuł 153	Artykuł 169
Artykuł 153 ustęp 2 (przeniesiony)	<i>Artykuł 6a</i>	<i>Artykuł 12</i>
Tytuł XV - Sieci transeuropejskie	Tytuł XV - Sieci transeuropejskie	Tytuł XVI - Sieci transeuropejskie
Artykuł 154	Artykuł 154	Artykuł 170
Artykuł 155	Artykuł 155	Artykuł 171
Artykuł 156	Artykuł 156	Artykuł 172
Tytuł XVI - Przemysł	Tytuł XVI - Przemysł	Tytuł XVII - Przemysł
Artykuł 157	Artykuł 157	Artykuł 173
Tytuł XVII - Spójność gospodarcza i społeczna	Tytuł XVII - Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	Tytuł XVIII - Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna
Artykuł 158	Artykuł 158	Artykuł 174
Artykuł 159	Artykuł 159	Artykuł 175
Artykuł 160	Artykuł 160	Artykuł 176
Artykuł 161	Artykuł 161	Artykuł 177
Artykuł 162	Artykuł 162	Artykuł 178

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Tytuł XVIII - Badania i rozwój technologiczny	Tytuł XVIII - Badania i rozwój technologiczny oraz przestrzeń kosmiczna	Tytuł XIX - Badania i rozwój technologiczny oraz przestrzeń kosmiczna
Artykuł 163	Artykuł 163	Artykuł 179
Artykuł 164	Artykuł 164	Artykuł 180
Artykuł 165	Artykuł 165	Artykuł 181
Artykuł 166	Artykuł 166	Artykuł 182
Artykuł 167	Artykuł 167	Artykuł 183
Artykuł 168	Artykuł 168	Artykuł 184
Artykuł 169	Artykuł 169	Artykuł 185
Artykuł 170	Artykuł 170	Artykuł 186
Artykuł 171	Artykuł 171	Artykuł 187
Artykuł 172	Artykuł 172	Artykuł 188
	Artykuł 172a	Artykuł 189
Artykuł 173	Artykuł 173	Artykuł 190
Tytuł XIX - Środowisko naturalne	Tytuł XIX - Środowisko naturalne	Tytuł XX - Środowisko naturalne
Artykuł 174	Artykuł 174	Artykuł 191
Artykuł 175	Artykuł 175	Artykuł 192
Artykuł 176	Artykuł 176	Artykuł 193
	Tytuł XX - Energetyka	Tytuł XXI - Energetyka
	Artykuł 176a	Artykuł 194
	Tytuł XXI - Turystyka	Tytuł XXII - Turystyka
	Artykuł 176b	Artykuł 195
	Tytuł XXII - Ochrona ludności	Tytuł XXIII - Ochrona ludności
	Artykuł 176c	Artykuł 196
	Tytuł XXIII - Współpraca administracyjna	Tytuł XXIV - Współpraca administracyjna
	Artykuł 176d	Artykuł 197
Tytuł XX - Współpraca na rzecz rozwoju (przeniesiony)	<i>Część piąta tytuł III rozdział 1 Współpraca na rzecz rozwoju</i>	<i>Część piąta tytuł III rozdział 1 Współpraca na rzecz rozwoju</i>
Artykuł 177 (przeniesiony)	<i>Artykuł 188d</i>	<i>Artykuł 208</i>
Artykuł 178 (uchylony) ¹		
Artykuł 179 (przeniesiony)	<i>Artykuł 188e</i>	<i>Artykuł 209</i>
Artykuł 180 (przeniesiony)	<i>Artykuł 188f</i>	<i>Artykuł 210</i>
Artykuł 181 (przeniesiony)	<i>Artykuł 188g</i>	<i>Artykuł 211</i>

¹ Treść zastąpiona artykułem 188d ustęp 1 akapit drugi zdanie drugie TFUE.

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Tytuł XXI - Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi (zastąpiony)	<i>Część piąta tytuł III rozdział 2 Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi</i>	<i>Część piąta tytuł III rozdział 2 Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi</i>
Artykuł 181 a (przeniesiony)	<i>Artykuł 188h</i>	<i>Artykuł 212</i>
CZĘŚĆ CZWARTA - STOWARZYSZENIE KRAJÓW I TERYTORIÓW ZAMORSKICH	CZĘŚĆ CZWARTA - STOWARZYSZENIE KRAJÓW I TERYTORIÓW ZAMORSKICH	CZĘŚĆ CZWARTA - STOWARZYSZENIE KRAJÓW I TERYTORIÓW ZAMORSKICH
Artykuł 182	Artykuł 182	Artykuł 198
Artykuł 183	Artykuł 183	Artykuł 199
Artykuł 184	Artykuł 184	Artykuł 200
Artykuł 185	Artykuł 185	Artykuł 201
Artykuł 186	Artykuł 186	Artykuł 202
Artykuł 187	Artykuł 187	Artykuł 203
Artykuł 188	Artykuł 188	Artykuł 204
	CZĘŚĆ PIĄTA - DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE UNII	CZĘŚĆ PIĄTA - DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE UNII
	Tytuł I - Postanowienia ogólne dotyczące działań zewnętrznych Unii	Tytuł I - Postanowienia ogólne dotyczące działań zewnętrznych Unii
	Artykuł 188a	Artykuł 205
<i>Część trzecia tytuł IX Wspólna polityka handlowa (przeniesiony)</i>	Tytuł II - Wspólna polityka handlowa	Tytuł II - Wspólna polityka handlowa
<i>Artykuł 131 (przeniesiony)</i>	Artykuł 188b	Artykuł 206
<i>Artykuł 133 (przeniesiony)</i>	Artykuł 188c	Artykuł 207
	Tytuł III - Współpraca z państwami trzecimi i pomoc humanitarna	Tytuł III - Współpraca z państwami trzecimi i pomoc humanitarna
<i>Część trzecia tytuł XX Współpraca na rzecz rozwoju (przeniesiony)</i>	Rozdział 1 - Współpraca na rzecz rozwoju	Rozdział 1 - Współpraca na rzecz rozwoju
<i>Artykuł 177 (przeniesiony)</i>	Artykuł 188d ¹	Artykuł 208
<i>Artykuł 179 (przeniesiony)</i>	Artykuł 188e	Artykuł 209
<i>Artykuł 180 (przeniesiony)</i>	Artykuł 188f	Artykuł 210
<i>Artykuł 181 (przeniesiony)</i>	Artykuł 188g	Artykuł 211

¹ Ustęp 1 akapit drugi zdanie drugie zastępuje treść artykułu 178 Traktatu WE.

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
<i>Część trzecia tytuł XXI Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi (przeniesiony)</i>	Rozdział 2 - Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi	Rozdział 2 - Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi
<i>Artykuł 181 a (przeniesiony)</i>	Artykuł 188h	Artykuł 212
	Artykuł 188i	Artykuł 213
	Rozdział 3 - Pomoc humanitarna	Rozdział 3 - Pomoc humanitarna
	Artykuł 188j	Artykuł 214
	Tytuł IV - Środki ograniczające	Tytuł IV - Środki ograniczające
<i>Artykuł 301 (zastąpiony)</i>	Artykuł 188k	Artykuł 215
	Tytuł V - Umowy międzynarodowe	Tytuł V - Umowy międzynarodowe
	Artykuł 188l	Artykuł 216
<i>Artykuł 310 (przeniesiony)</i>	Artykuł 188m	Artykuł 217
<i>Artykuł 300 (zastąpiony)</i>	Artykuł 188n	Artykuł 218
<i>Artykuł 111 ustępy 1–3 i 5 (przeniesione)</i>	Artykuł 188o	Artykuł 219
	Tytuł VI - Stosunki Unii z organizacjami międzynarodowymi i państwami trzecimi oraz delegatury Unii	Tytuł VI - Stosunki Unii z organizacjami międzynarodowymi i państwami trzecimi oraz delegatury Unii
<i>Artykuły 302–304 (zastąpione)</i>	Artykuł 188p	Artykuł 220
	Artykuł 188q	Artykuł 221
	Tytuł VII - Klauzula solidarności	Tytuł VII - Klauzula solidarności
	Artykuł 188r	Artykuł 222
CZĘŚĆ PIĄTA - INSTYTUCJE WSPÓLNOTY	CZĘŚĆ SZÓSTA - POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE I FINANSOWE	CZĘŚĆ SZÓSTA - POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE I FINANSOWE
Tytuł I - Postanowienia instytucjonalne	Tytuł I - Postanowienia instytucjonalne	Tytuł I - Postanowienia instytucjonalne
Rozdział 1 - Instytucje	Rozdział 1 - Instytucje	Rozdział 1 - Instytucje
Sekcja 1 - Parlament Europejski	Sekcja 1 - Parlament Europejski	Sekcja 1 - Parlament Europejski
Artykuł 189 (uchylony) ¹		
Artykuł 190 ustępy 1–3 (uchylone) ²		
Artykuł 190 ustępy 4 i 5	Artykuł 190	Artykuł 223

¹ Treść zastąpiona artykułem 9a ustępy 1 i 2 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 14).

² Treść zastąpiona artykułem 9a ustępy 1–3 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 14).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 191 akapit pierwszy (uchylony) ¹		
Artykuł 191 akapit drugi	Artykuł 191	Artykuł 224
Artykuł 192 akapit pierwszy (uchylony) ²		
Artykuł 192 akapit drugi	Artykuł 192	Artykuł 225
Artykuł 193	Artykuł 193	Artykuł 226
Artykuł 194	Artykuł 194	Artykuł 227
Artykuł 195	Artykuł 195	Artykuł 228
Artykuł 196	Artykuł 196	Artykuł 229
Artykuł 197 akapit pierwszy (uchylony) ³		
Artykuł 197 akapity drugi, trzeci i czwarty	Artykuł 197	Artykuł 230
Artykuł 198	Artykuł 198	Artykuł 231
Artykuł 199	Artykuł 199	Artykuł 232
Artykuł 200	Artykuł 200	Artykuł 233
Artykuł 201	Artykuł 201	Artykuł 234
	Sekcja 1a - Rada Europejska	Sekcja 2 - Rada Europejska
	Artykuł 201a	Artykuł 235
	Artykuł 201b	Artykuł 236
Sekcja 2 - Rada	Sekcja 2 - Rada	Sekcja 3 - Rada
Artykuł 202 (uchylony) ⁴		
Artykuł 203 (uchylony) ⁵		
Artykuł 204	Artykuł 204	Artykuł 237
Artykuł 205 ustępy 2 i 4 (uchylone) ⁶		
Artykuł 205 ustępy 1 i 3	Artykuł 205	Artykuł 238
Artykuł 206	Artykuł 206	Artykuł 239
Artykuł 207	Artykuł 207	Artykuł 240
Artykuł 208	Artykuł 208	Artykuł 241
Artykuł 209	Artykuł 209	Artykuł 242
Artykuł 210	Artykuł 210	Artykuł 243

¹ Treść zastąpiona artykułem 8a ustęp 4 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 11).

² Treść zastąpiona artykułem 9a ustęp 1 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 14).

³ Treść zastąpiona artykułem 9a ustęp 4 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 14).

⁴ Treść zastąpiona artykułem 9c ustęp 1 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 16) oraz artykułami 249b i 249c TFUE (które otrzymały oznaczenie artykuły 290 i 291).

⁵ Treść zastąpiona artykułem 9c ustępy 2 i 9 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 16).

⁶ Treść zastąpiona artykułem 9c ustępy 4 i 5 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 16).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja 3 - Komisja	Sekcja 3 - Komisja	Sekcja 4 - Komisja
Artykuł 211 (uchylony) ¹		
	Artykuł 211a	Artykuł 244
Artykuł 212 (przeniesiony)	<i>Artykuł 218 ustęp 2</i>	<i>Artykuł 249 ustęp 2</i>
Artykuł 213	Artykuł 213	Artykuł 245
Artykuł 214 (uchylony) ²		
Artykuł 215	Artykuł 215	Artykuł 246
Artykuł 216	Artykuł 216	Artykuł 247
Artykuł 217 ustępy 1, 3 i 4 (uchylone) ³		
Artykuł 217 ustęp 2	Artykuł 217	Artykuł 248
Artykuł 218 ustęp 1 (uchylony) ⁴		
Artykuł 218 ustęp 2	Artykuł 218	Artykuł 249
Artykuł 219	Artykuł 219	Artykuł 250
Sekcja 4 - Trybunał Sprawiedliwości	Sekcja 4 - Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	Sekcja 5 - Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
Artykuł 220 (uchylony) ⁵		
Artykuł 221 akapit pierwszy (uchylony) ⁶		
Artykuł 221 akapity drugi i trzeci	Artykuł 221	Artykuł 251
Artykuł 222	Artykuł 222	Artykuł 252
Artykuł 223	Artykuł 223	Artykuł 253
Artykuł 224 ⁷	Artykuł 224	Artykuł 254
	Artykuł 224a	Artykuł 255
Artykuł 225	Artykuł 225	Artykuł 256
Artykuł 225a	Artykuł 225a	Artykuł 257
Artykuł 226	Artykuł 226	Artykuł 258

¹ Treść zastąpiona artykułem 9d ustęp 1 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 17).

² Treść zastąpiona artykułem 9d ustępy 3 i 7 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 17).

³ Treść zastąpiona artykułem 9d ustęp 6 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 17).

⁴ Treść zastąpiona artykułem 252a TFUE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 295).

⁵ Treść zastąpiona artykułem 9f Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 19).

⁶ Treść zastąpiona artykułem 9f ustęp 2 akapit pierwszy Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 19).

⁷ Treść akapitu pierwszego zdanie pierwsze zostaje zastąpiona artykułem 9f ustęp 2 akapit drugi Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 19).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 227	Artykuł 227	Artykuł 259
Artykuł 228	Artykuł 228	Artykuł 260
Artykuł 229	Artykuł 229	Artykuł 261
Artykuł 229a	Artykuł 229a	Artykuł 262
Artykuł 230	Artykuł 230	Artykuł 263
Artykuł 231	Artykuł 231	Artykuł 264
Artykuł 232	Artykuł 232	Artykuł 265
Artykuł 233	Artykuł 233	Artykuł 266
Artykuł 234	Artykuł 234	Artykuł 267
Artykuł 235	Artykuł 235	Artykuł 268
	Artykuł 235a	Artykuł 269
Artykuł 236	Artykuł 236	Artykuł 270
Artykuł 237	Artykuł 237	Artykuł 271
Artykuł 238	Artykuł 238	Artykuł 272
Artykuł 239	Artykuł 239	Artykuł 273
Artykuł 240	Artykuł 240	Artykuł 274
	Artykuł 240a	Artykuł 275
	Artykuł 240b	Artykuł 276
Artykuł 241	Artykuł 241	Artykuł 277
Artykuł 242	Artykuł 242	Artykuł 278
Artykuł 243	Artykuł 243	Artykuł 279
Artykuł 244	Artykuł 244	Artykuł 280
Artykuł 245	Artykuł 245	Artykuł 281
	Sekcja 4a - Europejski Bank Centralny	Sekcja 6 - Europejski Bank Centralny
	Artykuł 245a	Artykuł 282
<i>Artykuł 112 (przeniesiony)</i>	Artykuł 245b	Artykuł 283
<i>Artykuł 113 (przeniesiony)</i>	Artykuł 245c	Artykuł 284
Sekcja 5 - Trybunał Obrachunkowy	Sekcja 5 - Trybunał Obrachunkowy	Sekcja 7 - Trybunał Obrachunkowy
Artykuł 246	Artykuł 246	Artykuł 285
Artykuł 247	Artykuł 247	Artykuł 286
Artykuł 248	Artykuł 248	Artykuł 287

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Rozdział 2 - Postanowienia wspólne dla wielu instytucji	Rozdział 2 - Akty prawne Unii, procedury przyjmowania i inne postanowienia	Rozdział 2 - Akty prawne Unii, procedury przyjmowania i inne postanowienia
	Sekcja 1 - Akty prawne Unii	Sekcja 1 - Akty prawne Unii
Artykuł 249	Artykuł 249	Artykuł 288
	Artykuł 249a	Artykuł 289
	Artykuł 249b ¹	Artykuł 290
	Artykuł 249c ¹	Artykuł 291
	Artykuł 249d	Artykuł 292
	Sekcja 2 - Procedury przyjmowania aktów i inne postanowienia	Sekcja 2 - Procedury przyjmowania aktów i inne postanowienia
Artykuł 250	Artykuł 250	Artykuł 293
Artykuł 251	Artykuł 251	Artykuł 294
Artykuł 252 (uchylony)		
	Artykuł 252a	Artykuł 295
Artykuł 253	Artykuł 253	Artykuł 296
Artykuł 254	Artykuł 254	Artykuł 297
	Artykuł 254a	Artykuł 298
Artykuł 255 (przeniesiony)	<i>Artykuł 16a</i>	<i>Artykuł 15</i>
Artykuł 256	Artykuł 256	Artykuł 299
	Rozdział 3 - Organy doradcze Unii	Rozdział 3 - Organy doradcze Unii
	Artykuł 256a	Artykuł 300
Rozdział 3 - Komitet Ekonomiczno-Społeczny	Sekcja 1 - Komitet Ekonomiczno-Społeczny	Sekcja 1 - Komitet Ekonomiczno-Społeczny
Artykuł 257 (uchylony) ²		
Artykuł 258 akapity pierwszy, drugi i czwarty	Artykuł 258	Artykuł 301
Artykuł 258 akapit trzeci (uchylony) ³		

¹ Zastępuje treść artykułu 202 tiret trzecie Traktatu WE.

² Treść zastąpiona artykułem 256a ustęp 2 TFUE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 300).

³ Treść zastąpiona artykułem 256a ustęp 4 TFUE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 300).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 259	Artykuł 259	Artykuł 302
Artykuł 260	Artykuł 260	Artykuł 303
Artykuł 261 (uchylony)		
Artykuł 262	Artykuł 262	Artykuł 304
Rozdział 4 - Komitet Regionów	Sekcja 2 - Komitet Regionów	Sekcja 2 - Komitet Regionów
Artykuł 263 akapity pierwszy i piąty (uchylone) ¹		
Artykuł 263 akapity drugi, trzeci i czwarty	Artykuł 263	Artykuł 305
Artykuł 264	Artykuł 264	Artykuł 306
Artykuł 265	Artykuł 265	Artykuł 307
Rozdział 5 - Europejski Bank Inwestycyjny	Rozdział 4 - Europejski Bank Inwestycyjny	Rozdział 4 - Europejski Bank Inwestycyjny
Artykuł 266	Artykuł 266	Artykuł 308
Artykuł 267	Artykuł 267	Artykuł 309
Tytuł II - Postanowienia finansowe	Tytuł II - Postanowienia finansowe	Tytuł II - Postanowienia finansowe
Artykuł 268	Artykuł 268	Artykuł 310
	Rozdział 1 - Zasoby własne Unii	Rozdział 1 - Zasoby własne Unii
Artykuł 269	Artykuł 269	Artykuł 311
Artykuł 270 (uchylony) ²		
	Rozdział 2 - Wieloletnie ramy finansowe	Rozdział 2 - Wieloletnie ramy finansowe
	Artykuł 270a	Artykuł 312
	Rozdział 3 - Roczny budżet Unii	Rozdział 3 - Roczny budżet Unii
<i>Artykuł 272 ustęp 1 (przeniesiony)</i>	Artykuł 270b	Artykuł 313
Artykuł 271 (przeniesiony)	<i>Artykuł 273a</i>	<i>Artykuł 316</i>
Artykuł 272 ustęp 1 (przeniesiony)	<i>Artykuł 270b</i>	<i>Artykuł 313</i>
Artykuł 272 ustępy 2–10	Artykuł 272	Artykuł 314
Artykuł 273	Artykuł 273	Artykuł 315
<i>Artykuł 271 (przeniesiony)</i>	Artykuł 273a	Artykuł 316

¹ Treść zastąpiona artykułem 256a ustępy 3 i 4 TFUE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 300).

² Treść zastąpiona artykułem 268 ustęp 4 TFUE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 310).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
	Rozdział 4 - Wykonanie budżetu i absolutorium	Rozdział 4 - Wykonanie budżetu i absolutorium
Artykuł 274	Artykuł 274	Artykuł 317
Artykuł 275	Artykuł 275	Artykuł 318
Artykuł 276	Artykuł 276	Artykuł 319
	Rozdział 5 - Postanowienia wspólne	Rozdział 5 - Postanowienia wspólne
Artykuł 277	Artykuł 277	Artykuł 320
Artykuł 278	Artykuł 278	Artykuł 321
Artykuł 279	Artykuł 279	Artykuł 322
	Artykuł 279a	Artykuł 323
	Artykuł 279b	Artykuł 324
	Rozdział 6 - Zwalczanie nadużyć finansowych	Rozdział 6 - Zwalczanie nadużyć finansowych
Artykuł 280	Artykuł 280	Artykuł 325
	Tytuł III - Wzmocniona współpraca	Tytuł III - Wzmocniona współpraca
<i>Artykuł 11 i 11a (zastąpione)</i>	Artykuł 280a ¹	Artykuł 326
<i>Artykuł 11 i 11a (zastąpione)</i>	Artykuł 280b ¹	Artykuł 327
<i>Artykuł 11 i 11a (zastąpione)</i>	Artykuł 280c ¹	Artykuł 328
<i>Artykuł 11 i 11a (zastąpione)</i>	Artykuł 280d ¹	Artykuł 329
<i>Artykuł 11 i 11a (zastąpione)</i>	Artykuł 280e ¹	Artykuł 330
<i>Artykuł 11 i 11a (zastąpione)</i>	Artykuł 280f ¹	Artykuł 331
<i>Artykuł 11 i 11a (zastąpione)</i>	Artykuł 280g ¹	Artykuł 332
<i>Artykuł 11 i 11a (zastąpione)</i>	Artykuł 280h ¹	Artykuł 333
<i>Artykuł 11 i 11a (zastąpione)</i>	Artykuł 280i ¹	Artykuł 334
CZĘŚĆ SZÓSTA - POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE	CZĘŚĆ SIÓDMA - POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE	CZĘŚĆ SIÓDMA - POSTANOWIENIA OGÓLNE I KOŃCOWE
Artykuł 281 (uchylony) ²		
Artykuł 282	Artykuł 282	Artykuł 335
Artykuł 283	Artykuł 283	Artykuł 336
Artykuł 284	Artykuł 284	Artykuł 337
Artykuł 285	Artykuł 285	Artykuł 338
Artykuł 286 (zastąpiony)	<i>Artykuł 16b</i>	<i>Artykuł 16</i>
Artykuł 287	Artykuł 287	Artykuł 339
Artykuł 288	Artykuł 288	Artykuł 340
Artykuł 289	Artykuł 289	Artykuł 341
Artykuł 290	Artykuł 290	Artykuł 342

¹ Zastępuje także treść artykułów 27a–27e, 40–40b oraz 43–45 dotychczasowego Traktatu UE.

² Treść zastąpiona artykułem 46a Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 47).

Dotychczasowa numeracja w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską	Numeracja w Traktacie z Lizbony	Nowa numeracja w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Artykuł 291	Artykuł 291	Artykuł 343
Artykuł 292	Artykuł 292	Artykuł 344
Artykuł 293 (uchylony)		
Artykuł 294 (przeniesiony)	<i>Artykuł 48a</i>	<i>Artykuł 55</i>
Artykuł 295	Artykuł 295	Artykuł 345
Artykuł 296	Artykuł 296	Artykuł 346
Artykuł 297	Artykuł 297	Artykuł 347
Artykuł 298	Artykuł 298	Artykuł 348
Artykuł 299 ustęp 1 (uchylony) ¹		
Artykuł 299 ustęp 2 akapity drugi, trzeci i czwarty	Artykuł 299	Artykuł 349
Artykuł 299 ustęp 2 akapit pierwszy i ustępy 3–6 (przeniesione)	<i>Artykuł 311a</i>	<i>Artykuł 355</i>
Artykuł 300 (zastąpiony)	<i>Artykuł 188n</i>	<i>Artykuł 218</i>
Artykuł 301 (zastąpiony)	<i>Artykuł 188k</i>	<i>Artykuł 215</i>
Artykuł 302 (zastąpiony)	<i>Artykuł 188p</i>	<i>Artykuł 220</i>
Artykuł 303 (zastąpiony)	<i>Artykuł 188p</i>	<i>Artykuł 220</i>
Artykuł 304 (zastąpiony)	<i>Artykuł 188p</i>	<i>Artykuł 220</i>
Artykuł 305 (uchylony)		
Artykuł 306	Artykuł 306	Artykuł 350
Artykuł 307	Artykuł 307	Artykuł 351
Artykuł 308	Artykuł 308	Artykuł 352
	Artykuł 308a	Artykuł 353
Artykuł 309	Artykuł 309	Artykuł 354
Artykuł 310 (przeniesiony)	<i>Artykuł 188m</i>	<i>Artykuł 217</i>
Artykuł 311 (uchylony) ²		
<i>Artykuł 299 ustęp 2 akapit pierwszy i ustępy 3–6 (przeniesione)</i>	Artykuł 311a	Artykuł 355
Artykuł 312	Artykuł 312	Artykuł 356
Postanowienia końcowe		
Artykuł 313	Artykuł 313	Artykuł 357
	Artykuł 313a	Artykuł 358
Artykuł 314 (uchylony) ³		

¹ Treść zastąpiona artykułem 46a Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 47).

² Treść zastąpiona artykułem 49b Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 51).

³ Treść zastąpiona artykułem 53 Traktatu UE (który otrzymuje oznaczenie artykuł 55).